

Gda p̄ vbi oñdit dñs qd significet q̄ esaias nud⁹ ambulauit. s. q̄ egypti nudi et discalciati duceret captiu. Et h̄ ē. Et dixit dñs b̄ ierosolymitis: **A** Sic ambulauit seru⁹ me⁹ esaias nud⁹ et discalciat⁹: triū annorū signū et portetū erit sup egyptū et sup ethiopiā captiu adas. t. dies qb⁹ esaias nud⁹ ambulauit signi ficiat tres annos capti uitat⁹ futurę sup egyptū et ethiopiā: non q̄ trib⁹ annis uerit nud⁹ esaias: s. dies p anno ponit: sic ezechiel p̄ q̄ dormierat. xl. dieb⁹ sup vnu latus: et. xxx. dieb⁹ sup aliud latus: fm dñi iussionē: in sing. lxx. anno⁹ capti uitatis iude: statim dñcū est ei: Dñe pro an no vedi tibi: Ezech.

B a min⁹: Sicūt ambulauit ser uus meus esaias nudus et b discalciatus: triū annorum signum et portentum erit sup egyptū et sup ethiopiā: Sic munabit rex assyriō⁹ captiu e tate egypti et trāsmigrationē ethiopię: iuuēnē et senem/ nū dā et discalciatā discooptis natib⁹ ad ignominia egypti.

iij. b. c Sic minabit rex assyriō⁹ captiuitatē egypti et trāsmigrationē ethiopię. t. trib⁹ annis erūt i captiuitate egypti et ethiopes nudi et miseri: sic esaias nud⁹ ambulauit trib⁹ dieb⁹. **f** Iuuēnē et senē minabit captiuos rex assyriō⁹ de egypto et ethiopia. **g** Nudā et discalciatā discoopti natib⁹ minabit: **h** Ad ignominia egypti demōstrandā egyptiō⁹ et ethiopū captiuitatē. **i** Et timebūt iudei egyptiō⁹ et ethiopib⁹ captiuitatis. **m** Et cofunden⁹ ab ethiopia spe sua. l. In q̄ spābat cū viderint eā cōfusa. **o** Et ab egypto glia sua. l. i cui⁹ aurilio glia banſ. **p** Et dicer habitator insule hui⁹ i die illa. i. frē p̄mis̄tōis: q̄ dī insula: q̄ ab oib⁹ gentib⁹ circūstātib⁹ p̄mebat: sic insula a flūrib⁹ maris. **n** Hecceine erat spes nra: tā fragilitā infirma q̄ se iuare nō pot: **s** Ad q̄s cōfugim⁹ i auxiliū vt liberarēt nos a facie regis assyriō⁹ q̄ se liberare nō possūt. **t** Et quō effugere poterim⁹ nos: cū hi capti sunt. q. d. nō poterimus.

D ysticē **a** uit seru⁹ me⁹ esaias nud⁹ et discalciat⁹: trib⁹ diebus supple: **b** Triū annorū signū et portetū erit super egyptū et sup ethiopiā. i. tridū nuditas q̄rūlber iustop signū ē eternitas pene malorū: q̄ p̄ tres annos eternitas intelligi: q̄ soli trinitati nota est. **U**ti Numeri. xiiij. f. Ann⁹ p̄ die cōputabili⁹ malis i inferno. Sed penitētē b̄ ecōtra. Ezech. **iij. b.** Dñe p anno dedi tibi. Jō dī. j. lxj. a. Ut p̄dicarē annū plena das placibili⁹ dño: t dñe vltiōis deo nro. Mora: Est nuditas bona reuelatio p̄tō p̄fessiōe. **D**ich. j. c. Sup h̄ plāgā et vlu labo: vadā discalciat⁹ et nud⁹: faciā planctū velut draconū. **j.** xlvij. a. Discoopti humeri: reuelā crura/ trāsi flumia. Itē est nuditas mala/ carētā virtutū. **A**poc. xvij. c. Beat⁹ q̄ custodit vestimenta sua ne nud⁹ ambulet. **j.** Corf. v. a. Habitationē nostrā q̄ de celo ē supindū cupiētes: si tñ vestiti/ nō nudū iue niāmūr. **J**ob. xliij. b. Hō cū mortu⁹ fuerit et nudat⁹ atq̄s cōstūptus: vbi q̄so ē: **E**xo. xxxij. f. Videā moyses plām q̄ nudat⁹ esset: spolauerat eū aaron ppter ignominia sordis. **c** Sic minabit rex assiū. t. diabol⁹: cū regina/ d. Assyriō⁹. t. supbia: **e** Captiuitatē egypti et trāsmigrationē ethiopię. i. p̄tōs i inferno. **f** Iuuēnē et senē i. robuitū malicia et iueteratū dlex malorū. **g** Nuda/ viuib⁹: **h** Et discalciatā bonis affectiōib⁹: **i** Discooptis natib⁹. i. tur pitudine p̄scie reuelata: Daniel. viij. c. **k** Ad ignominia egypti. i. ad p̄fusionē malorū. Nihil em optū qd nō reuelat: et occulū qd nō sciat: Matth. x. c. ii. Regl. x. a. Anon. i. ḡrē inutilis p̄scidit vestes nuncioꝝ dauid vloꝝ ad nates. **S**lo. ibi. Diabol⁹ turpia facta q̄ p̄suader i oculis hoūn reuelat. **l** Et timebūt timore: **m** Et cofunden⁹ pudoze: **n** Ab ethiopia spe sua: t ab egypto glia sua. l. spantes et glātes i mūdo: timore et podoze affligent. **P**rouer. xxv. c. Dēs pu trid⁹ et pes lassius q̄ spat i infideli. **P**rouer. x. b. Expectatio sollicitoꝝ pibit. **P**rouer. x. d. Expectatio iustop leticia: spes aut ipior pibit. **H**iere. xvij. a. Maledict⁹ hō q̄ p̄fidit i hole: t ponit carnē brachii suū. **p** Et dicer habitator insule h̄. **l**

ecclīe q̄ p̄secutionū fluctibus tundit incessant. j. xlj. c. Ponā flumia. i. doctrinā currentē i insulas: t stagna. i. doctrinā stan tē/ arefaciā. **q** In die illa generalis p̄secutiōis: vñ post diē iudicij. **r** Hecceine erat spes nra ad q̄s cōfugim⁹ in auxiliū vt liberarent nos a facie regis assyriō⁹. i. diabolū. **t** Et quō effugere poterim⁹ nos: q. d. nullo mō. j. xxi. a. Ue q̄ descendit in egyptū ad auxiliū i equis sperantes.

Expo. Lc. XXI.

Mūs deserti marl. Supra

xij. t. xliij. egit

mba de onere babylo nis: Hic repertit de eo dem/ vt addat de mō euerſiōis t a qb⁹ faci enda erat. Spū em

sanctus sp̄ tagit corda p̄p̄ay: nec ad oia sp̄: vi dñe Hiero⁹ et Greg⁹. Sup̄ tetigit cor elaq̄/reuelās ei euerſionē babylōis: t statū cā p̄dixit in solatiū iudeoꝝ: t h̄ spū cōcitante forte tūc de mō vel tpe euerſiōis nihil oñdit ei: t ideo nihil dixit de h̄: S̄z mō tetigit: t ideo nūc repetit vt oñdat modū euerſiōis t ips. Et est sumā sic narrat Orosi⁹: q̄ cyrus et dari⁹ cū diu babylonē obſedissent t cape nō valeret: q̄ erat inexpugnabilis/ co q̄ icredibilis eēt sp̄ſitudo t altitudo muroꝝ: t aq̄s abūdās: q̄ p̄ mediā civitatē fluebat euphrates/ i gredies p̄ arcū s̄b mu ro. Accidit aut̄ vt balthasar rex babylonis i festo cuiusdā dei sui paruipēdēs obſidionē/ solēne cōuiuū fecerat: vbi vt maiores eēt delit̄/ fecit afferri vasa aurea t argentea: q̄ au⁹ su⁹ na buchodonosoz asportauerat de tēplo b̄terlini: bibit i eisipē t satellites t p̄cubinē el⁹: vt legit h̄ i Glo. t Daniel. v. Inferat aut̄ p̄uiuio cyr⁹ et dari⁹ q̄ pacificati erāt balthasar i dolo: cui t fecerat hominū tanq̄ in pace volētes recedere ab eo. Et h̄ Al. thomagius ipsū erat ei ad glā q̄ hoīes sui q̄ se ei tradiderat cū eo epula bank i festo dei sui ad mēsam suā. Videlētes aut̄ cyrus et dari⁹/ balthasar t cōuiuas ei⁹ inebriatos/ nacta oportunitate occiderūt eū. Exercit⁹ aut̄ eoz iā occupauerat ciuitatē: q̄ latēter intrauerat sub muro p̄ flūiū/ quē longe aī nesciēt⁹ babylonī extenuauerat in diuera brachia diuidēdo: t sic capta est babylon. In q̄ patet admirāda dei p̄uidētia: q̄ oia regna ī se inuicē sup̄bētia p̄ scipsa destruxit. Primo decē trib⁹ q̄ ī des voluntatē in syris sp̄auerūt: t vtric̄s captiuati sunt ab assyriis. Itē duē trib⁹ i egyptiō⁹ et ethiopib⁹ sp̄auerūt: t ipsi q̄s captiuati sunt ab assyriis t chaldeis. Assyrū q̄z: q̄ de se p̄sūpserūt a chaldeis p̄ierūt. Chaldei hō t babylōi ī dñm erecti: medis t p̄sis subiugati sunt. Medi hō t p̄se p̄ ab alexādro vici subiugati sunt ei: Qui cū se tanq̄ deū extulisset/ veneno enect⁹ est: et regnum eius in plures partes scissum: et postea a romanis subiugatū. Romanū hō imperiū qd carnes sanctoz q̄li dentib⁹ ferreis lacerauit ex magna pte iā p̄q̄: vt dñe Haymo. In fine aut̄ ex toto p̄ibit/ cū regnū christi illuxerit: vt tangit Daniel. viij. et. ii. Thessal. h̄. Dividit aut̄ h̄ capitulū in sex ptes. In p̄ma oñdit babylonis destructio p̄ medos t p̄sas. In secunda ponit plāc̄t p̄ph̄ sup̄ desolatiō babylonis: ibi: Propterēa repletū sūt lumbi mei dolore. In tertia agit de descriptiō exarata i pariete quā vidēs balthasar primuit: ibi: Done mēsa tē. De q̄ plēnī agit Daniel. v. In quarta agit de aduētu medoz t p̄saz ad destructionē babylonis sub metaphora asini t camelī: ibi: Et vicit currū duoz eq̄tū. In quinta agit de idumēa cōquerēte q̄ nō sit reuersa de captiuitate iudeis reuertēt⁹/ cū eēt de eodē genere. i. de abraā: ibi: **On⁹** dumia. In sexta monet b̄lmaelitas compati ūdeis qui captivi ducent: alioquin cū ipsis captiuabunt: ibi: **On⁹** in arabia tē. Vocans ergo babylonē mare ppter multitudine populi: vt dicit Hieronym⁹: quia ad eā ex omni parte mūdi cōfluebant populi ferētes mercimonia sua super abysticē: v **On⁹** deserti maris. i. mūdi q̄ mare dicit: **g** **s** **s** ***** quis amarū es

Libri

Gmare. Dicit g: Onus deserti maris. i. huc est visio oneris babylonis sic dicit, propter multitudinem pli: et destructionem futuram quod ab hominibus deseret, iam deserta a deo. **U**nus die. l. s. d. dicit de babylone: Desertum faciet dominus mare eius. Deinde introducit babylonem loquentem. a **S**icut turbines ab aperio veniunt, vites collaterali australi: ubi est terra mediorum et periarum: **T**orbabylonis: sic supple mibi vestitas. c **D**e deserterto venit: id est de terra mediorum et periarum: que tunc erat quasi desertus respectu babylonie: e **D**e terra horribili. i. de media et peripheria quorum domini crudelissimi fuerint babylonis. f **A**lio dura nunciata est mihi. i. cui libet viro iusto: cui ostendit dominus quod intolerabilis et molestia sit mundi amaritudo: et quantum temptationib; mundus sit plenus: **S**icut beato benedicto qui totum mundum vidit collectum ante oculos suos: et sic beatissimum turbans.

Babylon. 2. a. Job. 3. b. **M**undus. t. mede

Abacuk. 2. a. Job. 3. b. **M**undus. t. mede

Sic turbines ab aperio venti: id est de desertu venit: de terra horribili. **T**isid dura nunciata est mihi. Qui incredulus est infideliter agit: et qui depopulator est vastat. Ascendit de elia: obside medeba: oem gemitu eius cessare feci. **P**done

Seunda pars **P**ropterea. **C**ontra pars vbi ostendit prophetam se compati babylonis: licet inimici eius essent: in quo exprimit prophetam magnitudinem afflictionis eorum: quod non est consuetum compati inimicis: nisi cum fuerint in maxima angustia constituti. Et hec: **P**ropterea. i. propter duram visionem quam nunciata est de babylone: r **R**epleti sunt lumbi mei dolore. i. ita doleo sic ille qui patit dolore lumborum: quod ferre intolerabilis est. **A**ngustia possedit me propter tantam miseriem quam iminet babylonis: et sic angustia parturientis quam maxima est. v **C**orrui vi horru: sic homo qui videt an si cadere aliquem infectum vel insitum occisorum: corrui in trahit vel in tristitia: x **L**u audire miseriem babylonis futuram. y **C**oturbatus sum cum videre in spiritu visionem duram. z **E**marcuit cor meum: sic herba euulta marcescit postinum viro: amittens. a **T**enebre angustie: b **S**tupefecerunt me. i. mente mea: ut pene neclire quod cernere stupefactus ex pueris tate miseria babylonis. Ut tenebre stupefecerunt me. i. oculi mei per lacrymas caligauerunt. c **B**abylon dilecta mea: quodammodo: vel nunc etiam in quaestu creatura dei: vel quod ad illos qui beneficium impenderunt iudeis captis in babylone: quod prouidit eis in spiritu. d **H**olista est mihi esaius: e **I**n miraculum stuporis et admiratiois: quod cito subuersa est: licet inexpugnabile. f **P**one mensam. Tertia pars vbi agit de descriptione exarata in pariete: et potest esse vox domini ad prophetam dicentes: Pone mensam. i. predicem ponendam. Tel ad cyrus et darium quibus locis quod vni: quod vni principalior erat: vel quod vni animales erant in his factis. Et est sensus: **P**one mensam. i. fac poni mensam ut milites varijs comedant: et auena def. equis: et exercitus preparentur. **C**ontemplare in

Dystice. **A**quamarum et tempestuosum et periculosum: ubi maior deuorat minorem: sicut in mari maior pisces deuorat minorum. i. l. vij. d. Impinguus quasi mare seruens quod quietescere non potest. Desertum etiam dicit: quia ab omni bono destitutum: **N**on bona mundi sunt vera bona: sed falsa. Item in deserto habitant serpentes et latrones: et in mundo temptationes et persecutions. a **S**icut turbines tempestatis: b **A**lb aperio veniunt: qui est ventus lenis et pluviosus: et significat prosperitatem aqua-

Esaie

temptationes gravissime veniunt. c **D**e deserto. i. de mundo: d **E**lenit turbo temptationum. Job. i. d. Repente ventus vehementes irruit a regione deserto: et concussit quatuor angulos domus. e **D**e terra horribili. i. de mundo: qui visus sanctis horribilis est. f **A**lio dura nunciata est mihi. i. cui libet viro iusto: cui ostendit dominus quod intolerabilis et

pterea repleti sunt lumbi mei dolore: angustia possedit me: et sic angustia parturientis. Corrui cum auiditate coturbatus sum cum videre. Emarcuit cor meum: tenere stupescerunt me. Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum. Pdone

b **Q**ui incredulus est. i. qui non confidit in domino: vel qui non vult acquiescere consilio. i. **I**nfideliter agit. Abacuk. q. a. Qui incredulus est non est alia ei recta in semetipso. k **E**t qui depopulator est vastat: ut pote malus princeps: vel malus platus. q. d. tamen subditus quod domini mali sunt: et ideo culpa est singulorum: quod tempestate in mundo opprimuntur. m **A**scende elam: obside medeba. Elam interpretat despiciens: et significat nobiles et potentes qui alios despiciunt. Prover. j. a. Sapientia atque doctrina stulti despiciunt. Medeba interpretat famam antiquam: et significat divites mundi qui semper esurunt divitias. Eccl. v. b. Avarus non implebitur pecunia: et qui amat divitias fructu non capiat ex eis. Nihil dñs ironice dicit: Ascende elam: obside medeba. i. ascende superbitus: et sequitur divites quantum vultis et valetis: q. o **O**mne gemitu eius. i. mundi persecutione que facit pauperes gemere: p **C**essare feci. i. cito facias: oppressores damnando: et oppressos glorificando. Job. xxii. b. **D**e ciuitatibus fecerunt viros gemere: et ait vulneratorum clamabunt: et de iustis abire non patit. Nota: Est gemitus penitentie. j. l. d. Gaudium et leticia tenebuntur: et fugiet dolor et gemitus. Itē est gemitus penitentie. Roma. viii. e. Spiritus postulat pro nobis gemitos inenarrabilis. Itē est gemitus curae mundanæ. Job. xxv. b. Ecce gigantes gemunt sub aqua. Itē est gemitus compassionis. Ps. 10. **A** voce gemutus mei adhesit os meum carni meæ. q **P**ropria repleti sunt lumbi mei dolore: non voluptate: dicit iustus afflictus compatrios: s **A**ngustia possedit me sic angustia parturient. Ubi est modo talis compatio quam etiam de afflictione inimicorum nascit. Job. xx. d. Flebas quodammodo super eo qui afflictus erat: et compatrios aia mea paupiri. Mich. iii. c. Dole et satage filia sion quasi parturient. v **C**orruji in trahit vel in tristitia: x **L**u audire gemitus afflictorum. y **C**oturbatus sum cum videre miseras peccatores. z **E**marcuit cor meum per dolorem. Ps. Defectio tenuit me per peccatores dñe. ps. 11. **S**tupefecerunt me. Job. i. d. Tunc surrexit lobus et scidit tunica suam: et ictus capite corruens in trahit adorauit. c **B**abylon dilecta mea posita est mihi in miraculum. i. mundus profundus plenus est iustis in miraculum: quod tam cito perficitur. Traxit enim mundus et concupiscentia eius. j. Job. q. c. Supradicamus iusti: quod tamdiu duravit mundus quod tunc in malitio posuit. i. Job. v. d. Hoc est bonum thema de maria magdalena. Miraculum enim est signum divinitatis per profundum cursus gratiae. Ipsa fuit primo babylone. i. profundus plenus: postea fuit dilecta: quod per graz ab omnibus mundata. Luc. vii. g. Remittunt ei peccata multa: quoniam dilexit multis. Hec est facta in miraculum peccatores ut nemo desperet. Osee. ii. c. Dabo eis vindictas ex eodem loco: et valle achor ad apertam spem. Vindictas ex eodem loco sunt predicatorum qui in mundo peccatores fuerunt: quod dant a domino peccatores ad apertam spem. Vallis achor magdalena profunda peccatrix turbata ad penitentiam: Achor enim interpretatur turbatio. f **A**ndone mensam. Sermo ad sacerdotes ypsilonolares. O sacerdos in specula ecclesie positus ut ventura mundo annuncias: pone mensam sacre scripture populi. g. lo famelico.

b Cōtemplare in specula. s. fac ut speculator videat qnū tempus erit ut exercit⁹ ingrediāt ciuitatē. **c** Comedētes ⁊ bibētes surgite de mēsa: f **Principes**. i. o cyre ⁊ dari: g **Arripi⁹ clypeū**. i. arma. Tel meli⁹ pōt exponi vt sint verba dñi vel pp̄bet ad balthasar/ quidētis cōiuītū qd̄ factur⁹ erat: ⁊ qd̄ inde accidere debebat. **l** ēm comedētēr in mēsa cyrus ⁊ darius. v. l. dētes manū scribentē in pariete: māne thebel phares: ⁊ audientes expositionē dantēs ex h̄umptā audaclastati in ipso p̄uicio balthasar occiderunt.

Et h̄c: a **Pone mēsam**/ o balthasar. i. fac solēne cōiuītū. b **Cōtemplare in specula**. i. manū scribentem in pariete: vbi p̄uidit mortem suā: sicut in specula p̄uidet aduentus hostiū. **c** Comedētes ⁊ bibētes surgite p̄ncipes. i. dari ⁊ cyre cū balthasar comedētes: surgite de mēsa postq̄ comedētēs. g **Arripi⁹ clypeū**. i. armate vos ⁊ interficite regē. Alij allē expo-nūt: dicentes: qd̄ balthasar cū esset obfessus: credens qd̄ magnū auxiliū veniebat ei/ fecit p̄ncipib⁹ suis cōuītū magnū. Qd̄ audiētes cyr⁹ ⁊ dari⁹ estimātes ipsū ⁊ p̄ncipes ei⁹ cē ebrios: nocte ipsa intrauerūt ciuitatē ⁊ occidēt balthasar. H̄ebreī v̄o dicūt qd̄ balthasar in p̄mo cōflictu cū cyro ⁊ darius habuit vi-corū: ⁊ ideo letus fecit cōiuītū: sed ipsa nocte medi ⁊ p̄se collectis militib⁹ intrauerūt ciuitatē ⁊ diuīlo p̄us euphrate i mul-tos riulos: ⁊ sic occidēt balthasar. Et ē sensus: a **Pone mēsa**/ o babylon. dīc dñs. v. l. p̄ha v̄l balthasar: b **Cōtem-plare i specula**. i. p̄ne speculatorē q̄ p̄sideret ne cyr⁹ ⁊ dari⁹ redēat. Qui speculator dixit: c **Comedētes ⁊ bibētes** cī balthasar: e **Surgite a mēsa**: f **Principes arripi⁹ clypeū**. q. d. hostes redēt: armate vos ad pugnā. Et h̄c ita evenier. h̄ec em̄ dixit mihi dñs. dīc. p̄ha: **Gla-de** ⁊ p̄ne speculatorē temeripsum o esata: vel intellectū tuū qui cōtemples in speculo diuīlo q̄ ventura sūt babylonī.

i **Et quodcūq̄ viderit** speculator: m **Annūciet** Quarta pars alq̄s nūcys. n **Et vidi** speculator: id est esaias spiritu p̄pheti: o **Currū duoy equitū**. i. bigā quā duo eq̄ tra-bete solēt: in qua erāt duo equites. i. cyrus ⁊ dari⁹. p **Ascē-sore** asini ⁊ ascēsore cameli: id ē speculator vidi alterū auringarum p̄dicti currus sedētēm in asino: et alterū se-dētē in camelō: qui p̄ equis currū trahebat. Tel vñū ⁊ eun-dē aurigā vidi qui mō sup asinū: mō sup camelū ascēdebat. Et hanc expositionē innuit Interlinī. Glo. marginalis aliter: vt sit duplex vñs: sic: n **Et vidi** speculator: o **Currū duoy equitū**. i. regnū medoy ⁊ regnū psal⁹: que cōiuncta erāt adiuvicē sic due rote i curru līgūf. siue i bigā. Et postea vidi idem speculator: p **Ascēsore** asini ⁊ ascēsore cameli cyrum qui mortuo dariō auūculo suo ascēdit super virtū regnum: ⁊ habuit monarchiā. Per asinū intelligit p̄pheta regnū psarum: quod ante cyrum ignobile sūt ⁊ nul-lus dignitatis. Per camelū regnum medoy: qd̄ semp potē-tissimū sūt. H̄ic igit̄ ascēsorem vidi p̄pheta cum medis et p̄sis veniente contra babylonem: cum dariō auūculo suo. Et bi sunt duo equites. i. asinus ⁊ camelus: duo regna eorū. q **Et cōtemplatus est diligenter** speculator: multo intuitu. r **Et clamauit leo**. i. speculator quem vocat leonem: vel p̄p̄ter animi audaciam: vel quia sicut leo in emi-nenti positi speculat siqua sera exeat de latibulis nemorum in quā possit ruere: ita p̄pheta in excels⁹ mentis positus: di-ligenter cōtemplat⁹ est que ventura erant babylonī. Et ideo: quia sicut rugitus leonis cunctis feris terribilis est: ita huius clamor p̄pheta babylonij terribilis sūt. Et quia locutus est de speculatorē in terra psona: ne putaret qd̄ esset ali⁹ et non ipse: quasi exponens qd̄ ipse est speculator; ille dicit. s **Sup** spe-culā dñi ego sum stans iugiter p̄ diem: ⁊ sup custo-dia meā ego sum stans totis noctib⁹. Idē est specula dñi ⁊ custodia speculatoris. s. platio vel magisteriū: in q̄ plati⁹ vel

giter p̄ diem: id est in lumine domini lugiter cōstitutus: id est in mentis acie paratus audire ⁊ loqui quicq̄d h̄e perit mihi domīn⁹. v **Et super custodiā meā ego sum stans totis noctib⁹**. i. firmus ⁊ diligēs vt me custodiā ab omī peccato: vt sum dignus audire ⁊ loqui verbū domini. Et qua-

si alq̄s quereret: Quid vidisti de specula do-minis? Respondet:

Ecce iste lo famelico. Ps. Parasti in conspectu

meo mensā aduersus Al. 1. vt eos qui tribulant me. † Ps. 2. 2.

b **Cōtemplare in specula**: id est circu-spice vndiq̄ vt bon⁹ speculator infidias ini-

mici. Eccl. 1. 1. d. Fili hominis speculatorē dedit te domui

israel: ⁊ audies de ore meo verbū: ⁊ annūciabis eis ex me.

c **Comedētes** sacram scripturā quo ad diffīciliā: d **Et** bibenteḡ quo ad facilī: e **Surgite** de cathedris ad opus et p̄dicationem: f **Principes**. i. doctores. Ps.

Surgite postq̄ sederitis qui manducatis panem doloris: id est panē sacre scripture: qd̄ dolere facit de peccatis. Morabilis

autē dīc. **Comedētes** ⁊ bibētes: qd̄ p̄mo debet ipsi p̄dica-tores refici ⁊ satiari cibo sacre scripture: ⁊ inebriari vino spiri-tualis intelligētiē v̄l sc̄lētiē: qd̄ surgāt ad p̄dicandū v̄l docendū.

g **Et heu hodie mīti more colubē pascētis pullos suos** grana integra porrāt in gutture: ⁊ nihil in ventrē anime trāciunt.

De quibus Job. xxii. b. Inter aceruos eoz meridiatī sūt: qui calcatis torcularib⁹ sitiunt. g **Arripi⁹ clypeū**: sacrē doctrine quo defendatis allos. Proverb. xxx. a. Omis sermo dei ignis clypeus est. H̄ic est clypeus quē iofue. i. do-

ctor et eleuans in manib⁹ suis deuicit hostes. Iosue. vii. d. Dīxit domin⁹ ad iofue: Leua clypeū qui in manu est contra vībem hat. i. mundū quoniā tradidī tibi eam. Talis em̄ do-ctor qui facit quod p̄dicat fructum multū facit in mūdo.

h **Hec em̄ dixit mihi domīn⁹** p̄ se inspirando vel p̄ alios co-sulendo. i **Gla-de** muta locū vel statū: k **Et p̄ne speculatorē** animū tuū in eminentia vite vel cōtemplatōnis.

l **Et quodcūq̄ viderit annūciet** tibi vt facias illud. Multis annūciat speculator proprius. i. cōscientia p̄pria: qd̄ malus est status eorum v̄l p̄culosis: sed ipsi quasi surdi nō audītū: v̄l se nō audire dissimulat̄. j. xlii. b. Educ foras populū cēcū ⁊ oculos habentē: surdum et oures ei sunt.

Mota: Est speculator in mūdo christus: in ecclesia platus: in anima intellectus. n **Et vidi** currum duorum equitū. Currus sacra scripture est: due rote duo testamēta: duo equites christus ⁊ moyses. p **Ascēsore** asini ⁊ ascēsore cameli. Asinus est populus gentilis: ascēsor eius christ⁹. Tū Zach. ix. c. et Matth. xxii. a. Ecce rex tu⁹ venit tibi iust⁹ ⁊ saluator: ipse paup̄ et ascēdēs sup asinū. Camel⁹ est iudicē: plūs gibbosus ⁊ tortuos⁹: ascēsor ei⁹ diabol⁹. q **Et** p̄ēplat⁹ ē diligēter multo intuitu. Speculator em̄ de-bet diligēter cōsiderare virtūs ascēsore ad sui ⁊ aliorū instruc-tionē. i. diabolū ⁊ christū. Illū quō ascēdere voluit i celū et corrūt i infernū. j. xiiii. d. Istū qualiter ascēdit in crucē: vbi mortu⁹ est p̄p̄salutē mūdi. Ruth. i. a. Mota locū in q̄ dor-miat booc̄. i. christ⁹. r **Et clamauit leo**. i. christus qui clamauit p̄dicādo. Joh. vii. d. Clamabat iesus docēs i tem-pio et dicens: Et me scitis: ⁊ unde sim scitis. Item clamauit i lacarum suscitando. Joh. xi. f. H̄ec cum dixisset voce magna clamauit: Laçare veni foras. Itē clamauit moriēdo. Heb. v. b. Lū clamore ⁊ lachrymis offerēs exaudit̄ ē. Tel. clamauit vt leo. i. p̄dicātor nihil times vt leo. Prover. xxvii. a. Just⁹ qd̄ leo cōfidens absq̄ terrore erit. Itē. xxx. d. Leo for-tissimus bestiā ad nullū pauēbit occursum. s **Sup** spe-culā dñi ego sum stans iugiter p̄ diem: ⁊ sup custo-dia meā ego sum stans totis noctib⁹. Idē est specula dñi ⁊ custodia speculatoris. s. platio vel magisteriū: in q̄ plati⁹ vel

vñ doctor debet

Zibzi

a Ecce iste venit ascensor vir bi^ge equitū. i. cyrus
p̄nceps duō regnoꝝ futur^o: vt dictū ē: qui veniebat cū da-
rio ad destructionē babylonis. **b** Et respondit specula-
tor siue leo q̄ supra clamauerat: **c** Et dixit alius. Tel sic:
b Et r̄nxit dñs mibi esaiē posito i specula: **c** Et dixit
mibi esaiē s̄ba e^o audire cupiēt. **d** Le-
cudit cecidit babylon. i. cadet. H̄emī

Dicere. 51. n. oia sculptilia deoz et corruta sunt
Epos. 14. b. in terra. Nam templo belis subuerso et
igne cocremato a cyro et dario oia idola
conftracta fuerunt et tota ciuitas destracta.

Et filii Sed de idolis specialiter meminit ppha:
qr in ipsis psidebat: et qr fuerunt causa de-
structiois. Deinde couertis pphā sermo-
ne suū ad hierlm: q semper fuit multis tribu-
latiōibus triturata: sic messis in area: vel
duris increpatiōibus pphap. Et hoc est:
Et quid h Tritura mea et filia areę meę. i.
Et qui tēpli i area orne liebusi pstructi. q. Pa-
rat. tq. a. i. hierlm meis increpatiōib' tri-
turata: et multis tribulationib' flagellata:

• [Páginas para](#)

idumq^oz de dño: q nō sunt reuersi de captiuitate babylonica cū iudeis cū essent de eodē genere: vel implorentiū auxiliū dei. Et loquīs hic pphā a simili viatoris solliciti de pfectiōda via sua/et ante lucē surgere disponētis: qui cū post mediā noctē euigilauerit/querit a vigile ciuitatis quota sit hora noctis:cui custos nō vult respōdere sine muneris intereuētu: sed q̄si in suggillatiōe el^o dicit: Uenit mane: et postea/venit nocte: si queritis a me certificari de hora: querite in unus qd detis mibi: aliter nō respōdebo. Et nota q̄ duma et idumq̄a idē est: sc̄z regio filiorū esau/ qui et seir et edom dictus est: a quo dicti sunt idumq̄. Or autē dicit q̄ idumq̄ regio est saracenop.i. hismaelitap/dicīt: q̄ multi eoz habitauerūt in idumq̄: Ara bia ho pprīe ē regio saracenop. Itē nota q̄ seir nomē est regiōis idumq̄ et ips^o esau. Dic q̄: in **D^on^o duma.**i. visio de onore duma siue idumq̄: hēc ē: n^o Ad me clamat ex se ir.i. plus idumq̄ q̄ est ex seir.i. ex esau/ vel ex idumq̄ ad hoc captiuus: videns duas tribus liberari: et se in captiuitate retinerti. o **Custos q̄ de nocte.**i. o deus custos ipsi tui: q̄ de nocte.i. de captiuitate liberasti p̄lm tuū. p **Custos q̄d de nocte.**i. cur de nocte.i. de captiuitate nō liberas nos p̄tribules eoz. Ita oportet suppleri p̄mo affirmationē et secūdo negationē: q̄ l̄fa decisā ē hic.q. d. cū liberauerūt duas tribus q̄re nō liberas nos: Et sic p̄mo ponit q̄: et postea qd. Ut p̄t legi vtrōbiq̄: q̄/hoc mō: o **Custos qui de nocte**/ captiuitatis et tribulatiōis liberasti duas tribus. p **Custos qui de nocte**: nō liberas nos p̄tribules eorum: supple mi serere nostri. Tel vtrōbiq̄: quid/ hoc mō: o **Custos qd de nocte**: i. quare de captiuitate duas tribū liberas: p **Custos qd de nocte**: i. q̄re nō liberas nos de captiuitate sūr:

Gel sic lege litterā planī: o **L**ustos qd de nocte.i.o
de qd qia custodis/quātū restat adhuc de nra aduersitate: p
Lustos qd de nocte.i.o de qre si libas nos d captiuitate:

Dystice. * doctor debet firmiter stare p animi constantia: et intentio-
nem rectitudinem: non sedere per pigritiam aut auariciam: ut
heli. i. Regl. iiiij. Heli sedebat super sellam contra viam spe-
ctrans: et cecidit de sella retrosum: et fractis ceruicibus mor-
tuus est. Debet ibi speculari vndeque sursum gaudia paradisi:
deorsum supplicia inferni: sinistrosum miseras mudi: dextro-
sum gaudia mudi q̄ vana sint et cito transeat: ante beneficia
christi: retro peccata commissa. Tel ante vilitatem originis: re: ro
incertitudinem mortis: interius temptationes carnis et suggesti-

Esfqie

ones diabolus: exterius psecutiones insidi. Nec omnia debet
considerare platus et doctor ut es annunciet subditis. Dicere.
xxxij.d. Statue tibi speculam: pone tibi amaritudines: dirige
cor tuum. Abacuk.iiij.a. Sug custodiis meas stabo: et figura gradus
super munitionem: et contemplabor ut videam quod dicat mihi. Sta-
re autem debet iugis et per dilaciones prosperitatis: et
totis noctibus aduersitatis: ut nec extollatur
per prosperitatem: nec frangatur per aduersitatem.
Sunt enim multi qui nesciunt esse plati in prosperitate: quia superbiunt. Alii sunt nesciunt in aduersitate pessime: quia fragiles sunt. Pauci sunt
qui vitrobatibus se habeant. Levit. viij.g.
Die ac nocte manebitis in tabernaculo:
observantes custodias domini ne moriamini.
a. Ecce iste venit ascensor vir bius
equitum. I. ecclesie ex iudeis et gentibus.
Ascensor eius christus: equites eius martyres:
equi predicatorum. Abacuk.iiij.d. Tunc
fecisti in mari equus tuus: in luto aquarum
multarum. Job. xxix. c. dicit de hypocrita:
Deridet equum et ascensorem ei. b. Et
respondeo leo quod supra clamauit: et dixit:

d) Cecidit in culpa: e) Cecidit in p[ro]p[ri]etate. Tel: d) Ceci-
dit in aia: e) Cecidit in corpe. f) Babylon. i. mūd. i.
amatores mūdi: q[ui] sūt arbores autinales bis mortu[is]: vt d[icitur] i
Canonica Iudee. d. g) Et omnia sculptilia deoꝝ eiꝝ
cōtrita sunt in terra. i. falsa dogmata hereticoruꝝ philosop-
horuꝝ curiosoruꝝ doctoꝝ: acuto acumine dialectice sculpta
et fuso rhetorico colorata: vñ simulacra babylōis plati nomine
ten[us]. Zach. xi. d. h) pastor et idolū derelinquens gregem. s.
xix. a. Ingradiet domin[us] egyptuꝝ et corrūct simulacra egypti.
b) Tritura mea. i. ecclesia multis tribulatiōibus et exhor-
tatiōibus triturata. i) Et filia aree mee. i. trūphantis
ecclesię: que iam totaliter triturata solū grana retinens/pale-
as dimisit igni inextinguisibili cōburēdas. Matth. iij. c. Lui
ventilabruꝝ in manu sua: et p[ro]mūdabit aream suā: et congrega-
bit triticū in horreum: paleas autē comburet igni inextingui-
bili. j. xxvij. g. Nō i p[ro]ptereū triturās triturabit illū: nec vera-
bit eum rota planaria nec in unculis suis cōminuet eum.

Que audiui a domino exercitu deo israel annūciaui vobis dicit leo.i.christus. Job.xv.b. Omnia que cūq audiui a patre meo nota feci vobis. Uel p̄dicator: q̄ audita a domino mō somniata a corde suo/debet dicere et annūciare. **H**iere. xxiij.e. Propheta qui habet somniū narret somniū: et qui habet sermonē meū loquāt sermonem meū vere. **M** **O**nus dumia: quod interpreta silentium: et significat mūdum: id est mūdi amatores: qui silent deo/ et tame clamāt mundo. **A**nde Ps. Quoniam tacui inueterauerunt ossa mea dum clamare tota die. **A**nde congrue sequis: n **A**d me clamare se fūndit si seruare te possum.

dum clamare tota die. Unde congrue lequit: n Ad me
clamat ex se: id est peccatores de mundo. Btere. xix. e
Clamo: in mari rubro auditus est vocis eorum. o Lustos
qui de nocte culpe liberas in pmo aduentu per gratiam.
p Lustos qui de nocte penitentia liberas in secundo aduentu
per gloriam. Impfecta est locutio: quia qui adhuc in mundo sunt

perfecte loqui non possunt. Augustin⁹. Una die et duabus noctibus in sepulchro fuit dominus: ut una luce diuinitatis suae nostram geminā noctem auferret. Ps. Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum: ex hoc nunc et usque in seculum. i. Regl. xviij. d. Omnis israel et iuda diligebat dauid: Ipse enim egrediebatur et ingrediebatur ante ipsos. Job.

vij.f. Nonne bene dicimus nos: quia samaritanus es tu:
Item nota q̄ est nox p̄sentis vite. Job.xvij.c. Nocte ver-
terunt in diem. Item nox culpe. Ps. Lauabo q̄ singulas no-
ctes lectum meū.i.conscientiā meā. Item nox miseric. Ps.
Probasti cor meū: et visitasti nocte. Item nox temporis.1.
Thessal.v.b. Qui dormiūt nocte dormiunt: & qui ebrj sunt
nocte ebrj sunt. Item nox ignorantie. Ps. Dies diei eru-
cat verbum: et nox nocti indicat scientiam. Item nox gra-
tiae. Ps. Et nox sicut dies illuminabit: sicut tenebre ei⁹ ita &
lumen eius. Et Mortuorum illuminatio mea. Item nox mortis.

a **Dixit custos.** i. respōdit dñs custos suorum: **b** **E**nit mane. i. temp^o liberatioⁿ duarū tribūnū: **c** **E**t nor. i. temp^o tribulatioⁿ vñq; qz remanebitis in captiuitate. **d** **S**i queritis me mō in aduersitate: **e** **Q**uerite in pspirat^e. q. d. Improperado eis: qdū fūstis i. pspitate nō clamatis ad me ideo non exaudiā diā vos mō clamātes in aduersitate. **f** **C**lēnit mane et **g** **L**ouertimini ad me pentendo i. idola relinquēdo: **g** **E**t sic venite. i. veniet de captiuitate.

B **A**lter **a** **Dixit custos:** Si qritis me ore: **e** **Q**uerite corde. **f** **C**lēnit mane ad me toto cor de idola reliquētes. **g** **E**t venite bona ope

Gens pars ratiōe: et sic exaudiā vos. **h** **O**nus in arabia r̄c. Sex ta p̄ in q̄ p̄dicis on^o arabū: qui et saraceni dicunt ab hisina ele et cedar filio et descendētes: q̄ meli^o a matre sua agar agarēti dicērent: s̄ maluerūt ipsi vocari saraceni: q̄ si sar̄ liberi et nō agar ancillē sint filii. **i** **C**ū debuissent dare panē et aquā iudeis fugiētibus a facie chaldeorū/panē dantes substraxerūt aquā: vt siti magl exardescerēt et periret. Quapropter et ipsi ducti sunt in captiuitate: secundo anno a captiuitate duarū tribūnū. **s** q̄ris q̄re mutet mod^o loquēdi: Sup: a em̄ dictū ē p̄ totū. **O**nus babylonis: on^o egypci: et sic de alijs p̄ genitiū: hic aut̄ non dicis onus arabie: sed onus in arabia. **E**t qd̄ di cendū: q̄ duplex est arabia. Inferior q̄ statim occurrit post Iordanem: et hec est maxima. Et superior q̄ est modica. In inferi or habitabāt saraceni: et qz non in tota hac arabia: sed in pte fuit onus: ideo pmutat titul^o. **O**n dī: **O**nus in arabia: id ē in parte arabie hē. i. hec ē visio de onere i. arabia futuro. Deinde alloquēs dñs vel ppheta iudeos ad loca nemorosa arabie inferioris fugiētes air: **i** **I**n saltu. i. in silvis arabie inferioris: **k** **A**d vesp̄: occubente sole et post labore ſuge: **l** **D**ormietis i. iudei fugientes: **m** **I**n semitis dodanum: locus ē in iudeā et arabia: et interptat i. ppinqs vel cognatos. q. d. in via q̄ ducit ad ppinqos et cognatos. i. ad saracenos fugiētes dormietis. Per hoc qd̄ dī: i. semiti/ inuit q̄ nō recta et publica via fugiebat: s̄ p̄ diverticula. Deinde cōvertit dñs v̄l ppheta ſimonē ad saracenos/ horūtēs eos ut ipsi iudeis fugiētib^o et siti arētib^o ferētes aquā occurrerent. Ipsi ho dolose panē sine aq̄ obtuleit: vt ex comedisiōe magl ſitēt: vt ita periret. Molebat em̄ eos occidere apte: qz nō habebat cū eis apas inimicitias. Et hoc est: O hismaelitē! **n** **O**ccurrites p̄lo meo: **o** **S**itienti p̄ter labore vñq: p̄ ferēte aquām in saltu: rbi veni fugiēs a facie chaldeorū: **q** **U**ni habitatis terrā austri. i. plaga meridianā reſpēcu bierim. **r** **C**ū pānib^o occurrīte fugiēti ad vos. q. d. nō solū aquā sed panē et aquā fertē et: qz lassus erat et sitiēs: et ideo pane et potu idigebat. **t** **A** facie em̄ gladiorū/ chaldeorū: **v** **F**ugerūt ad auxiliū et p̄filiū vñm **x** **A** facie gladiorū. i. ext̄am iudiciū / i. minētis. **Job. xix. d.** Fugite a facie gladiorū: qm̄ vltor iniqtatū ē gladiorū. **z** **A** facie arc^o extēti: **z** **A** facie grauis p̄ly. q. d. nō solū fame p̄territi fugerūt: s̄ multos cecidisse viderūt: et p̄ multā occisionē nō valētes ampli^o resistere fugerūt. Et ne despiciat̄ miseros: qz cito veniet dies vñ: eo q̄ nolūst̄ ſuccurrere iudeis: **b** **Q**ūm hec dicit dñs: qui mētiri nescit: **c** **A**d me cui debetis credere. **d** **A**dhuc i. vno anno quasi i anno mercenarij. i. post vñū annū a captiuitate duarū tribūnū: q̄ cito trāſier sicut annū mercenarij expectantis finē anni p̄ter mercedē habendā: p̄ter quā temp^o breue vñ deſt: sicut iacob ſeruēti p̄ rachel: **Gen. xxix. d.** Et q̄si mercenarij dicit: qz sicut mercenarius desiderat finē anni: ita vicini hismaelitaz desiderabāt eoz captiuitatē quibus nocuerant. Post annū inq̄: **e** **A**ufereſt̄ ois gloria cedar. i. sarace-

norū: qui descenderūt de cedar filio hismaelis. **f** **E**treli quiē numeri sagittarioⁿ fortū de filiis cedar imnuenit. i. saraceni relicti ab assyriis q̄ sagittarij sūt: sic hisma el pater eo: qz in solitudine morant̄ cum seris a babylonis captiuitabunt. Et reuera ita erit. **g** **D**ñs em̄ de^o iſrl̄ spec aliter. **h** **L**ocutus est: qui mentiri non potest.

* Job. ix. a. Venit mystice nox qñ nemo pōt ope rari. Itē nox tristis. Job. vii. a. Noctes la boriosas enumeraui mibi. Itē nox futuri iudicij. Matth. xxv. a. Media nocte clamor fact^o: ecce spōsus ve nit. Item nox inferni. Job. xxvii. d. Nocte opriget cū tempestas.

Itē nox diabol^o. Job. iii. a. Noctē illā tenebroſ^o turbo pos sideat. Slo. Apostata angelū. **a** **D**ixit custos: cui libet nostrū loquēs p̄ se/ scripturas/ p̄ creaturas/ p̄ angelos/ p̄ p̄dicatores. **b** **E**nit mane/ pspitatis: **c** **E**t nox/ aduersitatis. **d** **S**i qritis me in aduersitate: **e** **Q**uerite i. pspitate. Multū dñm q̄rū i aduersitate: et i. pspitate fugiūt ab eo. **g** **T**ales nō audīt dñs. **H**iere. q. f. Uerterūt ad me tergū et nō faciē: i. tge afflictioⁿ dicēt: surge et libera nos. **Job. i. xxvi. c.** Dñe in angustia regiſterūt te: i. tribulatioⁿ murmuris doctrina tua eis. **V**eli. **b** **A**lenit mane/ iuētutis: **c** **E**t nox/ senectutis. **d** **S**i qritis in senectute: **e** **Q**uerite in iuuentute. **P**ō. **E**clipe et mane et meridi narrabo. Eccl. xi. c. Mane se/ p̄s. 54. mina semē tuū: et vespe non cesser man^o tua. **f** **L**ouertimi/ malū declinādo: **g** **E**t venite bonū opādo. **h** **O**n i. ara bia: q̄ interptat vesp vel occidēs: et significat gloriā mudi q̄ ē in occasu et i. vespa sua. **j. xxvii. a.** **E**te corone ſup̄bie ebr̄ijs ephraim: et flori decidēti alie exultatioⁿ ei^o. Illis q̄ q̄run̄t glia mudi ē on^o illud. **i** **I**n saltu. i. i. dēſtate p̄tōz. **k** **A**d vesp̄: i. in declinatōe vitē: ſive qd̄ vesp̄a/ senectutis. **l** **D**ormiet. **Eph. v. d.** Surge q̄ dormis: et exurge a mortuis. **m** **I**n semitis dodanum. i. in via dānatōis. **D**edan em̄ interptat iudiciū. **H**iere. xl. b. **D**escēdite in voraginē habi tatores dedan. Eccl. xxv. c. Qui ſūt in dedan gladio cadēt. **n** **O**ccurrites ſittiēti ſerte aquā. **l** **H**oc dī p̄lati et do citorib^o: vt p̄tōz occurrit et ſuccurrat cū aq̄ doctrine et pa ne ſacré ſcripture: nō expectatēs vt ipsi ventat ad eos. Et h̄ est: **O**ccurrites nō expectatēs: ſittiēti nō ebrio vt mlti faciūt. **p** **S**erte aquā/ baptiſimi: vel refrigeratōis doctrine. **M**ō dīc vinū v̄l oleū/ ne ſe excusatēt. Matth. x. d. **Q**uisq̄ pōtu de dert vñi ex minimis iſtis calicē aq̄ frigidē tm̄ i. noie dīcpli: amē dico vobis: nō pdet mercedē ſuā. **q** **U**ni habitatis terrā austri. i. clauſtrū sancti iacobī: vbi lumen ſcie et ſeruor charitatis. **r** **C**ū pānib^o: vbi dei: et exēpli boni: **s** **O**ccurrites fugiēti/ a peccato. i. p̄nitēti. **t** **A** facie em̄ gladiorū. i. ſutie hereticorū/ doctrine phariseorū/ blasphemie iudicorū: **v** **F**ugerūt ad auxiliū et p̄filiū vñm **x** **A** facie gladiorū. i. ext̄am iudiciū / i. minētis. **Job. xix. d.** Fugite a facie gladiorū: qm̄ vltor iniqtatū ē gladiorū. **z** **A** facie arc^o extēti: **z** **A** facie grauis p̄ly: qz tūc pu gnabit tot^o oib^o ſiſensatos. **Sap. v. d.** **b** **Q**ūm hec dīc dñs ad me: Adhuc i. vno āno q̄si i. anno mercenarij auferet̄ ois glia cedar. i. glia p̄tōz cito euacuabit. **f** **E**t reliquē numeri sagittarioⁿ fortū de filiis cedar imnuenit. i. dogmata hereticorū ſiſensatos ad nibilū redicent. **g** **D**ñs em̄ de^o iſrl̄ ſiſensatos deū fide vidētiū. **h** **L**ocutus ē p̄ ſcripturas/ p̄ creaturas/ p̄ inspirationē/ p̄ p̄dicationē.

Onus vallis

Libri

Onus vallis visionis *tc.* **E**xpo. *Ca. XXII.*
Post onera gentium circumstantium ponit onus hierosim factum a nabuchodonosor. De loquuntur principaliter Hieremias, Ezechiel, Jobel, Micheas, Sophonias. *Diuidit autem hoc capitulo in septem partes. In prima describit de-*

Ada ostendit compassio prophetarum: ibi: Propterea dixi *tc.* In tertia agit de aduentu hostium: ibi: *Dies enim interfectiois et cœculatiois.* In quarta ponit preparatio hierosim solymitarum ad defendendum: ibi: *Et cōgre-gasti aq̄is pilicēne tc.* In quinta ostendit impenitentia eorum: ibi: *Et vocabit dominus tc.* In sexta ostendit depositum sobrium: et substitutio hellachim: ibi: *Hec dicit dominus de exercitu tc.* In septima predictus destruetio sacerdotum leviticorum: ibi: *In die illa dicit dominus tc.* Dicit ergo: *Onus vallis visionis.* *i.* *Visio de onere siue de destructione hierusalēm: hec est.* Et dicit hierusalēm vallis despectivae: propter idolatrie vilitatem: sicut et castellum despectivae dicta est: *Matth. xxii. a.* Ite in castellum quod contra vos est. Videl quia tunc erat in loco humili: licet modo sit in monte. Videl propter partem inferiorem: quā sobna p̄positus templi tradidit assyriis. Tertio autem dicit: quia aliope potest videri vel videre: vel quia prophetet ibi vident visiones. **b** *Quidnam quoque tibi est o hierusalēm:* **c** *Quia ascendiisti et tu inter alios:* **d** *In tecta.* *i.* ad excella ad adorandum et sacrificandum idolorum: *q. d.* quicquid alijs genites faciant: quid ad te de cultura idolorum? *E*t tangit more palestine: vbi domus plene sunt desuper: et ibi adorabant sole et luna et alia idola que ibi posuerant: sic et in principio tangitur causa destructionis eorum. Videl hoc dicit: quia veniente nabuchodonosor ascenderunt iudei super tecta: ut clarius audiret clamor eorum: vel ad defendendum se. **e** *Clamoris plena / idolatrarii: vel occisorum animalium.* **f** *Urbs frequens: id est populosa.* **g** *Ciuitas exultans / tempore dauid et salomonis:* **h** *Interfecti tui non interfici gladio: nec mortui in bello: sed fame et peste.* Quibus enim annis fuit obessa ciuitas: et ideo multi fame perierunt. *Thren. iiiij. b.* *Meli* fuit occisus gladio **q** interfici fame: quoniam isti extabuerunt. **i** *Uncini principes tui fugerunt simul: nocte de hierusalēm proato muro.* **m** *Dureque ligati sunt capti a chaldeis.* **n** *Omnes qui inueniuntur sunt cum principibus: vel in rebus: o* *Uncini sunt parvi et ducti ad nabuchodonosor in reb. latib.:* **p** *Procul fugerunt: id est fugere voluerunt: sed capti fuerunt in capitis hierochontinis.* Legit enim *Hiere. xxxix. a. q* sedechias pro foramen muri nocte cum principibus a fugiti: sed in campis hiericho capti sunt et ducti ad nabuchodonosor in reb. latib: quod filios sedechias ante ipsū occidi fecit: et ipsi ocu- los eruit: et excecatum secum in babylonē duxit. Principes vero qui cum sedechias aufugerant: aut occisi fuerunt: aut dure ligati in babylone ducti sunt. **q** *Propterea dixi tc.*

Secunda pars Secunda pars vbi ostendit fletus et compassio prophetarum super malis futuris iudeis. Et loquitur alius prophetas qui cum super hoc volebat consolari. **q** *Propterea: qr fugerunt principes: r* *Dixi ego esayas: s* *Recedite a me: prophetes consolantes: t* *Amare flebo / vastitate populi mei.* **v** *Molite incumberere ut cōsolemini me sup vastitate filie populi mei: id est super destructionem hierusalēm: quā vocat filia: quia nihil virilitatis habebat sed mollicē muliebē.*

Mystice **a** *Onus vallis visionis.* Predicit onus ecclesie per hereticos: per tyrannos: per falsos fratres. Paulini enim fidem impugnant: secundum res ecclesie diripiunt: tertius mores corrumperunt. Dicit autem vallis visionis ecclesia: quo ad illos

Esiae

qui excelsi sunt per scientiam: sed defecti per vitam. *Et talibus predictis onus: Luc. xij. f.* Servus sciens voluntate domini sui et non faciens plagi vapulabit multis. **b** *Quidnam quoque tibi est o ecclesia: c* *Quia ascendiisti et tu que deberes humiliari exemplo domini: d* *In tecta clamoris plena: i.*

m *tui fugerunt simul: dureque ligati sunt. Omnes qui inueniuntur sunt vinciti sunt pariter: procul fugerunt. Propterea dixi: recedite a me: amare flebo. Molite incumbere ut cōsolemini me super vastitate filie populi mei.*

B *Urbs frequens: id est populosa: i. pueris et levioribus plena: paucis habens viros.*

*U*litas exultans: subtile flatu: et hereticorum vel philosophorum: iustini et vlpiani scientia: sanctiora et altiora se inuenisse gloriantes. Potest etiam legi de religiosis. Boni enim religiosi sunt in monte visionis. *i. e* *eminentia vestre et in altitudine contemplationis: Vales sunt in valle visionis vbi sorores confluunt. Isti predicti onus penitus eterni: quia gravius omnibus punient. Letitia clamoris plena sunt forza causarum: vbi frequenter vident monachi. Urbs frequens: est claustrum: olim a domino et angelis frequenter visitatum: nunc ciuitas exulta. *i. laciviens et gaudens in possessione multiplicatione.* Hunc ergo dicitur:*

b *Quidnam quoque tibi est o religio: c* *Quia ascendiisti et tu sic et alii: d* *In tecta: i. in magna et sumptuosa edificia: e* *Clamoris plena: quia sere totus mundus clamat contra eos super magnitudine et sumptuositate edificiorum.*

g. v. c. *Ue qui colungit domum ad domum. Hiere. xij. d.* *Ue qui edificat domum suam in iniusticia.* **f** *Urbs frequens: causis et litigis: g* *Ulietas exultans in vanitatibus mundi.*

b *Interfecti tui morte anime: i* *Non interfici gladio / temptationis diabolus: vel gladio verbi dei: qui interficit ad salutem.* **k** *Pec mortui in bello: quia non resistunt: sed statim cedunt vel temptationes perirent. Unde Thren. i. b.* *Abierunt absque fortitudine ante faciem subsequentes.*

l *Uncini principes tui fugerunt simul: in cavernas et in curias. i. prelati omnes: qr non pastores sed mercennarii sunt: et non curant de ouibus. Job. x. b.* *Mercennarius autem et qui non est pastor: cuius non sunt oves: prie videt lupum venientem et dimittit oves et fugit: et lupus rapit et dispersit oves: mercennarius autem fugit quia mercennarius est: et non pertinet ad eum de ouibus: sed de lacte et de lana.*

m *Dureque ligati sunt: durissimi vinculis peccatorum: que soli aliquia correctione non possunt. Hiere. xxx. c.* *Insanabilis est dolor tuus: propter multitudinem iniquitatum tuorum: et propter dura peccata tua feci hec tibi: dicit dominus ad hierusalem. Item Sap. vi. a.*

Judicium durissimum fieri his qui presumunt: et potentes potenter tormenta patientur. **n** *Omnes qui inueniuntur sunt in culpa: o* *Uncini sunt in pena: pariter. Sap. xvij. b.* *Sic miseri pena seruus cui domino afflicitus est: et popularis homo regi similia passus.* **p** *Procul fugerunt: a deo per peccatum: vel in infernum per supplicium.* **q** *Propterea: qr fugerunt: r* *Dixi: compatiendo: s* *Recedite a me: consolatores dolosi. Job. xvij. a.* *Consolatores onerosi omnes vos: qui scilicet in terra queritis consolationem. Luc. vij. d.* *Ue vobis diuitibus qui habetis hic consolationem vestram.* **t** *Amare flebo: peccata aliorum: damnationem multorum.* **u** *Corinth. xi. g.* *Quis infirmatur et ego non infirmor: quis scandalizatur et ego non voro: Sic samuel plangebat saul. i. Reges xv. g.* *Et christus hierusalēm. Luc. xix. f.* **v** *Molite incumberere ut cōsolemini me sup vastitate filie populi mei.* *Ecce viscera materna boni pastoris. Hiere. ix. a.* *Quis dabat capitum aqua: et oculis meis fonte lachrymarum: et plorabo die ac nocte interficios filie populi mei. Hiere. xxxi. c.* *Tot in excelso audita est lamentatio eius et fletus et lucis: rachel plorans: et filios suos: et*

La pars uero hostiū: t ostēdit causam quare sicut in cōsolabilitate. **D**ies ēm̄ īterfectiōis r̄c. Tertia ps vbi agit de ad-
ēm̄ īterfectiōis īminet p̄lō iudaico: b **E**t cōculca-
tiōis: qd̄ cōgruit antiq̄ vocabulo: qd̄ ē hiebus: qd̄ īterpr̄at
cōculatio: nō huic nomini hierusalē: qd̄ īterpr̄at vīsio pa-
cis. c **E**t fletū: quo ad residuos. d

Adno deo exer-
citū oritur: e **I**n
valle vīsōis: nō in
monte vīsōis: id est i
hierusalē despecta et
idolatrie īclinata. Se-
p̄uaginta p̄fletū di-
cūt error: nō q̄ flet
et error sūt a dño: d
et hiero: i. causa fle-
tus et erroris: sed occa-
sione scripturarū quas
dedit eis legēdas: na-
scitur erroris occasio.

Scrutās murū: i. faciens scrutari: g **E**t magnific⁹
sup montē extitit nabuchodonosor: i. sup ciuitatē: vel sup
templū qd̄ fecit everti. Nabucardan em̄ etiā fundamēta mu-
rox fecit everti ne amplius posset redificari. h **E**t elam̄
sumpsit pharetrā: i. elam̄ sagittarij q̄ cū nabuchodonosor
venerū. k **E**t currū hois ēq̄tis: i. in q̄ fuerūt equestris:
vel quem ducūt equi: nō boues. l **E**t parietē nudauit
clypeus: i. elam̄ accepserūt clypeos pēdētes ad parietes
domoꝝ suaz: vt venirent cū nabuchodonosor. Vel sic: Ely-
peus: i. chaldei clypeati: i. armati nudauerūt parietē templi:
auferēdo lamias aureas quib⁹ erat vestit⁹. m **E**t erūt ele-
cte valles tuę plēne qua-
drigāt: et equites pōnēt se-
rdes suas in porta: et reuelā-
tūt erroris occasio.

Scrutās murū: i. faciens scrutari: g **E**t magnific⁹
sup montē extitit nabuchodonosor: i. sup ciuitatē: vel sup
templū qd̄ fecit everti. Nabucardan em̄ etiā fundamēta mu-
rox fecit everti ne amplius posset redificari. h **E**t elam̄
sumpsit pharetrā: i. elam̄ sagittarij q̄ cū nabuchodonosor
venerū. k **E**t currū hois ēq̄tis: i. in q̄ fuerūt equestris:
vel quem ducūt equi: nō boues. l **E**t parietē nudauit
clypeus: i. elam̄ accepserūt clypeos pēdētes ad parietes
domoꝝ suaz: vt venirent cū nabuchodonosor. Vel sic: Ely-
peus: i. chaldei clypeati: i. armati nudauerūt parietē templi:
auferēdo lamias aureas quib⁹ erat vestit⁹. m **E**t erūt ele-
cte valles tuę plēne quadrigāt: i. elam̄ accepserūt clypeos pēdētes ad parietes
domoꝝ suaz: vt venirent cū nabuchodonosor. Vel sic: Ely-
peus: i. chaldei clypeati: i. armati nudauerūt parietē templi:
auferēdo lamias aureas quib⁹ erat vestit⁹. n **E**t erūt ele-
cte valles tuę plēne delectabiles: o **M**plēne quadri-
garū: chaldeoꝝ q̄s nō poterat capere ciuitas. p **E**t equi-
tes: q̄ poterant intrare ciuitatē: q **P**onent sedes suas
in porta: ciuitatis ne aliq̄s posset exire. r **E**t reuelabili
opimentū iude: i. templū gentib⁹ et pollutis antea opertū
et clausū. M **L**euit. xv. a. et **N**umeri. ii. b. p̄cipit vt null⁹
videret sancta nuda: vel ingredere templū nisi sacerdos. S **Z**
chaldei capta ciuitate: intrauerunt templū et discooperuerūt
sancta. s **E**t videbis: o vallis sion: t **I**n die illa/
captiōis hieralim: v **A**rmamentariū dom⁹ salt⁹ eversū.
Dom⁹ salt⁹ dī quēdā dom⁹ quā fecit salomon. ii. Regl. vii.
a. sic dicta: qz erat de lignis libani: vel qz in circuitu ei⁹ erant
arbores cōsītē quasi esset salt⁹. Erat aut̄ inferior pars in imo
lapidea: i. qua reponebanꝝ species aromaticę: supior: erat de
lignis: et ibi reponebanꝝ arma: et vocabat illa ps armamentariū
dom⁹ salt⁹. x **E**t scissuras ciuitatis dauid vide-
bitis: i. hieralim: vel turris sion: q̄ dī ciuitas dauid: qz expu-
gnavit ea. ii. Regl. v. b. y **Q**uia multiplicatē sūt scissurae: i. mltē facte sūt. z **E**t cōgregall̄ r̄c. Quarta ps in q̄
ponit p̄paratio iudeoꝝ ad se defendēdū. Et qz hieralim penu-
rit aquę sustinebat: vniuersi fontē habēs: i. siloe ad radicē mon-
tis sion: ideo fecerant duas cisternas ad colligēdas aq̄s plu-
viales. Unā extra muros: q̄ dicebat inferior: de q̄ sumebant
illi q̄ erāt in suburbio: et ad aquabānꝝ pecora: quā poterāt eis
hostes auferre. Aliā i. supiori pre ciuitatē: q̄ dī supior: quā nō
poterāt hostes auferre. Tenebāt aut̄ exercitu chaldeoꝝ ad ob-
sidēdū hieralim: cōgregauerūt iudei aquas piscinę inferioris p̄
occultos meat⁹ subē murū ciuitatē: et fecerūt eas currere int̄
duos muros ciuitatē: qb⁹ cingebat ciuitas. Et facta obſidiōe
distribuebat aq̄ ſim numerę familię dom⁹. Et h̄ est qd̄ dī: z
Et cōgregastis: i. cōgregabat̄ intra ciuitatē: a **A**quas
piscinę inferioris i lacū vñū q̄ occultos meat⁹ vos iudei. b
Et domos hieralim: i. familias domoꝝ: **N**umerasti: i.
numerabili: vt numero et mēſura dispēles eis aq̄. d **E**t de-
struxisti domos q̄ erāt i suburbio: e **A**d muniēdū murū
ciuitatē: q̄ hostes: f **E**t lacū fecisti: i. faciebas: g **I**nter
duos muros: qb⁹ ciuitas cingebat: vt ibi fluaret aq̄ piscinę
inferiorē: q̄ erāt extra muros. b **E**t aquā piscinę yetis:

g dū nō habuerat aq̄s restaurasti. Teterē piscinā vocat ci-
sternā quādā quē fuerat iuxta templū: quā p̄misserant ſiccati:
quia duę ſufficiebant: ſed in obſidione restaurauerūt eam.

Et nō ſupeſtis filios ſuos: et nolentis conſolari ſup eos quia non ſunt. **D**ystice

Adno deo exer-
citū oritur: e **I**n
valle vīsōis: nō in
monte vīsōis: id est i
hierusalē despecta et
idolatrie īclinata. Se-
p̄uaginta p̄fletū di-
cūt error: nō q̄ flet
et error ſunt a dño: d
et hiero: i. cauſa fle-
tus et erroris: ſed occa-
ſione ſcripturarū quas
dedit eis legēdas: na-
ſcitur erroris occasio.

Bif experimentū iude: Et vi-
tē debis in diē illa armēmēta-
rū domus saltus: et ſciſſu-
ras ciuitatis dauid videbi-
tis: quia mūltiplicatē ſūt. Et

Congrēgastis aquās piscinę
inferioris: et dōmos hieralim
numeraſtis et deſtruxiſtis do-

Dmos ad muniēdū murū. Et
ſacrum feciſtis inter duos mu-
ros: et aquā piscinę veteris.

Et ſcrutaſtis murū: i. hereti-
coꝝ: tyranmoꝝ: falſoꝝ ſtratiſ ſuſtitioꝝ. Sop̄. i. c. Scruta-
bor hieralim in lucernis. Thren. ii. e. Scrutemur vias nřas et
queramus ut reuertamur ad dīm. g **E**t magnific⁹ ſup
montē dīs: i. ſup oēs potētes et platos malos magnā penā
inſerēs. S. ii. c. Dies dī ſup omnē turrīm excelsā: et iug omnē
murū munitū. h **E**t elam̄: qd̄ īterpr̄at despicēs: vel
ascēſus: i. religiosus q̄ mūdū despitit: vel platus q̄ cathedrā
plationis ascēdit: i **S**umpsit pharetrā: i. officiū ve-
natoris. De qua Ps. Parauerūt ſagittas ſuas in pharetra. Ps. 10.
Hiere. ii. b. Auſuite ſagittas: implete pharetras. Vel phare-
trā cor plenū ſagittis detractiōis. Hiere. v. d. Pharetra ei⁹
quasi ſepulchrū: vnde nō exitiſ ſi fetoz. Ut pharetrā luxurie.
Eccl. xxvi. c. Cōtra omnē ſagittā aperiet pharetrā. k **E**t
currū homis equitis. Doc planū eſt ad litterā: qz plati-
etia religiosi iam equitant ut comites: vel ut milites. Deuf.
xvii. d. Cum fuerit cōſtitut⁹ rex nō mūltiplicabit ſibi equos
ne reducat populi in egyptū equoꝝ mūltitudine ſubleuat⁹.

l **E**t parietē ecclesi⁹: m **N**udauit clype⁹ ſibi dei: qz
plati ſunt milites: ideo ecclesia nudata eſt verbo dei. n **E**t
erūt electe valles tuę plēne quadrigāz: i. clauſtra
erūt plena pompa ſeculari. p **E**t equites ponēt ſedes
ſuas i. porta: i. nobiles pl̄ erudit̄ i. eq̄s q̄ i. littis fieri iude-
ces alioꝝ in ecclesia. Levit. xi. d. Omne de volucib⁹ qd̄ gra-
diſ ſup quattuor pedes ūmūndū eſt. Thren. i. d. Videl om̄s
gentes ingressas in ſanctuarū tuū: de quib⁹ p̄cepas ne intra-
rent eccleſiam tuā. r **E**t reuelabili opimentū iude: i.
peccata qz p̄ confessionē operuerāt male viuendo: aperta fa-
ciunt post p̄missionē ſuā. s **E**t videbis in die illa ar-
mamentariū domus saltus: eversum: i. ſtudiū ecclesi⁹
vbi armant clerci contra hereticos. Vel domus saltus: ad
litterā: eſt dom⁹ religiosorū in ſaltu poſita. t **E**t ſciſſu-
ras ciuitatis dauid videbitis: quia mūltiplicatē ſūt nimis. z **E**t
cōgregastis aquas piscinę inferioris: non ſupioris:
dī. Piscina ſupioris ſapiēta dei: piscina inferioris ſapiēna
mūdi. Hac om̄s ſere libērī cōgregat̄ q̄ ſupiorē. Hiere. ii. c.
Duo mala fecit pl̄us me⁹: me dereliquerūt fontē aquę riue-
t ſoderū ſibi cisternas diſſipatas q̄ cōtinere nō valēt aquas.
b **E**t domos hieralim numerasti: i. māſtiones celeſtēs
paruſpendēdo numerabiliſ ſecisti: q̄ ſunt innumerabiliſ. Et
ponit numerare p̄ ſtēnere: qz paupis ē numerare pec⁹. Ille
cōtemnit: q̄ celo tpalia p̄ſert. d **E**t deſtruxiſtis domos: i.
ecclesi⁹: e **A**ld muniēdū murū: id eſt ad ſaciēdū caſtra.
Dich. ii. a. Domos rapuerūt et calūniabant virū. f **E**t la-
cū ſeſtis inter duos muros. Per lacū cupiditas intel-
ligit: vbi nō ē aq̄ gratia q̄ extinguit ignē auaricię. Per duos
muros duo testamēta. Lacū iſgitur inter duos muros faciūt:
qui doctrinā vel p̄dicationē ad lucru tpale cōvertūt. b **E**t
aquā piscinę veteris: i. doctrinā yeteris: testamēti neglexisti.

Vix Et nō ſupeſtis

Libri

a Et nō susperistis ad eum qui fecerat eam: id est ad dēū in quo solo sperandum erat. b Et operatorem eius aque. s. c De longe nō vidistis. i. ante vltionē non p̄uidistis: sed omnia neglexistis. Et ita redarguit hic iudeos in duobus: t qz deū oīno obliuioni tradiderant: t quia p̄us recurrebat ad cōsiliū h̄ianū q̄ ad domini auxiliū. d Et

B vocabit dominū.

Quinta pars Quita pars vbi agit
Et. t̄vocauit de ip̄enitētia iudeorū:

q.d. tempore obsidio-
nis vocabit dominus
ad fletū p̄ hieremā: et
vos suggillando eum
ridebitis: Lū em na-
bucodonosor obse-
disset ciuitatem misit
dominū hieremā ad
v. Cor. 15. d. sedechiā t̄ p̄ncipes ei⁹
De pe. dif. 2. e. vt p̄gniteret: t̄ ipse mi-
si em v. petr⁹ q̄ serere eorū: Ipsi v̄o
villipēdētes t̄ desperā-
tes dixerūt: Comeda-

mus t̄ bibamus: cras

em moriemur. Et hoc est: Et vocabit dñs deus exer-
cituū. i. angelicay virtutū. Sic vocat dominū quotiens cūqz
aliquid potēter facturus est. e In die illa obsidionis:
f Ad fletū oculorū: quibus dēū frequenter offenderant:
g Ad planctū manū cōplodendo vnam ad alteram:
quibus multa mala fecerāt: h Et ad caluitium capitis
q̄ sepe compserāt: i Et ad cingulū sacci circa lum-
bos: q̄ multis illusioib⁹ sepe repletū fuerāt. Ita vocabit eos
dñs p̄ p̄phetas ad vniuersale penitentiā. Sed ipsi totum cō-
trariū fecerunt: Unde sequit: k Et ecce gaudiū contra
dolorem: m Et leticia contra tristiciam: ad que vocavit
dñs. n Occidere vitulos et iugulare arietes: in
hoc gaudebat. o Comedere carnes t̄ bibere vinū:
in hoc letabat: dices: p Comedam⁹ t̄ bibamus:
q.d. ad quid affligeremus nos cū nō possimus euadere: t̄ sicut
dicunt isti p̄phētēs: M̄elius est vt dū viuimus delit⁹ afflu-
imus ne omnia amittam⁹: q̄ Cras em moriemur. q.d.
oia finiēt morte. Et ita blasphemabat cōtra dñm. Unū sub-
lūgit xp̄ha in persona dñi. r Et reuelata est hec blasphemā-
tia: in aurib⁹ meis. Meis dico: s Domini exerci-
tuū: q̄ possum cū voluero vindicare. t Si dimittet ini-
quitas hec vobis: o iudei blasphemātes. Aposopisis ē.
q.d. nō dimittet: v Donec moriamini. i. nunqz: x Di-
cit mibi: y Dñs de exercituū: cui oīno credendū ē: qz
metiri nescit. z Hec dicit dñs. Sexta pars in qua p̄di-
cif depositio sobnē summi sacerdotis: sūm quosdaz: sūm alios
secūdi a p̄mo t̄ summo sacerdote: Qui adueniēte senacherib
tradidit ei suburbū ciuitatis: t seipsum posuit in manu eius.
Qd p̄uidens esalias in spiritu p̄dictit eius depositionē t̄ beli-
achim substitutionē. Et hoc ē: y Hec dicit dñs de ex-
ercituū: mibi esiae: a Glade o eliae: b Et igredere
ad eū qui habitat i tabernaculo dñi. s. c Ad sob-
nā p̄positū templi: in quo putabat se diu moraturū t̄ mo-
rituru: et ideo fecerat sibi excidi sepulchrū ibi: d Et di-
ces ei. i. sobnē: e Quid tu hic facis in domo domini:
q.d. tu nō es dignus manere in templo dñi. f Aut qua-
si q̄s hic. i. quare ita sedes hic q̄s diu moraturū: t̄ sic:
g Quid tu hic. i. quare manes hic in domo dñi: f Aut
quasi q̄s hic. i. quasi manes hic ac si esses aliq̄s. i. alicuius
valoris: g Quid excidisti tibi hic. i. ciuitate: h Sep-
pulchrū nō timēs captiuitate: v̄l̄ putans te hic moraturū.
i Excidisti in excelso memoriale: vt plurib⁹ appare-
ret t̄ dicere: hoc est sepulchrū sobne. Et in h̄ redarguit ipsū
de supbia t̄ supstitionē. k Diligēter: in hoc de curiositate.
l In petra: in hoc de sumptuositate: m Tibi: in hoc de

Esaie

singularitate: n Tabernaculū. i. sepulchrū. o Ecce. i.
sed in p̄ximo: p Dñs cui nō p̄t cōtradici. q Alspor-
tari te faciet captiuū. Lū em tradidisset inferiore partē ci-
uitatis sennacherib: postea extermiato exercitu assyriorū vo-
luit redire ad iudeos: sed iudei noluerūt eū recipe. Quē inue-
niētes assyrii captiuū
duixerūt in babylonē.

r Sicut asportat
gallus gallinaci: id est facile t̄ sine labo
re t̄ resistētia. Gallus

t gallinaci

* a Et nō suspe- mystice
xistis ad eū: q̄ fece-
rat eū. i. ad dēū dato-
re legis. P̄s. Supce. Bl. tad cum
cidit ignis cupiditat: t̄ nō viderūt solē iusti-
cie. Et alibi: Oculos
suos statuerunt decli-
nare in terrā. b Et
operatorē ei⁹. i. chris-
tū qui legē fecit: t̄ do-
cuit c De longe

non vidistis. i. ante

mortē ad dēū nō cogitastis: q̄s moriunt̄ hoies tūc p̄mo inci-
piunt cogitare ad dēū. d Et vocabit dñs deus exer-
cituū p̄ p̄dicatores: e In die illa dñi licet opari ad salutē:
f Ad fletū cōtra cōcupiscētā oculorū: g Ad plāctū
cōtra supbiā vite: h Et ad caluitū: i laiciū capilloz:
j Et ad cingulū sacci: k cōcupiscētā carnis. l Et ec-
ce i p̄senti t̄ manifesto: m Gaudū cordis: n Et le-
ticia corporis: o Occidere vitulos t̄ iugulare arie-
tes: comedere carnes t̄ bibere vinū. Sile. Sap. q. b.
Venite fruamur bonis q̄ sunt t̄ vitamur creatura tanq̄ i iu-
uentute celeris: vino p̄cioso t̄ vnguētis nos ipleam⁹. p Lo-
medamus et bibam⁹: cras em moriemur. q.d. dum
sum⁹ in h̄ seculo deliq̄s affluam⁹: futurū em temp⁹ sine sensu
erit: vt dicit epicurus. Eccl. iiij. d. Quis nō sit sp̄us filiorū
adā ascendat sursum: t̄ si sp̄us lumētōp̄ descendat deosū: Et
dephendi n̄sib⁹ esse meli⁹ q̄ hoīem letari in ope suo. i. Cor.
xv. c. Si mortui nō resurgūt: neq̄s chris⁹ resurrexit. Mādū-
cem⁹ t̄ bibam⁹: cras em moriemur. r Et reuelata est in
aurib⁹ meis dñi exercituū hec blasphemā. Et q̄s reue-
lat domino: Vox peccati clamor sceleris. Gen. iiiij. b. Vox
sanguis fratris tui clamat ad me de terra. Itē Gen. xvij. c.
Clamoz sodomorū t̄ gomorrēorū multiplicat⁹ est. Jaco. v.a.
Ecce merces oparioz v̄o: q̄ messuerūt regiōes v̄ias q̄ frau-
data ēa v̄ob clamat: t̄ clamor eoī: i aure dñi saboth irouit.
s Si dimittet iūtātās hec vobis donec moriamī: vi-
tūs aut cū cīs ad inferos descendatis. t Dicit dñs exer-
cituū: de quo P̄s. Loges dñs iudicis faciēs. a Glade:
o p̄dicatores: b Et igredere ad eū q̄ habitat in taber-
naculo dñi: q̄ Ad sobnā p̄positū tēpli. i. ad plāctū sō-
nolētū t̄ negligētē. d Et dices ei: Quid tu h̄ i ecclia
facis: f Nūdet h̄iere. xi. c. Quid ē q̄ dilect⁹ me⁹ i domo mea
facit sclera milita: f Aut q̄s q̄s hic. i. vt statua q̄ nō ē q̄s
sed q̄s q̄s. Zach. xi. d. O pastor t̄ idolū derelinques gregē.
g Quid excidisti tibi hic. i. i ecclia: h Sepulchrū. i. se-
tidā p̄uerlationē. i Excidisti i excelso memoriale di-
ligēter i petra tabernaculū tibi: turrim v̄l̄ castrū allq̄d
vt scribas nomē ei⁹ in mūdo nō in celo. h̄iere. xvij. b. Re-
cēdetes a te i tra scribent. P̄s. Elocauerūt noīa sua i trīs suis.
h̄i st de qb⁹ d̄ Gen. xi. a. Venite faciam⁹ nob̄ ciuitatē t̄ turri
cui⁹ culmē p̄tingat i celū: t̄ celebrem⁹ nomē nostrū anteq̄ dī-
vidamur i vniuersas trās. h̄i dicit p̄tingat i celū: qz h̄mōi
edificia clamāt ū eos v̄sq̄ i celū. Abacuk. ii. c. Deccauit aīa
tua: qz lapīs de pariete clamabat: t̄ lignū qd int̄ iūcturas edifi-
cioz ē r̄udebit. Et sequit: Vē q̄ edificat ciuitatē i sanguib⁹.
o Ecce dñs asportari te faciet: sic asportat gallus

t gallinaci. Gallus

Gallinacius dicit pullos ad modum gallinæ deuixat.
a Et q̄si amictus leuit super humeros leuatum: b **S**ic
subleuabit te dñs vel assyri? ducēs in captiuitatē. q. d. ei
esaias: noli laborare de excisione sepulchri: qz subito transfe-
ret dñs sacerdotium tuū et te ipsum in captiuitatē. c **L**oro/

f nás coronabit te
dñs tribulatiōe: q
quondā habebas co
ronā pontifici. l. vitrā
biacythinā z lamīnā
aureā i fronte pendē
tē: in q scptū erat san
ctū dei nomē terragrā
maton: Exo. xxvii. f.
Et loco hui^d duplicitis
corone: tribulatiōe et
angustia coronaberis:
vt sic alios excellebas
honoře: ita excedes

tribulatiōe. f Quasi pilā: que facile īma petit: t ab vno
pīcī ad altū: g Mītēt te dñi in terrā latā et spacio
sam: ibi morer. q.d. sic oēs vndiqz pcutiūt pilam: sic oēs
vndiqz pcutiēt et pīcīt te: qr ipse solus duc⁹ ē captiu⁹ ab as-
trīqz. Et notat in h̄ esatas: q̄ sicut pīla in loco declivi et spa-
cioso stare nō pōt: ita ips⁹ iudaicus cui p̄fuit sobna in orbis
terminos disperget. h Eti⁹ erit curr⁹ glie tue: q̄ an-
te q̄s inclīz serebar: Et loquīs ironice. k Et ignomi-
nia dom⁹ dñi tui. i. splēdor dom⁹ dñi vertet tibi ī ignomi-
niā: qr honoratioz fuisti ī domo dñi: ideo maior erit ignomi-
nia et p̄fusio tua ī captiuitate. l Et expellā te dicit dñs:
m De statib⁹ tua. i. de loco in q̄ diu scire putas. n Et
de ministerio tuo deponā te. i. ptatē et officiū ministrā-
di auserā tibi. o Et erit ī die illa post tuā depositionē: et
bierusalem liberationem: exterminato exercitu sennacherib⁹:
p Glocabo: ḡ forē vel p̄ oraculū: vel p̄ inspirationē: vel p̄
electionē ad summū sacerdotiū: q Seruū meum helia-
chim filiū helchīe: q̄ erat vn⁹ de vigintiq̄tuor sacerdoti-
bus: et post sobnā fac⁹ est summ⁹ pontifex: quia iustus erat.
r Et induā illū tunica tua: hyacinthina. s Et cingu-
lo tuo: qđ erat ad modū reticuli: d̄ q̄tuor colorib⁹ p̄ciosis:
Exo. xxix. a. t Confortabo enī. i. cingam: quia fortior
est homo cinctus q̄ discinet. u Et potestate tuā sum-
mi sacerdotiū: x Dabo in manus eī: et erit q̄si pāc
pūsione: dilectiōe et ministerij sollicitudine: tu autem fuisti
lupus rapiens bona eoz. y Habitātib⁹ bierusalez et
domui iuda. i. populo et familię regis: vel maiorib⁹ et mi-
norib⁹. a Et dabo clauē dom⁹ dauid. i. templi cuius
necessaria dauid p̄spauit. b Sup humerū eius. Siē
enī ad sanctū dionysiū claves ecclesię sūt argētez: ita tūc erat
clavis templi aurea: quā summ⁹ sacerdos serebat sup hume-
rū: q̄i erat induē pontificalib⁹ indumentis: in signū dignitas.
c Et aperiet sanctas anctoz. d Et nō erit q̄ claudati
p̄pter ipsum. e Claudet: et nō erit q̄ aperiat. q.d. su-
mis sacerdos erit cui licebat tm̄ intrare ad sanctas actoz ī die

Gallus est bon^o platus: q gallinas. i. subditoru^m alias custodit: et impgnat. **D**e pmo Job. xxvii. d. Quis de- dit gallo intelligentia: Gall^o pō gallinaci^o q generare nō pōt/ est plar^o q pdicare nescit et pullos ducit alienos. **D**e q Eccl. xx. a. Locupiscentia spadonis deuirginauit iuuenculā. Qui porat ad forū pedib^o ligatis et capite verso in trā: sic et mal^o platus p̄cipitat in gehennā: pedib^o affectiuū ligatis et capite verso. Matth. xxiij. b. Ligatis manib^o et pedib^o: p̄crite eum in tenebras exteriores. **a** Et q̄si amictū sic subleua- bit te: vt. s. opires pallio doctrinę pudēda subditox. **E**ccl. xvij. a. Expādi amictū meū sup te: et operui ignominia tuā. **G**el. Quasi amictū i. cito mutabile. b Subleuabit te in dignitate. **P**s. Sicut amictū mutab eos et mutabunt. **C**oronans in presenti. **d** Coronabit te in futuro. **C**tribulatiōne multiplici: qz temp̄sisti corona spineam

christi. **f** Quasi pilā mittet te i terrā latā t spacioſā.
Pila ludus est: que pycit de vno ad aliū: sic malus plāt² pi-
la dēmonū est: de quo ludunt inter se vnuſ alij faciēdo. Dē-
mon superbię lacit eū dēmoni auaricie: et hic lacit eū dēmo-
ni gulę: et ille statim pycit eum dēmoni luxurie: et ita mittit

q bo fuū mēū heliachim filiū
r helchie: ét induā illū tunica
t tua: ét cingulo tuo p̄fortábo
v eū: ét prātē tuā dābo i man⁹
y ei⁹: r erit q̄si p̄ h̄abitatib⁹ hie
a rusale ⁊ domui iuda. Et dā-
b bo clauē dom⁹ dauid sūper
d humer⁹ ei⁹: ⁊ apiet̄: ét nō erit
f q̄ claudat: et clāudet: ét non

portaberis in inferno
de supplicio in supplicium. Job. xxiij. c. Ad calorem nimium trans-
ferret ab aquis nivium. k. Et ignominia domus domini tui:
id est splendor glorie domus domini: quia male rerum perturbatibus

Ia en ipso modo glosat. **D**ominus omniis omnia: quia male regnum vertet tibi
in ignominiam. **E**t expellat te de statione tua. scilicet de p-
latione in qua stas oculos: cum deberes discurrere predicando:
Juxta illud Proverbii. vi. a. Fili si spopoderis per amico tuo:
desistit apud extraneum manum tuam: illaqueatur es verbis oris
tui. Fac ergo fili mi quod dico: et te ipsum libera: discurre festi-
na suscita amicum tuum. **E**t de ministerio tuo depo-
nā te: vera depositione: quia falsa positione positus fuisti.

¶ Et erit in die illa tuę depositiōis: p[ro]f[ectus] vocabo ser-
vū meū heliamchim filiū helachis i[usti]tūtū f[ac]iliū d[omi]ni.

Heliachim enī interptāt⁹ resurgēt⁹ vel dei resurrectio: vñ significat christū: qui a morte resurrexit. **H**elichias interptāt pater dñi. **T**el helichim. i. pcrōr puerus ad dñm: et de pecatore effect⁹ pdicator: et christi imitator. **E**t induit lū tunica tua. i. yeste sacerdotali: in qua erat malacrasma.

tu tunc tua... rene faceris uia: in qua erat malagranata
cum tintinnabulis. Christ⁹ enim habuit opa cū doctrina. **Vñ**
Acl. i. a. Cepit Iesus facere & docere. **s** **E**t cingulo tuo
portabo eñi. i. paupratre distinguēte inf̄ heredes regni & nō
heredes. **v** **E**t p̄tate tuā docendi populu. **D**abo
in manu sei: nō tñ in ore. **M**art. i. c. **S**tuporibus

iii *manu* **et** *nō* *in* *in* *vit.* *Barci.* **i.** *Stupebat* *lup* *do*
ctrina *et* *:erat* *enī* *docēs* *eos* *q̄sī* *prātē* *habēs* *:z* *nō* *sicut* *scri*
be. *Mota.* *Est* *tunicā* *pseuerantie.* *Gen.* *xxxvii.* *a.* *Fecit* *ei* *pa*
su^o *tunicā* *talarē.* *Itē* *tunicā* *dignitat!* *Ego.* *xxxix.* *d.* *Fecerūt*
q̄z *tunicā* *supbumeralis* *torā* *hiacyntinā.* *j.* *Timoth.* *ii.* *a.*
Qui *ebatū* *desiderat* *honū* *op̄* *desiderat* *Dyl.* *ii.* *b.*

Ecce enim vestimenta domini op' dederat. Phil. iii. d. **M**ira
quersatio i' celis ē. Itē tunica mortalitatis. Gen. iii. d. **F**ecit
dñs ade' et vxori el' tunicas pelliceas. Itē tunica fidei. Joh.
vi. 6. b. **P**etr' vt audiuit qz dñs ē: tunica p'cinxit se. Itē tunica
charitatis. Joh. ix. d. **E**rat tunica inco'nsolidata de'cep' p'xetta
et rotū. Itē tunica misericordie sollicitudinis. **C**ār' x. b. **T**unc illa
tunica

**g. tota. Ita tunica mundana iunctinatur. E. al. v. d. Expolla-
ui me tunica mea: quo inducta illa. Itē tunica dolositatis. q.
Reg. x. c. Iobad induit⁹ erat tunica stricta. Itē tunica p̄cie
remordēit. In epla Iude. g. Odīstes eā q̄ carnalis ē macu-
latā tunica. Itē est cingulū dignitatis: ut hic est ī r̄iū b. M̄o.**

est cingulū ultra tibi. Itē cingulū castitatis. Ps. Accingere
gladio tuo super femur tuū potissimum. Exo. xxxi.e. Fe. Cingulū de byssō retorta. Itē cingulū penitentie. S. eodē.d. In-
cauit ad cingulū sacci. Et qz sobna h̄nō habuit pdidit cingu-

lū dignitas. Itē cingulū iusticie. S. x. a. Et erit iusticia cingu-
lū lūbox ei^v. Itē cingulū exultatiōis. Ds. Exultatiōe col
les accingēt. Itē cingulū pecunie. Prouer. vle. c. Et cingulū
tradidit chananeo. t. campsoi. Seq: y ~~Eterit quasi p~~

**habitatib⁹ hierlm^r et domui iuda*i.* pteplatiis et acti-
vis. a *Et dabo clauē dom⁹ dauid*i.* crucē q⁹ celū apit:*
vel pniā vel sciam siue doctrinā. b *Sup humerū ei?*
S. ix. b. *Fact⁹ est pncipat⁹ ei^r sup humerū ei?* c *Et apit:***

celum bonis: et non erit q̄ claudat. *¶ Claudiat malis:*
f. Et nō erit q̄ apliat. *¶ Apoc. iij. b. Hęc dicit sanct⁹ r̄ ve-*
rus: q̄ habet clauē dauid q̄ aperit ⁊ nemo claudit: claudit et

Libri

G expatiōis: et ita licebat ei soli ap̄st̄re et claudere ostiū. **M**ino/ res vero sacerdotes bñ intrabāt in sc̄tā ad altare incēsi. Etiam licebat aliqui minorib⁹ sacerdotib⁹ intrare in sc̄tāsc̄tōy: q̄si. s. deferebat arca ad inuoluēdā arcā et v̄tēsilia ne viderent nu/ da: vi legit̄ **N**umeri.iiij. a. **E**t sigā illū paxillū. i. fir/ miter stabiliā eū in sa/ cerdotio: sicut paxill⁹

El. t̄ fidelia **G** in loco fidelī. i. **E**l. t̄ domui in tēplo vbi fideles cō uenīt̄: et vbi fideliter deposita seruant. **V** In loco fidelī. i. in misterio summi sacer/ dotij: vbi rātū fideles p̄stut̄ debēt: q̄ et dñō et p̄plo fidelitatem ser/

uent: vt moyses. Metaphorice aut̄ vocat esaias hellachim paxillū i loco fidelī: qz i paxillo ad l̄az inuēta suspēdebat: do/ nec veniret q̄ p̄diderat: et dicebat staur⁹ p̄prio noīe: vñ restau/ ratio: sic hellachim portabat fidelit̄ onus dom⁹ dñi. c. **E**t erit i soliū ḡlie dom⁹ p̄s sui. i. sedebit i ḡlosa sede fami/ lie p̄s sui aaron. i. i. sede pontificali: Uel ḡlose et honorabilit̄ ad ministrabit i domo p̄s sui. i. i. tēplo: Uel ipse sedebit i sede pontificali: sic modo qn̄ alios est bon⁹ eps̄ tota p̄genies p̄p/ ipsū honorat. d. **E**t suspēdā sup eū oēz ḡlia dom⁹ p̄a/ tris ei⁹. i. ad doctrinā et reginē ei⁹ oēs alios attēdere faciā: et ipse oēs alios ḡlose portabit. e. **E**lasor⁹ diuersa ge/ nera suspēdā sup eū. f. **D**ē vas p̄uulū suspēdā sup eū. g. **A**vas craterarū in qb⁹ reponēbant oblata: in qb⁹ li/ babant offerēda. h. **E**los ad oē vas musicorū in qb⁹ cantabat: vi sur organa et psalteriu et binō. q. d. oīm vasorū tēpli maior et minor custos erit et vñs. Per q̄ vasa metapho/ rice intelligit hoīes: q̄s oēs maiores et minores ipse sustēta/ uit: vt paxillus vasa maiora et minora sustentat. i. **I**n die illa. Septima po: vbi p̄pherat destructionē sacerdotij leuiti/ ci. Nā tēp captiuitat̄ babylonice post mortē se dechis̄ nullus fuit summ⁹ sacerdos. Et h̄: **I**n die illa post captiuitatem babyloniam. k. **D**icit dñs exercitū: cuius dicere fa/ cere est. l. **A**usferetur paxillus qui fixus fuerat in lo/ co fidelī: id est summus sacerdos qui erat in tēplo. o. **E**t frangetur et cadet: id est deficit summ⁹ sacerdos: q. **E**t peribit quod pependerat in eo: id est multi qui in eo p̄fidabant: et ad eius doctrinā sperabāt: peribit. s. **Q**uia dñs locut⁹ ē: qui metit̄ nō p̄t.

Septima po

Mystice **A**
Multiplex
clavis

nemo ap̄ it. Nota clavis ē crux: vt h̄. et Joh. xix. c. Hauilās sibi crucem. Item clavis scientiæ. Luc. xi. g. Ut vobis legis/ perit: qui tulisti clavem scientiæ. Itē clavis potestas. Mat. xvij. c. Libi dabo claves regni celorum. a. **E**t sigā illū paxillū in loco fidelī: id est in ecclesia: vbi est con/ uentus fidelium. Hoc fuit quādo christus erectus fuit i cru/ ce: et quando bonus p̄fatus eligitur in ecclesia. Unde. g. xj. c. Erit radix iesse et qui stat in signum populo: um. Eccl. .xliij. d. Beatus qui requiescit iuxta domū illius: et in parie/ tibus eius figens palum. Figere ibi palum: est habere lu/ gem memorias crucifixi. **N**umeri. xxi. c. Fac serpētem que/ um et pone eum pro signo: qui percussus asperxit cum vi/ uet. c. **E**terit in solium gloriæ domus patris sui: id est caput erit ecclesiæ. Eph. i. d. Omnia subiecit sub pedib⁹ ei⁹ et ipsum dedit caput super omnē ecclesiām que est corpus ip/ sius. d. **E**t suspendam super eum omnē gloriam domus patris eius: id est omnes electos qui sunt gloria ecclesiæ attendere faciam ad doctrināz et imitationē ei⁹. **L**uc. xiiij. d. Sedit Iesus et om̄ in synagoga oculi erant intenden/ tes in eum. Itē Luc. xix. g. Omnis populus suspensus erat audiens illum. e. **E**lasorum diuersa genera: omne vas paruū a vasis craterarū vsc̄ ad omne vas musicorum. Diuersa genera vasorum sunt diuersa gene/ ra ministrorum. Vas paruū frater minor. Vas cratera/ rum frater p̄dicator. Vas musicorū frater cisterciēs: qui

Esaie

laudat assidue. Oēs isti p̄dēt a ch̄risto. Eccl. ii. b. Feci mi/ hi cantores et cantatrices: cyphos et viceulos. i. Timoth. q. c. In magna domo nō solū sūt vasa aurea et argentea s. et lig/ nea. i. **I**n die illa. i. in nouissimis t̄pib⁹. II. **A**usferet paxill⁹ i. ch̄rist⁹ crucifix⁹: q̄ fix⁹ ē: n. **G**in loco fidelī. i. in

ecclesia ḡtū. i. cū ple/ nitudo gentium intra/ uerit: et antichr̄ist⁹ ve/ nenerit: in p̄dicatione helic⁹ et enochiudei cō/ uertent̄ ad fidē. Da/ lach. xl. b. Apoc. xi. a. o. **E**t frange/ tur: id est refrigescet charitas multorum: Matth. xxiiij. b. p. **E**t cadet: i. infideli/ tate: r. **Q**d̄ pepēderat i eo. i. multi fideles tiore moris deficiēt a fide. s. **Q**uia dñs locut⁹ ē. Mat. xxiiij. b. **M**ul/ ti pseudo p̄phe surgēt et seduccēt m̄los. Uel. in **P**axill⁹. i. bon⁹ p̄lat⁹ **A**usferet ab ecclia. **I**n die illa. i. in tpe isto. g. iij. a. Dabo pueros p̄ncipes eoz. Eccl. x. b. **E**t malū qd̄ vidi s̄ sole: et q̄si p̄ errore egrediēt a facie p̄ncipis: s̄tū positiū i dignitate blumi: et dūt̄les sedere deosū. o. **E**t frāget qd̄ pepēderat i eo. Prover. xxix. c. **L**ū p̄phetia defec̄erit dis/ sipabis p̄pls. Zach. xj. d. Ecce ego suscitarō pastore in tra: q̄ derelicta nō visitabit: dispersa nō queret: et p̄trita nō sanabit: et id qd̄ stat nō enuriet: carnes p̄ngulū comedet et vngulas eo rū dissolvet. **O** pastore et idolum derelinquēs gregem. Item Zach. xiiij. c. Percute pastore et disp̄gen̄ oues gregis.

Müst tyri. Post onus **E**xposi. Ca. XXIII:

O bierlin: ponit onus tyri. Nā cū nabuchodonosor cap/ tuasset duas trib⁹ tyrus q̄ debuit p̄dolere et copart/ poti⁹ insultavit eis: qd̄ fuit cā subuersiōis ei⁹. Erat aut̄ tunc t̄pis tyrus insula. i. civitas i mari sita nō p̄tigua terre: sed vñ/ dic̄ mari conclusa: eratq̄ civitas mercionis copiosa: et dītissima. Unde p̄ opulētia euauit in elationē: opp̄mēs cir/ cūstātes natiōes et vicinas civitates: et iō missus ē a dñō na/ buchodonosor ad subuertēdū cā. i. inspiratū est ei⁹: vt eā sub/ uerteret in vindictā supb̄is et insultatiōis. Et cū vellet nabu/ chodonosor cā facere p̄tigua terre: fec̄ p̄jci terrā et lapides i mare: vt illō impleret: et frustrat⁹ labore suo defecit: et postea nauigio eā cepit: et q̄s ienit̄ i ea secū duxit. Multi vñ/ vidētes se nō posse resistere ei⁹ nauigio aufugerūt in egyptum et i moab et alias regiones victimas: Unde iratus nabuchodono/ sor omnes naues que tyro venerant in auxilium succendit et tyrum subuerit. Que post septuaginta annos iterū redi/ ficata est: et iterū eversa ab alexandro magno. Qui ventes ad mare: illud qd̄ nabuchodonosor incep̄erat: voluit consū/ mare. Unde transiens in egyptum magnam partem exerci/ tus reliquit ibi. Eversa ligatur egypto rediens alexander cum magna multitudine continuauit tyrum terre: et obtinuit eam et subuertit: et ciues secum duxit. Hic agitur de prima sub/ uersione tyri quam fecit nabuchodonosor in solarium duarū tribū. Erat aut̄ tyrus civitas chananę. Un. Matth. xv. b. Egressus Iesus inde secessit in partes tyri et sidonis: et ecce mulier chananę: que dicit̄ **M**arc. vii. c. syrophenissa: id est tyrophenissa. Dividitur autem hoc capitulum in duas par/ tes. In prima parte agitur de eversione et desolatione tyri. In secunda p̄phetat esalas redificationē eiusdē p̄ septuagin/ ta annos: ibi: **E**terit i die illa. De hac materia agit̄ **H**iere. xlviij. Eccl. xxvij. et xxvij. et xxvij. et Johel. iij. Amos. i. et Zach. ix. Dicit̄ ḡ: **Q**uoniam tyri. i. visio d̄ eversiōe tyri. **H**ec est. Ululate naues

Mystice **A**
Onus tyri. Tyrus interpretat angustia: **M**ystice et significat peccatores: qui quocunq; se vertant ad quem/ cunq; angulum p̄scēt̄: ibi inueniunt spinas et tribulos pec/ catorum pungentium: Uel significat mūdūm qui plenus est angustijs et pressuris. Joh. xvi. g. In mundo pressuras in me autem pacem habebitis. Porum onus p̄dicit b̄c. ***** Ululate naues maris.

a **U**lulate naues maritimes. negotiatores plagiati euerionem tyri ciuitatis mercimonij plene. In greco dicitur agitum: Ululate naues carthaginis. i. vos carthaginenses quod ad tyrum venire posueritis causa negotiatiois: ut dicitur Eccl. xxvii. Carthago enim fuit colonia tyri. i. ab eis costructa et culta. Tunc aperte dicitur colonia terra ab hostibus.

v i. capti: a quo translati sunt coloni indigenae et alienigenae introduci.

b **Q**uia vastata est.

Domus: id est tyrus. o

Tunc venire posuerat: uerat nobis aurum et argenteum et hinc nego-

carius. **D**e terra cethim. i. de grecia

q. et in tyrum et cartha-

ginea. **R**euelatum

est eis. i. carthaginensis quod tyrus vastata est.

Qui habitatis in insula. i. in tyro: que est?

Negociatio sidonij: quod sidonij frequenter veniebat ty-

rus causa negotiatiois: similiter et carthaginenses et greci et egypti:

ut legitur Eccl. xxvii. Dicit etiam Haymo: quod tyrum colonia fuit sidonij. Quid forte iste dicit: quod negotiatores tyri per maximam parte erant de sidone: ut dicit Hieron. in Glo. Uel quod sidonij ea construxerunt: ut dicunt auctores.

Trasfretates mare. i. si

donij carthaginenses greci: et maxime egypti.

Repleuerunt te o tyre diuitias. Te dico existere.

In aquis multis. i. in medio mari.

Semine nili melli flumis fruges ei.

Ahesoris et fruges ei.

.i. tyri. q. d. **E**x his qui seminari in egypto quod nillus irrigat et secundat habet tyrum messes et fruges.

Et facta est tyrus.

Negociatio gentium. i. ab omnibus gentibus frequenter causa negotiatiois: quod diutori omnibus erat.

Erubesce sidonij quod tyrum edificasti: et ideo quasi colonia tua defendere debuisti.

Aut mare. i. marini negotiatores. Sidon dico.

Fortitudo maritima. i. habitatio in mari: erubesce in qua.

Dic: Non parturiui et non peperi et non enutriui iuuenies: nec ad incrementum perduximus virgines. q. d. nihil per-

suit mihi parturisse et peperisse et nutriuisse iuuenies et virginis:

quod tyrus filia mea sine defensione capta est: et iuuenies et virginis ante occisum est ad pectora etate venissent.

Lui auditum fuerit in egypto: que vicina ei erat: et amicaria ei copulata causa mercimonij: e. **D**olebunt egypti.

Cum audierit de tyro: quod subuersa est: id est se passuros intelligentes. **M**ai tua res agit: parties cum proximo arder. **G**ratias maria dicit pater: vos tyri quod naues habetis.

Ululate qui habitatis in insula: id est in tyro: quia remanentes captiuos sunt non habentes naues ad fugiendum: nec potentiam ad resistendum.

Dyslike. a. **U**lulate naues maritimes. i. diuites curiosi: quod habentis exterioris latitudinem gloriam: sed inter se fatorum scientiam. **P**aco. v. a. Agite nunc diuites: plorate ululates in miseriis vestris quod ad uenient vobis. i. cliv. c. Detracti vectes vniuersos: et chaldeos in nauibus suis gloriates. **B**alia editio habet: Ululate naues tharsis: quod interpretatio exploratio gaudii: et significat gaudiu[m] mundi: quod vertitur in lacrymas. Proverb. xlii. b. Risus dolore miscibilis et extrema gaudiu[m] luctu occupat. Job. xx. a. Scio a principio ex quo posuit fuit hoc super terram: quod laus impiorum brevis sit: et gaudiu[m] hypocrite adiunctorum pueri. b. **Q**uia vastata est domus. i. mundus. d. **T**unc venire posuerat. Non dicit quod: ut intelligatur quod secundum de mundo vel in mundo est nihil esse. **H**iere. iii. f. Aspergi terram et ecce vacua erat et nihil: et celos et non erat lux in eis. e. **D**e terra cethim. i. de mundo in malitia congelato: quod sine periculo transiit non potest: sic mare congelatum: quod interpretatio cethim. f. **R**evelatum est eis quod tyrus. i. mundus destructus est. Ipse enim mundus suus destrunctionis nucleus est: quia nihil est in mundo stabile. j. Cor. vii. f.

Præterit figura huic mundi. i. Joh. ii. c. Mundus transit et præcupiscencia eius. Sap. v. c. Impudicus spes tanquam lanugo quam a vento tollitur: et tanquam spuma gracilis quam a pectore dispersa: et tanquam summa quod a vento diffusus est et tanquam memoria hospitum unius diei per teneuntur. s. **T**acete qui habitat in insula. i. penitenti

am agite: et a mundi de sideribus quiescite: quod habita-

tis in mundo amaritudinis fluctibus vni-

dicuntur. **T**hi. i. xl.

a. **T**aceat ad me insu-

le: et gentes fortitudi-

ne mutentur: accedant tunc

loquuntur. **V**os dico: i.

Negociatio sidonij. i. negotiatores

de mundo: ubi sunt pes-

simi venatores. s. d.

mones qui venant ho-

mines ad mortem. Unde Propterea dicitur: **V**ita nostra sicut passer erepta est de laqueo venationis. Eccl. xxvii. g. **P**riores auctoritas oculis et vniuersi venatores.

Trasfretates mare. i. tristes

mundi. i. religiosi. **R**epleuerunt te o tyre. i. o mundo

diuitias et mercimonij. **I**psi dico existentes in multis. **G**en. aquis

multis. i. in diuitiis multis. Eccl. xxxi. b. **E**levati sunt ra-

mi eius per aquas multis. i. per diuitias multis. **D**imittamur

de negotiatioib[us] religiosorum: quia deo et hominibus odiosae sunt et abominabiles. See. xi. d. Circumcidet me ephraim in ne-

gotiatio: et in dolo domus israel. **S**emen nulli. i. dele-

ctationes mundi. **M**essis fluminis. i. fluentes diuitiis seculi: sunt per fruges eius. s. mundus: quia mundus ista duo querit: diuitias et delicias. **M**au. iij. b. **C**ulus diuitiis ma-

re aque muri eius. i. Joh. ii. c. Omne quod est in mundo: aut est præcupiscencia carnis: aut præcupiscencia oculorum: aut superbia vite.

Et facta est negotiatio gentium. i. mundi negotiatores

gentes sunt. i. gentiliter viuētes. **E**rubesce sidonij ait mare. Ante christi adventum diabolus oculis venabat ad mor-

tem: sed christo incarnato misit ipse venatores suos qui venati sunt multos ad vitam: quod videns mundus insultat ei. **E**rube-

scce sidonij. i. diabole venator pessime: **A**ut mare. i. mun-

dus penitens. Uel sidon peccator: mare peccatum: paucus dul-

ce post amarum. **I**git s. **E**rubesce sidon. i. peccator.

Aut mare. i. peccatum. Roma. vi. d. Quem fructum habui-

stis tunc in illis: in quibus nunc erubescitis. Uel s. **E**ru-

besce sidon. i. clericus. **A**ut magre. i. laicus melius viuens.

Eccl. xv. f. **P**orta præfusionem tuam que viciisti sorores tuas

peccatis: sceleratis agens ab eis: Justificate enim sunt a te: Er-

go confundere et porta ignominia tuam. Uel s. **E**ru-

besce sidon. i. plate negligens. **A**ut mare. i. subditus diligens. Uel s. **E**rubescere sidon: id est australis torpens.

Aut mare. i. secularis penitentia faciens. Uel s. **E**ru-

besce sidon. i. barbare comedens. **A**ut mare. i. puer abstinentis.

Fortitudo maris. i. amatores mundi qui

fortes sunt ad faciendum malum: **D**icent in die iudicij.

Non parturiui bona cogitatione. **N**on peperi bona opatione. a. **N**on enutriui bona præuetudine. b.

Iuuenes animi virtutes. **N**ec ad incrementum

perduxi virgines. i. anima et corporis vires. Ipsi iuuenes

cum istis virginibus coeunt generant bonos filios. i. bona

opera. Sed in multis ante pereunt vel perimuntur ab hostibus

qui ad incrementum vel fructum ducant. **T**hen. i. f. **V**irgines

meas et iuuenes meis ablerunt in captiuitate: bonis operibus

steriles. **C**um auditum fuerit in egypto. i. in mundo

qui passa est tyrus. i. qui peccator vel diuines aliquis mortuus est.

Dolebunt et timebunt alii diuites et peccatores. Pro-

verb. xix. d. Pestilente flagellato stultus sapientior erit. Et

xxi. b. Multato pestilente sapientior erit parvulus. **G**ratias maria. i. mundi sollicitudines amaritudine plenas: amatores mundi. b. **U**lulate qui habitatis in insula: id est in mundo. Apoc. vii. d. **V**erum vero habitantibus in terra.

b. 2 v. * Munq[ue]d non hec

ps. 123.

Libri

a *M*unqd no hec via ē ciuitas: **b** *Q*ue glabat a diebpstinis in antiquitate sua. i. quod ceteri antiquorr diuturnor erat: **c** *D*ucet ea. i. eos quod in ea reptifuerint. **d** *L*oge. i. in chaldea. **e** *P*edes sui ad pegrinadū: quod olim nauigabar quod mare ad spatiadū vel negotiadū. **f** *Q*uis cogitauit hoc sup

g *M*unqd no hec via ē: quod glabat a diebpstinis in antiquitate sua: *D*ucent ea longe pedes sui ad pegrinadū. *Q*uis cogitauit hoc sup tyru quoniam coronatā reginā altarū ciuitatū: vel coronatā muler ciuitatis bus quod erant in circūitu eir quod corona eir: quod dicitur nullus posset hoc cogitare: quod tam nobilis ciuitas tam cito & subito destrui posset.

Huius negotiatorr pricipes: inter alios negotiatorr: **k** *I*nstitutores eius incliti terre. i. in oī terra: **l** *D*ni exer

ciuitū cogitauit hoc. *R*atio ē facte interrogatiōnē. **m** *E*t detraheret supbiā oīs glie tyri: quod dicitur supbiēdo glabat. **n** *E*t ad ignominia deduceret ynuersos inclitos terre: quod frequetabat tyru. **o** *T*rahi terrā tuā quod flumē quod ciuitate nauigio trāsit. **p** *S*ilia marl. i. o tyre. q. d. sicut fluw cito trāsit: ita tyw cito trāsseret de terra sua in captiuitate. **q** *N*ō est cingulū vertra tibi. i. potētia resistēdi. *L*ingulo enī libti restringunt: in qbw ē fortitudo viri. *E*el. **r** *N*ō ē cingulū vertra tibi. i. ad rāta dissolutionē deuenisti: vt cingulū no portes: vi dissolutio exterior nota sit interioz dissolutiōnē sue libidinis. **s** *E*t hic fier: quod **t** *M*anū suā. i. vindicta: **u** *E*xtrēdit dominus. **v** *S*up mare siccadū & implēdū: vt proliqua sis frē o tyre. **w** *E*t turbabit dominus: **x** *R*egna egyptiorr & moabitarū & aliorr in circūitu. *L*yro enī euersa alia regna timore turbata sunt. *R*egnū quod egypti pro subuersiōe tyri datū ē nabuchodonosor: *E*zech. xxix. d. **y** *D*ns mādauit. i. nabuchodonosor inspiravit. **z** *A*d uersus chanaan. i. tyru quod est in terra chanaan. **aa** *E*t stereret fortes eir chanaan o nabuchodonosor. **bb** *E*t dixit dominus tibi o tyre: **cc** *N*ō adiūcies vertra vt glorie rigw in diuitijs & mercionis ut probus. **dd** *C*alūniā sustinēs. i. accusata ab omibw quod supba. **ee** *V*irgo filia sidonis. i. tyre colonia sidoniorr. *V*irgo dicitur. i. sterilis i bonis opibw: vel delicate vt progenies esse solēt. *E*el. *V*irgo quondam: nunc aut turpitudini & voluptati tradita. **ff** *In* cethim. i. i. greciam. **gg** *C*osurgēs: cupiēs vitare plagā. **hh** *T*raſfretā. i. trāſfretabw. Et loquitur de his qui nauigio aufugerunt. **ii** *I*bi quod i. in grecia. **jj** *N*ō erit requeſtibw: quod capteret a nabuchodonosor: quod misit i grecia post illos quod de tyro fugerat. Et reuera ſic erit: quod **kk** *E*cce fra chaldeorr. *D*etonymia ē. **ll** *T*al poplēs no fuit. i. tem fort. tem crudel. *H*iere. v. f. *E*cce poplēs venit de terra aqualonis: & gens magna conſurget a finibw terre: sagittē & scutū arripiēt: crudelis est & no miserebit. **mm** *A*ſſur fūdauit ea bea fortiſſimw et porētisimw. **nn** *E*am. i. minuē quā fūdauit nemroth. *B*en. x. b.

oo In captiuitatem

o *M*unqd no hec via ē ciuitas. i. tyr. i. mūd angustians. *D*eb. xiiij. c. *M*ā habemh manēte ciuitatē: s futurā in quodrim. **b** *Q*ue glabat a diebpstinis in antiquitate sua. Amatores mūdi glorianth in vetustate vite & generis antiquitate. *U*n. s. xix. b. *Q*uo diceth pharaoni filir sapiētum ego: filir regū antiqrū. Lotēptores mūdi gaudēt i nouitate prognitētē: tem in eis quod spectat ad vitā quodna. *J*aco. i. b. *G*loriet frat humillh i exaltatiōe sua: diues aut*h* i humilitate sua. *H*iere. ix. g. In hoc gloriēt quod gloriāt: ſcire & noſſe me. *q. c. L*or. x. d. Qui gliaſ in domino gloriēt. **c** *D*ucet ea loge pedes sui. i. affecth animi. **f** *A*d pegrinadū: a domino fine coactione. *T*h*e*n. j. b. Parvuli eir ducath i captiuitatē an faciē ſubsequi-

Eliae

g *Q*uis cogitauit hoc sup tyru. i. sup mūdi quod est tem ciato casur. **h** *Q*uondā coronatā floribw sine fructu. *U*n. xviij. a. *T*e corone superbie ebr̄ia ephraim: florē decidēti. *H*iere. xlviij. b. Date florē moab: quod florē egredieſ. **i** *C*uius negotiatorr pricipes: iuſtorēs eir incliti ter
re mō celī. i. illi quod terre na cupiūt & celeſtia no curat: qles ſunt hodie etiā pricipes ecclesi: negotiatorr prebedārū: emporēs dispēſationē. *E*zech. xvij. b. Acquiſisti aurū & argeſtū in theſaurū tuis i multitudine ſapiē tuę: et in negotiatiōne tua multiplicasti tibi fortiudinē. *Z*ach. vii. d. *N*ō erit vertra mercaſor i domo dominus in die illa. *A*poſt. xvij. d. *O*ia pigia & preclarā plerūt a te: & apostolis illa iā no inueniēt mercatores hoīm: quod diuites facti ſunt ab ea loge stabūt: pro timorem tornētōp eius. **l** *D*ns exercitū cogitauit hoc: quod nullū timet. **m** *E*t detraheret supbiā oīs glie: & ad ignominia deduceret ynuersos inclitos terre: no celī. *J*ob. xx. a. Si aſcederit vereb ad celū ſupbia eir: & caput eir nubes tetigerit: quod ſterquilinū in fine prodef. *O*ſee. iiij. b. *S*ila est in lignitā cōmutabw. *A*bacuk. q. c. *R*epletw ē ignominia pro glia. **o** *T*raſi terrā tuā quasi flumē ſilia marl. i. aia delicata & dedica ta mūdo. *T*erra ſtat: flumē fluit. *I*gitw terrā trāſit quod flumē: quod mūdo ſic veritw: vt ſemp ſe cogite trāſitū. *U*n. s. xv. a. Po ne quod ſi noctē verba tuā in meridie. *j. C*or. vii. e. Qui vtunqd ſi mūdo tanqw no vrentes ſint: proterit enim figura buius mūdi. **q** *N*ō est cingulū castitas: ver iuſticie ver prostatice. **r** *A*ltra tibi. *P*rouer. vii. c. *S*indonē. i. carnis mortificationē fecit & vendidit alijs ſubo & exēplo: & tradidit cingulū chaſaneo. i. mutabilē. **s** *M*anū ſuā extēdit ſup mare. i. tribulationē ſup mūdi. **t** *E*t turbabit regna dominus. i. reges & pricipes i morte. *M*au. j. a. *I*ncrepā ſup mare. i. mūdū pro tpales tribulatiōnes: et exciccas illud in morte: & oia ſumia. i. diuitias trāſitorias & caducas ad desertū deducēs: quod i morte ſaltē deſerunt inuite. **u** *D*ns mādauit aduersus chanaan. i. aduersus mūdū pro ſras euāgelij: quod portitor ſuit paulw quod ſigilū habuit. *S*al. vi. d. *S*tigmata Iesu iugis porto i corpe meo: Et alij ſeti ſili. **b** *E*t stereret fortes eir. i. in corpore et aia ſteret. *j. C*or. j. d. *I*nfirmā mūdi elegit deut pro ſūdat forta. **c** *E*t dixit dominus: **d** *N*ō adiūcies vertra vt glierw i iudicio futuro. **e** *C*alūniā ſuſtinēs. i. accusationē interiw a proscientia: exteriw ab oī creatura. **f** *V*irgo filia ſidonis. i. aia ſteriliſ: mūdanozū gaſtioꝝ venatrix. *O*ſee. v. c. *L*alūniā patiēs ē ephraim: fractw ē iudicio: quod ceptw abire poſt ſoz def. i. pro tpales & diuitias tpales. **g** *In* cerhim: quod ſterptat ſup mare ſgelascēs. i. in mūdi pompā que videt firma: ſit ſolū ut glacies. **h** *C*oſurgēs: corde/ore & ope/affection & effetu ſurgēs. **i** *T*raſfretā. i. trāſi. **k** *I*bi quod no erit requeſtibw eſt tibi. *M*iche. q. c. *S*urgite & abite quod no habetw ſe requie. *H*iere. xlvi. a. *L*aborauit cū gemitu meo & requiem no inueni. *N*ota Blō. *W*ieronymi. Sepe videmw quod ſdam a propoſito ſuo trāſire ad aliud: a militia ad negotiatiōne: a cauſis ad arma: mutat iduſtria: vt mutat ſeſſilitatē: ſe deo dispēſante oia eue niuit protraria: vt pro miferias coacti: no in ſe ſed in domino creatore profidat. **m** *E*cce terra chaldeorr. i. quod demonū ferociū: vel quod vberū: quod paw blandiuntw poſtea decipiūt: ita mundw. **n** *T*alis poplēs no fuit. *J*ob. xlj. d. *N*ō erit pro ſtas ſup terrazw quod cōpareſt ei: quod faciw ē vt nullū ſimeret: ſi ipſe poſtea fecit ſe vt oēs timeat. **o** *A*ſſur. i. dirigēs. i. lucifer. **p** *F*undauit ea ſuſtū ſompā: quod pro ſm̄ peccauit & pro ſm̄ hoīem peccare ſec. *S*ap. q. d. *I*nuidia diaboli intravit mors in orbem terrarum.

v* In captiuitatē verā

Secunda ps. **a** In captiuitatem traduxerunt chaldei. **c** Robustos ei^o. i. tyri. **d** Suffoderunt domos ei^o. i. tyri: non solū mūrū. **f** Nosuerunt eā in ruinā. i. diruerunt eam. **g** Clulate naues marl. i. plorante nauta. **h** Quia deuastata est fortitudo vīa. i. tyri q̄ erat vobī p̄sidū hōes. **i** Et erit i die illa p̄ cuestione. **k** In obliuione erl o tyre septuagita ānos / deserta & desolata. **m** Sicut dies regis vnius sunt in obliuione post tot annos quantumcūq̄ bonus extiterit: etiā si vixerit i regno qd nūq̄ legit: vi dicit Haimo. **n** Post septuaginta autē annos erit tyro reedificat. **p** Quasi canticum meretricis que ab amatoribus derelicta solet cantilenas componere: & prēteritas delitias in sui consolationem cōmemorare: sic tyrus euerla. Tel loquitur fīm cōsuerū dinē aliquarū regionū: vbi q̄i aliq̄ cōmittit crimen p̄p̄ qd mittit in exiliū: tūc vpo: ei^o cū filiis ad ostium principis cantat cū musico instrumento carmē lugubre de vīro suo: ut sic p̄nceps mor̄ pietate reuocet eū: sic tyri post septuagita ānos dep̄cabilis vt recōciliat dīo. **q** Sume citharaꝝ tē. Usq̄ huc actū ē. de subuersiōne tyri: Quē sequunt p̄tinēt ad reuersionē. Et p̄sequit̄ esaias metaphorā meretricis: dās tyro p̄sūlū vt penitentia: & sic p̄gnā euadat: sicut fecit ionas nūiuit. Et bē: q̄ Sume citharaꝝ: circū ciuitatē cātādo & recordādo miseria tuas. **s** Adheretrix obliuioni tradita a dīo amatore tuo quōdā. **t** Bñ cane laudes dei: corde/ore/ope. **v** Frequēta cāticum orōis/ p̄fessiōis/ t laudis. **Ps.** Septies i die laudē dixi tibi. **Ps. 118.** **x** At memoria tui sit apud dīo. Aug. Quideci sūt grādū p̄nīe: hic abit nouē tñ ponū. Debet eē volūtarla p̄nīa: qd notaꝝ ibi: Sume. Itē apta siue notoria: b̄ p̄ citharaꝝ. Itē integrā: b̄ p̄ circūl. Itē accusatoria: b̄ p̄ ciuitatē. Itē verecūda: b̄ p̄ meretricis. Itē discreta: b̄ p̄ obliuioni tradita. Itē deuota: b̄ p̄ bñ cane. Itē frequēs: b̄ p̄ frequēta cāticum. Itē p̄seuerās: b̄ p̄ vt memoria sit tui. **y** Et erit post septuagita ānos i. trāfacto tpe p̄fecte p̄nīe. **z** Utilabit dīs vt verū medius cū vnguēt ḡarū. **a** Tyrū. i. aiaꝝ p̄gnētē. **b** Et reducit eā ad merces suas. i. ad mercimonia sua restituet sic p̄i. **c** Et rursum fornicabitur. i. negociab. **d** Cum vniuersis regnis terre sup faciē frē. Qd iō dī: q̄ negociatio vīx aut nūq̄ est sine fornicatiōe corporali vel sp̄uāl. Eccl. xxvi. d. Difficile exiit negociās a negligētia: & nō iustificabili capo a p̄tis labioꝝ. El̄ q̄i mercatores oib̄ exponūt merces suas: sic meretrices seipſas. **e** Et erūt negociatiōes ei^o et mercedes ei^o sc̄ificatē dīo. i. i. vīlus dīi date. Dicit enī Hiero^o: q̄ filiis isrl̄ reueris de captiuitate sub corobabel et neemia tyri nō lōgo tpe p̄ reueris: cū eis amicitia p̄lūcti st: nec iā diuitias retinebat: s̄ in hierlm dīo offerebat: q̄p̄ ps̄ in tēplū ornādū: ps̄ cedebat i vīsu sacerdotiū: & sic erāt mercedes eoz sc̄ificate dīo. **f** Nō z̄det. i. recōdēt auare: **g** Ne q̄ reponēt sub lapide ad faciēdos thesauros: b̄ Quia his q̄ habitauerūt corā dīo. i. sacerdotiū iudeor̄ q̄ seruebat i tēplo: **h** Erit negociatio ei^o/in vīsu: **i** Et māducēt in saturitatē: & vestiant vīs ad vetustatē. i. sufficiēt iūtētyri mīstris tēpli in hierusalē ad comedēdū et induēdū post reuersionē eoꝝ.

Glycice. **a** In captiuitatē verā: p̄mo p̄cti & postea isfernī. **b** Traduxerūt demones. **c** Robustos ei^o. i. tyranos mūdi. **d** Suffoderunt occulti suggestiōib̄. **e** Domos ei^o. i. p̄sciētias. **f** Nosuerunt eā in ruinā: vt de p̄ctō ruat i pecati: de p̄ctō in infernū: q̄ nō erat fūdata supra firmā petrā. Dat. vii. d. **g** Clulate naues marl. i. diuities curiosi. **h** Quia vastata est fortitudo vīa. i. cito destruet glā mundi. Eccl. xxvi. d. Stupebūt naues i die pauoris tui: & turbabūt ūsle i mart. Osee. xi. d. Ip̄serugiet & formidabūt filiū mar. **i** Et erit i die illa morti vel iudicii. **k** In obliuione erl o tyre corā dīo. i. o p̄ctō. **l** Septuagita an-

nis. i. vīs ad p̄fectā p̄nīaz. **m** Post septuagita ānos pacta p̄nīa sufficiēt. **n** Erit tyro. i. aie p̄gnētē : p̄ Quia canticū meretrici. i. carme amatorū super recōciliatiōe sua cū vero sp̄ōs: a q̄ recesserat p̄ pctm. Osee. i. a. Sume tibi vīorem fornicariāz & fac tibi filios fornicationis. Deinde dat consilium p̄pha qua/liter p̄gnēteat vt iudici um dei euadat/dicēs:

q Sume citharaꝝ habētē chordas bene tēlas: & bene siccās. i. Al. t mercedes carnis mortificationē Al. terit cū exercitio fr̄tū: vt oēs afflictōes p̄sonēt in laudē dei. **r** Cir. Al. t merces cū ciuitatē ecclīe p̄zonē & p̄grinatio/nē: ne adit̄ aliq̄d īmūdū in ea remaneat. **s** Adere trix obliuioni tra/dita p̄pus ab amato/re tuo. i. deo **t** Bñ cane laudes dei: corde/ore/ope. **v** Frequēta cāticum orōis/ p̄fessiōis/ t laudis. **Ps.** Septies i die laudē dixi tibi. **Ps. 118.** **x** At memoria tui sit apud dīo. Aug. Quideci sūt grādū p̄nīe: hic abit nouē tñ ponū. Debet eē volūtarla p̄nīa: qd notaꝝ ibi: Sume. Itē apta siue notoria: b̄ p̄ citharaꝝ. Itē integrā: b̄ p̄ circūl. Itē accusatoria: b̄ p̄ ciuitatē. Itē verecūda: b̄ p̄ meretricis. Itē discreta: b̄ p̄ obliuioni tradita. Itē deuota: b̄ p̄ bñ cane. Itē frequēs: b̄ p̄ frequēta cāticum. Itē p̄seuerās: b̄ p̄ vt memoria sit tui. **y** Et erit post septuagita ānos i. trāfacto tpe p̄fecte p̄nīe. **z** Utilabit dīs vt verū medius cū vnguēt ḡarū. **a** Tyrū. i. aiaꝝ p̄gnētē. **b** Et reducit eā ad merces suas. i. ad mercimonia sua restituet sic p̄i. **c** Et rursum fornicabitur. i. negociab. **d** Cum vniuersis regnis terre. i. cū diabolo & mercatorib̄ ei^o q̄ p̄tā suggestūt p̄ delitijs. **e** Et erūt iterū ne/gociatiōes ei^o sc̄ificate dīo. i. i. vīsu pauper̄ distributē. Eccl. xij. a. Bñfac iusto & iuuenies retributionē magnā: Eisi nō ab ipso: certe a dīo. **f** Nō z̄det neq̄ reponēt in terra vbi fures effodilīt & furant: vbi erugo et tinea demolit̄: Dat. vij. c. Eccl. xxix. b. Perde pecunīa: p̄t frātē & amicū: et nō abscondas illā sub lapide i p̄ditionē. **h** Quia his qui habitauerūt corā dīo. i. vers paupib̄. **i** Erit negociatio ei^o/aie p̄gnētē. **j** At māducēt i saturitatē et vestiant vīs ad vetustatē. i. in omni vita sua. j. Iviij. c. Frāge esuriēti panē tūlū: & si videris nudū/operi eū.

Cce dīs nudabit tē. **K** Exposi. Cap. XXIII **S**i dīc Hiero^o: q̄ b̄ caplīm p̄cedētib̄ p̄tinuat p̄ spe, cītālē singlārū gentiū correctionē. i. iudēe/babylonis/ phlīstīm/moab/damasci/isrl̄/egypti/deserti maris/ idumēe/arabie/vallis vīsōis et tyri: agit p̄pha de generali totū mūdū euersiōe: Et p̄us ofidit q̄ sint iploꝝ p̄ctā & tormēta: sc̄do quō celū et fra transibūt: et quō p̄ctōres i infernū deducēnt: ibiꝝ puniēt vīsōi i diē iudich: q̄i reuertent resumpturi corpora: vt i eis ētāllīt puniant. Nec est h̄redā alīq̄ historia vel allegoria: q̄ de die iudicij apta est p̄phētia. Et ē quarta regula Līconij q̄ de specie & genere agit: voce vel p̄sonā ī mutata. Hebreus vō exponit b̄ caplīm de euersiōe idumēe: q̄i cū alīq̄ gen̄tes iudeos captiūos ducerēt ipsi emebāt eos: & marie eis aduersari erāt odio p̄is sui esau i iacob i filios p̄tinētes: et ideo esaias eoz captiuitatē diligēt̄ & diffusīt̄ exequit. Dividitur aut̄ b̄ caplīm i q̄nōz p̄tes. In p̄ma p̄te cōmītā esaias p̄gnā idumēe: q̄i trāgressi sūt legē & pactū dīi. In sc̄do exequit dī p̄gnā eoz: ibi: Proph̄ hoc maledictio tē. In tertia ostē, dī gaudīi iudeoꝝ et de pena & miseria idumēoꝝ: ibi: Propter hec i doctrinā. In q̄rta oīsa culpa p̄gnā exaggerat̄: ibi: Āe nūhi tē. In q̄nta agit de pena dīmonū & supborū cōmītē: ibi: Et erit i die illa tē. De hac expositiōe Blo. nullā faciūt mentionē: Mos autē p̄mo p̄seqmūr breuit. Di- b̄ 3 cit ergo: Ecce. i.

Libri

cit g: a **Ecce.** i. in primo r*i* aperto: b **Dominus** cul nostri serim impossibile. c **Audabit terram idumquez habitatoribus suis et cultu ac fructibus.** d **Et dissipabit eam.** i. everti faciet: ut qui ipsi occultauerant in cauernis hostes diripiatur. Lauer, nosa enim est idumque.

A

Et disperdet

e **Et affliget faciem eius.** i. eos qui sunt sup faciem eius. s. diuities et potentes: qui apparet sup alios. f

Et disperget in diversa loca. g **Habitatores eius comuni maiores et minorum.** h **Et erit si cut populus sic sacerdos: et sic seruus sic dominus eius: et sicut ancilla sic dominus giuis: sic emens sic ille qui vendit: sic generat: sic is qui mutuum accipit: sic qui debet: qui nulla erit apud hostes acceptio gsonarum: qui non deseret maiorum: sic nec minorum. In omni gente maior est sacerdos populus: dominus seruus: dominus ancilla: vendes: emet: generat: mutuat: creditor: debitore. Prover. xxij. a. Qui accipit mutuum seruus generat. s. o*nes* hi simili afflictione e*qu*bunt: qui dissipatio*n*e dissipab*il* terra: et direptio*n*e hab*il*is: qui non ab uno hoste sed a plurib*us* dissipab*unt* et diripi*n*et habitatores edom et bona e*or*. Et hab sine dubio fieri: Dominus enim locutus est vobis. L. Luxit. i. lugebit per dolorem. Et defluxit. i. deflu*n*et in lacrymas. Terra edom. i. habitatores eius. 3. Et infirmata est. i. infirmab*il*. i. pori faciliter p*u*ab*il*is: sic infirm*is* pori sanitati. a **Defluxit orbis.** i. edom: qui sibi videb*is* orbis sic babylon. s. xiiij. b **Et infirmata est altitudo populi terre edom.** i. principes idumquez qui sibi alti videb*ant*. c **Et terra iterfecta est ab habitatoribus suis.** i. apt*er* p*ec*t*a* habitatorum terra graui vulnere p*ec*t*at* sit iterf*ic*it. d **Quia transgressi sunt leges moysi et naturae.** e **Mutauerunt ius bone p*re*suetudinis.** f **Dissipauerunt sedus semper n*on*.** i. pactu*q*uid*em* in semper debuer*unt* seruare. Dominus enim terra eue*rit* qui habitauer*unt* in se*re* tradidit filios e*su*s ad habitandum tali pacto: ut nihil de terra filiorum israel sibi vendicaret: nec illi de terra idum*que*z. Vnde e*g*ressis filios israel de egypto: nec vnu passu*is* pedis de terra e*or* voluit e*is* dominus dare: Deut. iiij. b. Et ita sicut pactu*is* int*er* eos: qui ipsi idum*que* transgressi sunt: Vnde et dauid surrexit per eos et tributarios eos fec*er* sibi et successorib*us* suis us*que* ad achac: et tunc iterum pactu*is* dissipauer*unt*: et pro hac dissipatione vallari sunt a chaldeis. Et hec secunda pars qui sequit*ur*: g **Prop*ter* hoc.** Secunda pars vbi agitur de pena e*or*: g **Prop*ter* hoc.** i. hui*us* pacti dissipatione: et legi transgressione. h **Maledictio vorabit terram edom.** i. apt*er* e*or* malici*am* destruet. k **Et peccab*unt* habitatores eius.** l **Pop*ulus* insaniet cultores eius.** i. stupebit**

Mystice a **Ecce dominus tecum.** Sic mystice et prophetice de die iudicii exponam: sic glo. exponit. a **Ecce.** i. cito et evident. b **Dominus:** cuius ira nemo resistere potest: Job. ix. b. c **Audabit terram habitatoribus suis vel terrenos:** sic ceperunt: nudantur tunicae suis ut oib*us* pateat e*or* scelerum. Daniel. viij. c. Iudicium sedet: et libri aperte sunt. i. Cor. xliij. a. Nolite ante temp*us* iudicare quis*us* veniat dominus qui illuminabit abscondita tenebra*em*: et manifestabit *se* scilicet cordi*um*. d **Et dissipabit eam.** i. i. melius comutabit per ignem qui precedet facie iudicis venientis. Tunc Apoc. xxij. a. Vnde celum nouum et terram nouam. qui. Pet. viij. c. Adueniet dies dominus ut sur*ga* in quo celum magno impetu trans*fer*et: et elemuta calore soluent*ur*. e **Et affliget faciem eius igne comburendo:** ut qui aurum coctum clarorem et purorem reddat. Septuaginta pro*p* affliget dicunt*ur* reuelabit*ur*: ut procedat mortui de sepulchris. f **Et dissipget habitatores eius in diversa loca:** bonos in celo: malos in inferno reclues. Glos. b **Dominus nudabit terram.** i. frenos p*ec*t*a* e*or* detegendo. d **Et dissipabit eam** troce ad

Esiae

ludicris vocando. c **Et affliget faciem eius pudore opa misericordie imprudentia.** d **Et dissipget habitatores eius in sniam dominus domino: hos saluas illos redemas.** b **Et erit sic populus sacerdos: boni plus cum bono sacerdote ad dexteram sublimatus in gloria: manus ipsius cum malo sacerdote detruendus in ge**

henno: o*nes* simul sine gloriam acceptio*n*e. Et pro bonis remuneratur in celis: per malum punient*ur* in inferno. Osee viij. b. Et erit sic populus sacerdos. Sap. vi. b. Non verebis magnitudinem cuius*que*. Et sic seruus: sic dominus eius. Sap. xvij. b. Similiter pena seruus cum domino suo afficit*ur*: et populus homo regi similis passus. k **Sic ancilla sic dominus eius:** sicut emens aliam ho*rem*. l. diabolus: m **Sic ille qui vendit.** i. homo qui diabolo vendit animam suam per momentaneam voluptatem. n **Sic generat dominus qui miserebit pauperes:** o **Sic is qui mutuum accipit.** i. pauper. o **Sic qui repetit.** i. creditor. p **Sic qui debet.** i. debitore. Hiero. Nulla diversitas erit inter nobilium et ignobilium sacerdotem et laicum suum et dominum: Deus enim est qui stabitur in tribunal christi. i. Cor. v. b. Nec erit acceptio gsonarum apud deum: Roma. iiij. b. Unde Job. viij. c. Parvus et magnus ibi sunt: et seruus non timeret dominum suum. **Aboralis.** Sacerdos ratio: populus cogitationum multitudine: do*minus* liberum arbitrium: seruus membra corporis: dominus aia: ancilla: caro: emens: spus: vendes: corp*us*: repetes: syndesis: debes: quilibet inferior visus. **Ista o*ra* remunerabunt parum: vel punient*ur*.** q **Dissipatio*n*e dissipab*il* terra.** i. igne iudicij co*cre*mant*ur*. Soph. i. d. In igne celi mei deuorab*unt* o*nes* terra. In omnibus geminationibus nota est confirmationis. Tel sic: q **Dissipatio*n*e dissipab*il* terra.** i. terrena opera ad nihil redigent: ut abolita imagine freni ho*rum* imago permaneat celi*em*. Caro enim et sanguis regnum dei non possidebunt: quod mortale vivit in mortalitate. i. Cor. xv. f. r **Et direptio*n*e hab*il*is:** a domino. i. in aria et corpe ad infernos detrahens. i. xxij. a. Ele qui hab*il*is: nonne et ipse hab*il*er*is*? Et reuera hab*il*is fieri. s **Dominus eni*m* locutus est per prophetas.** t **Gloria hoc durum malis: sua ue bonis.** u **Luxurias.** i. lugebit. v **Et defluxit.** i. deflu*n*et in igne. w **Terra.** i. terrenus. Hiero. viij. f. Lugebit terra: et inrebuit celi*em*. Osee. viij. a. Lugebit et infirmab*il* o*nes* qui hab*il*at*ur* in ea. 3. **Et infirmata est.** i. infirmab*il*. Prover. xiij. b. Extrema gaudium luc*is* occupat. a **Defluxit orbis:** ut metallum: vel ut torres: aut sic cera. p. Sic fluit cera a facie ignis: sic pereant p*ec*t*a* res a facie dei. b **Et infirmata est altitudo populi terre:** qui sibi fortes videbant*ur* infirmissimi apparebunt: quod a paupib*us* quos non possidunt*ur* calcabunt*ur*. Soph. i. d. Vox diei domini amara: tribulab*il* ibi fortis. Ita in eodem. i. d. Ecce ego interfici*o*nes qui te afflixer*unt* in te illo. c **Et terra imperfecta est:** vel infecta ab habitatoribus suis. i. terre, ni ali*us* ab ali*is*. q. d. merito superbi destruer*unt* in iudicio: quod in presenti interficiunt*ur* se mutuo: maiores: minorum. d **Quia transgressi sunt leges nature*is* scriptura*is* grat*is*.** Soph. viij. a. Principes eius qui leones rugientes: iudices eius lupi vesperi non relinquent*ur* mane: prophet*es* eius resani viri infideles: sacerdotes eius polluer*unt* sanctum: iuste egerunt*ur* legem. e **Abutquet ius appetit*us* p*re*suetudis vel iusti iudicis.** f **Dissipauerunt sedus semper.** Osee. viij. a. Transgressi sunt sedus mesi: et legem meam p*u*aricatis*er*unt*ur*. g **Prop*ter* hoc maledictio diuin*is* sni*ct*is.** h **Glorabit terram.** i. terrenos: cu*is* dice*nt*: Ite maledicti in ignem eternum: Mat. xxv. d. Sic in principio de*us* dividit*ur* omni creature*em*: sic in fine maledicet his qui tene*nt* sunt. Hiero. xxij. b. A facie maledictionis luxit terra. k **Et peccab*unt* habitatores eius.** monachos oblitus patris. Apoc. viij. d. Ego ve*re* habitab*il* in terra. l **Ideo*que* insanient cultores eius.** i. amatores mundi stupebunt

B

Gignimilitate desolatiōis eorū: a **E**trelinqñf ab hostib⁹/ tuī duci sūt a chaldeis. b **L**uxit i. lugebit. c **T**inde mia/ deficiēs. i. erit causa luci. d **I**nfirmata ē vit⁹. i. in firmabit sterilitate. f **I**ngemuerunt oēs q̄ letabānt corde; p̄f sterilitatē et desolatiōes terre.

g **C**essabit vel ces sauit gaudiū tympanorū; q̄euit soni tūs letatiū: p̄ticu it dulcedo citha re. i. oē gaudiū et signa gaudiū. i. instrumētoz musicorū suauitas cessabit. h **L**ū gau dio nō bibēt vīnū sicut ante. i **A**mara erit potio bibēt illa. i. p̄f numi doletoz portio que in se dulc erat videbis eis amara. m **A**trita ē ciuitas vanitatil. i. terra edom vanitati idolatrię dedita. Quā vocat ciuitatē q̄ modica erat: vīl quā vnanimes i. idolatria erāt. n **C**lausā ē omīs dom⁹. idūmē: nullo introcunte. q. d. nullus habitator remansit in edom: et iō dom⁹ erāt clausa. p **C**lamor erit sup vīno. i. sup defectu vīni. r **I**n plateis ciuitatū: s **D**eser ta ē oīs leticia: trāslatū est gaudiū terre edom. i. leticia p̄la ē in tristitia: et gaudiū in dolore. Prope enī leticia tristicie: et gaudiū dolori hūnū est. v **R**elicta ē in vrbe so litudo. i. vībes remanebūt destrīt ab eoz habitatore. y **E**t calamitas opp̄met portas. i. iudices sedētes i. porta. Quia hec erūt i. medio terre q̄ p̄dicta sūt: nō i angu lo. q. d. flagellū b vīnuerit tota idūmēa opp̄met. a **I**n medio pploz. i. idūmēoz. b **Q**uo si paucē oīuē q̄ remāserūt excutianē ex olea: et racemi cū fuerit finita vīndemia: bi leuabūt vocē suā atq̄ laudabūt. i. sic paucē oīuē remānerēt post excussione oleo: et pauci racemi finita vīndemia: sic pauci remanebūt i. edom post destrūctio ne factā a chaldeis: et illi pauci tūc laudabūt dñm q̄ saluavit eos. f **L**ū glificat fuerit dñs. i. cū gliosus apparuerit vīndicādo le de idūmēis: tunc g **H**inniet d̄ mari. i. in credibili leticia letabūt: sic illi q̄ liberāt d̄ mari. El **H**inniet de mari. i. q̄ habilitāt i. insulā gaudebūt d̄ destrūctiōe idūmē rū: et d̄b ip̄i nō sūt dis̄ḡi et capti cū eis. l **D**ropf hec tē. Tertia ps vīb̄ oīdīs gaudiū iudeoz sup destrūctiōe idūmēoz: q̄ affligebāt eos. Dropf hec q̄ euident idūmēis o vos iudei. k **I**n doctrinis: vel alia līra/ in laudatiōib⁹: glificate dñz. i. docete cultū vīni dei: et el gl̄iam p̄dicte q̄ vos cultores suos libauit. l **I**n insulā marī nomē dñi dei isrl̄ p̄dicare et glificate. m **A**finib⁹ frē laudes audiūjī. g **L**ū iusti. i. dñi iuste puniēt idūmēos. Vox ē eoz q̄ sup laudates leuabāt vocē suā: vīl ap̄b̄ se cōnumerāt alij̄ letabīt et laudabīt deū d̄ afflictioe idūmēoz. Septuagita. Ab alis frē ponēta audiūm̄. sp̄s iusto: et dicēt: vē p̄uaricato: ib⁹. Seq̄k

Tertia pars

dystice. Et dixi ego esatas mūdi stupebūt i. die iudicij: cū videbūt paupēs q̄s p̄culcabāt i. glā cū angelis et se i. pena cū demonib⁹. Sap. v. a. Videltes turbabūt timore tē. a **E**t relinqñf hoīes pauci cū dño alijs detracti i. baratz cū diabolo. Mat. xx. b. Vlti sūt votati pauci vō electi. q **L**uxit vīndemia. i. amor et potator vīni in torculari gehennē calcādi. Unī Apoc. xlii. d. Witte falce tuā acutā et vīndemia botros vineg frē: q̄i mature sunt vīue eius. e **I**nfirmata ē vit⁹. i. amor sculli. De cui⁹ vīndemia d̄r. Deut. xxxii. e. Quā eoz vīa sellis et bott⁹ amarissimus. Osee. x. a. Tīris frondosa isrl̄ fruct⁹ adeq̄ ē ei. f **I**n gemuerunt oēs q̄ letabānt corde: q̄ risus dolore miscerib⁹: et extrema gaudiū luci⁹ occupat. Prouer. xlii. b. g **L**et

sabit gaudiū tympanorū: q̄bus vīebāt voluptuose in pūtūs suis. s. v. c. Lithara et hyra et tympanū et vīnū in pūtūs vīs: et opus dñi nō respicir. b **Q**ui euit. i. quiesceret: sonit letatiū. i. Conticuit. i. cōnciceret dulcedo cīthare: cū gaudio nō bibent vīnū: vt p̄us. Job. xxi. b.

Lenēt tympanū et cītharā: et gaudēt ad sonitū organi: ducūt in bonis dies suos: et in pūcto ad inferna descendūt. Ezech. xxvi.

c. Condescere faciam multitudines cantorū tuorū: et somit cīthara rū tuarū nō audieb̄ amplius. Amos. vii. c. Cōuerrā oēs festivitatis vīas in luctū: et oīa cāticavīa i. plāctū. Apoc. xvii. g. Vox cītharēdorū et musico rū et tibia canētiū nō audieb̄ in ea amplius. l **A**mara erit potio bibēt illā. i.

vīnū mūdanē locūditatē i. nimicētate potatū: cā erit amaritudinis sempitēne. Eccl. xxxi. d. Amaritudo aīe vīnū multū potatū. Jobel. j. b. Qui bibit vīnum in dulcedie exp̄giscimini ebrii et vīluate. m **A**trita ē ciuitas vanitati. i. atteret mūdū i. q̄ oīa sūt vana. Eccl. j. a. Vanitas vanitati: et oīa vanitas. Vel hō van: De q̄ Ps. Uniuersa vanitas oīs hō Ps. 38. vīues. n **C**lausā ē oīs dom⁹. i. claudet. o **N**ullo introcēste: que mō marmore et ebore et synopide decorant. Vel dom⁹ inferni claudet: nec intrabit alīs decētero nec exibit. Vel dom⁹ paradisi claudet: q̄r nōmo decētero introbibit. Mat. xxv. a. Que parate erat int̄auerūt cū eo ad nuptias: et clausa ē ianua. p **C**lamor doloris: q **E**rit sup vīno erroris. r **I**n plateis. i. via lata q̄ ducit ad mortē: non in angusta q̄ ducit ad vitā. Mat. vii. b. s **D**eserta ē oīs leticia mūdi. t **T**raslatū est gaudiū frē i. celū. Sap. x. d. Justitulerūt spolia imploz. v **R**elicta ē in vrbe mūdi. w **S**olitudo pplo. y **E**t calamitas opp̄met portas. i. iudices vel platos. s. xlii. g. Ulula porta clama ciuitas. z **Q**ui hec erūt i. medio frē i. medio pplo rū. i. cōmuni ton⁹ orb: vel i. hīerūlī: q̄ est vt dīcūt vīmbilic⁹ terre: vīb̄ sīm q̄rūdā op̄linōe iudicabit dñs mūdū sup mōtē sion: et q̄ ascēdit i. aere sedēt. Sīc enī i. nube ascēdit: ita i. nube veniet. Act. j. b. b **Q**uo si paucē oīuē q̄ remāserūt excutiāt ex olea: et racemi cū fuerit finita vīndemia. Septuaginta plant⁹. Quo si q̄s excutiat oīuā: sic excutiet eos. i. sic pauci erūt electi p̄ sep̄ationē maloz. Per oīuas i. telligūt p̄fessores: p̄racemos martyres. Vel p̄ oīuas i. inoce tes: p̄racemos penitentes. s. xvii. b. Relique in eo q̄si race mus: et sic excussio oleo q̄si duarū aut triū oīuārū in sumite ramī. q **H**i pauci electi. d **L**euabūt vocē suā libe re. e **A**top laudabūt dñz. Ps. Bti q̄ hitā i. domo tua Ps. 83. dñe: i. scela sceloz laudabūt te. Argumētū q̄ laus vocalērīt i. celo. j. h. b. Gaudiū et leticia iuuenīt in ea: grārū actio et vox laudis. f **L**ū glificat fuerit dñs. i. gliosus apparuerit i. iudicio. g **H**inniet. i. ineffabili leticia letabūt liberati. h **D**e mari. i. de mūdo amaro et tēpestuoso. i **D**ropf hec i. doctrinis glificate dñz: nō vos. Utī Ps. Mō nob̄ dñe Ps. 115. n̄ nob̄ s̄ noi tuo da glā. j. Cor. vi. d. Glificate et portate deū i. corpe vīo. Baruch. ii. d. Dia q̄ tristī ē sup magnitudine mali dabit glā deo. Et q̄r officiū p̄dicatiōis sepe p̄comitaf tribulationis inundatio: Sequit: l **I**n insulis marī. i. i cor dib⁹ vīs fluctib⁹ tribulationū vīndiq̄ p̄cūssis. m **N**omē dñi dei isrl̄ glificate equalitē libenē letant sustinēdo: et inde grās referēdo. n **A**finib⁹ terre. Vox electoz i. die iudicij: p **A**udiūm̄ p̄dicari. o **L**audes dei. q **G**lā iusti. i. chāstī suos iustificāt. Ps. In oīm frā exiuit son⁹ eoz tē. Ps. 18.

Libri

a Et dixi: ego es alias alij laudantibus et hęc dilectibus.
b Secretū meū mihi: secretū meū mihi: aliqd supre-
 uelatū ē mihi: qd narrare nō sufficio p̄ nimio stupore visio-
 nis. Tū cōpatiēdo subiugit: **d** M̄ mihi. Quarta ps vbi
 p̄nā eoy exaggerat, p̄t culpe exaggerationē. q.d. dolor est
 mihi super afflictione
 guissima idumq; q̄
 ostēa est mihi: nec tñ
 iniuste vel sine causa
 affligenit ita: quia / e
D̄eūaricantes/
Dicere. 48. g. corde: **f** D̄eūari-
 cati sūt opere: leges
 scriptam et legem na-
 turale. **g** Et p̄e-
 uaricatione trans-
Et. t voce gressiorū p̄uarica-
 tū sunt. Exaggera-
 tio culpe est: vt osten-
 dat euīdes iusticia do-
 mini punitientis. **Dif-**
 fert transgressio et p̄uaricatio: quia trāsgressio p̄rie legis na-
 turalis est: p̄uaricatio legis scriptę. Et dicit p̄uaricatio a
 varicibus que sunt venę tibiarū ob nimū laborem itineris
 recurvate et distorq;. Et ideo **b** Formido et souea et la-
 queus sup te: q̄ habitator es terre edom. Aggraua-
 tio p̄nā est: sicut p̄cessit aggrauatio culpe. q.d. si p̄mū eu-
 serint: incident in secūdū: et si secūdū euaserint: incident i ter-
 tiū. Unde subdit: **m** Et erit q̄ fugerit a facie formi-
 dinis cadet in souea. i. qui fugerit primū: cadet in secun-
 dum. **n** Et q̄ se explicuerit de souea. i. explicare vo-
 luerit. **p** Tenebis laqueo: et ita nō euadet. Formidinē
 dicit timorem hostiū ante captionē: soueam captionē: laque-
 um carceres et cōpedes: **q** Quia cataracte de ex-
 cessis aperte sūt. Septuaginta. Fenestre celi apie sunt vt de-
 spiceret dñs. q.d. omnīi miserariū diluiūi descēdet sup eos:
 tonitrua/nix/grando et fulgura de celo missa. **s** Et cōcu-
 tient fūdamēta terre. i. motus terre magni erūt. **t** Cō-
 fractione confringet terra: q̄si volēs absorbere idume-
 os. **u** Contritione conteret terra. i. habitatores eius.
v Cōmotione cōmouebit terra: agitatiōe agitabili-
 tur terra: sicut eoz: non q̄ terra edom in puluerē vel in
 nihilum redigat: sed quia habitatores ita stupefacti erūt: vt
 nesciant qd faciat sicut ebr̄ius. **w** Et auferet q̄si tabna-
 culū vni nocti. i. subito destruet edom. **x** Et graua-
 bit eā iniqtas sua. i. b̄ ḡuām̄ faciet ei iniqtas sua. **y** Et
 corrueit: et nō adiūciet vt resurgat. i. nō restaurabit ad
 p̄stnū statū. **z** Et erit i die illa. Quia ps vbi agit cōte
 de pena dēmonū et supbor. Et erit i die illa: q̄i dñs sic as-
 fliger idumq;. **aa** Militabit dñs/ vindicādo: **f** Sup mili-
 tiā celi i excelsō. i. sup p̄ncipes edom supbos et elatos: **g**
 Et sup reges tr̄gedo **b** Qui st̄ sup frā. i. q̄ p̄st p̄lo tr̄.

Wystice. **a** Et dixi: dlc̄ esalias. **b** Secretū meū mihi: q̄ n̄ possū
 aut sufficio exp̄m̄ere alijs gaudiū p̄patū elec̄i: q̄o nec ocul̄
 vidit nec i cor hoī ascēdit. i. lxiiij. b. Ocul̄ n̄ vidit de absq; te q̄ p̄parasti expectatib̄ te. **c** Secretū meū mihi: q̄ n̄
 valeo exp̄m̄ere supplicia reproboz. i. Cor. xij. a. Audiuīt ar-
 cana ſ̄ba q̄ n̄ licet hoī loq;. Mota. Est del secretū vnitatis in
 trinitate. i. Cor. ii. c. Sp̄us oia scrutat etiā p̄funda dei. Itē
 diuinitas i hūanitate. i. xlv. c. Vere tu es de abscodit. Itē
 loc̄ maiestat̄ i celo. i. Timoth. vij. c. Qui habitat lucē inac-
 cessibile. Itē sin̄ p̄ris. Job. xxviij. c. Trab̄ sapia de occul-
 tis. i. filī d̄ sinu p̄ris. Itē mysteriū icarnatiōis. i. liij. c. Gene-
 rationē eī q̄s enarrabit. Itē p̄fūditas ſcripturę. Ps. Incerta
 et occulta sapie tue manifestasti mihi. Itē significatio futu-
 roz. Apoc. xiiij. b. Agn̄ q̄ occisus est ab origine mūdi. Sed
 quia misericordia est hostis: Sequit: **d** M̄ mihi. q.d. cō-
 doleo illis q̄bus tot et tanta supplicia sūt preparata. **e** D̄eūaricantes p̄uaricati sunt: et p̄uaricatio trāsgrel-

Esiae

f sōx p̄uaricati sunt. Quater ponitur verbum p̄uaricatio-
 nis: vnde innuit quadruplex p̄uaricatio. Prima/cordis: se-
 cunda/oris: tertia/operis: quarta/p̄uetudinis. Et statim sub-
 iungitur alijs ternarius peccator. **h** Formido/p̄uaricie
i Souea/luxurie. **k** Et laque/superbie. **l** Sup te

q̄ habitator es ter-
 re. i. Job. ii. c. Om-
 ne qd est i mūdo: aut
 est concupiscēta car-
 nis: aut concupiscēta
 oculorū: aut superbia
 vite. **M** Pauor et souea et laq-
 us super te o habita-
 tor moab. **m** Et erit
 qui fugerit a facie
 formidinis. i. auari-
 cie: **n** Cadet i fo-
 ueam/luxurie. o
o Et q̄ se explicue-
 rit d̄ souea luxurie:

p Tenebis laqueo/supbie. i. Reg. xix. c. Quicūq; fu-
 gerit gladiū asabel/occider eum bieu: et quicūq; fugerit gla-
 diū bleu/interficiet eum helis̄us. **q** Quia cataracte
 de excessis apte sunt. i. quia a deo data est diabolo et mi-
 litib; eius/licentia maliciam exercēdi: ita q̄ vix p̄mitrat ali-
 quem effugere. Et loqūs a simili alicui de alto p̄spicientis
 qualit̄ possit inimicos suos decipere. Sunt enī cataracte oc-
 culte venę aquarū supbie vel inferiōp: quib; apertis exēunt
 aque. Unde sensus ē: Ita vix euadet alij: q̄ cataracte. i. co-
 piosa et abūdās p̄secutio. **r** De excessis apte sunt. i. per
 missa est a deo diabolo et mēbris eius. **s** Et concutient
 fūdamēta terre. i. p̄ncipes seculi. Qui recte fūdamēta ter-
 re dicunt: quia toti fundati sunt in terra: et quia p̄munt a mū-
 do: non ip̄si p̄munt mūdū q̄ p̄temptū. **U**ni Job. ix. b. Sub q̄
 curuantur qui portant orbem. **t** Confractioe confrin-
 get terra. i. terreni. **u** Cōtritioe conteret terra: cō-
 motione cōmouebit terra: agitatione agitabili-
 terra. Ecce q̄druplex p̄nā reddis quadruplici peccato superi-
 numerato: cordis/oris/opis: et p̄uetudinis. Repetitio autē
 eiusdem vocabuli: significat diploidē contritiois: anime. i. et
 corporis. **W** Qua **W**tere. xvij. c. Duplici contritioe contere
 eos dñe. i. xxx. c. Subito dum non sperat veniet p̄tritio eius
 et cōmūneſ sicut lagena figuli cōterit contritioe perualida.
y Sicut ebr̄ius: qui neicit qd agat: sic omnes qui in mū-
 do sunt: maloꝝ multitudine ebr̄i quid agat ignorat. **z** Et
 auferet quasi tabernaculū vni noctis: qd a viatore
 transferit: ita q̄ nullum remanet vestigium: sic p̄terit figura
 huius mūdi. i. Cor. viij. e. Ubi Sap. v. c. Imp̄ spes tanq;
 memoria hospitis vniuersitatis p̄tererūtis. **aa** Et graua-
 bit eā iniqtas sua: que pondere suo in infernū demergit.
 Unde Zach. v. c. sedit iniqtas super talentum plumbi. Ps.
 Iniquitates meꝝ sup gresso sunt caput meū: et sicut onus gra-
 ue grauate sunt sup me. **b** Et corrueit in infernū. **c** Et
 nō adiūciet vt resurgat: i statu p̄stnū. Amos. v. a. Vir-
 go Israel cecidit: nec adiūciet vt resurgat. **d** Et erit in die
 illa. i. iudicij. **e** Visitabit dñs/ grauis punitio. **f** Su-
 per militiā celi i excelsō. i. sup p̄phetas antichristi: et sup
 demones q̄ discurrūt p̄ istū aerē. Ubi. i. xxiiij. a. Inebriatus
 est in celo gladius meꝝ. Et Job. iiij. d. et. xxv. b. Astra nō sūt
 mūda in ſpectu eius: et in angelis suis reperit prauitatem.
g Et sup reges fr̄e q̄ ſt̄ sup frā. i. sup aerias p̄tates re-
 ctores tenebraru Barth: Eph. v. b. Vel sup quoilibet terrena
 amātes. Apoc. xvij. c. Decē cornua q̄ vidisti/ reges sūt q̄ re-
 gnū nōdū accepert: ſt̄ p̄tate tanq; reges vna hora accipent
 post bestiā. Mota. Est militia celi bona. Luc. ii. b. Facta est
 cū angelo multitudō celest̄ exercit⁹. Itē militia celi mala: vt
 h. Itē militia terre bona. Job. viij. a. Militia est vita homis
 super terram. i. Timoth. ii. a. Labora ſicut bonus miles
 christi: et nemo militans deo implicat ſe negocis ſecularib⁹.
z Item militia terre mala.

a Et congregabunt in congregatioē vni fascl in lacū. simul reducent in carcere. **c** Et claudent ibi carcerem. carcer claudet ne possint euadere. **d** Et post multos dies visitabunt in bono vel i malo. **e** Et erubescet luna: et profundet sol. q.d. confundi possent et erubescere elemēta p̄t facin⁹ idumqꝫ. **f** Cū re-

generauit dñs exercitū in mōte sion et i hierusalē. i. regnās apparuerit ius regis liberat⁹ et reducit⁹ i hieral. **g** Et i cōspectu senū suoꝫ regnauerit dñs exercituū in mōte sion et i hierusalē: et i cōficiōne idumqꝫ et liberatiōne iudeor⁹.

h Itē militia terre mala. Iaco.iiij.d. Unde bella et litigies in vobis: nōne ex occupatiōne vīis q̄ militat i mēbris vīis? Sequit⁹: **a** Et congregabūt ip̄i parit colligati. **b** In congregatioē vni fascl in lacū isterni: vi similes sint i pena: q̄ similes fuerūt i culpa. Luxuriosi erūt i uno fasciculo: auari i alto: subgi in alio. **c** Mat. xij.d. Colligite p̄mū cīcāria et alligate per fasciculos ad cōbūrēdū. Si enī in celo mīltē sunt mansiones elector⁹. **d** Job. xiij.a. sic in inferno sūt multē māsiōes reproboꝫ: et tū vñ ē denar⁹: **e** Mat. xx.b. Sed diuersimode habet⁹ a mīltis. Alii punis in ea luxuriosus/ alii auar⁹/ alii subgi⁹: et fūt q̄ magis peccauit: magis passibilis ē: et magis torquet. Et hec ē diversitas māsiōnū inferni. Nota est fascicul⁹ pñi. **f** Cant. i.j.d. fascicul⁹ myrrhe dilect⁹ me⁹ mibi int̄ vbera mea cōmorabitur. Itē fascicul⁹ gl̄i. **g** Reg. xv.e. Erit aia dñi mei custodiata q̄ i fasciculo viuetū. Itē fascicul⁹ culpe. **h** lviij.b. Solue fasciculos depmētes. Itē fascicul⁹ penit⁹: vi h̄: Et Mat. xiij.d. Per p̄mū venit ad secundū: p tertū ad quartū. Per p̄mū dissoluit tert⁹: p secundū quart⁹. **i** Et claudent ibi i carcere i infernali vīg ad dñē iudicij. Apoc. xx.a. Ligavit eū p̄ annos mille: et misit eū i abyssū: et clausit et signavit sup illum. **j** Et post multos dies visitabunt. i. ab inferi vocabūtur: ut recipiat corpib⁹ statim ad pgnas ppterias retrudant. Hoc nimis fitilauit Origenes: ut dicunt: et Sap. xi.d. M̄bilodisti eor⁹ q̄ fecisti: post mille annos pmittēs veniā oib⁹ dānat: etiā dēmonib⁹. Sed p̄uincit Mat. xxv.d. Ibūt impi⁹ i suppliciū etiū. Qd enī etiū est oī fine caret. Eccl. xlj.a. Nō est in inferno accusatio vite. **k** Et erubescet luna: et profundet sol. i. vincetur malorū lumine: qd est christus iesus. Apoc. xxi.g. Civitas nō egēt sole nec luna ut luceat i ea: nā claritas dei illuminabit eā: et lucerna ei⁹ ē agn⁹. Eccl. xvij.d. Quid lucidi⁹ sole⁹: et h̄ deficiet. Eccl. i.xx.f. Erit lux lunę sic lux solis: et lux solis septēplicet erit. Sol. Erit i se deficiet in cōpaciōe: erit ad honestatē: deficiet ad necessitatē. Vell p̄ pso poplā loquā etiā: Erubescet luna et profundet sol. i. vīlis neq̄tis hoīm i die iudicij: q̄ oib⁹ patrebunt: et rēbelcere possent: q̄ talib⁹ dñis seruerūt. Mat. v.g. Qui solē suū oriſi facit sup bonos et malos. Hebre⁹ dñc. Illi q̄ coluerūt solem et lūnā: erubescet et profundet. Et q̄ erit h̄ definiat⁹ dices: f

Cū regnauerit dñs exercituū i mōte sion et i hieral. celesti. i. pacto iudicio cū regnū ei⁹ oib⁹ apparuerit. **g** Et i cōspectu senū suoꝫ: p̄iarchap. pp̄bap. et aplop. b. Fuerit aliſcal⁹: q̄ illi venierit cū eo ad iudicij. **h** lviij.c. Dñs ad iudicium veniet cū senib⁹ p̄li sui et cō. Prover. xl.c. Nobil⁹ i porti vir ei⁹: cū sedetur cū senatorib⁹ fr̄. **i** Mū. xj.d. Cōgrega mībi septuagita viros dñ seniorib⁹ p̄li q̄ tu nosti q̄ senes p̄li sint ac mīri. Apoc. iii.b. Et sup thronos viginti q̄tuor seniores sedētes.

o Omne dñc. Viderat **Expos. Capi. XXV** app̄ha i spū interitū reproboꝫ et p̄mū elector⁹: videbat q̄ christū venturū ad iudicij cū senatorib⁹ et glorificādū i cōspectu eoz: viderat etiā cōfusionē lumiarū i die iudicij. **q** Profiderata magnitudine visionis: in laude cantici p̄p̄pit p̄ magnitudine revelationis sibi facit. Previdit etiā in

spū destructionē hierusalē: q̄ quā ostēdit iusticia eius: qz non parcit eis: licet sint p̄p̄la pecul·ars: et sup hoc etiā quasi p̄gra· tulans iusticie dei p̄umpit in cantici p̄ totū capitulū. Tūde dicit: **o** Dñe dñc. exaltabo te p̄dicādo magnitudinē tuam. **n** Et profitebor noi tuo laudādo et gratias referēdo. **o** Qm̄ fecisti mirabilia: tudeos ita grauit p̄niendo: q̄ nunq̄ tam mirabiliter vindicauit se de aliqua gente/ sicut de iudeis. p

p Cogitationes antiquas. i. ab antiquo p̄ceptas. **q** Fides. i. in veritate cōpleras. **r** Amen. i.

vere: qm̄ hebreū est:

vt dñc. Hiero⁹. Et sumit tripliciter. Primo noīalit. Apoc. iiij. c. Hec dñc amē testis fideli. Verbalit. Deut. xxvij.d. Dicet oīs popul⁹ amē. i. fiat. Aduerbialit. Jurādi. Job. vij.f. Amē amē dico vob. Tp̄is. Ro. ix.a. Qui ē sup oīa bñdict⁹ de⁹ in scēla amē. i. sine fine. Deinde cām cātīcī et laudis et q̄ sint mirabilia: q̄ cogitationes antiquas agit dices: **s** Quia posuisti: q̄ si fe fecisti mirabilia: qz posuisti. **t** Unitatē hieral. **v** In tumultū. v̄l i tumultū ruine: vñ exponit se. **x** Arbe forē fortē i ruinā p̄ chaldeos: tū Hiero⁹ exponit p̄ romanos.

y Domū alienor⁹

z Mystice. **u** Dñe deus. q.d. quia tot et tanta reuelasti mīhi de die iudicij et aduentu christi: **v** Dñe. q̄ tunendus es. **w** Deus. q̄ honorādus. **x** Deus. qui diligendus. **m** Exaltabo te apud hoīes magnitudinē tuam p̄dicādo: quia in te maior esse non potes. **n** Et profitebor noi tuo: id est p̄tū tuę gratias referēdo. **o** Qm̄ fecisti mirabilia: retribuēdo vñciq̄s iuxta opa sua. Job. xxxvij.a. Lona bit deus in voce sua mirabilia: qui facit magna et inscrutabila. Alia noua mirabilia fecit. i. dñi hoīez verbū infantē/ matrē virginē mortuū imortale. De quibus Job. ix.b. Qui facit magna et inscrutabila et mirabilia quoꝫ non est numer⁹.

E Ps. Cantate dño canticū nouū: qz mirabilia fecit. Item 97. mirabilia fecit: quia humanum genus de servitute diaboli liberauit: Et pro buitmodi cantandum est ei. **A** dñere. xx.d.

Cantate dño laudate dñm: quia liberauit animā pauperis de manu malorum. Eccl. xliv.d. Benedicentes dñm laudate et exalte illum quantū potestis: maior est enim omni laude: Exaltantes autem eum replebitini virtute. **p** Cognitiones antiquas. fecisti: id est eternas. **q** Fideles: id est in veritate impleras. De quibus dicitur Roma. viij.f.

Quos p̄destinauit hoīos et vocauit: quos vocauit hoīos et iu-

stificauit: et quos iustificauit hoīos et magnificauit. **r** Amē: id est vere ita erit. **s** Quia posuisti iam in p̄scientia:

t Unitatē: id est mundum: De qua Apoc. xvij.c.

U e/ ve/ ve/ civitas illa magna babylon: civitas illa fortis: q̄ niam vna hora venit iudicij tuū. **v** In tumultū ruine et discordie. Nunc est in tumultū discordie: in die iudicij erit in tumultū ruine. **W** in tumultū mortuor⁹. Mundus enim nihil aliud est q̄ tumultus vel sarcophag⁹ plenus cadaueribus mortuorum. Quid enim est homo peccator nisi cadaver feticidū: Apoc. xvij.a. Cecidit cecidit babylon magna: et facta est dēmoniorū habitatio: et custodia om̄is spiritus immūdi. i. Job. ii.c. Omne quod est in mundo: aut est cōcupiscentia oculorum: aut concupiscentia carnis: aut superbia vite. **E**cl. **s** Posuisti civitatē hierusalē. **v** In tumultū discordie. **W** Arbe forē fortē: id ē ecclesia: De qua. i. xxvij.a. Arbe fortitudinis nr̄e sion. Illa posuisti:

y In ruinā grauissimam peccator⁹. Michæ. iiij.d. Si

on quasi ager arabitur: et hierusalem quasi aceruu lapidum erit: et mons templi in excelsa siluarum: vt non sit civitas: i. ciuitū vñitas: s ciuitū discors varietas. **E**cl. **x** Arbe forē i. hierusalē. **y** In ruinā p̄ romanos. p̄ mortē christi.

x Domū alienor⁹

Libri

Gloria Domini alienorum. i. iudeorum a deo alienatorum. **Tunc Ps.**
viii. 17. Filii alieni metiti sunt mihi) supple humiliasti vel posuisti i tumultu. b. Ut non sit ciuitas amplius i eodem statu vel i eodem loco. Ciuitas enim euersa a nabuchodonosoro restituta est a neemia et a iesu magno sacerdote: euersa a romanis restituta est ab elio hadriano: s. non in eodem loco: nec in statu primo: postea etiam destruta est subditus ab elio: et postea restituta est: rabi modo est: et nescit a quod: vnde iam non est omo eadem ciuitas. c. Et i semper non edificet qualis puerus et rabi ante. d. Super hoc. i. siug. hac vindicta iudeorum: e. Laudabit te populus fortis: **Vnde** greci chaldei et ceteri gentes videntes dei iusticiam in punito iudeos: et postea misericordiam in reducendo eos de captivitate. g. Ciuitas gentium robustarum timebit te: videns vltione in iudeos. h. Quia factus es fortitudo pauperi: fortitudo egredi. i. populo iuda: quem de seruitute babylonica liberasti. i. In tribulatione sua: quam passi sunt in captivitate. m. Spes a turbine. i. ab aduentu nabuchodonosor subito et impetuose venientis. n. Umbraculum ab estu: tribulacionis et angustie captivitatis: vel infestationis tempeste et sanaballath post redditum de captivitate: Neemias. iii. et. viii. p. Spiritus enim robustorum. i. superbia chaldeorum: vel tobis et sanaballath fuit eis. q. Quasi turbo impellens parietem: non subuerit eos: sed non omo impedierunt: sic turbo licet noceat parieti impelleat: non diruit subvertendo. r. Sicut estus in siti. i. superbia tobis et sanaballath fuit eis sicut estus in siti. Estus enim labore situs augmentat: sic illi labore iudeorum quem habuerunt de babylonia rediitudo: et quem sustinebat edificando: augmentauerunt infestatio. Oportebat enim quod iudei una manu edificaret: et alia teneret gladium ad pugnandum: ut legimus Neemias. viii. c. s. Tumultus alienorum: id est tobis et sanaballath. t. humiliabis: quod ipsi cogitatibus impide opus reuelabat: sicut eorum nemesis: quod faciebat armari iudeos: et frustrabat eorum consilium: ut legimus viii. b. v. Et quasi calore sub nube torrente. i. videntes. x. Marcellere facies. i. languere vel deficere: eo quod non possent iudeos ab edificio impedire. s. Et faciet dominus exercitum. i. angelicarum virtutum. a. Omnipotens populis: id est multis: b. In monte hoc. i. in iherusalem. c. Coniuicium vindemias: coniuicium vindemias. i. quale sit post collecta vindemias: scilicet. e. Pinguum medullatum: vindemias defecate. i. purissimum: sive fecesse. q. d. opertum vinum et optimas carnes habebunt in illo coniuicio.

Dystice. a. Domini alienorum humiliasti. i. iudeorum qui prius domestici facti sunt alieni. b. Ut non sit ciuitas: dicitur. c. Et in semper non edificet: ut prius. **Diego. viii. d.** Si non quasi ager arabicus: et iherusalem quasi aceruus lapidum erit. d. Super hoc. i. iudeorum vindicta. e. Laudabit te populus gentium conuersarum. Tel. **Populi.** i. congregatio sanctorum. **Ps. L**etabilis iustus cum viderit vindictam. f. Fortis in fide et in sustinenda pro christi nomine. g. Ciuitas gentium robustarum. i. ecclesia. h. Timebit te timore bono. **Ps. 57.** De quod Ps. Timor domini sanctus. Et Eccl. b. Initium sapientie timor domini. i. Quia factus es fortitudo pauperi. i. christo. De quod dicitur Zach. ix. c. Ecce rex tuus veniet tibi misericordia. Hebreus habet hebdom: quod sonat pauper. k. Fortitudo egredi. i. christo: qui dicit **Mat. viii. c.** Vulpes foucas habent et volucres celi nidos: filii autem hominis non habent ubi caput

Esaie

sunt reclinet. Paupere qui parvus habet in pera: inops qui est sine ope amicorum. Christus et paupere inops: quod nec res: nec amicos habuit in mundo. **Ps. Inops.** et paupere sum ego. l. In tribulacione sua: passio eius. Eccl. xxxv. d. Speciosa misericordia dei in tempore tribulacionis: quasi nubes pluviae in tempore siccitatis.

m. Spes a turbie: imperius iudiciorum populi. n. Umbraculum. i. pectio o. Ab estu. i. h. estu mortis: ut non. **Al. t. pinguis.** deficeret: sed die terria resurgeret. Eccl. xxiiii. c. Protector potentis: firmamentum futurum: tegimur ardoris umbraculum meridianum. **Ubi** in cruce dixit monachus: Datus in manus tuas comedeo spiritum meum: **Luc. xxiij. f.**

p. Spes enim robustorum. i. iudeorum superbo fuit. q. Quasi turbo impellens parietem. i. christum in passione imobilem. Christus paries impulsus dicitur quod ad carnem. **Cant. ii. c.** En ipse stat post parietem nostram. r. Sic estus in siti. Recta copatio. Est fortis viri sitiis interi: sic iudei et oes mali exteri: viri in labore: et interi: quod cupiditate. **Zohel. ii. b.** Oes vulnus redigens in olla: que est exteri nigra: et interi bullit. Boni vero etiemsit nigrum in labore: interi sunt formosi per futurum. **Cant. i. b.** Nigra sum sed formosa. s. Tumultus alienorum. i. iudeorum contra christum tumultuantur. t. Humiliabis: dñe pro manos: vel in die iudicij. u. Et quasi calore sub nube torrente: pagines fortium marcescere facies. i. sic vites moriuntur vredine: pueniente ex calore existente sub nube: sic facies deficerere iudeorum fortitudinem. **Zach. x. b.** Erunt qui fortes culentes lutum viarii in platea. v. Et faciet dominus exercitum omnium populis. i. electi ex omnibus populis. b. In monte hoc. i. ecclia triumphare. w. Coniuicium pinguium. i. omode binum dinis. **Ubi Ps. Sattabor cui apparuerit gloria tua.** d. **Lou. Ps. 16.** u. vidi vindemias: i. omode iocunditas. **Ps. Tenebre voluptatis tuas potabis eos.** e. Pinguum medullatum. i. interior gaudiorum. f. Vindemias defecate. i. iocunditas purissime sine sece tristitia. Ibi enim erit gaudium merum sine tristitia: sic vincitur omnis merum sine aqua. Mota est pinguum ecclie militante. f. g. **De quod Prover. ix. a.** Immolauit victimas suas coniunctas et miscuit vincum: et posuit in meum suum. **Apoc. viii. d.** Si quis aperuerit mihi intrabo et cernabo cu illo et ipse mecum. Ita est pinguum ecclie triumphantis. f. g. **Luc. xxiij. c.** Et ego dispono vobis sic dispositus mihi per me regnum: ut edat et bibat super mensam meam in regno meo. Octo tagi in hac aueritate qui faciunt pinguum laudabilem. Primus nobilitas iuritoris: Ego. Secundus ordinariae dispositionis servitorum: Dispono. Tertius honestas pinguarum: Vobis. Quartus hilaritas vultus: Sic dispositus mihi. **Luc. xv. d.** de filio reverente. Quintus auertas iuritas: Per me. Sextus fecunditas mensis: Ut edat et bibat super mensam meam. Septimus amantis loci: In regno. Octauus securitas: Deo. O quam gloriosum est interesse illi pinguum. Hester. i. a. Tertio anno iperius sui fecerit rex assuerit grande pinguum cuius principibus et pueris suis fortissimis pinguis et mediorum inclitis et perfectis. In primo est refectione: in secunda satietas. **Ubi Ps. Sattabor cui apparuerit gloria tua.** In vitroque **Ps. 16.** ebrietas. De primo **Cant. v. a.** Comedite amici et bibite et inebriamini charissimi. De secundo de in **Ps. Inebriabitur ab** vitroque **Ps. 35.** vberitate domus tuus: et torre voluntatis tuus potabis eos. In vitroque **Ps. 35.** adeps et pinguedo. i. interior et exterior crassitudo. Adeps primi: interior bona: pinguedo: opatio bona. **Ps. Sic Ps. 62.** adipe et pinguedie repleat aia mea. Adeps secundi: stola aia: pinguedo: stola corporis. **Ubiere. xxxi. c.** Inebriabo aias sacerdotum pinguedine. Ita est pinguum mundi prosperitas: ubi tria servula comedunt: diuinus: delitius: et honores. **Eccl. xiij. a.** Si habes pinguem tecum et evacuabit te et ipse non dolebit super te. Ita est pinguum isterni. **Prover. ix. d.** In pinguo isterni pinguem ei. Seq*u*itur. *** Et precipitabit dominus**

G Hoc fuit q̄n iudith occidit holofernē in obsidione bethulie: Tūc enī hierosolymite p̄ gāudio fecerūt p̄uiūt splēdidū t̄ solenne. **a** Et p̄cipitabit i monte isto. i. in bierusalē. i. in bethulie q̄ p̄tinebat ad bierusalē. **c** Faciē vinculi colligati sup oēs pplos. i. holofernē: qui sere oēs pplos sublūgauerat nabucō.

d Et telā quā ordit̄ ē holofernē vel nabucō, donosor. i. imperium siue p̄tatein super oēs pplos q̄s collegerat si bi subiugādo sic mulata filia colligunt ad te-
xendā telā. **f** Su-
per vniuersas na-
tiones p̄cipitabit
mōrē in sempit-
nū. **h** Lipsū holofernē q̄
multis erat cā mortis.

b Et auferet dñs

de oēs lachrymā

ab oī facie. i. futurē t̄ oppositionē holofernī ab oī pplo q̄ sa-
ciebat eos lachrymarū. **k** Et opprobriū pplo sui iudat
a. **m** Auferet de vniuersa fra: eos de captiuitate liberā-
do: i. eoz iūmicos demoliēdo. Et reuera ita erit: m. Quia
dñs locut̄ ē: q̄ nō p̄t mētiri. n. Et dicēt iudei. o. In
die illa liberatiōis suę. p. Ecce deus nř iste: q̄ libera-
vit nos i. iūmicos nōs deleuit. q. Expectauim̄ eū: pa-
tient̄ vi saluaret nos. r. Et saluabit nos p̄missa cōplē-
do. s. Iste dñs admistrabilis et demōstrabilis. t. Su-
stinium̄ eū sperādo in eū. v. Et exultabim̄ mō frau-
dan a spe nra. x. Et letabim̄ i salutari ei. i. in salua-
tiōe ei q̄ saluauit nos. Et exultabim̄ corpe: letabim̄ mente.
z. Quia requiescit man̄ dñi. i. effect̄ potētis sue mani-
festus erit. a. In mōte isto. i. in bierusalē. b. Et trit̄
rabis moab sub eo. i. sub ei custodia t̄ auxilio: d. Si-
terunt paleg i plaustro/ritu palestine: vbi serratis plau-
stris terunt paleg: vt eas aialla facili pascāt t̄ ruminēt. Hoc
factū fuit sub machabeis: q̄ moabitas oīno sublūgauēt: q̄ sp
fuerit maxime iudeis iufesti: q̄ vicini erat. e. Et extēdet
moab. f. Han̄ suas sub eo. i. sub dñi q̄s titubans. g.
Sic extēdit natās totū corpus: ad natādū. Scđm
vulgare modū loquendi loquit̄ h̄ esaias. Sic enī vulgarit:
Ego peccāt̄ te ita q̄ faciam te totū extēdere: sic rana peccata.
q. d. multū fortiter peccat̄ dñs moabitas p̄ machabeos. h.
Ethūliabit dñs. i. Gloriā ei. f. moab. i. ipsos moabi-
tas sup. os t̄ glōsos. k. Lū allisione manuū ei: tra q̄
allidēt man̄ ad invicē: sic faciūt valde dolētes. l. Et mu-
numēta sublimū muroz tuoz. i. ciuitati tuarū murata
rū a moab. Metaplasim̄ ē. m. Locident t̄ hūliabunt
et detrahēt ad trā vscō ad puluerē p̄ cōbustionē.

d Et p̄cipitabit dñs. b. In mōte isto. i. bieruln. c. Fa-
cie vinculi colligati super omnes pplos. i. antichari-
stū oēs colligāt̄ sibi. d. Et telā praeve societas. e. Quā
ordit̄ ē minis p̄missis miraculus. Tel sic: a. Precipi-
tabit dñs i die iudicij. c. Faciē vinculi colligati su-
per omnes populos. i. necessitatē morēndi. d. Et.
telā quā ordit̄ ē adam peccando. f. Sup vniuersas
natiōes: q̄ oēs induit̄ sūt illa tela. Itē vinculū ē fomes: fa-
ties vinculi p̄m̄ mor̄ q̄s p̄cipitabit dñs i die iudicij: tela ē
miseria humani generis: statim̄ ei q̄d sp̄ stat invariabilē ē ne-
cessitas morēdi. Subtegnē siue trama ei ē pena q̄tidiana:
q̄ variat t̄ mouet ut trama. Quilibet vestē habet d̄ hac tela:
De qua Job. vii. b. Dies mei velocius transferūt q̄ a texen-
te tela succidis: quia siue homo dormiat siue vigilet semper ten-
dit ad defectum. Item. i. xxviij. c. Precisa est velut a texen-
te vita mea. Itē diabol̄ orditus est telam peccati: quia pri-
mus peccauit: accessit adam t̄ intexuit post ipsū: et post adā
oēs peccatores intexunt vscō ad finem seculi: et tunc sicut eis

vestes de tela sua. j. lx. a. Telas aranearū texuerūt: et telē eo-
rum non erunt in vestimentū. Glo. sanctoz: quia ibi non texue-
runt: aut per confessionē detexuerunt. Et tu si texuisti in hac
tela detexe educēdo filum post filum: id peccatū post pecca-
tum. Nam si scindere volueris in grosso: citio resartiet diabo-
lus: qui t̄ telam ordi-
vit t̄ texentes condu-
cit. g. Precipita-
bit moriem in sem-
piterū: ut amplius
non sit dissolutio ani-
mę t̄ corporis. i. Cor. xv. d. Mōissime de-
struēt inimica mors.
b. Et auferet do-
minus de oēm la-
chrymam. i. caulas
omnis lachryme. i.

Ab oī facie sc̄p. Apoc. vii. d. et. xxi.
a. Absterget dñs om. **A** In
nem lachrymā ab oī
lis eoz. j. li. d. Gaudiū t̄ leticiā obtinebunt: et fugiet dolor et
gemitus. k. Et opprobrium populi sui: id est servitu-
tem diaboli. l. Auferet de vniuersa terra sanctorū.
m. Quia dñs locutus est: q̄d ita fiat. Osee. xii. d. Ero
mors tua o mors. n. Et dicent liberati: o. In die il-
la absorpta morte. p. Ecce deus nōster iste: admirabi-
lis: ad oculū demōstrabilis. Deus: contra arrū: nōster: con-
tra donatum: iste: contra manicheū. q. Expectauimus
eum: in prosperis: verbis eius credendo. r. Et saluabit
nos p̄missa complendo. s. Iste dñs nōster est supple.
t. Sustinuimus eum: in aduersis patiendo. v. Et iō
exultabimus: corpore de fauibus mortis erepti. x. Et
letabim̄ mente ab omni peccato mūdati. y. In salu-
tari eius: id est in christo. Eccl. i. b. Detuentes dñm susti-
nere misericordiam eius: et ne deflectatis ab illo ne cadatis.
z. Quia requiescit manus dñi: id est potentia divinit-
atis: que ante in membris eius laborabat. a. In mon-
te isto: id est in ecclesia sanctorū. Nota manus dñi: est pa-
tris filius. P̄s. Emitte manus tuam de alto: eripe me t̄c. Icē. P̄s. 143.
Aperierte te manus tuam omnia implebunt bonitate. Item. P̄s. 103.
manus dñi/misericordia. P̄s. Cum ceciderit iustus non col-
lidetur: quia dñs supponit manum suam. Item manus dñi
vindicta. Job. xii. c. Manū tuam longe fac a me. b. Et
triturabis moab. i. minuet diaboli potētia. c. Sub eo:
id est sub christo. d. Sicut paleg terunt in plaustro. i.
in extremo iudicio. Amos. q. d. Stridā sug eos sicut stridit
plaustru. j. xl. d. Posui te q̄s plaustru triturās nouū habēs
rostra serrātia. Si ligat ch̄st̄ plaustru triturās ē: caue ne sis
palea: q̄ paleg cōburen̄ igne inextinguibili: Matth. iij. c.
e. Et extēdet manus tuas sub eo. i. sub christo. g. Sic
extēdit natās ad natādū. Qui natat extēdit se totū: si
mille q̄ p̄misit a do: so cū furca tor̄ extēdit: ita diabol̄ t̄ mē-
bra ei in gehēna totalē extēden̄ patēdo: q̄ modo totalē ex-
tendunt in culpa delectādo. Natās extēsidē manuū crucē ex-
p̄mit: in q̄ nota q̄ diabolus fuit a dñi crucifit̄. Josue. viiij.
f. Regē q̄z bai. i. fusiois suspēdit i patibulo. h. Et hūlia-
bit dñs. i. Gloriā ei. i. diaboli. k. Lū allisione ma-
nuū eius. i. operū t̄ potētis ei. Oēs enī mali t̄ opa eoz cū
diabolo in fine p̄dent. s. i. g. Erit fortitudo vīa quasi fauilla
stupē. Eccl. xiiij. c. Omē opus corruptibile i fine deficier: et
qui opa illud ibit cū illo. l. Et munimēta muroz tuo-
rū sublimū cōcidet iñ infernū. Sublimes muri diabolū
sūt potentes t̄ tyrami seculi: Dunimēta eoz sunt satellites
ei q̄ vna in baratrū cōcidet iñ die iudicij: cū dicetur eis: Itē
maledicti iñ ignē eternū: Matth. xxv. d. m. Et humili-
bunt iñ inferno qui mō gloriant̄ iñ mundo. o. Et detra-
hen̄t ad terrā vscō ad puluerē: q̄ modo detrahēt alios
ad p̄m̄. Et notāt hic tria: casus/vilitas/violētia reproboroz.
In die illa t̄c. In p̄ma

Libri

Thā die illa r̄c. In p̄ma (Expos. Ca. XXVI) parte huius capitulo agit de gaudio qd̄ habuerūt iudei destrutis moab̄. t̄gē machabeor̄. Fecerūt enim p̄iuūlū magnū; vt leḡ in libro machabeor̄. In scda parte agit de destruōe hierusalē futura: primo p̄ chaldeos: secūdo per romanos: ibi:

A Quia incuruabit habitat̄. Sed qm̄ sequūt̄ nō possit exponi ad l̄fam: licet alii. **Al. nō h̄t̄slon** qui fabulen̄: totū capitulū iuxta Glo. my. stice de ecclesia: et de his q̄ fient in die iudicij exponem̄. Et diuisit̄ h̄ capl̄m in quatuor partes. In p̄ma ponit̄ gaudiū saluādorū in die iudicij d̄eū laudantū. In scda d̄ humiliatiōe malor̄: ibi: Quia incuruabit r̄c. In tertia agit de pace et salute bonorū: ibi: Dom̄ie dabis pacē nobis r̄c. In q̄rta de triūpho sc̄t̄p̄ in p̄sentī: et glōsia resurrectiōe eorūdē in futuro: ibi: Gliuēt̄ mortui r̄c. Dicit̄ ḡ: a In die illa cū moab̄. i. diabol̄ fuerit h̄llia? in inferno cū corpore suo: b Cātabit̄ sancti: c Canticū istud qd̄ sequit̄: d In terra iuda: i. in ecclia p̄fite dño laudes. e Urbs fortitudis nr̄e: hoc ē cāticū: et ē vox iustorū et h̄ et in futuro dicitū: Urbs fortitudis nr̄e sion saluātor̄. f Sion: i. o ecclia militas. g Saluātor̄. i. christi q̄ sperātes in se saluat̄: est: h Urbs fortitudis nr̄e: i. munimētū et p̄tectio nr̄a. q. d. nō i. nr̄is virib̄: s i. christo fidim̄: q̄r̄ q̄cqd̄ fortitudinis habem̄ ab eo ē. h Donec ē in ea mur̄ et antemurale. Simplex relatio: i In ea: v̄ibe: i. ecclia: k Ahur̄. i. nouū testamētū. Uel k Ahur̄. ap̄l̄ et ceteri sancti moderni: l Et antemurale: patriarche et pp̄b̄ et ceteri sancti antiqui: qui omnes sunt viui lapides: de quib̄ factus est duplex murus ecclie: sicut i. hierusalem ad litterā duplex fuit muroz clausio. Uel: k Ap̄urus: operatio. l Antemurale: fides. Uel: k Ap̄urus: prelati. l Antemurale: principes: qui primos ictus debent sustinere. Uel sic: e Urbs fortitudinis nostrae sion saluātor̄ ponetur in ea: n̄rurus et antemurale: Et tūc murus diuinitas christi: antemurale humanitas eius. Un̄ Zach. ii. b. Ero eis ait dñs mur̄ ignis in circuitu. Proverb. xvii. b. Turris fortissima nomē dñi. Deinde vidēs pp̄ha votū cātātiū: dīc ad angelos q̄ sūt custodes ecclie. m Ap̄ite portas: celi. i. op̄a fr̄tuū: vel portas vite q̄ sūt fides: charitas: humilitas: et cetera virtutes: sicut portae mortis: iniquitas: infidelitas: et cetera vita. Qui liberat de portis mortis: p̄t ingredi portas vite: et q̄ has nō fuerit iesus: nō p̄t iuenire vna portā: que est immediae introit̄ in celū: q̄ est christus: ad quā venit p̄ illā: de p̄s. 117. q̄ p̄s. H̄ec porta dñi iusti intrabūt p̄ eā. Job. x. b. Ego sū ostiū. Igit̄ o angelio doctores: ap̄ite portas vite: n̄ Eti gredieſ gens iusta: i. faciēſ iusticia. o Custodiēſ ve ritatē: vite: iusticie: doctrinę. q. d. O angeli cooparāni iusti: et corroborate eos i. opib̄ fr̄tuū: vt possint venire ad christū. Audieſ aut̄ p̄l̄s fideliſ hāc iuſſiōne dñi de el̄ auxilio cō fidēſ r̄fidet: Bonū est ita fieri: qui p̄. Clet̄ error. i. cultus idoloz: vel ver̄ p̄uersatio: q̄ Abiſt̄ a nob̄. Un̄ Cant. i. c. Surge: p̄era amica mea: et veni: iam eni hyem trāſiūt: im ber abit̄ et recessit: flores apparuerūt i. terra nr̄a. Et iō o dñe: r̄ Seruab̄ pacē pectoris in p̄sentī. s Pacē eternitatis i. futuro: q̄ est pax sup̄ pacē: que exup̄at oēm lenū: Phil. iii. b. De q̄ Job. xlii. d. Pacē relinq̄ yobis: pacē meā do vob̄. Uel: Wacē pacē. i. q̄r̄e corp̄is et aīe. Et repetitiō p̄firma/

Esiae

tio ē. Et hāc h̄ ille: de q̄ d̄: Wō hō filioz isrl̄: Levit. xxii. c. vt duplex hō duplē pacem p̄sequat̄. Uel: Pacē ad deum: pacē ad p̄rimū. i. Paral. xii. a. Pax p̄t tibi o dauid. Hanc pacē seruat nob̄ dñs vt thesaurū charissimū: De q̄ d̄ Ep̄b. ii. d. Veniēs euāgeliāt̄ pacē vob̄ q̄ longe fūstis: et pacem bis q̄ p̄. Et merito.

t Quia in te spe rauimus: nō in mū do. Et respōdet̄: Ue rei v̄ Sperasti in dño i. seculū eternis: id ē sp̄: vel in dño: q̄ est eternus. p̄ In dño deo fort̄ i. p̄petuū et iō nō estis p̄fisi: q̄ spes nō p̄fundit: Ro ma. v. a. Eccl. ii. b. a. desiderat̄. Quis sp̄auit i. dño: et p̄fusus est: Et reuera toris ē dñs. v̄ Quia incuruabit habi tates i. excelsō: i. de mones: vel q̄libet su p̄bos: q̄ q̄ se exaltat h̄llabif̄: Luc. xvii. c. 3. Limitatē sub limē. i. romā vel h̄ierisl̄: dñs h̄iero. vel mūdū h̄iliabit p̄ chaldeos. a H̄umilabit̄ eā v̄sc̄ ad terraz: detra beteā v̄sc̄ ad puluerē: per titū et vespasianū: q̄r̄ occidit pp̄bas: Mat. xxix. d. b Cōculabit̄ eā pes pes pau peris. i. christi q̄ iuste dānauerūt: q̄ dicit̄: Ego sū paup et p̄s. 61. dolēs. c H̄essus egenoz. i. ap̄loz: q̄s expulerūt iudei de finib̄ suis: q̄ dñi paupatē iūtātē: p̄ulegiū virtutē eius p̄secuti sūt: q̄ sup̄ h̄ierusalē puluerē pedum suoz excusserūt. Mat. x. b. Act. xvii. b. q. d. pp̄ba: ablectio christi et ap̄lorū erit causa p̄culatōis h̄ierusalē. d Semita iusti. i. doctrina christi vel vita. e Recta ē recte ducēs ad patriam. Osee. vii. d. Recte vie dñi et iusti abulabūt i. eis. f Rect callis iusti ad abuladū: Inculcatiō ē: vel illō ad p̄cep ta: istud ad p̄silia referit. g Et i. semita iudicioz tuorū dñs. i. in doctrīa euāgeliū: i. q̄ sī oīa iudicia rā nouī q̄ veteris testamēti: h Sustinuum̄ te. i. patiēt̄ expectauim̄ ambulatē i. ea. Et ē vox sāctoz i. die iudicij. Et nota q̄ ambulat p̄ semitā: vitat dīspēdiū strate: sic sancti ambulantes p̄ semitas p̄silioz: vitauerūt dīspēdiū ḡtōz suppliciōz. i. Memori tuū et memoriale tuū. i. memoria tui nosiabilis. k In desiderio aīe: nr̄e fuit. q. d. toto desiderio memoriam tui habuim̄ expectat̄ te. Eccl. xl. a. Memoria solue i. cōpo sitiōne odoris. Osee. v. c. Memoriale tuū sicut vīnū libani. Deinde sequit̄ vox pp̄hetē: l Aia mea: licet nō caro: que p̄cupiscit aduersus sp̄m̄: Gal. v. c. m Desiderauit te i. nocte aduersitat̄. Un̄ Cant. ii. a. In lectulo meo p̄ noctē q̄s ui q̄ dīlliḡt aia mea. Greg. Quato graui patit̄ q̄s absen tiā dei: tāto feruēt̄ q̄rit eū. n Sed et sp̄u meo i. p̄cor diis meis d̄ mane: p̄sperat̄: q̄ Vigilabo ad te: p̄ merendū. q. d. oī t̄p̄ desiderauit te: et cogitauit ad te. Uel sic: l Aia mea. i. inferior portio rōnis: m Desiderauit te i. nocte p̄cti. Un̄ P̄s. Lauabo p̄ singulas noctes lectū me p̄s. 6. um. n Sed et sp̄u meo. i. supiori p̄te rōnis. o In p̄ cordiis meis. i. intūmis desideriis. p De mane: q̄s: q̄ Vigilabo ad te. Un̄ P̄s. De de me ad te de luce vi. gilo. Un̄ aīe nor et desideriū recte p̄iugunt: sp̄u hō mane et vigilia. r Lū fecerī iudicia tua. i. vltiōes i. die iudicij. s In terra. i. in terrenis. t Jūsticiā discet habitatores orb̄. i. q̄ fuerūt habitatores mūdi: vt p̄egrini: tūc co gnoscit iusti quē mō reputat̄ iusti. P̄s. Cognoscit dñs iu p̄s. 9. dicia faciēs. i. xxvii. c. Sola veratio tāmodo intellectū dabit auditū: sine aliq̄ mīgrō. Deinde sequit̄ vox dñi ad pp̄hetam: v Ap̄iscreamur impio. q. d. O esiae tu dñs: q̄ impij nō discet iusticiā: donec fecero vltiōes in die iudicij: et ita racite me iūtātē: vt flagellē impios in p̄sentī: vt sic discant iusticiā: Sed potiū miscreamur

Sed potius misereamur ipso. i. incredulo vel cuiuslibet iniquum sic discat clementiam meam. q. d. omnis miserere est misereri quod flagellare. Et rindet proha. Ita tu misereberis impius. i. pces ei a flagellis. a. Et non discet iusticiam facere. i. non ager pessimum. q. d. quod poterit nosse tua iusticia exptus tamen tua clementia. Eccl. viii. b. Quia non perficit cito malos suos: absq; villo timore filii hominum ppe trahit mala. Sap. xi. b. Cui audiret p sua tormenta bin secum agit: co memorati sunt dñm ad mirantes in fine exitus. f. fines afflictionis. b. In terra sctorum. i. in corpore sctorum: q. aiem nihil mali potest facere. c. Iniquum gessit: et ideo iustus est ut sentiat tuam iusticiam. Et rindet dñs. Tunc est. d. Et iustus non videbit gloriam dñi. i. dñm gloriosum in deitate: videbit autem in humanitate. q. d. dñs sufficit ei ad penitentiam non videbit me regnante in gloria cuius sanctis meis: et ideo parco ei in presenti. Et rindet prophetam. e. Dñe exalte manus tua. i. potentia tua in iudicio. f. Et non videbit impium gloriam dei. Et rindet dñs. Immobiliter exaltatus in iudicio et gloria meorum. b. Et perfundant celates populi. i. inuidentes mihi et meis. q. d. videbut lumen iudicantis: sed non eos illuminant. Zach. viii. c. Asperciens ad me quem prefigerunt. Apoc. i. b. Videbit enim ois oculum et quem est pupugerit: et tunc plagam se super eum oculum tribus: non tribus celi. Hiero. An non videbit impius pietatis meae clementiam: quem est gloria mea: Quid enim est gloriatus? qui tempantia animi i protestate vescendi: quem est clementia? Et rindet prophetam: Ita fiat dñe. h. Et ignis iudicis vel gehennae: k. Hostes tuos: id est oes impios: devorant: q. d. non soli confundant de tua visio: sed et devoren igne gehennae. Et cum hoc fuerit factum: tunc. l. Dñe dab pacem nobis: quem erupat omnem sensum: Phil. iii. b. Quem post oia terribuenda est bonis. Et vere das gratitudo: non reddes merito. m. Oia enim opa nostra. i. bona merita. n. Opas est nobis vel in nobis: p. quem dabis pacem. Phil. ii. b. Deus opas in nobis velle et perficere per bona voluntate. Ro. ix. c. Non est volentis neque currentis: sed dei misericordia. Si liber arbitrii cooperat gratiae. Ann. i. Cor. xv. b. Non ego sed gratia dei mecum. Deinde loquitur prophetam in persona iudiciorum puerorum ad fidem: post passionem dñi dicens: o. Dñe omnes: et ideo timede. p. Deus: et ideo adorande: q. Hostes: et ideo diligende. r. Dñe. i. Idola vel demones eius assistentes: s. Possedent nos: qui fuos. t. Absque te: quod es solus verus dñs et verus deus. Hiero. xv. c. Abierunt post deos alienos et seruerunt eis. v. u. Tunc in te: viuientes et manentes fide spe et charitate. x. Recordemur nois tui. q. d. nihil aliud petimus: nisi ut post errores digni simus recordari nois tui. i. a tuo nomine nostrarum. ut a christo christiani dicamur. Et quod superius videbam prophetam prouocasse dñm ad non miserendum impium: ne intelligat de oibus impiorum tam pernitentibus quod impunitetur: Iohannes subdit: y. Adorantes non vivunt: q. d. non dixi dñe quoniam miserearis penitentibus: sed morientes. i. in peccatis perseverantes: z. Non vivunt: vita gloriosa: quia non vixerunt vita gratiae. a. Gigantes. i. de fortitudine operum suorum vel corporum magnitudine superbientes: b. Non resurgunt in iudicio ad gloriam. Ann. Ps. Non resurgunt impiorum in iudicio. Uel. Non resurgunt: i. non resurgent in presenti pernitentibus: et ideo non vivent in futuro per gloriam. Eccl. xvi. a. Non exorauerunt per peccatis suis antiqui gigantes. c. Doptera. i. quod sunt mortui in peccato et fortes in malo: d. Visitasti.

visitabis perdemando eos. e. Et controvisti. i. steres. i. corpore et aia simul teres. f. Logos in pectore nostro. g. Et perdidisti. i. pdes. h. Omne memoria eorum de terra viventium. Proverbi. x. b. Nomine impiorum putresceret. Ps. Pergit me memoria eorum cum sonitu. Et merito habet facies dñe: quod sepe indulsi. sti eis: nec tamem correxerunt se. Et hoc est: i. Indulsi dñe genti peccatrici. k. Indulsi dñe genti sepius. i. dedisti ipsas ad penitendum. l. Non quod glorificaret es: ab eis per veram professionem. Nam professio pectus gloria dei est. Iosue. viii. c. Fili confitere et dñe gloriam deo. m. Elagasti oes terminos terrae. omnes nationes. q. d. non indulsti eis expectando: sed inquietatem eorum plongasti: quod quanto diutius vixerunt: tanto magis peccauerunt. Eccl. viii. c. Non sit bonum impius nec plongent dies eius: sed quasi umbra trahuntur: quod non timent faciem domini. n. Dñe in angustia tecum. Supra posuerat in dubio dñs an deberet impium misereri: et ostendit prophetam quod non: Hic autem probat quod non soli debet non misereri: uno debet etiam eos flagellare in presenti: quod sic conuertens ad eum. Et best: n. Dñe in angustia requisierunt: i. requirent te. q. d. persecute eos et flagella: quod aliter non reqrent te. Unde Ps. Impie facies eorum ignominia et quod nomem tuum dñe. Osee. vi. a. In tribulatione sua mane. i. cito surgit ad me. Hiero. viii. f. In tribulatione afflictionis suae dicunt: surge et libera nos. o. In tribulatione murmurum. i. in flagellatio ex qua solet fieri murmur: siue quem facit murmurare: id est submissus clamare: Proxima illud Heb. xii. d. Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudium sed iniquitas. p. Doctrina tua eis. i. eruditio tua erit in eis per flagella. q. d. non possunt eruditiri nisi per flagella. Hiero. vi. b. Secundum aliam editionem. Per omne flagellum eruditur hierusalem. Mai. ii. b. Semper et colubus murmurantes in cordibus suis. Et quod tribulatio faciat clamare ad dominum ostendit prophetam per simile mulierem: quem ante partum ludit: appropinquante partu clamat: sic hoeres in prosperitate sunt in ludis: in adversitate clamant ad dominum. Et best: q. Sic quemcepit. i. sic mulier gravaida. r. Cum appropinquaverit ad partum: dolens clamat in doloribus suis: sic facti sumi a facie tua domine. i. a. vindicta quem solet in facie denotari. q. d. sicut mulier in partu clamat: sic nos in angustia requiremus te. Micheas. viii. c. Dole et fatigata filia sion quasi putredine. t. Locupimur per voluntatem. v. Et quasi putruium per deliberationem. w. Spem salutis. i. timorem: qui est iniuriam sapientie qua vivificat spiritus. Septuaginta. Propterea timore tuum dñe quemcepimus et putruium et pergitur spiritus salutis tunc fecimus super terram. i. ex consideracione timoris bonum apostoli quemcepimus et ope perfecimus. Alij incipiunt versum ibi. s. A facie tua domine. i. a. memoria passionalis tuę. Est vox martyrum et penitentium et omnium in agone positorum. t. Locupimur per cordem credendo. v. Et quasi putruium per fiduciam. x. Et pepit: ope exhibendo. y. Spem salutis. i. audaciam subeundi martyrum per christum. Et tunc. z. Iusticiam non fecimus in terra. Vox est humiliatio: iuxta documentum domini. Luc. xviii. c. Cum oia beneficeris: dicite servis inutiles sumus: quod debuimus facere fecimus. a. Non non ceciderunt habitatores terre. i. tyranni terrenorum amatores: sed qualuerunt nobis corporum occidendo. Si militis possumus et nos dicere: z. Iusticiam non fecimus in terra. i. in carne nostra. q. Ideo non ceciderunt habitatores terre. i. mortales carnales qui in carne nostra habitant: Juxta maledictionem domini;

Libri

Quarta pars. ledictionē dñi. Gen. liij. c. Maledicta fra in ope tuo: spinas et tribulos germinabut tibi. a. Gloriūt mortui tui. i. resurget martyres. Apoc. xliij. c. Hui mortui q̄ i dñi moriūt. b. In terfecti mei. i. sociū mei in passione martyriū: c. Relur gēt a morte: Ipse enī serrat fuit: et iō associat se alijs martyrib. Daniel. xiiij. a. Multi q̄ dormierunt in puluere terre euigilabūt: alij i vītā eternā rē. Deinde querit sermonē ad ipsos martyres dices: d. Ex p̄giscimini o martyres a somno mortis: e. Eclaudate dñz. f. Qui habitat i puluere: iam puluis facti. Et reuera debet martyres laudare te o domine: g. Quia ros luci ros tuus

Michee. i. a. Michee. i. a. miseria tua fidē irrigās est p̄ducēs eos ad opationē et sustinētiā p̄ssurātū: sic ros semē p̄ducit ad fructū. Septuaginta. Resurgant mortui. i. resurget de sepulchris: et letabunt q̄ sūt in terra: ros enī tuus sanitas eoz: qd̄ hebreus dicit: orat p̄ pheravit iusti resurgat: supra oravit ne impū surgat. b. Et terrā gigātū. i. corpora sup̄boz cū aiabus eoz. i. Detrahēs i ruinā iñfernī. Deinde sequit vor dñi ad martyres dicētis: k. Glade pp̄ls meo itra i cubicula tua. i. sepulchra. m. Claude ostia tua. i. sepulchroz tuoz. n. Super te sepultū. o. Abscodere modicū ad momētū: in sepulchris vsc̄ ad iudiciū: qd̄ modicū et momētū est comparatiō eternitatis. p. Donec p̄transcat indignatio mea. i. tribulatio sc̄d̄z: qua videor idignari eis. Vel. Indignatio mea. i. p̄tās maloz in sc̄d̄z a me p̄missa. Vel pot̄ esse vor dñi ad viuetēs q̄ adhuc pro christinoie patiunt̄: et dicit: k. Glade pp̄ls meo de virtute in virtute. l. Intra in cubicula tua. i. secretū cōscie: vbi clauso ostio orat dñs: Dat. vij. a. m. Claude ostia tua. i. qnēs sensus ne introeāt latrones q̄ occidat te si inueniat dormientē: sic hisboseth. q. Reg. iiiij. c. n. Sup̄ te vt null? videat te nisi sol de q̄ videt in abscondito. o. Abscodere modicū ad momētū. i. fruere bono p̄sciētē ad temp̄ dñi manes i carcerē corpis i exilio mūdi. Prover. xxviij. d. Cū surrexerint impū hoies abscondēt. Et vbi: Et dñ. q. c. Ingredere in petrā et abscondere i fossa humo. j. liij. b. Ad p̄ctū in modico dereliq̄ te: et i miseratiōib̄ magnis p̄gregabo te. q. Ecce enī in primo et manifeste i die iudicij. r. Dñs egreditur. legredi videbis malis: s. De loco suo. i. de misericordia et pietate. Michee. j. a. Ecce dñs egreditur de loco suo et descendet et calcabit sup excelsa tr̄e. Modo aut̄ stat dñs i loco suo. tū. s. viij. b. Ego qescā et p̄siderabo i loco meo sicut meridiana lux clara ē: et sicut nubes rotis in die messis. t. Ut visitet vindicando: v. Iniquitatē habitatoris terre. i. amatoris terrenorū: contra eum. In primo egressu visitauit dñs p̄tōres vt medic⁹ iſfirmos: Dat. ix. b. In sc̄do visitabit p̄tōres vt iudex fures icarceratos: vel homicidas p̄victos. x. Et reuelabit terra. i. terreni terre adhētētes. y. Sanguine suū. i. p̄ctū suū: q̄ non poterit occultare. z. Et no opiet ultra interfectos suos: id est martyres q̄s occiderut. Deut. xxxij. f. Sanguinem seruorū suorū vlcisceſ. Job. xvij. d. Terra ne opias sanguinē meum: et no lateat in te clamor meus. **Expositio Capit. XXVII**

T. In die illa rē. Sup̄ egit p̄pha d̄ die iudicij: et p̄mio brōp̄ et supplicio reproboz: nunc p̄mo agit de pena diaboli: quē diversis vocat noīb̄: p̄ h̄ inuēs el̄ p̄suas multisformes. In sc̄da p̄te capl̄ agit d̄ destruciōē bierlin facta p̄ romanos: q̄z p̄bas et ap̄los et dñm eoz occidit: ibi: In die illa vinea mieri rē. In tertia agit de vniuersali destruciōē totū iudicij: ab euphrate vsc̄ ad riuocorulaz: ibi:

Esaie

Et erit i die illa. Et ē h̄ līra et mysteriū idem sicut ē. Dicit ergo: a. In die illa extremiti iudicij. b. Visitabit dñs deus pater non vt medicus. Job. x. c. Visitatio tua custodiuit spiritū meum: sed vt iudex iatus. Soph. i. c. Visitabo super viros defixos in fēcibus suis. c. In gladio suo. i. in filio p̄ quē iudicabit: quia omne iudicium dedit pater filio: Job. v. d. Duro imp̄hs. e. Et grādu vt oēs comprehensdat. f. Et fortū vt null⁹ resultat. Vel. c. In gladio. i. in sentētia terribili. d. Duro iſtolerabili. e. Et grādu ineuitabili. f. Et fortū invincibili. Job. xix. d. Fugite a facie gladij: qm̄ vltor iniquitatū ē. g. Su

per leuiathā serpentē vectē: et sup̄ leuiathā serpētem tortuosū: et occidet cētū qui in mari ē. i. diabolū qui ē in cordib̄ p̄tōp̄. Qui vici leuiathan. i. additamentū: q̄z p̄t̄m p̄tō suggestionē suggestionē deceptionē deceptio ni accumulat. Et p̄ antiphralim: qz cū se addere p̄mis parētib̄ p̄misit p̄missū minuit. De q̄ Job. xl. d. An extrahere poteris leuiathan hamo: Serpens dicit suggestionē venenosā infundendo. Unde Job. xx. c. Occidet eum lingua vipere. Apoc. xij. b. Projectus est draco ille magn⁹ serpens anti quā. Vectis dicit dure flagellādo. s. x. b. Ue assur: virga furoris mei. Itē vectis dicit obstinate subgiendo. P̄s. Super p̄s. 73. bia eoz q̄ te oderunt ascendit semp̄. Item quia rigidus et inflexibilis. Job. xlj. c. Indurabit cor eius q̄s malleatoris incus. Item tortuosus dicit callide decipiendo. Job. xxvi. d. Obstetricāte manu eius educit est coluber tortuosus. Item cetus dicit p̄tōres absorbēdo. Job. xl. c. Absorbebit fluiū. i. fluidos p̄tōres et non mirabif: et haber fiduciā q̄ insuat iordanis in os eius. i. iusti vel religiosi. Jonas. q. a. absop̄ est a ceto. Grego. in moral. Draco vt fertur in terra serpiti in aqua natat in aere volat. Inde diabolus et serpens et cēsus et leuiathan appellat. Serpens: quia auariciaz suggestit: Gen. iiij. c. Terram comedes omnib̄ dieb̄ vītē tue. Letus: quia luxuriam mouet. Leuiathan: quia superbiaz exhortat. Et his trib̄ reddunt q̄ ordīne tres ablatiū p̄cedētēs. Visitabit gladio duro sup̄ serpentē i. auaros duros: gladio grandi sup̄ cētū. i. luxuriosos qui multi sunt: gladio fortū super leuiathan. i. superbos elatos. Hebreus exponit h̄ de destrucciōē idum̄oz et assyrioz et tyroz in ultimo tpe. Per leuiathan serpentē vectē intelligit edom siue esau: qui fuit pater et p̄ncipiu idum̄oz. Per leuiathan serpentē tortuosū intelligit sennacherib: qui fuit rex assyrioz. Per cētū qui est in mari intelligit baram regem tyri q̄ est insula maris. Sed glo. de h̄ nihil tangunt: et ideo p̄maz expositionē prosequamur.

Moraliter et mystice supul. a. In die illa notabili extremiti iudicij. b. Visitabit dñs: id est animaduertet. et mystice c. In gladio suo duro: id ē in sentētia inflexibili. e. Et grandi: id est vniuersali. De quo Job. xix. d. Fugite a facie gladij: quoniam vltor iniquitatū ē gladius. Apoc. j. d. De ore ipsius gladius acut⁹ ex vtracq̄ parte exibat. f. Et fortū: id est insuperabili. Item duro contra molliciem luxuriorum: et grandi contra parcitatem auarorum: fortū contra debilitatem superborum. g. Super leuiathan: id est diabolum caput superborum. h. Serpentem patrem auarorum. i. Vectem regem oppressorum. k. Et superleuiathan serpentem tortuosum ducem fraudulentorum. l. Et occidet dñs. m. Letum: id est diabolum. n. Qui in mari est: id est in mundo falso et auaro. j. lvij. d. Impū quasi mare seruēs: qd̄ quiescere no p̄t. *

* In die illa. i. post p̄mū

a In die illa. Secunda pars: ubi agit de destructio[n]e b[ea]tis
secunda p[ro]le: futura p[ro] romanos p[er] mortem d[omi]ni et dispersionem ap[osto]lorum a
iudea. **b** Clinea meri. i. p[ro]p[ter] iudeorum qui olim in prophetis
et alijs sancti vini purissimum fuit: nunc corruptum et p[er]gitiuum.
c Cantabit ei. i. d[omi]no cantico doloris. Et vere doloris erit
cantus: q[uia] d[omi]n[u]s ego

canticis: qz d^r Ego
dñs q seruo eam/
a furib^r et ab aduersis/
obibus. Tel. Obser-
uo. i. expecto dans lo-
cum penitentie et Re-
pentie. i. in die iudicij
q sibi veniet ut fur.
I Dropinabo ei:

B calicē tr̄e abūdat. i. l.
f. Bibisti d̄ manu dñi
calicē tr̄e elius: vſc̄ ad
fundū calicis soporis
bibisti: t̄ potasti vſc̄
ad ſpes. **G** Ne for
gl̄. t̄ ad te vſlīteſ cotra eā
aliqua dura aduersitate.
b Nocte t̄ die. i.
ſemp. **S** Seruio eā

ne vastet eam aper de
ne tribulatione pressa t
natio nō est mihi co
tus: et ideo nō iraco e
Glo. legit interrogatiu
q.d. iugiter seruo eam:
indignatio nō ē mibi: E
gnabor ei q.d. sic: **i**
in p̄lio. q.d. iniqtas ei
runt & crudelē sibi: vt p
eā pculcādo eam quā a
riter. i.destruam. **o** **E**
am: vt non destruam e
seriā an parcā: Et est q
cia vult ferire: misericordia
misericordia. p. **f**aciē p
ideo parendū est ei. P
tio. Tel. p̄p̄ duplice p
egredienſ impetu
līl & implebūt faciē
hoc de multiplicatiōe
festinatione trāſibūt ad
multiplicatione: et tūc s
set & multiplicabilē & ex
et pacē mibi: pacē l
q Qui postea egred
ebit & germinabit t
ro plonarū p̄pls iudeoz
mine. i. colent & inhabi
qd uita plagā p̄cu
cū dñs: q.d. nō ita gra
meruit. a **A**ut sīc
martyres: b **Sic oce**
diu sustinuit populū iu
eos pro romanos: mensu
c **In mēſura penē.**
abiecta fuerit vinea
dñi: f **Judicabit e**
crederet q.dñs subito fe
g **Hededit** ē dñs d
opiniōe patiēt. **i** **D**e
muleſ asperitate calorē
le tractauit p̄pls iudicatu
ritas domui iacob:
vt auferat p̄ctū ei:
p̄cm suū: **D**inim. Se
suerit oēs lapides:

XXVII

cinerē allisos. i. qn̄ destruxerit altaria et idola eorum. **Ten-**
Lū posuerint romani. o **Lapides altari.** i. tēpli
Sic lapides cinerē allisos. i. tūc dimitte fūdēs pe-
catū d̄ morte christi et martyriū eī cū tēplū fuerit destructū
romanos; qz tūc mlti pueri si ad fidē **Nō** stabūt luc-

3 ciē orbis semie. Nūqd iux-
ta plagā pcutiētis se pcessit
a eū. Aut sic occidit interfec-
tos ei⁹: sic occisus ē: In mē-
sura ptra mēsurā cū abiecta
fuerit iūdicabit eā: Medi-
tar⁹ ē i spū slio duro per diē-
k estus. Idcīrcō sup h dimit-
tēt iniqtas domui iacob: et
m iste ois fruct⁹ vt auferat pec-
n catū ei⁹. Cū pōsuerit oēs la-
pides altarl sicut lapides ci-
neri allisos: nō stābūt luci ⁊

l. in p̄sentī vt ī futurō parcā. Malis ep̄vio pat̄ i p̄senti: vt in
futuro feriat. s. **N**e forte visitet ī cā i futuro. b. **F**o-
cte ac die seruo eā. i. i aduersitate ne decidat i desperatione
nē: et i p̄spite ne extollat se p̄ p̄sūptionē. **U**nī Ps. Per di-
sol fū vret te neq; luna p̄ noctē. k. **I**ndignatio nī ē mihi:
q; natura māsuet? fū. l. **Q**uis dabit me spinā t̄ vepre
in p̄lio/ ī pctōres: j. xxvii. f. Peregrinū est op̄ eō ab eo.
L̄bi. iij. d. **N**ō enī ex corde suo humiliavit et abiecit filioe
boim. Septuagita dicūt. **Q**uis ponet me custodē stupule
agro. Ambitiosi nolūt eē custodes aīaz/s agroz. **M**iere. iij.
d. Quasi custodes agroz faciūt sup̄ eā i gyro. m. **B**ra-
diar sup̄ eā/pculcādo. n. **S**uccēdā eā parit lignē ge-
henne: q; succēsa p̄i fuerat igne auaricie. **O**see. xiij. c. Ero-
eis q̄slī leena: sic pardus i via assyrioz: occurrā eis q̄slī vrsā.
o. **A**n pot̄ tenebo fortitudinē meā. **V**ox pris deli-
berantis an filiū mittat. q. d. destruā eos: an pot̄ tenebo ut
non mittā in carnem: fortitudinē meam. l. filiū qui est de-
ptus t̄ del sapia. j. Cor. i. d. **N**ō tenebo: sed mittā. p. **F**a-
ciet pacē mihi: pacē faciet mihi/mittēdo p̄ pniaz. Be-
minatio pac̄/notat virtusq; p̄li/iudacī. s. t̄ gētilis recōcilia-
tionē. Uel pacē ad deū: t̄ pacē ad pximū. Eph. iij. c. Faci-
ens pacē t̄ recōciliās abos i uno corpe deo. q. **Q**ui egre-
diēt ad p̄dicādū. s. apli. r. **I**mperiu desiderij: vel ductu-
spūsceti. s. **I**acob. i. a iudea: Iuxta illud. s. iij. a. De si-
on exhibit lex: t̄ p̄bū dñi d̄ hierlin. y. **E**t implebūt faciē
orbis semic̄/vbi dei. Luc. viij. b. Semē ē p̄bū dei. Et tūc:
t̄ Floredit/side. v. **E**t germibūt ope. x. **I**srael. i.
p̄ls iudacī ad christū puerius. Lāi. iij. c. **F**lores apparuerūt
i terra nřa: t̄ps puratiōis aduentū. **M**unqd iuxta pla-
gā p̄cutiēt se p̄cussit eū. i. munqd dñs p̄lm iudacū ita
imlericordis occidit: sic ipsi imisericordit christū et eō mar-
tyres occiderunt: q. d. **N**ō: sed in futuro grauius puniet eos.

cIn meliora penæ. d. **C**ostra mensurâ culpæ. e. **C**u
abiecta fuerit vinea. i. ab aplis ad ḡetes trâseutib⁹ dereli-
cta. f. **J**udicabit eā in die iudicij. Contra. Untuerse vīe ps. 24.
vñ miscōia et veritas. Sol. R̄sidet pena culpe loco. Luc.
xvi. f. Dives in lingua. In modo. Gen. xix. e. Sodoma sul-
phure. Quātitat̄ apertioe. Mat. vii. a. In q̄ mēsura mensū
fuerit remetet vob. In q̄litate. Sap. vi. a. Potētes poten-
ter tornēta patient. In numero. Mat. xiiij. d. Colligite p̄z-
mū cicania et alligate p̄ fasciculos ad cōburēdū. g. **A**bedi-
tat̄ ē i spū suo duro p̄ diē estus. i. sue passiōis et suorū:
vel plectiōis: qñ ardētior ē in dignatio. i. qñ p̄cipue offēsus
est de. k. **I**dcirco sup hoc dimittet iniq̄tas do-
mui iacob. iudeis de qb⁹ apli exterrit. m. **T**iste ois
fruct⁹ vt auferas pctiñ ei⁹: q. d. nō. n. **C**u poluerint
apl. o. **D**eslapides altari sic lapides cineri allisos:

12 * non stabuisse lug

Libri

Vet delubra. i. templo idolorum. Hebreus legit de decem tribubus q[uod] captiuat[ur] adhuc idolatrie erat. **S**ed Ira mea recordat ut d[omi]n[u]s duab[us] intelligat: quod et idolatrie fuerunt sicut et dece. Et vere in mensura p[ro]tra mensuram iudicabit dominus vineam suam. a. **C**ivitas enim. i. hierlm. b. **M**unita olim custodia angelorum; et multitudine populus. c.

Est desolata erit per Romanos: quia iudei in ea filii dei occiderunt.

Pro. 44.

Delubra. Civitas enim munimans: quia iudei in ea filii dei occiderunt. **S**peciosa quoniam cultu diuino: vel in quod habitavit speciosus forma filii hominum. e. **R**elinquitur ab angelis. f. **E**t dimittet qui deserunt fine hoibus. g.

Pro. 79. i. romanus exercitus: vel titus: de quo Pro. Singulariter depastus est ea. h. **E**t ibi accubabit: et summet summitates eius. i. magnates. Uel ad Iram. g. **I**bi pascevit vitulus. i. pasci poterit: quia ita destructa sunt ciuitas: quod herba crevit ubi erat atrium. Un. i. Machab. iii. e. Uiderunt pastophoria diruta et herbam in atrio et fleuerunt. Et psequeb[us] metaphoram. Sic enim est quod terra permissionis fertilitatem habet a pluvia: unde ex siccitate plures accidit sterilitas ibi et penuria: et sic fuit tunc: quod ante excidiu[m] hierusalē per romanos facta tanta fuit siccitas ut per nimia penuria unius comedebat alius: et magis prius filius: sicut legitur Chrem. iii. b. Melius fuit occisis gladio quam interfectis fame: quoniam isti extabuerunt sumptu a sterilitate terrae. Manus mukerū misericordiū coxerunt filios suos: facti sunt cibis caru[m]. Et hoc est: k. In siccitate messis illius. i. in defectu messis propter siccitatē: l. Oferent mulieres dolore: que nudatis pectoribus serebant sanguinantes lacertos. m. **A**venientes vnde in itinere fame et squalore consecrarentur. n. **E**t docentes eam hierusalē. In quo innuix magna infelicitas iudeorum: quod mulieres susulebant. Et non fuit mirum si mulieres docebant: o. Non est enim populus sapiens. i. non vult esse. Un. Hier. viii. d. Verbum domini plecerunt: et sapientia nulla est eis. p. **P**ropterea non miserebit ei qui fecit eum: et non formauit eum non parcer ei. s. v. d. Propterea captiuus ductus est ipsi meus: quod non habuit scienciam. Prover. v. d. Ipse morietur qui non habuit disciplinā: et in iniustia iusticie sue decipiebitur.

Tertia pars

q. **E**t erit in die illa. Tertia pars capitulo vbi ostendit destructionem iudeorum. r. **M**ercutio et dominus per romanos terrā iudeorum. s. **A**b alueo fluminis. i. ab euphrate. t. **A**sper ad torreē egypti. i. ad rinocerulā: fluuius est non magnus dividens terrā permissionis et egyptum: sup quod ciuitas sita est similiter dicta rinocerula. q. d. ab uno termino usque ad alterum terminum destruet iudea. Terminat enim iudea ab aquiloni ad euphratē: ex parte austri ad rinocerulam. Alij dicunt: s. **A**b alueo fluminis. i. a principio iordanis: quod terminis iudeorum appellatur fluuius: in finibus egypti appellatur torres: quod ibi turbidas et non perpetuas habet aquas. t. **A**sper ad torreē egypti. i. usque ad finem iordanis vel usque ad nullum. Deinde perirent ap[osto]la Simonē ad iudeos: quod ipse desolatiōis iudeorum latuerunt: quod ab eis turbitur romanis postea hierusalem redificauerunt. Sed venit elius hadrianus missus a romanis: quod postea oīno destruxit eam: et triginta iudeos pro uno denario vendidit in vituperium: quod ipsi dominum vendiderat vel emerant triginta denariis. v. **E**t vos iudei latitantes: congregabimini unus et unus filii israel: y. **E**t erit in die illa post subversionem hierusalem: z. **C**langet in tuba magna: ut solet fieri in festis et motione castrorum.

Moraliter *

et mystice non stabunt luci et delubra. q. d. cum apli altaria destruxerit idolorum per mundū: auferet p[ro]mētū eorum quod idolis seruerunt. Altare dicis omnem illud super quod fūdat intentio: vel super quod offeret dominus vel diabolus. Un. altare bonorum: fides: altare malorum: gloria mundi: cupiscētia oculorum: cōcupiscētia carnis. a. **C**ivitas. i. ecclia vel religio. b. **M**unita olim bonis maliis christi:

Esaie

z. **O**ri armorum genere: Iuxta illud Cant. iij. c. Lectuli salomonis sexaginta fortis ambiunt ex fortissimis israel. Itē. iiij. b. **S**ic turnus daniel collum tuum: quod edificata est cum pugnaculū: mille clipei penetrat ex ea: oīis armatura fortissima. **D**esolata erit: sic modo patet. Un. s. xxv. a. Posuisti ciuitatem in tumultu: urbē fortē in ruinā. d. **S**pectiosa olim b[ea]ns sponsum et filios speciosos. e. **R**elinqueret et dimittet qui deseruntur. Job. ii. a. Quasi horus voluntatis terra coram eo: et post eum solitudo deserti. g.

Ibi pascevit vitulus luxuriosus. h. **E**t ibi accubabit gulosus.

i. **E**t summet summitates eius honores et dignitates atque cetera bona. Eccl. v. c. **U**bi mīlē sunt opes et mīlē quod comedunt eas. Hier. ii. b. Induxi vos in terram carmeli ut comederetis fructum eius et optimā illius: et ingressi p[ro]sternantur in terram meā: et hereditatē meā possunt in abominationē. k. **I**n siccitate messis illius: id ē in defectu predicationis: propter quod populus siccus manet. Amos. viii. d. **M**irram famem in terram: non famē panis et simili aqua: sed audiendi verbū dei. Proverb. xxix. c. **L**um p[ro]phetia defecerit: dissipabit populus. l. **C**onterent mulieres venientes et docentes eam: id est ecclesia: quia ob defectum doctrinam mulieres factae sunt magistri: Contra illud apostoli. j. Limoth. ii. d. **D**ocere mulieri: id est mulieribus viventi non permittit. Apoc. ii. f. **H**abeo aduersus te pauca: quia permittit mulierem lecabel: que se dicit prophetam docere et seducere seruos meos. m. **N**on est enim populus sapiens de cunctis suis sentientes. p. **P**ropterea non miserebit eius qui fecit eum: et non formauit eum non parcer ei. Osee. iii. d. **D**opulus non intelligens vapulabit. Quāto amplius intelligens et non faciens. Luc. xij. f. **S**ervus qui cognovit voluntatē dñi sui et non se prepauit et non fecit voluntatē eius: plagis vapulabit multis. q. **E**t erit in die illa: id est in die iudicii. r. **M**ercutiet dñs ab alueo fluminis: id ē a corde per quod fluunt flumē cogitationes et carnales affectiones: quasi duo flumia. Uel. s. **A**b alueo fluminis usque ad torrentem egypti: id est usque ad gloriam mundi: quod citro trahit sicut torres: et deficit in estate. t. in die iudicii. Job. xlii. b. **Q**uo si recedant aquae de mari et fluuius vacuetatē recessat: sic homo cum dormierit. Itē. Job. vi. c. **F**rater mei posteriorum me: sicut torrens qui raptum transit. q. d. ipsa: a minima cogitatione usque ad vitium opus punieret dñs. **U**alues us fluminis est avaricia: torrens egypti luxuria. Utramque puni et dñs. Hier. ii. d. **Q**uid tibi vis in via egypti ut bibas aquam turbidam: et quid tibi vis in via assyriorum ut bibas aquam putredinis: Arguet te malitia tua: id ē argui faciet. **V**e sunt due sanguis: que semper clamāt: affer: affer: Proverb. xxx. c. v. **E**t vos congregabimini in claustris vel in ecclesiis. x. **U**nus et unus filii israel: id est ut sitis filii israel: videte deum. Hier. iii. e. Assumam vos unus de ciuitate et duos de cognatione et introducam vos in sion. y. **E**t erit in die illa: id ē in die iudicii. z. **C**langet in tuba dei. j. Cor. xv. g. **C**anet enim tuba et mortui resurget incorrupti. Uel. y. **G**en die illa: id ē in tempore gratiae. s. **C**langet in tuba prædicationis. Osee. v. c. **C**langite buccina in gabaa: tuba in ramam. Gabaa: vallis: vel proclivis. Rama: excelsus: vel tonitruum. Amos. iii. b. Si clanget tuba in ciuitate: et populus non expauescet: Et venient qui pditi fuerint in mundo: id est sepulti: de terra assyriorum. i. de sepulchris mortuorum. Uel sic: y. **E**t erit in die illa post christi ascensionem. **z.** **C**langetur in tuba magna prædicationis: que inuitat ad prælatum in presenti: et ad puluum in futuro. **E**esus enim tuba fuit in delis in festis in coniugis. Osee. v. c. **C**langite tuba in gabaa: *

* tuba in rama

G motione castrop. **a** Et veniet q̄ pditi fuerat de terra assyrioz. i. medop: qui sub dñio assyrioz erant. **c** Et q̄ electi erat de terra egypti: veniet. **d** Et adorabut dominū in monte Ictō. i. in hierusalē; q̄ de illis locis et de multis alijs venerut multi iudei disgni.

tuba in rama. i. in mis-

norib⁹ collib⁹ et in ma-

ioribus. **a** Et ve-

niet ad fidem vel ad

penitentia. **b** Qui

pditi fuerat p̄ ini-

delitate vel iniq̄tate.

A **c** De terra assy-

rioz t̄ q̄ electi erat

de terra egypti. i.

ab oītu sol⁹ vīz ad oc-

casum: veniet ad fidē

et penitentia: ad soni-

tu tubē p̄dicationis.

d Et adorabut i-

mōte Ictō i. hieru-

salē. i. ecclesia. Per

assyrios intelligit superbos: per egyptum que interpretat te

neb̄: vel in ḡoꝝ intelligit luxuriosos et auaros: per quos om-

nes peccatores intelligunt: quia omne qđ est in mūdo: aut ē

cōcupiscēta oculoꝝ et c. i. Job. q. c. Et hōs p̄uerit p̄dicatio

ad penitentia. Hiere. xvij. d. Multam eis venatores m̄ltos

et venabunt eos de omni monte superbie: et de omni colle: au-

racie: et de cauernis: luxurie.

Expositio Capi. XXVIII.

v **E** corone superbie t̄c. Supra egit p̄pheta de cōsumatione mūdi et duarum tribuū dispersione: nunc ouertit se ad desolationē decem tribuū factam p̄ sen- nacherib et patres eius. Scdm allegoriā agit de hereticis: h̄m sp̄iale sensū: de scribis et phariseis et iuda pditore. Sed h̄ in secunda lectione p̄sequemur. Dividit autem hoc capitulū in tres partes. In prima agit de destruciōe decem tribuū. In secunda de gaudio duarū tribuū: propt̄ exterminiu exer- citus sennacherib: et de ebrietate ac luxuria earundē: ibi: In die illa erit dñs. In tertia de destructione iuda per romanos: abi: Ecce ego mittā t̄c. Dicit ergo. **e** **E**le temporale et eternū: **f** **C**orone superbie. i. decem tribub⁹ sup- biēnb⁹ de corona regni et multitudine popl. Multitudo enī plebis gl̄ia ē regi: Prover. xiiij. d. **g** **E**brijs ephraim. Decem tribus dicunt ephraim: quia pr̄m⁹ rex eoz. i. hiero- boam fuit de ephraim: vel a iose qui moysi successit q̄ fuit d̄ tribu ephraim: et ideo nomē eius decem tribus sibi vendicau- tur: p̄ter multitudinē. **h** **E**t florū decidenti glorie ex- ultatiōis. i. decem tribub⁹ quarū gloria et exultatio cito ca- dit: sicut flos cito decidit. **E**xultatiōis dico: **k** **L**iūs. i. Illius notabilis exultatiōis eorum. **l** **Q**ui erat i. verti- ce vallis pinguissime. i. in hierusalē que erat sup gethse mani vallem pinguissimā et fertilissimā: Non q̄ decem tribus ibi habitaret: vel ad eam sortem p̄inereret: sed quia ante diu- sionē regni q̄i vocabant a dauid vel a salomone causa expe- ditionis: vel q̄i veniebat causa solēnitatis aliquius: veniebat per vallem illam: et ibi figebat tentoria: nolētes: p̄ter supbiā hospitari in hierusalē: et ibi coronabat se rosis et florib⁹ alijs et vino inebriabat se. Et hoc tāgit p̄pha. **J**psi dico: **m** **E**rrātes a vino: nōmio potato. **n** **E**cce in pxio. o **C**la- lidus et fortis dñs sic imp̄r̄ grādiniſ: irruet sup eos p̄ sennacherib et exercitu el⁹: **q** **T**urbo p̄fringēs. i. sic turbo p̄fringit eos: in quo norat violentia. **r** **S**icut impe- tus aārū multarū inūdātiū: que omnia obvia trabunt. **s** **E**t emissarū sup terrā sp̄acioſam. i. decem tribuū. **t** **D**edib⁹ assyrioz. **u** **L**oculcabit corona superbie ebrijs ephraim. i. supba multitudo decem tribuū. q. d. cito et subito et violentē et cū multitudine magna et magna cru- delitate veniet assyrij sup decem trib⁹ destruēdas: et om̄es tra- bent secū in assyriā: sic aque inūdātes oia sibi obvia trabūt. **x** **E**t erit flos decidēs gl̄ie exultatiōis el⁹/ populi.

y **Q**ui ē sup verticē vallis pinguissime. i. q̄ figit tento: sa- sua sup verticē mons q̄ iminet valli gethsemani. **z** **Q**ui v̄ si temporaneū ante maturitatē autūni. i. sicut pomū p̄maturū vel aliqd bīmōi. **a** **Q**d cū asperexerit vidēs statim vt manu tenuerit deuorabit illd: avide q. d. cū

tanta auditate et desi- derio destruent decez- tribus ab assyrijs: cū quāta auditate come- dunt fructus p̄maturū ante alios. Itē fruct⁹ p̄maturū diu durare nō pōt: ita decē tribus ap̄t insolentiā suā nō

potant diu durare: qn̄ destruerēt: vel i se de- ficeret. **g**. **xviij. c**. An- te messē tor̄ effloruit:

et imatura perfectio gerim̄abit. **M**āu. **ix. c**. Om̄es in unitio- nes tuę sūt fucus cum

grossis suis: si concusse fuerint cadent in os comedentis. **B**

In die illa t̄c. Sc̄da ps **W**ystice: **e** **C**orone superbie: id est magistris erroris de multitudine auditorum superbientibus: vel cle- ricis de paruis coronis superbientibus: vel canoniciſ et p̄cla- tis de magna cauda scoloz et familię gloriantib⁹ sicut pauo.

Almos. vi. a. **T**o qui opulentis elis in sion: et p̄fidis in mon- te samarie: optimates capita populoꝝ ingrediētes pompati- ce domum dñi. **g** **E**brijs ephraim: id est scribis et pha- risēis/auraris: et vino erroris aut fornicationis aut aliorū vi- tiorū ebrijs. **H**iere. li. a. **C**alx aureus babylonis in manu dñi inebriās oēm terrā: de vino el⁹ biberūt oēs gentes: et iō cōmōtē sūt. Itē v̄ ebrijs vino sacre scripture: ephraim: id est tempalia multiplicab⁹. **O**see. xij. a. **E**phraim pascit ventū et sequit̄ estū: tota die mendaciū et vastitatē multiplicat. **h**

Et florū decidenti: id est carnali voluptati. **j. xl. b**. **O**mis- caro sensū: et oīs gloria eius quasi flos agri. **l** **G**lorie ex- ultatiōis el⁹: id est mundanę glorie. **E**brijs dico. **m** **Q**ui erat in vertice vallis pinguissime. i. i. dignitate et p̄f- latione eoz qui sūt receptaculu virtioꝝ. **m** **E**rrātes a vi- no/carnalis voluptati: vel mūdanę vanitatis. Pauci modo volunt habitare in vertice vallis macilente. i. in platiōe pau- peris ecclesi: sed pinguissimę. **U**ni errat a vino aurei calicis babylonis. **N**ota ē corona culpe: vt hic: **V**ę corona sup- multiplex. **C**orona penit. **g. xxij. e**. **C**oronās coronabit te tribu- latione. Item corona gratia. **P**ō. **Q**ui coronat te in miseri- **P**ō. **102**. cordia et miserationib⁹. Item corona doctrina. **E**c̄j. **xxv. a**. **C**orona sensū in multa peritia. Itē corona glorie. **P**ō. **B**lo. **P**ō. **8**. ria et honore coronasti eū dñe. Item flos christus. **L**ant. **ij**. **F**los multiplex a. **E**go flos campi. **g. xij. a**. **E**t flos de radice eius ascender. **g** flos est iust⁹. **L**ant. **ij. c**. **F**los apparuerūt in terra n̄a. **g** flos gaudia ecclesi triūphatis. **L**ant. **ij. b**. **F**ulcite me florib⁹. **g** flos serenitas p̄scie. **L**ant. **ij. d**. **L**ectulōn̄ florid⁹. Item flos appetita hypocrite. **Job. xv. d**. **L**edēt q̄si vinea ī p̄mo flore. **g** flos gl̄ia dei. **P**ō. **J**ust⁹ vt palma florebis: **P**ō. **91**: a q̄ nō cadit flos. **g** flos gl̄ia mūdi. **j. xl. b**. **E**riccatū est sensū et ce- cedit flos. **g** corp⁹ bois. **Job. xiiij. a**. **Q**ui q̄si flos egredit̄ et p̄terit. **g** flos voluptas carnis. **S**ap. **ij. b**. **M**on p̄tereat nos flos tempis. **g** flos v̄ginitat̄/humilitas/pietas. **E**c̄j. **xiiij. c**. **E**t flores mei fruct⁹ honoris et honestatis. **g** flos nouitij boni. **E**c̄j. **xxxix. b**. **F**lorete flores q̄si liliū et date odo- rem: et frondete in ḡram. **g** flos bona cogitatio: bonū desi- deriū/bonū p̄positū: fruct⁹ ei⁹ bonū opus. **E**c̄j. **xij. b**. **F**lo- rebit amygdalus. **g** flos p̄spēritas mūdi. **H**iere. **xlviij. b**. Date flore moab. **g** flos etas iuētūt̄. **P**roverb. **xvij. d**. **U**ni gaudēs etatē florid̄ facit. Sequit̄. **n** **E**cce vali- dus et fort. **E**cce pena p̄missor. **U**alid⁹ ē dñs vt oēs cō- phēdat: fort̄: vt null⁹ euadat: p̄. **S**ic imp̄r̄ grādiniſ su- pbiā: **S**ic q̄ **T**urbo p̄fringēs p̄ auaricia: **r** **S**ic imp̄r̄

15 *** tuſ aquarū inūdātiū**

Libri

a In die illa r̄t. Secunda pars ubi tangit inestimabilis vic-
Secunda pars totia ezechie regis iuda: et iniqtas iudeoꝝ. Captiuat enim de-
cem tribus sennacherib cū infinita multitudine intravit ter-
ram iuda et destruxit eā fere totam usq; ad hierusalē: in cuius
obsidione extimata est exercitū eius ab angelo. i. xxvij. g.
redactis corporibus eo-
rū in cinerē ne feteret:
vestimentis et armis in-
tactis. Mane autem iu-
dei exētēs de hieru-
salē cū exultatione et
gaudio magnis polia
eō detraherunt. Et b
est: In die illa dele-
tis decē tribub; ab as-
syriis. b Erit dñs ex-
ercitū corona
glie: q̄ sit ex auro et
gēmis. c Et sertū
exultatioꝝ qd̄ sit
de florib;. d Resi-
duo pp̄li sui. i. duab; tribub; q̄ nō dū captiuat fuerat tpe
ezechie. Antiquū qn̄ aliq; habebat victoriā de rege impone-
bat sibi diadema aureū: qn̄ de alio q̄ nō erat rex faciebat sibi
sertū de florib;. Tuit ḡ dicere. pp̄ha q̄ dñs dabit eis magnū
triūphū: tum de rege sennacherib. tū de pp̄lo et. e Erit
dñs spūs iudicū sedēti sup thronū. i. ezechie. q. d. dñs
iūspirabit ei discretionē iusti iudicū et iusticiā exēcēdi. f Erit
fortitudo reuertētib; de bello. i. de interficto exer-
citū assyrioz quos spoliauerunt. g Ad portā hierusalē.
Et licet dñs eis tantam victoriā p̄lūsset: et quasi miraculose
liberasset: nihilomin⁹ tñ ipsi postea ebrietati et luxuri et deri-
sioni vacabant. Et hoc est: h Clerum hi. i. due tribus.
i Quoꝝ. i. similis sicut alię tribus. k Dñe vino ni-
mlo potato: l Nescierūt. i. scire noluerūt captiuitatē sibi
ūminere: vel cretorem qui ſēpe et mirabiliter eos liberauit.
m Et h̄ ebrietate errauerunt a via veritatis et iusticie.
n Sacerdos iniquus. o Et pp̄ha fassus. p Nescierūt. i. nesciētēs fuerūt: q Dñe ebrietate: absorpti
sūt a vino: qd̄ ipſi absorbuēt. s Errauerūt a via dñi:
t In ebrietate nescierūt videntē. i. deū qui oia videt.
v Ignorauerūt iudicū iustū. i. nescierūt iuste iudicare.
Vel nescierūt iudicū dñi q̄ iudicabunt. Et vere absorpti sūt
a vino. x Dñs enī mēſe sup q̄s comedebat et bibebant:
y Replete sūt vomitu sordiūq; ita vt nō ēt yltra
loc; in menia q̄ nō ēt maculat: vel in ventre q̄ nō esset im-
plet. q. d. tātū comedebat q̄ nō poterat pl: vel tātū yome-
bat q̄ oia erat sordida iux eos. Langit etiā q̄ idōl̄ imolabāt;
in maxima q̄ntitate sacrificia offerēt: et de gte q̄ eos ptinge-
bat ingurgitabāt se. Et ē sensus: x Dñs mēſe sup q̄s co-
medebat ante idola: y Replete sūt vomitu sordiūq;
i. idolotib; que sūt abominabiles deo et fidelibus eius. z
Ita vt non esset in eis. a Ultra locus dñi: quem a se
q̄ idolatriā expulerat. Sed postq; iudicū ita se expoſuerat ido-
latrię dñs misit eis pp̄has: esaiā: hieremā: et alios cōmīna-
tes eis captiuitatē: sed ipſi nolebat credere: Unū subiungit pp̄ha:
b Quē docebit dñs: c Scītiā: cauēdi a ma-
lo: et faciēdi bonū: d Et quē intelligere faciet audi-
tū. i. p̄dicationē pp̄harū quā audierat a dño: Et r̄ndet pp̄ha
sue questioni. e Ablactatos a lacte: false doctrinē fa-
cerdotum et pseuso pp̄harū: qui pp̄lin decipiebant pp̄pera-
nūciātes. f Apulsoꝝ ab yberib;. i. a mūdi et carnis de-
lectationib; alios non: quia indigni sūt eo q̄ irridēt pp̄has.
Et hoc est: g Quia māda. i. ideo nō docebit eos: q̄ di-
cūt irridēdo: O pp̄ha: Māda remāda: māda remāda:
expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicū ibi. q. d. O pp̄ha māda qd̄ vis et minare quod
vie: quia nihil faciem⁹ de his que dicis: nec timem⁹ minas tu-
as. Et dicūt hm̄oi pp̄ha: Māda remāda r̄t. recitādo ver-
ba pp̄harū dñi: quia mos pp̄harū erat sic loq: Deus mandat

Esaie

hoc. Unde. s. v. b. Mādabonubib; meis. Et. xij. a. Dñs p̄-
cepit militię bellū. Similis Abacuk. h. a. Si morā fecerit ex-
pecta eū r̄t. Vel sic distingue l̄faz. g Māda remāda:
māda remāda. Hec sūt verba iudeoꝝ irridētū pp̄hetas.
Et r̄ndet pp̄hetas. h Expecta reexpecta. q. d. ita non ri-
metis que dicim⁹: sed

expectate: qz sine du-
bio fieri: nec de cetero
p̄dicet vobis dñs per
pp̄has mala futura: s
statim inferet. Et h̄ est
i In loquela
x̄ tus q̄grū mīta/ Dystice
rū iūndātū ū luxu
rīa: q̄ plures ūmerit
q̄ aliq; p̄cm a. j In
die illa erit dñs ex-
ercitū corona
ḡc que fit ex auro.
k Et sertū exulta-
tionis qd̄ fit de florib;

bus. d Residuo pp̄li sui: qz remunerabit dñs sc̄tōs su-
os et p̄ bonis desiderijs et cogitationib; et sic erit sertum: et
p̄ bonis opib; et sic erit corona. Zach. vi. c. Sumes aurū et
argētū et facies coronas et pones in capite ieu. n Sacer-
dos et pp̄ha nescierūt q̄ ebrietate. Hebreus: īmemō
res būficioꝝ dei. r Ablorpti sūt a vino/ auaricie. He-
re. vi. c. Āmōre v̄loꝝ ad maximū: oēs auaricie studēt: et a p̄
pheta v̄loꝝ ad sacerdotē cūcti faciūt dolū. Johel. j.b. Ululate
q̄ bibit v̄nu in dulcedine: qm̄ perīt ab ore v̄lo. t Om̄es
mēſe replete sūt vomitu sordiūq; Mensa ē doctrina.
Prover. ix. a. Sap̄lētia p̄positū mēſam suā. In vomitu cib;
q̄ purus sumit: fetidus emittit: sic multi cibos doctrinę pu-
ros recipiūt: sed fetidos emittit: quia mala vita et fama coin-
quinat. Ezech. xxxiiij. e. Cū aquā purissimā biberet: reliquā
pedib; v̄nis turbastis: et oues meę bis q̄ p̄culata erāt pedib;
v̄nis pascebant. b Quē docebit scītiā: et quē intel-
ligere faciet auditū: q. d. dñs: cū tor̄ israel q̄ erat pp̄lus
peculiaris reliquerit me. i. clerici et monachi male viuēdo: quē
docebo: Diere. i.j. b. Ānētēs legē nescierūt me: et pastores q̄
uaricati sūt i me: et pp̄hetē pp̄hetaueſt in baal. Et. j. c. Duo
mala fecit pp̄ls me: dereliquerūt me fontē aque viue: et cister-
nas foderūt sibi dissipatas q̄ non valēt stinere aq;. e Ab
lactatos a lacte adulatiōis. f Apulsoꝝ ab yberib;
mūdi: que sunt vanitas et voluptas. Proverb. xv. d.
Uir iniquus lactat amicū suū: et ducit p̄viā nō bonā. Thren.
iiij. a. Lamię nudauerūt māmas: lactauerunt catulos suos.
Prop̄t hm̄oi ablactationē siue apulsiōne abraam l̄p;. i. dñs
grāde zuiūū fecit: Gen. xxj. a. Quia dñs multū gaudet qn̄
aliq; relicta vanitate mūdi et voluptate carnis intrat religio-
nē: aut facit in seculo p̄niām. Luc. xv. b. Gaudium est i celo
angelis dei sup vno p̄tō re p̄niāz agēte. g Māda remāda:
māda remāda: expecta reexpecta: expecta re-
expecta. Quattuor mādat dñs: et ideo q̄ter ponit verbum
mādandi. Prīmū mutuā dilectionē. Joh. xij. d. Mandatū
nouū do vobis vt diligatis inuicē. Scđo salutē. Ps. Qui
mandas salutes iacob. Tertio et quarto būdictionē et vitam.
Ps. Om̄ illic mandauit dñs benedictionē et vitam v̄loꝝ in se
culum. De his quattuor mandatis dicit Ps. Tu mandasti
mandata tua custodiri nimis. Et pro his quattuor bona ex-
pectantur: vnde et quater ponit verbum expectandi. Pri-
mū est perfectio virtutum. Luc. vij. g. Sedete i civitate do-
nec induamini virtute ex alto. Secundū aduentus dñi ad iu-
diciū. Luc. xij. e. Et vos similes hoībus expectātib; dñm
suū qn̄ reuertat a nuptiis. Tertiū est reformatio corporū glo-
riosā. Phil. ii. d. Āouersatio n̄ra in cēlis est: vnde expecta-
mus salvatorē dñm n̄m ieuū christū: qui reformabit corpus
humilitatē n̄rē p̄figuratū corpori claritatē sue. Quartū est
stola aie. Apoc. vi. c. Date sūt illis singulē stole: et dictū est
illis vt req̄esceret t̄ps adhuc modicū: donec impleat numer
v̄s conseruox eorum.

a In loquela enī. q.d. malo vestro irridetis. prophetas q̄s
dñs misit vobis: et loquim̄ in eis: quia nō amplius per ipsos
loquet vobis sed per flagella et gladios hostiū: sine omni p̄
monitione. In loquela enī labij: usq; modo locutus est.

b Et lingua altera. i. verberib⁹ nō verbis: **d** Loque
tur dñs/ ad pplm̄ istū/ incredulū et irri
dentem. Et est vulga
ris modus loquēdi: q̄
pater filio pteruo so
let dicere: Fili ego alt
er de cetero loqr ad
se: non amplius ver
bis sed s̄verib⁹. **d**

C Lvipl. et Diric
dñs. **f** Hec ē req
es mea. i. vos bñfaci
entes estis req̄es mea
i. cū bñ facitis: facitis
me requiescere. Ergo

g Reficite lassū!

me: quem laborare fecistis in inquisitibus vestris. f. xliij. d.
b Et hoc est meu refrigeriū. i. in hoc. i. in bonis opib⁹
vestris. Unde: Anima iusti sedes est dei. q.d. dominus: re
fector pauperū ita grata est mihi: sicut lasso requies. Ut no
tar q̄ opera misericordie quiescere faciūt iram dei. Prover.
xxi. b. Unus absconditū extinguit iras: et donū in sinu indi
gnationē maximam. Ita dixit eis dñs: **i** Et noluerunt
audire. lauditum facere. **k** Et erit eis verbū dñi/ de
ridens eos in sua miseria et replicant: eorum verba irrisoria
que ip̄s dicebat. prophetis: **l** Māda/ remāda: māda/re
māda: expecta/ reexpecta: expecta/ reexpecta: mo
dicū ibi/ modicū ibi. q.d. in tpe necessitat̄ suę p̄sulēt dñm
nec n̄debet eis: sed p̄ oraculo replicabit eis s̄ba s̄ue irrisoris
in eorū cōfusionem. q.d. modo potestis dicere s̄ba q̄ soleba
nis dicere prophetis meis iridēdo eos. Nec solū hēc s̄ba erit
eis in p̄fusionem: sed erunt causa captiuitatis eoz.

m Et vadat. i. hoc verbum erit eis causa ut vadant in interitū vt
in captiuitatē: vel de miseria in miseria. **n** Et cadant re
torsū: non in facie: vt boni: **E**zech. iiij. a. sed retro: vt mali. j.
Reg. viij. d. de heli. **o** Et conterant/ fame et pestilētia.

p Et illaqueant. i. ligati ducantur in captiuitatē. **q** Et
capiantur. i. capti teneant ne euadāt a chaldeis vel roma
nis. **r** Prop̄f hoc. i. qz illisistis et derisistis. prophetas: s

Audite x̄bū dñi viri illusores/ specialit̄. i. p̄tifices/ scri
be et pharisei: p̄ncipes et generalis oēs q̄. prophetas dñi irridetis.

s Qui dñiamini super pplm̄ meu qui ē in hierusa
leni/ cupide et ambitiose. q.d. contra vos specialit̄ est b ver
bum. **t** Dixistis enī: percussim⁹ sedus cū morte/ im
molantes idolis sicut alie gentes. **u** Et cū inferno. i. cū
diabolo: **a** Fecim⁹ pactū. i. vt ad inferos descēsuri leui
punitamur. Verba sunt iudic̄oꝝ desperantū de dei auxilio: et
ideo idolis et demonib⁹ imolantissi: quasi p̄ hoc minus pu
nirent eos in inferno. Vel sperātes ante mori q̄ veniret cap
tiuitas/ dicebat: **x** Percussim⁹ sedus cū morte. i. cer
ti sumus q̄ moriemur ante q̄ veniat captiuitas cōminata a
vobis. **y** Et cū inferno secim⁹ pactū. q.d. confedera
ti sum⁹ morti et inferno: et ideo nō inuadēt nec nocebūt nobis
sicut p̄federatis suis: q̄re non timem⁹ v̄ras cōminatides. Vel
melius: **v** Dixistis enī: percussim⁹ sedus cū morte:
et cū inferno secim⁹ pactū. i. facto ostendistis ac si hec se
ceris. **b** Flagellū inūdās. i. captiuitas totā terrā occi
pās. **c** Cu trasierit p̄ alias natōes. **d** Nō veniet sup
nos ante mortuos. Et reuera ita fiet: **e** Quia posuim⁹
mēdaciū. i. idola spēm nrām. **g** Et mēdaciō. i. ido
lo mēdaci: qd̄ videt vivere et nō vivit: vel diabolo p̄tē mē
daci: Job. viij. f. **h** Protecti sum⁹. q.d. ita nō veniet sup
nos: qz p̄fidim⁹ i dñs veris q̄ liberabūt nos: quos vocat esal
as mēdaciū: nō q̄ ipsi ita vocarent: sed qz sic erat veritas.

Vel ita: Vere! **d** Nō veniet sup nos flagellū inūdās

qz posuim⁹ mēdaciū spēm nrām. i. speram⁹ sic: qz est
mēdaciū: dicit esalias de suo. **g** Et hoc mēdaciō p̄tec
ti sum⁹. i. hac spe p̄tegemur q̄ est mēdaciū: dicit esalias. q.d.
prius mortui erim⁹ q̄ veniat captiuitas: et ita nō veniet sup
nos captiuitas. Vel sic: Hēc fecim⁹ faciēdo sed⁹ cū morte

et cū inferno: qz

p̄us/ posuim⁹. i. po
lueram⁹. **f** Laßen/
daciū spēm nrām

.i. frusta spēi deo ha
buim⁹. **g** Et mēda
cio p̄tecti sum⁹. i.

mēdaciū. i. nō sum⁹ p̄
tecti ab eo sic spaba
m⁹. Et rñdet p̄ha. **i**

Idcirco qz despast⁹:

vel qz i idol p̄fiditis:

vel quia sic dicitis: k

hēc dicit dñs de⁹:

misericors et miserator

B

v cōseruop̄ eoy. **a** In loqua esn̄ labij et lingua al/ Wyſtice
tera loquek dñs ad pplm̄ istū. In loquela labij. i.
suauitatis et misericordie loquek bonis dices: Esuriui et dedi Mat. 25. c.
stis mīhi māducare z̄. Venite bñdici p̄tis mei. Tūcvere di
cēt boni: Diffusa est grā i labiū tuis z̄. **b** Et lingua al. Ps. 44.

ter. i. i. lingua iusticie et severitat̄ loq̄t dñs mal̄ dices: Esuri
ui et non dedistis mīhi māducare: Ite maledicti z̄. De p̄mo
dicit Sop̄. iij. b. Reddā populis labiū electū. De secundo
dicit. j. xliij. c. Tacul̄ semp silui: patiēs fut: sicut parturiēs lo
quar. **d** Cui dixit dñs: **f** Hec ē req̄es mea: refic
te lassū. Hocēt hic dñs quo possum explari p̄ctā. i. p̄ elemo
synarū largitionē. Proverb. xxi. b. Unus absconditū extin
guit iras. Luc. xi. f. Date elemosynā: et ecce oia māda sunt
vobis. **k** Et erit eis verbū dñi māda: remāda z̄. c.
q.d. verbū eoy cōdemnabit eos. Mat. xij. c. Et verbis iuis
sufficaberis: et ex verbis tuis p̄demnaberis. Joh. xij. g. Ser
mo quem locu⁹ sum ille iudicabit mūdum in nouissimo die.

m Et vadant cogitatione. **n** Et cōdant locutione.

o Et conterant/ opatione. **p** Et illaqueant/ p̄suetu
dine. **q** Et capiant/ in morte. Prover. iij. c. Via impio
rū tenebroſa: nesciūt vbi corruſit. s. viij. c. Offēdet et eis plu
rimi: et cadēt et p̄terēt et irretient et capiēt. **r** Propter hoc
audite x̄bū dñi viri illusores q̄ dñiamini sup pplm̄
meū q̄ ē i hierlm̄. Glo. i. pontifices et scribe. Preiati enī et
sapientes seculi irrisores s̄t dñi s̄ue illusores: qz tota vita eorū
irrisio ē et illusio. Prover. xiiij. a. Querit derisor sapiaz et nō
iuenit. Ite Prover. iij. d. Abomiatio ē dño ois illusor. Ite
i eodē. xij. d. Parata s̄t irrisorib⁹ iudicia: et mallei p̄cutētes
stultor̄ corporib⁹. Bug⁹. Irrisor ē et nō penitēs: q̄ sic cōmissa
plāgit: vt volūtate v̄l ope cōmittere nō desistat. **v** Dixi
stis enī/ ope nō simone: **x** Percussim⁹ sed⁹ amicitia. **y**

Cū morte. i. cū diabolo vt eū n̄ impugne: sic pastor cū
lupo d̄r̄ fecisse fēd⁹/ cū lupo rapiente nō clamat. j. vij. c. Uni
uersē bestiē agri venite ad deuorādū: speculatorē ei⁹ ceci oēs/
nesciēt vniuersi/ canes muti nō valētes latrare. **z** Et cū
inferno secim⁹ pactū: vt cū mag⁹ societate illuc veniam⁹. j.
Paral. xx. g. Quia iusti fēd⁹ cū ochocia percussit dñs oga tua.
Mat. xv. b. Si cēc⁹ cēco z̄. **b** Flagellū inūdās/ paupertat̄/
nuditat̄/ tribulatiōis tpa. **c** Lu trasierit nō veniet sup
nos: et iō flagellū qd̄ nūq̄ trasib⁹ delcedet sup eos. Job.
vi. c. Qui timet prūinā irruet sup eos nūq̄: tge q̄ fuerit dissipati
peribūt. Sap. vi. a. Potētes potētētōmēta patiēt: et for
tib⁹ fortior instat cruciat⁹. **e** Quia posuim⁹ mēdaciū
spēm nrām: et mēdaciō p̄tecti sum⁹. i. vanitate mūdi.
Osee. x. a. Fereti fēd⁹ cū mēdaciō: et germiabit q̄si amaritu
do. Est aut̄ mēdaciū multiplex. Prospicas tpa. Osee. xij. **m** Mēdaciū
a. Ephraim p̄scit vētū: et sequit estū: tota die m̄uplicat mē
daciū et vastitatē. Ite idoli. Hier. viij. b. Apphēderūt mē
daciū et voluerūt reuerti. Ite diabol⁹. Job. viij. f. Mēdaciō ē

Libri

Tertia pars **N.** Ecce ego ic. Tertia pars vbi agit de captiuitate dua rū tribū facia p romanos, pī mortē dñi: Enī pīmitit de eiō nativitate dicens. Ecce ego. q.d. ita dicitis vos pīctos ab idolis: vt nec mors nec infernū noceat vobis: nec captiuitas oppīmat: et ego dico vobis: qd̄ iūo: qd̄ christū incarnabis quē

Ro. 9. g. vos occidetis: pī qd̄
1. Pcl. 2. b. veniet sup̄ vos capti-

Et. lapidē la. uitas romanorū: et ita pīdem pībatū nō solū vna s duplex angularem

Ro. 10. b. net. Et hē est: Ecce i-

El. turbef. primo et euidentē. b

Ego dicit pater: c

Q uātīa vobis nolēti-

b uas. d In funda-
mentū sion. i. in apo-
stolis: qd̄ fuerūt funda-
menta ecclie. Uel/
In fundamentū si-
on. i. ad fundandā ec-
clesiā. **Lapides**

angulare. i. christū gentes et iudeos in unitate fidei copi-
lantē. De qd̄ dicit pī. Lapidē quē reprobauerūt edificates:
hic factū ē in caput anguli. i. Cors. iiij. c. Fūdamētu aliud ne-
mo pōt ponere pīf id qd̄ positū est: qd̄ est christū iēsū. g
Probatū a deo et hoib. b **P**reciosū: quo torū mūdū re-
cepī. e. In fūdamētu ecclesie k. fūdatū tota susti-
nens fabrica ecclie. Mar. viij. d. Fūdata enī erat supra fir-
mā petrā. i. christū. De qd̄. i. Cors. x.a. Petra aut̄ erat christū.
Hebrei exponūt hoc de ezechia: qui quasi fundamētu to-
tā hierusalē sustentauit: et qd̄ lapis angulari iuda et israel reli-
qas copulauit. **Q**ui crediderit: hoc futurū vt dico:
m Hō festinet adimplectionē pīmissiōis: qd̄ nō stati fieri: s
si differat nō tū auferit. Enī Abacuk. q. a. Si morā fecerit ex-
pecta eū: qd̄ veniēs veniet. Septuagita dicit: Qui credide-
rit non pīfundetur: id est non decipiebit: quia ita fieri: Uel non
confundet ḡtina pīfusione. **E**t ponā in pondere iu-
dicū. i. iuste iudicabo hierusalē. p **E**t iusticiā in mēsu-
ra reddēs ei qd̄ meruit. Uel. n **D**ona in pīodere. i. w-
sto examine. o **J**udiciū ei. i. faciā ipsū iustū iudicē: qd̄ pī
nō iudicat quenq; sed omne iudicium dedit filio: Job. v. d.
p **E**t iusticiā in mēsura: vt reddet vniuersiq; iuxta opa
sua. r **E**t subueriet grādo. i. imperiū captiuitatis roma-
ne subito venientis. s **S**pēni mēdacijs. i. iudeos mēdacijs
sp̄ rates in idolis. t **E**t pītectionē illū vel illos: quē vel
quos purgabāt pītectionem suam. v **A**que tribulationū.
x **I**nūdabitū. i. totalis occupabūt. y **E**t delebit fed'
vīm cū morte: et pactū vīm cū inferno nō stabit. q.
d. non moriemini ante qd̄ veniat captiuitas vt putatis: Sed/
z **F**lagellū mori vīl capiuitat̄ nabuchodonosor̄ vel sen-
nacherib̄ vel romanorū. a **I**nūdās. i. ipetuose veniēs. b
Cū trāsierit. i. cū venerit. b **L**ū trāsierit pī alias natiōes.
c **E**rit vos qd̄ dixi: nō veniet sup̄ nos. d **E**ī pīculca-
tionē. i. pīculabit vos. e **O**nicūc. i. qd̄. f **P**ertrāsierit
tollet. i. destruet vos. b **Q**ū vel qd̄ mane diluculo
i. cito et sbito: **P**ertrāsibit i die et i nocte. i. ex qd̄ venerit
ptinue erit i afflictōe et miseria. Uel. k **I**n die et i nocte
i. tā pīspēr̄ qd̄ aduersis: vel occulte et apte. **E**t tīmō
sola veratio itellecēt̄ dabit auditū vīo. i. faciet vos
intelligere vīa eē qd̄ dixerit pībē. Et posse aliq̄s gr̄rere: qd̄ vīs
ita destruet iūlū cultu dei. Et loq̄ dīs ad hierb̄ sīc vīr pudic̄
ad vxorē adulterā: qd̄ vīl vīrīc. i. vīr et adultero satissimē:
Sic enī duē tribū dīm adorabāt in tēplo et ei sacrificabāt: et i
domib̄ sūlī colebat idola. Nec pōt bī intelligi sīc decē tribub̄ qd̄
penit̄ sp̄dū abiecerāt: qd̄ i dan et i bethel aureos vitulos bie-
roboā adorabāt. Et hē: m **C**oangustatū ē enī. q.d. meri-
to pīculabūt: qd̄ vīl simul deū et idola colere: qd̄ eē si pōt:
sīc nō pōt esse qd̄ idē lect̄ recipiat sponsū et adultero cū vxore:
vel qd̄ idē palliū cooptat vīrūc. Coangustatū ē enī stra-
tū. Metaphorice loq̄. i. cordis latitudo. n **G**ra vt alter

Esiae

decidat: spōsus vel adult̄ o **E**t palliū breue et vīrūc
operire nō pīt. q.d. nō potest deo seruire et idolis. **Wat.**
vi. c. Nemo pōt duobus dīnis seruire. p **S**ic enī. q.d. ita
amplexamī mō idola: s dīs flagellando separabit vos ab eis.
Sic enī stetit i mōte diuisionū. **B**aalpharāsim: qd̄ Sta-

bit dīs i hieros: vt affligat vos et sepe ab
idolis et alij qd̄ diligite mittēs i captiuitatē.
Et tāḡ esiae histō-
ria magnā quā habet
mus. q. **R**eg. v.c. vīt
legit qd̄ philistei cum
magna multitudine in-
trauerūt terram iuda-
portates idola sua: vt
alf decidat: et palliū breue
p vīrūc opere si pōt. Sic enī
q i mōte diuisionū stabit dīs:
bit dīs i hieros: vt

Br. 10.

Sic dā posuerit
et pī mēdacijs. **I**te
fict̄ amic̄. **P**rouer.

Mystice

x. a. Qui istū mēdacijs h̄ pascit ventos et seq̄ aues volatēs.
Ite pīna sc̄tōp. **W**iere. xv. d. Plaga mea desperabilē renuit
curari: facta ē mihi qd̄ mēdaciū aq̄p ifidelis. **I**te malū op̄.
j. xliij. c. Forte mēdaciū est i dextera mea. **I**te fallax verbū.
Sap. j. c. Qd̄ qd̄ mētis occidit aīaz. **I**te fallū signū. **W**iere,
viij. c. Vere mēdaciū opāk stil̄ mēdacijs scribar. **E**cce ego
mittā i fūdamētu sion. i. ecclie. **L**apidē. i. christū quē
reprobauerūt edificates. **A**ngularē pīlūgenē duos
populos in pīdicatiōe. **P**robatū in passiōe. b **P**re-
ciosū in resurrectiōe. **I**n fūdamētu fūdatū in ascē-
sione: qd̄ tūc latuit mūdū sicut fundamētu. **P**rouer. x. d. Ju-
stus qd̄ fundamētu sempitnū. **Q**ui crediderit i chā-
stū. m **H**ō festinet qd̄ retributionē. **P**rouer. xx. c. **H**e
reditas ad quā festinat i pīncipio: in fine bīndictiōe carebit.
Eccl. xx. b. **H**odie sīgnat quis et cras repetit: odibilis est hō
hīmōi. n **E**t ponā in pondere pīcē. o **J**udiciū cul-
pē. **P**rouer. xv. b. **P**ond̄ et stathera iudicia dīi. p **E**t iu-
sticiā pīlēnt tribulatiōis. q **I**n mēsura etīne retributi-
onis. **L**uc. vi. f. Densurā bona et cōseria et coagitatā et sup-
effluētē dabsit in sinū vīm. r **E**t subueriet grando. i.
multitudo tornētor. **P**ō. **I**gnis grando nīx glacies spūs
pīcellari pars calic̄ eop̄. s **S**pēni mēdacijs. i. diabolū et **Br. 10.**
qd̄ in eū sperauerūt. t **E**t pītectionē. illos qd̄ diabolū p̄
texerūt. De qb̄ Job. xl. c. **P**rotegunt vīmbē vīmbā eius.
v **A**que tribulationū. x **I**nūdabitū. i. vīndicē circūda-
būt. y **E**t delebit fed' vīm cū morte: qd̄ pīcūst̄ cū
diabolo. z **F**lagellū inūdans cū trāsierit iūstos. c
Erit ei i pīculatiōe. **M**āu. j. b. **I**n diluvio pīterētē cō-
sumationē faciet loci ei. i. xxx. g. **E**t erit trāsir̄ pīge fūda'z. **Br. 14.**
Jō pīna iūstōp dīrētēs qd̄ cito trāsir̄. **W**iere. xv. d. Placa
mea renuit curari: facta ē mihi qd̄ fūda'z aq̄p infidelis. **P**ō.
De torētē i via bīber. **D**ūcūc pīrāsierit. i. pīfecte trās-
erit i die iudicij. g **T**ollet vos: vt turbo stipulā. **E**m-
modo sola veratio itellecēt̄ dabit auditū: qd̄ pīna
oclos aperit qd̄ culpa claudit. Enī diues epulō i inferno lacap̄
coquit: quē in mūdū etīa videre pīep̄sit. **P**rouer. xxiij. c. **E**riga atq̄
correcōt̄ tribuit sapīam. **E**ccl. xxij. a. **F**lagella et do-
ctrina i oī tēpīa. **L**ob. xj. c. **F**el posuit in oculos et vidit.
Apc̄. iiij. d. **C**olliyrio inūge oclos tuos vt videoas. m **L**o
angustatū est strātū cordis. De qd̄ **P**ō. **L**achrymis meis
strātū meū rigabo. n **G**ta vt alf decidat de' vel diabolo-
lus: qd̄ nō est pīcūtio christū ad belial. q. **C**or. vij. c. **A**ngusta-
tio avaricij deum cadere facit: angustatio iusticij diabolū.
Dīs torētē vīl possidere: **M**ātētē nos emit dīs / vt sol̄ nos
possideat. o **P**alliuū breue est: vīrūc opire nō pōt.
Palliuū qd̄ christū opit: ē charitas. **I**llō palliuū ita breue ē: vt
diabolū nō mō valeat opire. **R**uth. iiij. b. **E**xēde palliuū tuū.
Slo. charitatē. j. lix. d. **O**pt̄ est quasi pallio celi. **P**alliuū qd̄
opit diabolū: est hypocrisis. **C**ant. v. c. **E**ulerūt palliuū meū
custodes mūroz. p **S**ic in mōte diuisionū stabit dīs:
vt in die iudicij: qd̄

Br. 10.

Br. 14.

Gdam posuerūt ea vbi erat p̄froz̄ copia in loco ameno: et cum
david h̄et paucos secū cōsuluit dñm: qui dixit vt exaduer-
so piroz veniret vbi erāt idola: qđ fecit dauid: et p̄cessit eum
sp̄s mouēs cacumia piroz: vñ exterriti phillistei fugerūt ido-
la sua relinquentes: et ita sepauit eos dñs ab idol: vñ loc⁹ dicit⁹
est baalp̄arasim: id ē
diuilio a baal: id ē ab
idolis. Baal enī ē no-
men idoli generale: et
p̄bates diuilio. Lat-
ne aut̄ dicit⁹ est mons
diuisionū. Et h̄est qđ
d. b. Sic dñs sepauit
phillisteos ab idolis i
monte diuisionū: ita
sepabit vos ab idolis
vñs: et alijs reb⁹ ama-
tis mittens vos in ca-
pitulatē. Postea sub-
iungit de alia histo-
ria quam habem⁹. Jo-
sue. x. c. vbi legitur Q
iosue pugnās p̄tra qñqz reges/ tñmēs ne bñficio noctis possēt
effugere/orauit: et stetit sol et luna imobilis spacio vñ⁹ diei
quisqz oēs hostes suos iosue p̄triuisset. Et sic ibi dñs fuit ira-
tus qñqz regib⁹: ita vobis irascerit vt delectat vos et disperdat.
Et b. a. Sic in valle q̄ est i gabaon/ irat⁹ fuit
qñqz regib⁹: ita b. Trascerit vobis. c. Ut faciat opus
suū. i. vindictā sumat de vobis. d. Alienū est op⁹ eius
q. d. hoc opus qđ dixi suū: non est suū. p̄rūm: sed alienū ab
eo: qz irasci nō est opus ei⁹ sed misereri semp⁹ et parcere. Un-
dē repetit: sed alijs vñbis: Alienū ē op⁹ ei⁹: vt opes op⁹
suū. i. illud qđ p̄dixi suū. f. Peregrinū est op⁹ ei⁹ ab
eo. i. non est eius p̄rū. Glo. legit interrogatiōe b modo: a
Sic in valle q̄ ē i gabaon/ irat⁹ ē dñs: ita b. Trascerit
vobis. c. Ut faciat op⁹ suū. d. Non Quia. o. Alienū ē op⁹
ei⁹: cui p̄rū est misereri sp̄ et parcere. i. alid ab eo ope qđ facit
irat⁹: qz irat⁹ punit et puocat⁹ flagellar: naturalē et ex se mis-
eret et parcit. vñ Thren. iij. d. Nō ex corde suo humiliavit et ab-
lecit filios hoīm. Greg⁹ remissive legit: icipies ibi versū: Ut
faciat op⁹ suū/ cōtinuās ei qđ sup̄ dicit⁹ ē: Abīta lapidē
angularē. q. d. mitter dñs lapidē angularē. i. filiū. c. Ut
faciat op⁹ suū/ ad qđ miss⁹ ē. i. redimat gen⁹ humānū. S
d. Alienū est op⁹ ei⁹ ab ipso. i. illud opus ad qđ faciēdū
missus ē. nō cōpetit diuinitati ei⁹. s. p̄spui/ flagellari/ crucifigis:
nec etiā ipse hō meruit: vñ etiāz et alienū ē ab eo: vñ sequit
d. Alienū est op⁹ ei⁹. i. ad qđ missus est: e. Ut opes
opus suū. i. op⁹ ad qđ missus est alienū est ab eo etiam in-
quāt hō vt opes illud: qz nō meruit. Itē qz inauditū est ta-
le opus: vt. s. īnocēs: imo dei fili⁹ pateret mortē: vel qz mors
pmōtē occidere: sequit⁹: peregrinū est op⁹ eius ab eo.
Ler ergo ponit opus alienum. q. d. opus illud non conuenit
ei⁹ diuinitati: nec illud sustinere meruit iniquāt hō: propte-
rea inauditū est tale opus. g. Et nūc iterū o vos iudet.
h. Molite illudere. i. deridere. p̄phas. i. Ne forte co-
stringant vincula vñ. i. ne veniat captiuitas in quā du-
camini ligati: vel ne graui⁹ affligi p̄mitrat vos dñs in captiu-
itate: sicut ligati graui⁹ affligunt/ qñ vincula ampli⁹ costringū-
tur. k. Cōsumationē enī et abbreviationē audiui
a dñio deo exercituū sup̄ vñuersam terrā/ iudeorū
vel oīm gentiū. q. d. cito veniet vñ. captiuitas q̄ totā iudeā
plumer ut audiui a dño: Jō. l. Alurib⁹ / cordis port⁹ q̄ cor-
poris: m. Percipite virt̄ illusores/ vel scribe et pharisei.
n. Et audite. i. exaudite/ vocē meā. o. Attēclite/ dili-
gent. p. Et audite eloquii meū: Inculcatiō ē verbo/
rū ad magnā diligentiā excitādā. Deinde p̄tra illusores vñ
sunilitudine arant⁹. Sicut enī arās nō sp̄ seminat/ nec semper
arat: s̄ cū p̄mo arādo et p̄scindēdo terrā suā et postea sariēdo
ēquerit: tūc demū semiat p̄ ordinē diuersa semia: et postea in
triturationē alio modo excutit cymīnū/ alio modo triticū/ alio
modo aliud: sic dñs nō sp̄ cōminabit: sed qñqz insert qđ mi-

XXVIII

nat: et tūc etiam alit puniet maiores: alit minores. Et hoc ē.
q. Nunqđ tota die. i. semp. r. Arabit arāns vt se-
rat: Non. Sed: s. Proscindet/ cum trahā: t. Et sari-
et/ cum rastro vel sarculo: humum suam. q. d. primo arat:
scđo p̄scindit: tertio sariit. v. Nonne cū adequerit. i. cō-
minuendo planauerit

q. Nunqđ tota die ārabit arās
vt serat: proscindet et sariet
humum suam. Nonne cum
adēquauerit fāciem ei⁹ se-
ret gith et cymīnū sparget: et
ponet triticū p̄ ordinē et hōr
deū ē miliū et viciā in fini-
būs suis. Et erudit̄ illum
dēus suis i iudicio docebit
illū. Non enim in serris tri-
tūrabitur gith/ nec rota plau-
stri super cymīnū circūbit:

g. legumī simile cymīno i q̄ntitate: s̄ nigri coloris: et i pa-
ne dulcorādo sparget. f. Et erudit̄ illum/ agricolā: g.
dēs suū i ope suo faciēdo. h. In iudicio docebit illū:
id ē in discretiōe: vt discrete et tempestue faciat vñū quodqz.
i. Non enī. q. b. nō solū in serēdo seruād̄ est ordo et habē-
da discretiō: sed etiā in triturādo: qz alio modo triturandū est
h̄semē: alio mō illō. j. Non enī in serris dentat: k. Tritura-
bit gith: cū fuerit t̄pus tritare. l. Nec rota plaustru-
ferrati. m. Sup̄ cymīnū circūbit: qz totū cōminueret:
qz nō includit folle vel palea: nec habet simul grana sīc miliū

l. vel feniculus: sed

o. in die iudicij: qñ segregabit oues ab hedis: vñ. xxv. c. Wyſtice
Job. xxvij. a. Lapidē caliginis et vñbrā mortis diuidit tor-
rens a p̄lo pegrināte. a. Sic in valle q̄ est in gabaon
vt faciat op⁹ suū: qz tūc stabit sol iusticie: et luna. i. ecclia:
et hostes iosue. i. christi p̄būt. d. Alienū est op⁹ ei⁹ vt
opes op⁹ suū: pegrinū ē op⁹ ei⁹ ab eo. Sed nunqđ sic
dñi ē miscdia: ita etiā iusticia: Ergo sic p̄rū ei⁹ est misereri:
sic p̄rū est punire. Sol. Ex se solo miseret: puocat⁹ punit.
Thren. iij. d. Nō enī ex corde suo humiliavit et abiecit filios
hoīm. Itē mō ē t̄pus miscdij: i futuro erit t̄pus iusticie. Sap.
xix. a. Imp̄jūs in nouissimo ira sine miscdia supueniet. Ja-
co. ii. c. Judiciū sine miscdia fieri his q̄ nō fecerūt miscdiam.
g. Et nūc nolite illudere/ vñmeripsos. i. Ne forte
costringant vincula vñ. i. augeant p̄ctā vñ. p̄rouerb.
v. d. Funib⁹ p̄ctō et suoz p̄stringet impl⁹. k. Cōsumationē
et abbreviationē audiui a dñio deo exercituū su-
per vñuersā terrā. i. cito veniet dies iudicij. Soph. i. d.
Cōsumationē cū festinatiōe faciet cūcū habitatiōb⁹ terrā. s.
x. f. Cōsumationē et abbreviationē dñs de⁹ exercituū faciet
in medio terre. i. deū hoīem. Contēpt⁹ illī abbreviatiōis ē
causa istī p̄sumatiōis. Illa facia ē i medio terre: ista fieri sup̄
vñuersā trā. l. Alurib⁹ p̄cipite z̄c. Post minas addit ex
hortationē. Jobel. iij. c. Quis scit si p̄uerat et lgscat de⁹: et re-
linqt p̄ se bñdictionē. q. Nunqđ tota die arabit arās vt
serat. Osee. x. c. Arabit iudas: p̄fringet sibi sulcos iacob z̄c.
Christ⁹ arat: p̄dicādo. s. Proscindet/ penā tpale ifligēdo. Christ⁹ cōparat
t. Sarit/ penā ētā cōminādo. v. Serit/ bñficia p̄serēdo. z. agricole
ponet triticū p̄ ordinē et hōrdeū et miliū scōs i glia
collocādo: a. Triticū rubēi. martyreis i suo ordie. b. Hor
deū. i. p̄fessores i suo ordie. c. Adiliū/ cādidiū. i. p̄gines i
suo ordie. d. Triticū. i. vitiatos. e. In finib⁹ suis. i. i in-
ferno. Itē p̄lat⁹ debet arare p̄dicādo: p̄scindere arquēdo: sa-
rire p̄solādo: serere necessaria mīstrādo: ponere triticū et hor- esse similiqz
deū et miliū p̄ ordinē: qz vñqueqz fm statū et meritū debet agricole
corripe et arguere et docere. k. Gith d̄ serere qđ panē dulco-
rat. i. memoria dñicē passiōi debet i cordib⁹ p̄ctō et imp̄mēre
qđ pñiaz dulcē faciat. Cro. xv. d. Clamauit moysē ad dñi: q
ōndit ei lignū: quod cū misisset in aquas in dulcedinē f̄se sūt.
l. 5 v. Et cymīnū debet

Libri

G vel sensu: & seorsim singla. **a** Sed i vga excutieſ gith et cyminum in baculo ad hoc prepaſo. **b** **D**anis aut. i. trinacu vel hordeū r̄ hmōi de quo fit pants: **c** Lō minueſ. i. excutieſ ferris r̄ palustris. **d** **E**lerū nō in ppetuū trituras trituras illū panē. **e** **N**eç verabit eū rota plaustri ſemp. **f** **N**ec vngulis ſuis. i. ferrari ſummitatib: **g** **C**ominuet eū rota plaustri ſemp. q. d. cum agricola tritu rat mellem ſuā aliter ex cutit hoc aliter illud: nec ſemp excutit: ſed poſt excuſionē pants facit de grāo: et palea libus tradit: ita dñs aliter hōs aliter illos punieſdo vexabit: r̄ cū punit non ſemper vexabit: ſi inter flagella penituerit flagellat. **h** **E**t hoc vel hēc diſpicio: vñ diſpensatio: fm Slo. **i** **A**dō deo exercitū ut faceret mirabile conſilium. i. vt faceret vos mirari diſpensationē alti conſilii ſui. **k** **E**t magnificaret iuſticiāz fm quā plus exigit ab eis qui plus acceperāt: vt dicitur Matth. xv. d. Et reddet vñ cuique iuxta meritum ſuū.

Dystice **v**. **E**t cyminū debet ſpargere. i. carniſ mortificationem p̄dicare: verbo r̄ exemplo. Col. iii. a. Fortificate membra veſtra quē ſunt ſuper terram. **l** **E**xpoſitio Capi. XXIX.

Q **E**riel r̄. Dñs cōpatiētis affectu cōminat hieruſalem ciuitati ſue: p̄dices per prophetam duplice ei destructionē. Primā per chaldeos: ſecondā per ro manos: et futuram in medio restaurationē. Nam captiuatis duab' tribub' a chaldeis: poſt ſeptuaginta ānos rediſtata eſt hieruſale a neemīa: et templū ab eldra ſub corobabel du ce et ielu magno ſacerdote r̄ aggeo r̄ zacharia prophet. Et po ſtea euera eſt iterum a romanis. Et vocat eam ariel/qd infreſt leo dei r̄ vel leo vorans: eo q̄ in modū leonis figurata fuſt r̄t dicūt: ſicut roma: vel quia ſicut leo rex eſt animaliū: ſita hieruſale p̄ceps r̄ dña fuſt oīm ciuitatū. Unde Thren. i. a. Facta eſt quaſi vidua dñia gentiū: p̄nceps p̄uinciarum facta ē ſub tributo. Vel ſicut dicit Ezech. xliv. f. Arieſ prie dicitur altare holocauſto: qd multa aīalia vorauit vt leo: r̄ ppter h̄ altare ipſa hieruſale dicitur ariel: vel ppter p̄ncipes eius qui deuorabāt populu ſicut leo deuorat alias bestias. Dividit autem hoc capitulo in quatuor partes. Primo cō minat prophetā hieruſale deſtruendā a babylonis: r̄ iterū re edificandā p̄dicit. Secundo agit de obſidiōe romanorū: ibi: Et circuallabo r̄. Tertio repheſdit romanos q̄ p̄rie virtuti hanc deſtructionē attribuebat: ibi: Et erit ſic ſom niū viſionis nocturne. Quarto agit de iudeorū exēcutione: ibi: Obſtupeteſte et admiramini. Dicit ergo: **m** **E**le ariel ariel ciuitas quā expugnauit dauid. **n** Regi. v. a. Qū potētissima eēt repugnatiō hiebusis: qui cecos r̄ claudos poſuerūt ſup muros: qui in ſuggillationē da uid dicerent: Ecce nos dozmīm: r̄ p̄tra te volumus ponere defenſores. Irat aut dauid non deſtitit ab incepto: faciens edictū vt qui p̄mo intraret ciuitatē eſſet dux militig. Unde ſoab filius ſororis dauid ſarule p̄mus ascendit tecta domo p̄ ſiſtulas domatū r̄ capta ē ciuitas. Et hoc eſt qd tāgīt hic. Semiatio ho noīs ariel: inuit duplice deſtructionē: vel duo rū deſtructionē: templi. i. et altaris. q. d. prophetā: oīs gloria hieruſalm auferet a chaldeis: r̄ poſtea a romanis. Et poſſet all q̄s dicere: Parū durabit illa captiuitas: et ideo nō eſt multū timēda: imo multū: qz. **o** **A**ddit' ē ann' ad annū. i. addet: p̄teritū p̄ futuro moze prophetico. **p** **S**olennitates euolute ſūt. i. euoluent. **q** **E**t circuallabo ariel. i. hieruſale exercitu chaldeoz. **r** **E**t erit vel eris intus triſtis: qz dīrata. **s** **E**t mērens: qz captiuata. q. d. dñs ad hieruſale: faciam te obſideri a chaldeis et euerti r̄ captiuari:

Esiae

et multis annis carebis ſolennitatibſ et templo et ſacerdo ſio. Unde Oſee. iij. b. Dies multos ſedebeſti filii iſrael ſine

v rege et ſine p̄ncipe

l **D**ystice **l** **E**le ariel ariel. Arieſ interpretat leo deſt vel leo vorans: et lignificat p̄latū: ad culus rugitu oēs beſtie debent figere gradum r̄ tremere. Oſee. xi. d. Quasi leo rugier: quia ipſe rugi et et formidabunt filii maris: id eſt peccato res. Debet etiam beſtias deuorare: id eſt beſtialiter viuētes verbo r̄ exemplo ſalubriter occidere: et in corpus ecclēſie traſcere.

Unde Arieſ. t. b. Maria r̄ manduca. Item **g** **t** **e** **ris** leo tercia die rugitu ſuo excitat ſetum: ſic

p̄latū ſuſcitat ſubditum poſt triduū penitentie. Oſee. vij.

a **T**uificabit nos poſt duos dies: et in die tercia ſuſcitabit nos. Item ariel ſignificat claſtrales: qui debent eſſe leones dei non diabolii: qui rugitu compiſtione r̄ gemitus debent comprimere in ſe beſtales motus: r̄ ſe a ſomno torporis for

titer excitare. Unde P̄o. Rugebam a gemitu cordis mei. **P̄o. 37.** De hoc leone dicitur Ezech. xlj. c. Palma eraſt inter cherub et cherub: duasq̄ facies habebat cherub: facie hominis iuxta palmam ex r̄na parte: et faciem leonis ex altera parte. Fa ciem hominis: quia debet eſſe blandus r̄ māſuetus fratrib'. Faciem leonis: quia debet eſſe foris r̄ terribilis demonib'.

Palma in medio eſt: quia concordis debent claſtrales ten derē ad palmam. **l** **i**gitur arguitur p̄latū negligeſ: et

claſtralis torpens: et ideo dicit bis: **E**le ariel ariel. **E**ſt autē **E** die vñ exequiarum cantus. **W**iere. xxij. c. Non concrepabunt ei ve dñe: et vñ iclyte. **J**te vñ t̄paliſ p̄ne p̄dictio. **W**iere. xv. c. **V**emib' mater mea: quare me genuiſti. **J**te vñ p̄ne reme moratio. **W**iere. xlv. a. **V**emib' mihi: quia addidit dñs do lorē dolori. Item vñ pena p̄ſens. **T**hren. vii. c. **V**emib' qz peccauimus. Item vñ eterna damnatio. Ezech. xxx. a. **V**late vñ vñ diei. Item vñ transgredio mandati. i. **L**or. ix. c. **V**emib' etiā ſi non euāgelizauero. **J**te vñ pſecutio. **A**poſ. ix. c. **V**emib' vñ abit: id eſt pſecutio martyricidaru.

m **L**uitas quā expugnauit dauid: id eſt christus: hec eſt ecclesia vel claſtrum: quā christus per fiſtulas domatum: id eſt p̄ ſiba ſcripturari ſcepit. **n** **A**dditū ſt annū/p̄nitentie. **o** **A**dditū culpe. **T**res enī ſunt anni. Primiſt eſt ann' culpe: in quo peccauit adā. Secundū ſt ann' p̄nitentie: in quo penituit. Tertiū ſt annus glorie: in quo reuixit.

Primi anni quatuor ſunt partes: quaſi quatuor tempora. Logitatio/locutio/operatio/cōſuetudo. Et de hoc anno di citur. i. xxvij. c. Recogitabo tibi omnes anni meos i amaritudine anime meę. Secundi anni quatuor ſunt tempora. Contritio/confessio/satisfactio/perſeuerantia. Et de hoc an

no dicitur Abacuk. iij. a. Dñe in medio āno vniſifica illud: id eſt in anno p̄nitentie: qui eſt medius inter annū culpe et annū glorie. Tertiū anni quatuor ſunt tpa: quatuor doles corporis glorioſi. De hoc anno dicitur in P̄o. Benedices co

ronē anni benignitatis tuę. Si primo anno addideris ſecundū dñs addet ſecondū tertium: id eſt ſi culpe addideris p̄nitentia dñs adiūget p̄nitentie gloriam. **p** **S**olenni tates euolute ſunt: id eſt gaudia mētis perdiſa ſunt. **l** **imos** viij. c. **E**nuertam festiuitates reſtraham in luctum: et omnia cantica vñ in planctū. **q** **E**t circuallabo ariel. **l** **o** docit dñs quādo permittit p̄latū fortit tribulari: vel claſtralem grauiter temptari. **r** **E**t eris tristis: per accidiam ſue per tristiciam: que ultra modum nocet claſtralib'. **P**roverb. xxv. c. Sicut tinea r̄umento r̄ vermis ligno: ita tristi cia viri nocet cordi. Propter hoc dicit Ezech. xxx. d. Tristi clam longe expelle a te: multos enim occidit tristitia: et non nō eſt uilitas in ea. **s** **E**t mērens: per p̄nitentiam.

Ezech. xxx. v. Diferere

Grege: et sine principe: et sine sacerdotio: et sine altari: et sine ephod: et sine theraphim: et post h̄ reuertenſe. Uſi eſt hic ſequit: **a** Et erit mihi q̄ſi ariel. q.d. iterū regedificabif hierusalē ſub telo magno ſacerdote / cōpletis ſeptuaginta annis / uita va- tiniū h̄iere. xxv.c. Sed qz hieruſalem repara ſimilitudinē tū / et non magnificenſia antique dignitas retinuit: iō dīc: q̄ſi ariel / et nō ariel ſimpliſit: ſicut. ſ. xxij.c. Quaſi qz h̄. Et iterū adiūgit d̄ deſtructio-

Sedda 15
Bne romanor. **b** Et circūdabo. Secū-
da p̄ vbi p̄diciſ ob-
ſidio romanorū. Et
circūdabo. i. circū-
dari permittā a roma-
nis. **c** Quaſi ſpe-
ram i. circūtu tuo
i. vndiqz: qd̄ dicit p̄/
pter hōſtū multitudi-
nē: que tāta fuit vt vñ-
diqz circūuallarēt cui
tatē. Unde Luc. xix.

g Veniet dies i te et circūdabit te ūmici tuū vallo: et circūda-
bit te et coangustabit te vndiqz: et ad trā pſternēt te. **d** Et
iaciā pmissive q̄ romanos. **e** Otra te aggerē: vt vi-
dere poſſint i ciuitatē: vel ut implerēt foſtata ciuitat. **f** Et
munimēta ponā in obſidionē tuā: id ē caſtra lignea et
maſcinis q̄ hūt in obſidionib̄ ciuitatū. **g** H̄uiliaberis. i.
pſterneſ ad terrā: vel q̄ ſolebas clamore et impetuofe loq̄
hūli et ſubmiffe loq̄ris. **h** De terra loquerl. **D**od̄ ē lō
quēd.i. in tra pſtrata loq̄ris. Uel. **i** De terra loquerl. i. ita
fomiffe q̄ſi vor tua d̄ tra veniret. **j** Et de humo audieſ
eloquū tuū. Idem eſt ad maiore exprefſionem. **k** Et
erit q̄ſi phytonis de terra vor tua: et de humo elo-
quū tuū muſitabit. i. hūli ſulurrio pſonabit: Sicut vor
phytoniſſe quaſi murmur et ſulurriū qđam eſt: qd̄ mortu-
oſiſciat. Cū enī in lege p̄hibitū eſſet pſulere phytones: ab
ſcondebat ſe in foſſis et locis ſubterraneis: et ibi dabant re-
ſponsa: ita iudei iminēte captiuitate romana / cum timore ab-
ſcondebat ſe in cellaris et locis occultis / non audētes etiam
loqui ibi niſi valde ſubmiffe. Uel aliter: vt tangatur cauſa de-
ſtructionis. i. cupiditas. Antiquit̄ enī veniebat iudei ad phy-
tones. i. ad phytoniſſas habentes demone in ventre loquen-
tem. q̄ſi aliquid amiferat: et dabat eis conſiliū de inueniēdo
amisko: ita hieruſale iam nō dabat pſilia niſi de terrenis: et q̄
olim de celeſtib̄ p̄ p̄hetas et p̄iarchas tñ loq̄baſ: nunc de
ſolis terrenis loquebaſ: quia illa ſola amabat. Quilibet enim
libēter loquiſ de re quā amat. Unde Job. iiij. d. Qui de ter-
ra eſt / de terra loquiſ r̄. Et hoc eſt. **h** De terra loquerl.
i. de terrenis: que olim de celeſtib̄ loquebaris. **i** Et de
humo audieſ eloquū tuū. i. de hiſ q̄ ad vitā p̄tinet hu-
manā. i. carnalē. **k** Et erit q̄ſi phytonis. i. phytoniſſe
babētiſ phytonē: **l** Mortua / de frenis tñ. Et q̄b signifi-
cat q̄b de pplo illo imagoſ futuros: vt ſimoni mag⁹. Phy-
toniſſa etiā q̄ in endor samuelē: uno ver⁹ demone ſuſciſtavit/
bi mō futura qđixit i pplo illo. i. Reg. xxvij.b. vt dīc Ha-
mo. **m** Et de humo eloquū tuū muſitabit. q.d. In
apo et occulo nō loq̄ris niſi de frenis: qd̄ ē ſignū nimie au-
tacie et cupiditat. **n** Et erit ſic puluſis tenuiſ: q̄ eſt inu-
merabilis. **o** A multitudine ſeſtantū te. i. romanor. **l** De-
bieq̄ ſi legit de ſennacherib: cui⁹ exercit⁹ redact⁹ ſuit in pul-
uerē. j. xxvij.g. **p** Et ſic fauilla p̄trāſiēſ multitudi-
co eoz à cōtra te h̄ualuerūt. i. romanor. i. ſicut fauille q̄ ſp
in motu ſunt et tranſeūt ſuccelliue numerari non poſſunt: ita
nec exercitus romanor. poſterit numerari tantus eſtit. Per
puluerem etiam et fauilla notaſ incendiū et euerſio hieruſaleſ
que a romanis vſq; ad puluerē eſt redacta. **q** Eratos re-
pente illa calamitas hieruſalem: quia ſubito obleſſa eſt an-
te tempus expectatiū. **r** Confeſtum: id eſt ſubito. **s** A
dīo exercitū ſiſtabit hieruſalem i vltionem dīi et
ſancioñum quoſ occidiſ. **v** In tonitruo/qđ audiuum fuſit

ante aduentum romanor. et terra moſa. Conſtruū dicit im-
petum romanor. ad quorum aduentum viſum eſt fieri toni-
truum et terra moueri. Unde ſequitur: **w** Et cōmotione
terre et voce magna: id eſt clamore et tumultu magno.
z Turbinis et tempeſtatis et flamme ignis deuo-
rantis: id eſt fulguris hoies interficiens. Iminincet enim
captiuitate romana / videbanſ ſuper hieruſalem in aere mil-
les armati diſcurrere:

et audiēbantur tons/ trua: et cadebant ful-
gura p̄nūcia ſuture
calamitatis: Uel p̄ h
inuit q̄ romani ſucce-
derit ciuitatē et tēplū.

l Et erit ſicut

x Eccl. xxx. d. Mys-
terere anime rue pla-
cens deo a **y** Et erit
mihi quaſi ariel.
Beneſiſt: quaſi ari-
el: quia quando clau-
ſtralis laborat accidīa vel marcat in penitētia: non eſt omni-
tio leo dei: ſed quaſi leo dei. Unde. ſ. xxij.e. Quid tu hic aut
quaſi quiſ h̄ic: Similiter platus accidiosus non eſt leo dei ſed
quaſi leo dei. Zach. xi. d. O paſtor et idolum derelinquens
gregem. **b** Et circūdabo quaſi ſperam in c.ircūtu
tuo: id eſt mundū volubilem ponam in animo tuo. **d** Et
iaciam contra te aggerem: id eſt carnaliū et mundanor
deſiderior multitudine. **f** Et munimēta ponam i ob-
ſidionem tuam / o tu ariel: id eſt claſtralis: id eſt dignita-
tum et p̄ſtationū ſublimitates: de quib⁹ cogitare et appetere
facit diabolus ut capiat ariel. Abacuk. i.c. Super omnem
munitionē ridebit: et comportabit aggerem et capiet eam.

g H̄uiliaberis: vt nō ſit p̄ueratio tua in cgl. ſcū angelis:
ſed in tra cū brutis. **P** ſ. Hō cū in honore eſſet no intellexit: **105.48.**

coparā ē ſumētiſ ſiſpiētiſ et ſiliſ fac̄ ē illis. **h** De ter-
ra loqueris: et de humo audieſ eloquū tuū: q̄ de
temporalib̄ eſt omnis locutio eorum. Unde. j. Job. iiij.g.
Ipsi de mundo loquunt: et mundus eos audit. Unde hodie
vere poſteſ dici ſuccesſorib̄ petri: id eſt prelatiſ: qd̄ dictum ē
ei. **l** Mat. xxvi. g. Uere tu ex illis eſt: nā et loq̄la tua maniſtū
te fac̄. **Judic. xij.c.** Dic ſeboleth: qd̄ iſerptak ſpica: q̄ respō-
debat thebboleth: qd̄ iſerptak ſpica palearū: quia de pa-
leis: id eſt de terrenis bene ſciunt loqui: ſed de granis verbo-
rum dei non poſſunt: id eſt non ſciunt loqui. **k** Et erit q̄ſi
phytonis de terra vor tua. **l** Doc contra ventriloquos:
De quibus Phil. iiij.d. Quorum deus venter eſt et gloria in
confuſione eorum. **n** Et erit ſicut puluſis tenuiſ mul-
titudo ventilantiū te: id eſt multiplicabunt temptatiōes
oculos mentis excēantes ut puluſis. **p** Et ſicut fauilla
pertransiens multitudine eoz qui contra te p̄qua-
luerunt: id eſt multiplex erit temptatio carniſ: que incendit
vt fauilla. Eccl. xi. d. A ſcintilla vna auger ignis / luxurię ab
vno respectu / vel ab vna locutione: quid ergo a multa fami-
liaritate: **q** Eratos repente / confeſtum a dīo exerci-
tu ſiſtabit in tonitruo r̄. Hic notatur ordo iudi-
cij. Subito veniet: vnde dicit repente. j. Thessal. v.a. Dies
dīi ſic fur in nocte ita veniet: cū enī dixerint pax et ſecuritas:
tūc repente eis ſupueniet interit. Primo ſonabit tuba: et
tūc reſurget mortui: et veniet ad iudiciū. j. Cor. xv.g. Canet
tuba et morui reſurget incorrupti. Secundo erit diſceptatio.
Eſtūt: et dediti mibi māducare. **Mat. xxv. d** Tertio da-
bis ſua diſſinuita: Itē maledicti r̄. **Mat. xxv. d** Illa tria
habes h̄. **U**ltilitabiliſ in tonitruo: ecce tuba. Job. xxvi.
d. Quis poſterit tonitruo magnitudis ei⁹ intueri: Itē Job.
xxvij.a. Tonabit de i voce ſua mirabilis. Eccl. xliij.b. Vox
tonitruo ei⁹ ſerbit trā. i. frenos. **x** Et cōmotione ter-
re: Hic notaſ reſurrecțio mortuor. **y** Et voce magna
turbinis et tempeſtatis: Hic notaſ diſceptatio. **z** Et
flame ignis deuorantis: Hic notaſ ſentētia diſſinuita.

*** Et erit ſicut ſomniū**

Libri

G a Et erit sicut tunc. Tertia pars ubi arguit romanos: quia
Tertia pars hanc destructionem hierusalē ascribebat, prius viribus non deo:
propter quod et citius transiuit per nos eorum. Et best: Et erit sic somniū visiōis nocturne multitudo oīm geniū que dimicauerūt p̄tra ariel. i. h̄ hierusalē.

C b Et oīs à militi tauerūt et obsedērūt et p̄ualuerunt aduersus eā. q. d. sicut somniū cito euāescit: sic oīs q̄ hierusalē impugnauerūt cito transibunt. Qd̄ nō solū d̄ romanis: sed etiā de chaldeis et assyriis et aliis gentib⁹ q̄ iudicos impugnauerunt vere pōt intelligi: qz p̄as et dñiū eorum parū durauit. Primo enī fuit monarchia apud assyrios et chaldeos: et cito perire: et postea fuit apud medos et persas et iher̄ decidit: postea apud grecos et citius corruit: postea apud romanos et iterū ceddit: et adhuc quotidie cadit. c Et sicut somniat esuriēs et comedit. i. videtur ei q̄ detur ei q̄ comedat. d Cum autē fuerit exp̄gesact⁹. i. a somno euāgilit⁹. e Clacua est aia eius. i. vita eius sine refectione. f Et sic somniat sitiēs et bibit. i. videtur ei q̄ bibat. g Et postē fuerit exp̄gesact⁹ a somno. h Lassus adhuc de labore somniū: i Sitit: qz somniando nihil bibit. k Et aia ei⁹. i. vita eius. l Clacua est. i. sine refectione. m Sic erit multitudo oīm geniū que dimicauerūt p̄tra monte sion. i. sicut vanitas somniōp cito trāsīt et multos decipit: sic fortitudo et p̄as romanorū et alia p̄ geniū cito trāsīt et eosdē decepit. Eccl. xxxiiij.a. Vanas spes et mēdiātū viro iſensato: et somnia extollūt imprudētes.

Quarta pars

n Obstupecite tunc. Quarta pars: in qua agit de excepcione iudeorū post destructionem romanorū. Specialis autē p̄ scribas et phariseos: post subversionē hierusalē et tēpli dirigit prophetia: quorū p̄ctis q̄druplicis subuersa est ciuitas: qz suggesserūt p̄plo ut peteret barrabā. o Obstupecite scribez et pharisei vel oīs iudei. p Et admiramini. i. obstupeſcetes admiramini super magnitudine miseriā vestiarum. p Fluctuate et vacillate. i. fluctuabis et vacillabis p̄ te more et dolore. i. tātū timore ac dolorē habebitis: qz nō poteris vos sustinere sup̄ pedes viros. q Inebriamini. i. inebriamini. r Et nō a vino sed dolore. s Et mouemini. i. mouebimini. t Et nō ebrietate vini sed stupore malorum: vt penitentes ut euadatis. Et reuera sic erit: v Qm̄ miscuit vob dñs sp̄m soporis. i. alienationē mēt: qz q̄ne puenit ex nimio dolore. Septuagita: p Sp̄m soporis: dicit: Sp̄m compunctionis. Theodotion: Mēt excessum. x Claudet oculos viros cordis: qz vidētes saluatorē clausis: eos ne cederetis in eū. y Proph̄bas: q̄ deberēt vobis p̄uidere futura et nescierūt et p̄ quos olim sciētā videbat: hos clausit dñs. i. abstulit: qz lex et prophetia vsq; ad iohānē: Matth. xj.b. z Et p̄ncipes viros. i. reges et sacerdotes: q̄ deberent vos defendere. a Qui vident visiones. i. deberēt videre. b Operiet: id est auferet: et tales faciet ut nec se nec vos defendere queāt: nec futura reuelare: nec aliqd p̄uidere: sic ille q̄ oculos corporis habet optos vel clausos videre nō potest. c Et erit vob iudeis vel scribis et phariseis: nō omnibus: d Alio oīu prophetarū obscura et ignota. e Sic p̄ba libri signati. Libp̄ signati vocat totā sacrā scripturā: quia sp̄m uno scripta ē. f Quē cū dederint sciēti lras. i. scribis q̄ se lactabāt scire et intelligere sacrā scripturā: vel cuiilibet aliū iudeo: g Dicēt etiā: h Lege istū. i. expone nob̄ qd̄ d̄ in eo. i Et rindēbit. i. rindere poterit: et vere: k Mō

Esaie

possū: signat⁹ ē enī. i. obscur⁹ et ignor⁹. l Et dabit liber. i. ver⁹ et nouū testamētū: m Nesciēti lras. i. laico vel gentili. n Dicetur op̄ ei: lege libp̄: et rindēbit: nescio lras. q. d. siēfar⁹ nō pōt legere p̄ba libri signati: nec illiterat⁹ pōt intelligere p̄ba libri agit: ita vos iudei nihil intelligitis in sacra scriptura p̄ter corticē l̄fē: quā etiam male intelligūt i mul. 37. dis. c. vītis loci. Et hec i pleta Al. tab fuerūt: q̄n dignitatē et sacerdotiū amiserūt: q̄n ciuitas et tēplū destruncta fuēt a romāis.

B Et dicit dñs a Et erit sicut vītia somniū visiōis nocturne multitudo oīm geniū q̄ dimicauerūt p̄tra ariel tunc. Vītia cōpat p̄ba oīs mundi amatores somniātib⁹: qz q̄qd habēt i mūdo: cū eū gilauerint i morte tūc scient fuisse vībram

vel somniū. Unde Job. xx. b. Vīlūt somniū auolans nō inuenietur. Itēz Job. xxvij. d. Dives cū dormierit nihil secū auferet. P̄s. Vīlūt somniū surgētū: dñe i ciuitate tua imagi p̄s. 72. nē ipso ad nibilū rediges. n Obstupecite et admiramini: fluctuate et vacillate: inebriamini et non a vīno: mouemini et non ebrietate: qm̄ miscuit vob dñs sp̄m soporis. Sex verba ponit in pena malorum contra sex partes iusticie: quia superiori denegauerūt obedientiā et reverentiā: pari consiliū et auxiliū: inferiori defensionē et doctrinā. x Claudet dñs oculos viros: p̄ph̄bas et p̄ncipes viros q̄ vident visiōes op̄iet. i. p̄relatos et docores qui sunt oculi ecclesie: claudet per superbiam: et operiet per avariciā. Dicēt. iij. c. Occūbet sol super p̄ph̄bas: et obtenebrabis super eos dies. Ideo clamat ecclesia in P̄s. Reuelatio p̄s. 18. oculos meos et cōsiderabo mirabilia de lege tua. Et erit vobis visio oīm geniū verba libri signati tunc. Vīc duo genera notant. i. iactātes et nesciētes. Ut rīgē legere nō possūt in libro. Et dicit vīero: Multo melius est legis imperitiam p̄fiteri et iactare prudētiā nec posse scire qd̄ d̄. Proverb. xx. a. Mō didici sapiētiā: et noui scientiā multo. Et de tali mirant̄ iudei Job. vii. b. Quō h̄ lras scīt: cum nō vidicerit: P̄s. Mō cognoui l̄faturā: introibo in portētias dñs: dñe me morabor iusticie tuę soli. Chrys. De eo q̄ somniat q̄ est rex et h̄ oī nocte: alius ē rex ut de die et de nocte nō sentit qz dorūt: vītē istorū letiū regnat: p̄stat q̄ somniator: qz sine tristitia est. Nota libri multiplicitē. Liber p̄scientiē: et h̄ duplex. Liber mītē. i. p̄destinatiōis et reprobatiōis. Exo. xxxij. g. Aut dimitte eis hāc noxā: aut si nō facis: dele me de libro tuo quē scripsi. Vīc signat⁹ est: qz nullus scīt q̄s sit ibi script⁹. Eccl. ix. a. Nemo scīt vītū amore an odio dignus sit: sed oīa in futurū reseruantur incerta. Item liber christus. P̄s. In libro tuo p̄s. 13. omnes scriben. Et hic sigillis septem signatus est: Matiūtate circūcisione: baptissimi suscep̄tione: miseriā suscep̄tione: morte: sepultura: resurrectiōe. Apoc. v. a. Vīdi in dextera se dentis super thronū librum scriptū: intus et foris signatū sūgillis septē: et nemo poterat aperire libri neq̄ respicere illū: et ego flebam multum. Item liber vītē. Phil. iiiij. a. Quorū noīa scripta sūt in libro vītē. Item liber scripture. Zach. v. a. Vīdi et ecce volumen volans. Item liber conscientiē. Daniel. viij. c. Sedit iudicium et libri aperti sunt. Item liber naturae. Roma. i. c. Invisibilis dei per ea q̄ facta sūt intellecta conspicunt. Sap. xiij. b. A magnitudine speciei et creaturē poterit horum creator intueri. P̄s. In libro tuo omnes p̄s. 13. scribēt. Itē liber penē. Maū. i. a. Onus nīnīe liber visiōis. Itē liber picturē. i. xxiiij. a. Complicabunt sicut liber celī.

* Et q̄ appropinquat

G • **Et dixit dñs.** Causam ostēdit q̄re hęc oia p̄tingent su-
deis: qz. ore et labijs dñm laudabāt: sed corde et opere blas-
phemabāt: Et ē p̄structio suspēsiua: vsc̄ ibi: **I**đ ecce. **Dic-**
g: **Et dixit dñs: eo q̄ appropinqt ad me:** b. **Ppls**
iste iudicuſ. l. c. **Ore suo: non corde vel opere. Ore**
dicis appropinqre: qz

Idola nō colebat: que

Damb.15.2. si coleret neutrō mo-

Dar.7.2. do appropinqret. D

Sall.11.1. Et labijs suis: m̄t:

non corde vel opere.

E **Et glorificat me. i.**

laudat. f. Cor aut

el longe est a me:

qua non credebant in

filiū: et qui nō credit i

filiū: non credit in eū

qui misit illū. i. Job.

ii. d. g. Et timuerit

me. i. ostenderit se q̄s

tinerunt me. Et h. b

Mandato hoīm/

n̄ del. i. Et doctrinis. i. traditiōb

scribap et phariseop:

q̄ iusticiā suām statuere volentes: iusticiē dei non sunt subie-

cti: Ro. x. a. q. d. dñs: nō pro reuerētia mandatoꝝ meoꝝ me

timuerūt: sed potius pro reuerētia traditionū suarum: que p̄

serebant mandatis vbi. Unde Matth. xv. a. vñtūr dñs p̄ tra-

eos h testimonio dicens: Irritū fecisti mandatū dei, p̄ tra-

ditionē vestrā: Hypocrite bñ, p̄phetauit de vob̄ esatas, p̄pha-

dicens: Populus hic labijs me honorat: cor aut eop̄ longe

est a me: sine causa aut colūt me docētes doctrinas et māda-

ta hominū. k. Ideo ecce ego addā: culpe eoū/ vindi-

ciam meā. q. d. quia sic faciūt iudei: ideo omnia hęc faciam:

l. Et admirationē faciam populo huic miraculo

grandi et stupēdo. i. tantam et talem p̄gnam inferam eis

vt omes mirent. Qd factū est: quādo ciuitas arsit: et templū

corruīt: et magistroꝝ scientia oīno deperīt: qd fuit miraculū

grande. m. Peribit enī sapientia a sapientib

eius. i. a scribis et phariseis: qui se sapientes reputabāt: et dei sapientias

non receperūt. i. christum. n. Et intellect⁹ prudentiū

eius: id est hierusalē. o. Abscondeſt: vt non reperiant

verā intelligentiā: que in lege et p̄phetis p̄tineſt. Ab hoc loco

apl̄s. i. Cor. i. c. ponit testimoniuſ quoddā: Perdam sapien-

tiam sapientiū: et prudentiū prudentiū reprobabo. Et ibidem

dicit Glo. q̄ de abdia sumpsit apl̄s testimoniuſ. S̄ v̄trobisq̄

potuit sumi: qz v̄trobisq̄ dicis sensus idē: et si nō verba eadē.

p. Vt q̄ p̄fundi estis corde. Supra cōminat⁹ est dñs

hierusalē et scribis et phariseis specialitē: hic cōminat vñtūr-

so populo iudaico dices eos ad tantā cēcitātē venire: vt di-

cant deum non videre ea que ipsi faciūt in occulto: vbi mysti-

ce vocatio gentiū, p̄pheta. Dicit g. p. Vt pale et eternū

vob: q. Qui p̄fundi est corde vt a dño q̄ oia videt:

r. Abscondit⁹ p̄siliū. i. secrētū cordis vestri. s. Quo

rūm. i. quia eoū: t. Sūt in tenebris. i. in abscondito.

v. Opa mala. Job. ix. c. Qui male agit odit lucē. x. Et

dicit: q̄s vider nos: quasi dñs non videat etiam corda.

y. Et q̄s n̄dūt nos: qui tam astute celam⁹ consilia. Eccl.

xxv. b. Non dicas a deo abscondar: et ex sumo q̄s mei memo-

rabis. Job. xxvii. c. O cul⁹ adulteri obseruat caliginē dicens:

nō me videbit oculus: et cooperiet vultū suū. z. Deruer-

sa est hęc vestra cogitatio: qua cogitatis q̄ creator ig-

noꝝ creaturā: Qd ip̄i cogitabāt: a. Quali si lutū tra-

sigulū cogitet: et dicat opus factori suo: non fecisti

me: et signētū dicat factori suo: non intelligis. q. d.

Sicut abusio effet si opus sc̄ile diceret factori suo: nō intel-

ligis qd facis: ita abusio est q̄ homo credat aliqd latere deū.

Nam incomparabilē excellētio est deus hoīe: magis q̄s factor

signēto suo. i. xlviij. c. Et nūc dñe pater noster es tu: nos v̄o-

lūrū: et factor noster tu: et opa manū tuarū oīs nos. i. xlvi.

b. Vt q̄ p̄radicit facio i suo testa de sanis t̄: Nūqd dicet

lutū figulo suo qd facis: et opus tuū absq̄ mans⁹ ē. Unde

sumpsit apl̄s illud Roma. ix. d. Nunq̄ dicit signētū ei q̄ se

finxit: qd me fecisti sic: b. Hōne adhuc i modico t̄c.

Moderatio est supradictē cōminationis. q. d. oīa supradictē

ta faciet yobis: si ex aduerso ei ambulauerit: si vero ad eum

queris fueritis: non so-

lum mala illa vob̄ nō

inferet: sed int̄tū pla-

cabis vobis: vt incul-

ta et silvestria t̄re ve-

streſic̄ ē liban⁹ q̄ est i

ph̄gencia: vertāt i ser.

Ro. 9. d. tileſ et ſecūdos agros:

vt est carmelus q̄ est i

p̄fino palēstie et p̄he-

niciſ: et ſurdos et clau-

dos verba libri prius

i. 32. d. occulta videre et audi-

re faciat. Et h̄: Hō-

ne adhuc in mo-

dico et in breui cō-

ueret libanus. i.

terra steriliſ: vt est libanus: e. In carmel: id est in terra

fertilem: vt est carmel. Hebrei dicunt chermel. f. Et car-

mel in saltum reputabitur: id est terra fertilis in steri-

lem conuertetur: si vos pgnitere non vultis. g. Et uter-

rum si conuersi fueritis: b. Audient in die illa / con-

versionis vestre. k. Surdi verba libri supra signati.

l. Et de tenebris ignorātię

Vel mel⁹ ab illo loco: b. Hōne adhuc t̄c. Pr̄dicti vo

litionē gentium et iudeorū reprobationē tempore aposto-

lorum futuram dicens: b. Hōne adhuc in modico

et in breui: id est cito conuerteſ per apostoloꝝ pr̄dicatio-

nen. d. Libanus: id est gentilis populus candidatus.

e. In carmel: id est ad fidem iudeorum. f. Et car-

mel in saltum reputabitur: id est iudei ad infidelitatem

gentium conuertent. Unde Deut. xxviij. d. Ipse: id est gen-

tilis populus erit i caput et tu in caudam g. Et audient:

auditu interiori. i. In die illa / pr̄dicatiōis apostoloꝝ.

k. Surdi. i. ḡtes q̄ nō audierāt legē v̄l. p̄phetas: uer-

balib. i. v̄l. et noui testamētū scrib et phariseis signati.

l. Et de tenebris et caligine

a. Eo q̄ appropinquat populus iste ore suo: Mystice

et labijs suis glorificat me: cor autem eius longe

est a me. Hoc contra bene dicentes et male viuentes. Hie-

re. xij. a. Prope es tu oī eorum: et longe a renibus eorum.

g. Et timuerūt me mandato hominū et doctrinis.

Hoc contra illos qui plus scruntur vel venerant et legūt sci-

entiam legum et decretaliū q̄s euangelij. Matth. xv. a. Irritū

fecisti mandatū dei apter traditionē vestrā. k. Id cir-

co ecce ego addā et admirationē faciā pplo huic

miraculo grandi et stupēdo: pibit em̄ sapia a sapi-

entibus mundi: qd esset miraculum magnū et glorioſū. Ab

dias. c. Perdā sapientia de idumēa: et prudentiam de monte

esau. i. xlviij. d. Irrita faciēs signa diuinoy: et hariolos in fu-

rorem vertens: conuertēs sapientiam in errorem vel retroſū:

et scientiam illoꝝ stultam faciens. p. Vt qui p̄fundi

estis corde vt a dño abscondat̄. Silūj. i. q̄ celatis iniq-

uitateſ ſtrētā vob̄. Hiere. xvij. b. Profundū est cor hoīs et in

scrutabile. Eccl. xxiij. c. Om̄is homo qui transgredit̄ locum

ſuum: contēnens in animam suam et dicens: quis me videt

circumdat̄ me tenebrē t̄c. Hiere. xxiij. e. Si occultabis ho-

mo in abscondit̄ et ego non videbo eum: Contra hypocri-

tas est hoc: De quib⁹. iij. Cor. iiiij. a. Non deficit⁹ sed abdi-

cam⁹ occulta dedecoris: Que enī i occēto ſiūt ab eis turpe ē

dicere. q. Ouertē libanus in carmel: et carmel in

saltū reputabit̄. Liban⁹ mōs ē icul⁹: et significat laicos.

Carmel mōs fertilis: et significat clericos. Ubi ē ſens⁹. Etra

clericī iſtructuſi: et laici ſtructuſi. P. Doliuit ſumia i defiſū

et exi⁹ aq̄p i ſitum. g. Et audiet i die illa ſurdi v̄ba libri

*** et de tenebris et caligine**

Libri

a Et de tenebris ignoratice. **b** Et caligine culpe.
c Oculi cecoz videbunt. i. qd pte erat in tenebris et caligine et videre non poterat: videbunt. **e** Et addet mites. i. tractabiles et lenes. **f** In dno leticiā. i. leti seruit dno. **g** Et pauperes hoies. i. humiles. **h** In sc̄to isrl exultabunt i. in dno qui sacrificat isrl. **i** Qui defecit qd hualebat. i. ideo veniet b̄c bona misericordia et humiliatio qd mali p̄sūtū sūt: et ab illis tanq; sordib; ciuitas purgata: **k** Consūmat ē. i. cōsumpt̄. **m** Illusor. i. iudei illosores. **n** Aliter. **a** Et de tenebris et caligine. i. qd erant in tenebris ignoratice et caligine peccatorum et idolatrie. **c** Ocu li cecoz. i. gentili. **d** Videbunt mysteria fidei. **e** Et addet mites. i. apli vel pueri gentiles. **f** In dno leticiā. i. letabunt in dno: nō in se: de pueris gentilium grās referentes. **g** Et pauperes homines reb; et spū. i. apli vel omes pueri. **h** In sc̄to isrl exultabunt. i. in dno qui sacrificat credentes in se. **i** Qui defecit in morte christi. **k** Qui hualebat. i. princeps mundi diabolus: **l** Consumat ē. i. p̄sūtū. **m** Illusor. i. deceptor humani generis. i. eius p̄tā diminuta. **n** Et succēsi sunt oēs flāma irae et doloris. **o** Qui vigilabat sup iniqtatē suggestā. i. oēs ministri diaboli. **p** Qui peccare faciebat admonēdo. **q** Hoies. i. iudeos. **r** In vbo blasphemie: vt dicent: In beclēbub p̄ncipe demonioꝝ ejicit demōia: Mat. xij. b. et hmo. **s** Et arguentē in porta. i. christum vel quilibet iustū p̄tōres publice coripliantem. **t** Supplātabant voto nō factō. Amos. v. c. Dio habuerūt coripliantē in porta: et loquentē pfecte abominati sūt. **v** Et declinauerūt frustra a iusto. i. a christo dicētes: Nō habem⁹ regē nisi cesarem. Veli Declinauerūt demones. **x** Frustra ad iustum: id est ad christū temptādū. Hier. xxij. b. Hoc ē nomē qd vocabunt eū dñs iustū noster. **y** Droph hoc. i. qd sic excecati sunt iudei gentib; illuminati. **z** Hec dicit dñs ad domū iacob. i. ad iudeos. Domin⁹ dico. **a** Qui redemit abraam. i. de igne chaldeoz eripuit. Legit enī in Glo. qdā super Gen. xj. chaldeos aram et abraā in ignē piecisse eo qd nollent eū colere. Arā ibi expravit: abraā illeū evasit: Et tangit h. S; ne statim puraret futurū: qd dixerat in modo et in breui subdit: **b** Nō modo. i. tpe esiae. **c** Cōfūdet iacob sup iniqtatē sua confusione bona. **d** Nec modo vultus ei erubescet penitēdo. **e** Sed cū viderit filios suos. i. aplos. **f** Opa manū meap. i. quos ego tales feci. **g** In medio sui sanctificatēs. i. sc̄m predicatēs: nomē meū. Tūc inquā penitebit iacob. **h** In Act. ii. a. Repleti sūt oēs spūlōtō et coperūt loq. **i** Et. j. f. His auditis cōpuncti sūt corde: et dixerūt ad petrū et ad reliq̄s ap̄los: qd faciem⁹ viri fratres. **b** Et sanctificabunt apli dicit prophetā. **i** Sanctū iacob. i. christū d̄ iacob natū: vel significante iacob. **k** Et dñs israel. i. patrē et filiū et spūlātō: predicabūt. **l** Et sciēt iudei. **m** Errantes spū. i. mēte idola colētes. **n** Intellectū spūlātē. **o** Et multatores. i. iudei: qd semp̄ dñm murmurauerūt. **p** Dilcet legē spiritualiter. **W**ystice. **a** Et de tenebris et caligine oculi cecoz videbunt. i. qui se surdos et cecos. i. iegrantes reputāt a dño curabunt. i. xlj. c. Surdi audite et ceci intuem̄. Job. ix. g. Si ceci essetis nō haberetis p̄tū: nūc vero dicit: qd videm⁹ p̄tū vest̄ manet. i. qd

Esiae

Cor. iiiij. b. Dē qd dixit de tenebris lumē splēdescere: ipse lux in cordib; nřis ad illuminationē scientiā claritatē dei. Mat. xi. a. Ite nūciate iobāni: cecoz vidēt claudi ambulāt. **e** Et addet mites i dñio leticiā. Illi addūt leticiā dñio: qd pueri tūt ad ipsū: vel alios pueri faciūt. Lūc. xv. b. Gaudiū erit in celo sup vno peccatore penitētā agēte. **E** Expo. Lapi. XXX. **E** filij deseritores tc. Specialis est ap̄bia p̄ reliq̄as captiuitatē iudei. Legit em Hier. xxix. qd captiuitatis duab; tribūt et cuersa hierusalem et tēplo omes nobiles duxit nabuchodonosor in babylonem: vinitores et agricolās relinquentis in iudea: qd terram colerēt et tributū

ei redderēt: quisb; p̄fecit godoliatā iudei. Qd audiēs bissimael de regio genere: idignās qd godolias p̄sset: pditiose occidit godoliatā. Un timētes iudei iniqtē p̄siliū: vt fugerēt in egyptū. Louocauerunt autem hieremias qd grētes ab eo p̄siliū: qd postulauit indutias vndeclim dierū: qb; trāslactis r̄ndit eis vt remanerēt in iudea: et dñs placaret v̄l pacificaret eis nabuchodonosor quē timebat. Qui noluerūt ei accēscere: s; descēderēt in egyptū. Quos etiā hieremias secut̄ ē ex cōpassiōe: quē ip̄ in egypto occidēt. Qd p̄uidens esaias. c. l. ānis aī cōminaēt eis dicens: **E** filij desertores tc. Dividit asūt h caplū in qdūtō p̄tes. In p̄ma cōminat reliquijs iuda: qd n̄ crediderūt hieremiatē vt nō descēderēt in egyptū. In secula p̄dicit miseriaes et tribulatiōes quas passi sunt in egypto: ibi: **O** iumentorum tc. In tertia p̄dicit redditum duarum tribūnum de seruitute babylonica: ibi: Beati omnes qui ex p̄cent eum. In quarta exponit modum et causam liberationis duarum tribūnum de captiuitate babylonis: ibi: Ecce nomen dñi tc. Dicit ergo: qd **E** temporale et eternū vobis: **r** Filij desertores consilij hieremiatē īmo cōsiliū dei per hieremiatā loquentis. Hebreus dicit hoc esse dictū contra osee filium bela regem israel: qui relicto deo fugit ad islam regem egypti. iiij. Reg. xvij. a. Et dicit desertores: **g** quia deseruerunt dñm: et quia dñs prohibuerat descendere: Deut. xvij. d. **S** nos p̄mā historiā p̄seq̄mū: qd illā expūt Glo. **D**icit dñs: qd nō mēt̄: et ita fuit: qd ip̄i fuit capti et occisi in egypto a nabuchodonosor quē ip̄i fugerunt.

q **E** filij desertores. **W**ystice exponit hoc de scholariibus vel viris claustralibus: qui sepe dominū deserūt et fugiunt in egyptum: quibus v̄ eternū cōminat pp̄ba. Desertores autē dicunt qd frequentē deserūt: sive qd multoties recidiūt. Sicut enī gallina deserit a pullis anetarū quos souit p̄cito aquā inueniūt natabilē: ita christū a claustralib; et scholariib; deserit: qd inueniūt aq̄s dūltiarū vel delitiarū. **U**ni. 3 i. a. Filios enutriūt et exaltātūt: ip̄i autē spreuerūt me. Et nota qd isaac p̄hibit̄ est descendere in egyptū: Gen. xxvj. a. Jacob vero p̄cipit̄ ire in egyptum: Gen. xlvi. a. Et christus sumister: Matth. iiij. c. Isaac interpretat̄ risus: qui non debet queri in mundo sed in solo deo. Jacob interpretat̄ lucita: et significat penitētā et laborem: qui in mundo queri debet et non aliud. Per isaac etiam claustrales significant̄: qui ī mundū descendere prohibent̄: eo qd mortui sunt mundo. Per iacob boni actiūt: per christum p̄dicatores significant̄: qui descendere p̄cipiunt̄ in mundū: vt illi subueniant p̄ opera misericordiæ isti per verba doctrine. Claustralib; igit̄ qui plus mundū qd claustrum frequentāt dicitur: **E** et eternū vobis: **r** **F**iliij nominēt̄: **s** **D**esertores claustrī. **t** **D**icit dominus: qui vos ad claustrum vocauit. ***** **G**Et faceretis cōsiliū

a Ut faceretis osiliū iobāna filij charee: et q̄rūdā alioz
q̄suluerūt eis vt fugerēt in egyptū. b Et no ex me sed
poti⁹ ḥ me. c Et ordiremū telā. i. fragile osiliū et iuti-
le. d Et nō p sp̄m meū q̄ monebat remanere in hiere-
mia et nō fugere. e Ut addererel p̄ctīn p̄temp⁹ et sup-
bię: f Sup p̄ctīn
idolatrie. Hebre⁹ dīc:
Hic exēplū sumis dī si
lia pharaonis: q̄ de te
la ordīda cū m̄re p̄tu-
lit: sed iuxta ei⁹ docri-
nā nō p̄cessit: Ibi enī
llis dea lanſificij cole-
bat. g Qui abu-
lat. i. q̄ ambulare dis-
ponitis. h Et de-
scendatis in egyptū
mortuo godo
lia: quod fuit. cl. annis
post esatam. i Et
os meū non interrogastī. l. hieremīa ap̄ham. Prophē-
te enim os dñi dicunt: q̄ per illos dñis loquit̄. Unde. j. xl. b.
Os dñi locutū est. Hier. xv. d. Si sepaueris preciosū a vili
q̄si os meū eris. Et quō dicit h: Os meū non interrogastis:
cū legal. Hier. xlj. a. q̄ ipsū interrogauerūt. Rñsio. H̄cū.
tū nō interrogasse quia nō ac̄euerūt osilio eius. k Spe-
rantes auxiliū in fortitudine pharaois regis egypti.
Pharao em ē nomē regie dignitatis. l. qd̄ suenit oib⁹ regib⁹
egypti: sicut augustus cefar omnib⁹ regib⁹ sive impatorib⁹
romani. m Habētes fiduciā in ymbra egypti. i. in
fragili et vana p̄tectione egyptior̄. m Et erit vobis fortitu-
do pharaonis: qui p̄pro nomine mēphres dicebat.
o In p̄fusionē quam puratis vobis esse in p̄tectionem.
p Et fiducia ymbre egypti. i. quaz habetis in ymbra
egypti. q In ignominiā: q̄ nabuchodonosor audito
q̄ interfectus esset godolias: p̄sonaliter venit i iudeam: et nō
inueniens ibi iudeos: descendit in egyptū: et sublugauit eam
sibi: et omnes iudeos quos ibi inuenire potuit: interfecit: et
ita ignominiose osiliū sunt et fraudati a spe sua. r Jerant
eni in thanis. q. d. merito fortitudo pharaonis erit vobis in
confusione. Jerāt enī. l. būt: s In thanis ciuitate egypti
principes tui. Irrisorie dic̄ p̄ncipes: q̄ erāt agricō-
le et vinitores. t Et nūcij tui v̄sq ad anes p̄uenēt.
Anes ē ciuitas in finib⁹ egypti sita. Foris iudei timore p̄-
territionis sūt ausi remanere in thanis q̄ affinior erat iudee:
et iō fugerunt v̄sq ad anes. u D̄es osiliū sūt sup pplo
q̄ eis p̄delle nō poterat. i. quia sperauerūt in egyptis:
q̄ non potuerūt eos defendere q̄ nabuchodonosor: uno ma-
gis ignominiose tractauit eos q̄ si in terra iuda remāsissent.
v Nō fuerūt egypti: z In auxiliū iudeis. a Et
i aliquā ytilitatē: b̄i p̄fusionē et i opprobriū: et ipsi
egyptis. Nam vt dicit Hiero: Cū ipsis iudeis mit h̄iere-
mias in egyptum: p̄phetas eis et factis et verbis: Nam cum
habitarēt in thanis: aggregauit super quālibet portam ciuitatis
acerū lapidū dices: Veniet nabuchodonosor: et tot p̄n-
cipes possidebūt hanc portam: quot habet lapides. Quo au-
ditō dixerūt ei iudei: Tu nos reddis odiosos egyptis: et si
audierit rex egypti: q̄ p̄pter nos debeat venire nabuchodo-
nosor: expellerit nos de finib⁹ suis. Et cum nollet desistere hi-
remias: lapidauerāt eū lapidib⁹ q̄s coaceruauerat. b̄i On⁹
iumentor⁹ austri. Scđa pars vbi p̄dicit esaias miseras q̄s
passi sunt iudei in egypto: vocans eos iumenta austri. Jumē-
ta: q̄s noluerunt audire osiliū hieremīe sicut bruta. Tel quia
onerati rebus suis et supellecīib⁹ fuerūt. Austri: q̄s fugerūt
in egyptum: que est ad austri respectu h̄ierusalē. Et nota h̄
Slo. baymonis: q̄ dicit decē onera p̄cessisse: et hoc dicit vñ-
decimū. Qd̄ videt falsū: Mā. S. xxliij. a. sup illud: Ecce dñs
nudabit terrā: ponit Slo. duodecim onera p̄pter istud. Re-
sponsio. Illa Slo. tria onera dicit: Onus iudee onus israel:
onus vallis visionis: que ista Slo. p̄ uno computat: quia h̄

numerat et distinguunt tū onera diuersarū gentium. Unde cū
iudea/israel/vallis visionis/pro eadem gente accipiat. s. pro
iudeis/dicitur visio onus. Ibi distinguunt̄ tria: quia distin-
cte egit esaias de illis et in diuersis locis. Dicit q̄: b̄i On⁹
iumentor⁹ austri. i. h̄ec ē op̄issio iudeor̄ ir̄onabilis: qui in

egyptū cum oneratis
iumentis fugerūt: que
erit eis. Hebre⁹. i. eo
rum qui iumenta one-
rabat ad deserēdū au-
rū i egyptū regis susc.
¶ In tra tri.

a Et faceretis consiliū mundi vel
carnis. b̄i Et non ex me sed contra me.
Nam mūdus consu-
lit vanitatem caro volu-
pratē dñs veritatem.

Veritas deserit: vo-
luptas et vanitas toto desiderio diligunt. P. S. Filii hominū
v̄sq quo graui corde: ut quid diligitis vanitatē et queritis me-
daciū. O see. xij. a. Ephraim pascit ventū et sequit̄ estum: to-
ta die mendaciū et vastitatē multiplicat. c Et ordiremū
ni telam vanitatis: De qua. S. xxv. c. Celam quā ordīnē
super vniuersas natōes p̄cipitabit. d Et nō p sp̄m me-
um: q̄ ille docet veritatem. Job. xvij. c. Cum venerit ille sp̄-
ritus veritatis docebit vos omnē veritatem. e Ut addere
tis p̄ctīn/supbię. f Sup p̄ctīn/auricie. g. v.e. Ut qui
trahitis iniqtatē in funiculis vanitas: et quasi vinculū plau-
stri peccat. O see. iiij. a. Sanguis sanguinem tenet. g Qui
ambulat̄/de virtu in virtū. h Et descēdat̄ i egyptū.
i. in infernū. Proverb. xiiij. b. Est via que videt hoī re-
cta: nouissima aut̄ eius ducit ad mortē. Job. xxxi. a. Non
ipse considerat vias meas: et cūctos gressus meos dñnume-
rat: si ambulauit in vanitate: et festinauit in dolo pes meus:
i Et os meū nō interrogastī. i. sacrā scripturā: vel do-
ctores ei⁹. Hier. xv. d. Si sepaueris p̄ciosū a vili: q̄si os meū
eris. k Sperates auxiliū i fortitudine pharaonis. i.
pratis secularis. l Habētes fiduciā in ymbra egypti. i.
divitij mūdi: q̄ trāseuit velut ymbra. Sap. v. b. Trā-
serūt oīa velut ymbra. Proverb. xi. d. Qui p̄fidit i divitij su-
is corrueit. m Et erit vobis claustralib⁹ q̄ deberet i solo
deo cōsiderere. n Fortitudo pharaonis. i. potestas secu-
lariū. o In p̄fusionē semptēna. p Et fiducia ymb-
re egypti. i. divitiarū mūdi. q In ignominiā: Mā q̄ ma-
ior ignomina monacho q̄ i divitij mūdi p̄fidere. Eccl. xxliij.
a. Quasi q̄ apprehēdīt ymbra et seq̄ ventū: sic q̄ attēdit ad vi-
sa mēdacia. r Jerāt in thanis p̄ncipes tui. i. plati tus.
s Et nūcij tui. i. p̄dicatores tui: v Gs̄ ad anes p̄ue-
nerūt. Thanis interptat̄ hūile mādatū: et significat mūdi
q̄ hūilia et villa mādat. Illuc radunt̄ plati. Anes extrema ci-
uitas egypti: Et interptat̄ donū meū: vel glorificatio mea.
Ad anes igitur h̄ierusalē nūctos p̄uenire: qd̄ aliud est q̄ p̄di-
catores dona t̄palia: vel laudes hominū querere. j. lvij. b.
Misisti legatos tuos p̄cul: et humiliata es v̄sq ad inferos.
t D̄es confusi sūt sup pplo q̄ eis p̄delle non po-
terat: nō fuerūt in auxiliū et in aliquā ytilitatē: sed
in confusione et in opprobriū. i. super p̄sanguineis qui
hodie plati ecclesiis sunt in confusione et opprobriū apud
deum et hoīes. Michæl. viij. b. Inimici hoīis domestici ei⁹.
b̄i Onus iumentor⁹ austri. i. monachor̄ claustrī. Terra
quidem austri/terra luminis est et feruoris et fertilitatis: vnde
claustrum significat: qd̄ debet habere lumen p̄templationis
et feruore deuotōis et fertilitatem bonę op̄ationis. S. xx. d.
Occurrite sicuti fertē aquam: qui habitatis terram austri:
cum panibus occurrite fugienti. Josue. xv. d. Terrā australē
et arentē dedisti mīhi/fige et irriguam. Jumentis igitur clau-
stralibus. i. qui carnaliſ ut iumenta viuūt: est onus importabi-
le. De q̄bus Jobel. j. d. Cōputuerūt iumenta i stercore suo.
* In terra tribulatiōis

Libri

a In terra tribulatiōis et angustie. i. in egypto: vbi putabat se h̄ic pacem et regem. Et aplaudit p̄pha nois interpretationi: Egyptus enī interpt̄as megor vel tenebrę. Dicit etiā hebraice moacim: qd̄ interpt̄as tribulatio v̄l angustia: vñ idem est terra tribulatiōis et angustie qd̄ egyptus. Uel ideo terra tribulationis et angustie appellaſt: qz iudei fugientes illuc m̄ltas tribulatiōes et angustias passi sunt. Uel terra tribulatiōis et angustie dicit heremus per quaz iohāna fili⁹ charee duxit iudeos vbi multa mala passi sunt. Deinde loquēs metaphorice de iudeis illis et de duci bus eorum dicit: b

b Leona. i. h̄erusalem vel populus q̄ olim habuit dignitatē respectu aliorū plorū. c Et leo. i. iohanna dux eoz et alii p̄ncipes. Hec duo preponit vt locū habeat sequens relatio. d Ex eis. i. leona et leone: e Cliperā et regulus volās nāceſ. q. d. ex his venenatis nācent venenati. Regulus volās dicit: quia cito trāſiuit ip̄s in egyptū. Uli hebreus dicit: Sicut avis volatu alta trāſit sic intrauerūt festini in egyptū. Uel sic p̄strua tur litera. b Leona. i. rapsaces. c Et leo. i. supbi: furerūt. d Ex eis. i. inter eos. e Cliperā. i. dolosi: sic fuit h̄isimael: q̄ occidit godolīa vt vīpera matrē. f Et regulus volās. i. cito transiēt. i. prauī p̄siliarij: vt iohanna q̄ p̄suluit vt fūgeret in egyptū fūerūt ex eis. Ipsi dico: g Portantes sup humeros iumētorū diuītias suas aurū et argētū et cetera q̄ habebāt: h Sup gibbū camelorū. i. super gibbosos camelos: thesauros suos. Septuaginta. Super asinos et camelos. k Ad populū qui eis p̄desse nō poterat. i. defendere h̄ nabuchodonosor quem ti mebat. l Egypt⁹ enī fruſtra et vane auxiliabif. i. p̄mittet auxiliū: q̄ aduentēt nabuchodonosor parauerunt se egypti ad repugnādū: sed nō potuerūt resistere: et ita vanū fuit eoz auxiliū. m Ideo. i. qz: in egypti⁹ ē vanū p̄siliū: et auxiliū: n Clamaui dic esatas. i. apte p̄dixi lōge ante: o Sup hoc q̄ vult fugere in egyptū. p Supbia tñ est in egypto: nō p̄stātia bellū: Loquūt enī grādia cū operētur exigua. Igit⁹. q Quiesce in terra tua o popule iuda. r H̄ic ḡ t̄c. Scđm hebreos loquit h̄ dñs ad esaiā dicēs vt scriberet p̄tinaciā iudeop̄: q̄ noluerūt acq̄escere hieremiq̄ qn̄ descēderēt in egyptū: ita q̄ sc̄ptura p̄durarer v̄sc̄ ad t̄ps affictiōis eoz: et esset in testimoniu p̄tra eos. Uel melius: vt dic̄t h̄aimo loquit dñs ad hieremilā: q̄ vīdēs q̄ nollent ei acquiescere iudei: descendit cū eis: vt eos quantū posset a malitia reuocaret. H̄ic ḡ dñs ad hieremilā vt scriberet sup buxū. i. firmis h̄i q̄ iudei admoniti noluerūt acq̄escere: vt cū afflictio venerit maḡ torqant: q̄ credere noluerūt: et sibi totū impudent. Preuidēs iigit in sp̄li esatas iterū dñm ad hieremilā loquētē: dic in psona dñi loquētē ad hieremilā. r H̄ic ḡ. i. ex quo ita obstinatē sī iudei q̄ credere nolūt. H̄ic ḡ o tu h̄ieremilā. s Ingressus egypti cū eis: t Scribe sup buxū. i. firmis: vt in op̄etu maneat scriptū in testimoniu p̄tra illos. x Et i libro diligēt exara illud. q. d. bis scribe vt si vna sc̄ptura pereat: altera remaneat. z Erit i die nouissimo. i. cū res p̄dicta cōplēta fuerit q̄ nabuchodonosor. a In testimoniu v̄sc̄ i sempifñū vītar̄ p̄phetā: q̄ eos docui et monui ne descēderēt i egyptū: et ipsi noluerunt acq̄escere. b Ad populū enī ad iracūdiā puocās ē: rebellis et incredulus dicēs: nō manebim⁹: sed in egyptū fugiem⁹: h̄iere. xlviij. b. c Et fili⁹ mēdaceſ: q̄ dixerit hieremiq̄ vt p̄uleret p̄ eis dñm: et ipsi faceret q̄cqd̄ p̄cipet eis: et postea noluerūt facere: vt legiſ h̄iere. xlviij. a. d Filii noleſ audire legē dei. i. v̄bū dei q̄ bieremilā ad qd̄ faciēdū

Elaie

se ligauerāt dicētes: Sit dñs testi in nos vītar̄ et fidē: si nō iuxta oē verbū in q̄ miserit te dñs de⁹ tuus ad nos: sic faciemus siue bonū est siue malū: h̄iere. xlviij. a. Hebreus tñ expo nit de egypti⁹. q. d. dñs iudeis: Molite ingredi ad talē po pulū: si aspera via nō terret: v̄l mali mores p̄lī vos terreāt.

Sed nos p̄mā exposi tionē de iudeis p̄seq̄. b. t̄c mur. e Qui di cit vidētib⁹ futura i. p̄phēt̄. s. hieremiq̄ baruch et osee. f. h̄o. g. t̄c. lute videre. i. vīla an nūciare. g Et aspi ciētib⁹: nolite aspi cere nob̄ ea q̄ rec ta sūt. i. ne p̄phēt̄ nob̄ ea q̄ dicit esse re cta. s. vt maneam⁹ in terra nīa: q̄ nō audie mus. Dicēbat enī sug

gillādo: Nō est v̄bū dñi: sed baruch q̄ in hac terra velle ma nere et nob̄ dñari: h̄iere. xlviij. b. Et sui nō erāt tributarij: sed q̄sī dñi terre volēte nabuchodonosor. h̄o. l̄. q̄mū nob̄

placentia. s. vt eam⁹

a In terra tribulatiōis et angustie. i. in clauſtro. Dystice b Leona. i. p̄gregatio sterilis. Leona enim vix vñ parit. Job. xxviiij. d. Munqd̄ capies leona p̄dā: et aīaz catulorū ei⁹ implebis: c Et leo. i. mal⁹ et crudelis p̄lat⁹. Sop̄. liij. a. Principes ei⁹ q̄li leones. d Ex eis. vīpera: que m̄rem interficit: apostata monach⁹. f Et regul⁹ volās: q̄ so lo vīsu inficit aues volātes. i. male p̄uerātes monachos: q̄ exēplo suo alios clauſtrales corrupūt: q̄ pēnis fūtū volate debet i celū. Sap̄. liij. b. Ex iniq̄s oēs q̄ nascunt fili⁹ testes s̄t neq̄tē aduersus parētes interrogatiōe sua. g Portantes sup humerū iumētorū diuītias suas. Diuītē clauſtralū sūt obseruātē religiōis. De qb⁹ Prouer. viij. b. Redēptio aīe vīti diuītē sue. Has serūt sup humeros iumētorū: q̄ tñ exteri⁹ religiōne seruāt in habitu et tonsura: et interi⁹ nthil. b Sup gibbū camelorū thesauros suos. i. oga p̄silij et p̄fectiōis. k Ad pp̄lm̄ q̄ eis p̄desse nō pot̄. Hoc h̄ hypocritas qui opera p̄silij ad ostentatiōē mūdi faciunt. l Egypt⁹ enī fruſtra et vane auxiliabif. i. mūd̄ q̄ in articulo mori auxiliari nō pot̄. m. Job. clamaui dic̄t vir iust⁹ ex magno dolore cordis. o Sup hoc q̄ in mūd̄ ē vanū auxiliū. p Supbia tñ est in mūd̄. s. Job. iiij. c. Omne qd̄ est i mūd̄ aut ē p̄cupiscētia oclōp̄ r̄c. q Quiesce clauſtralis i clauſtro tuo. i. lvij. b. In multitudine vīe tē laborasti: nō dixisti q̄fēcā. r H̄ic ḡ ingressus intelligētā sc̄pture secretū p̄sc̄t̄: t Scribe o p̄dicatoř: v Sup buxū. i. sup dura corda p̄ctōp̄: x Et in libro cordis. y Diligenſ exara illud sc̄ptū. i. mala q̄ fecerūt: supplicia q̄ meruerūt: p̄misā q̄ amiserūt. h̄iere. xvij. a. Petri iuda sc̄ptū ē stilo ferreo in vīngue adamātino. Abacuk. ii. a. Scribe vīſū et explana eū sup tabulas. Septuagita. Et manifesta i buxo. z Et erit i die nouissimo i testimoniu v̄sc̄ i sempifñū: h̄ illos q̄ destiterūt a p̄tis cī viderent dānū eorū. Ero. xvij. d. Scribe h̄ ob monimētū i libro. b Mpls enī ad iracūdiā puocās ē: ope. c Filii mēdaceſ ore. d Filii nolētes audire legē dei corde. Prouer. xxvij. b. Qui declinat aures suas ne audiat legē: oratio ei⁹ erit execrabilis. e Qui dicūt vidētib⁹. i. p̄dicatořib⁹: f Molite vi dēre. i. nolite nobis p̄dicare v̄bū dñi. Amos. viij. c. Qui vīdes gradere: fugē i frā iuda: et comedē ibi panē tūbū: et ibi p̄phetabis: et i bethel nō adiicies vītra vt p̄phēt̄: q̄ sc̄ptū reḡ ē. g Et aspi ciētib⁹. i. doctorib⁹: h Molite aspicere nob̄ ea q̄ recta sūt. i. oga mīscōd̄ v̄l penitētē q̄ recte ducūt ad patriā: et q̄ nō exēſit ab extremis. Vlā hō i pena nascit et i pena morit: et sō i pena debet vivere. Job. v. b. Hō nascit ad labore. h̄o. l̄. q̄mū nob̄ placētia. s. q̄lici tū est h̄ic plures p̄bēdas: eo q̄ m̄lti boni habuerūt eas: et alia

buuiſmodi. Prouer. b.

a placetia. s. vt eam in egyptiū. a Cidete nob errores. l.
vt eam in egyptiū: qd vos dicitis errorē. q. d. sinite nos errare.
b Auferte a me. Modo singulariter mō pluralit loquit
ps. c Elam: qua docetis vos. p̄b̄tē. d Declinate
a me semitā. i. auferte a me hanc veritatem quam p̄sulitis.

e Cesset a facie
nostra. id ē a blemia
l. f Sc̄tūs Isrl
i. monita ei c̄ssent:
q. d. nolumus tenere
vī tuā: neqz ap̄l p̄/
dices nobis p̄ba dñi.
k D̄pt̄r̄ea. i. qz
reprobatis monita dñi
p̄b̄teremā. b H̄ec
dicit sanctus Isrl
i. de sc̄t̄icas israel.
l D̄ro eo q̄ ex
p̄b̄rast̄ v̄b̄ hoc
i. p̄sili p̄b̄ ḡbie
mā ut habitaretis in
terra vestra. k Et
sperasti i calūniā:
i. in egyptios calum/
niosos & dolosos. l

m Et i tumultū. i. i tumultuosā supb̄la egyptior̄. m Et ini/
xi esti spe & fiducia. n Sup eo i tumultu. i. sug sp̄lo tumultuo
et superbo. o D̄pt̄r̄ea. i. p̄pter exp̄b̄rationem
et sp̄e i tumultu. p Erit vob̄ incredul. q Iniquitas hec
i. trāgressio p̄cepli. i. causa p̄c̄ritis: r Sic infruptio:
muri. s Cadēs subito. t Et req̄sita i muro excuso
a dicētib̄: q̄n cadet mur̄ iste ruinos. tli. Req̄sita. i. resarti
ta exteri. v Qm subito dū nō sperat veniet p̄tritio
ei. muri. i. ruina. Sic inq̄ erit de vobis. q. d. p̄ hac iniquitate
cadetis subito & oīno sic mur̄ interrup̄t̄: cui ruina longa ē
a fundamento v̄sq ad sūfū. Et sicut talis mur̄ difficile repari
pot & p̄st̄n decorē recip̄e: sic vos. x Et cōminuetur.
Alia similitudo maḡ exp̄mēs eoz oīmodaz destructionē: q̄
repari nō posset sic lagena p̄fracta. Et cōminuet mur̄. i.
duricia & supbia vīa. y Sic p̄terif lagena figuli p̄tri
tioē p̄ualida. i. irrepabilis. z Et nō inueniet de fra
gmeti ei testa in q̄ portet. i. in qua portari possit igni
culus de incēdio. a Aut hauriat. i. hauriri possit:
b M̄arū aq̄ de souea. i. de fonte vel de puteo vel lacu
v̄l cisterna. q. d. sic nec de vob̄ aliqd v̄tile remanebit p̄sequēte
nabuchodonosor. Uel sic construe l̄ram. o D̄pt̄r̄ea
erit vob̄ incredulis exp̄b̄ratio p̄pharū & sp̄s i tumultu:
p Sic interruptio cadēs. & req̄sita ad repandū & non
inuenta. t In muro excuso: hic v̄lus finitur. i. sic mu
rus interrupt̄ ruinosus & alt̄ subito cadit & irrepabilis: sic et
vos subito & irrepabilis destruemini. v Qm subito dū
nō sperat veniet p̄tritio ei. i. muri: ita & vīa. x Et co
minuet mur̄: ita & vos. y Sic p̄terif lagena figuli
p̄tritioē p̄ualida. i. irrepabilis. z Et nō inueniet de
fragmetis ei testa. i. frusti aliqd in qua portet igni
culus de incēdio: aut hauriat parū aq̄ de souea. Et
revera sic erit: c Quia hec dīc dñs de sc̄tūs Isrl:
q̄ p̄me dicit esaias: & p̄b̄teremā vobis loquit dices: d Si
revertamini p̄rāto p̄silio vīo & p̄posito fugiēdi in egyptiū.
e Et q̄escatis in terra vīa. f Salui erit i nabu
chodonosor. i. nabuchodonosor nibil mali faciet vob̄. g In
silētio q̄dēs vel absq̄ oī tumultu bellī. h Eti sp̄e h̄ra i
deo nō in egyptio. i Erit fortitudo vīa. i. tam fortes eri
tis q̄merito possit sperare euasionem a nabuchodonosor.
k Et noluitst̄ obediē mibi dicit dñs: l Et dixistis:
nequach̄ manebim̄ h. m Sed ad eq̄s egyptior̄ qui
abūdāt in eq̄s: n Fugiem̄. i. celeri cursu ibim̄. Et r̄ndet
dñs: quia ita dixistis: o Id fugietl a facie hostiū vela
terra vīa. Et r̄ndet ipsi: Reuera fugiem̄ in egyptiū. p Et
sup veloces ascēdem̄. i. cōcito gradu p̄gem̄ ad egyptiū:
os: ita velocit sic ille q̄ sup velocē equū fugit. Et r̄ndet dñs:

r Ideo q̄ ita vult fugere velocit. s Velociores erūt
q̄ p̄sequēt̄ vos. i. chaldei: q̄s nō potest̄ effugere. t Abil
le homines egyptiū in quibus ostiditis: v Et a facie ter
roris vniūs chaldei fugerint supple. x Et a facie ter
roris q̄nq̄ chaldeoz. y Fugietis vos om̄es iudei.

z Donec reli.

x̄ huicmodi. Pro
verb. xvij. a. Nō reci
pit stult̄ p̄ba pruden
tie nisi ea dixerit q̄ ver
sant in corde suo. ij. B
Reg. xij. c. Ego odi
illū q̄ nō p̄b̄terat mi
binisi malū. a Cid
ete nob errores. i. sin
te nos errare. b

B Auferte a me vīā
qua docet. d Declinate
a me semitā. & p̄sili p̄zor: ego
nolo eē monach̄. Ita
dicūt q̄b̄ p̄dicat q̄n
placet. e Cesset a
facie nīra sc̄tūs Isrl.
Job. xij. b. Qui dir

erūt deo: recede a nob̄: sc̄ia vīarū tuarū nolum̄: Quis ē op̄s
vt fuitam̄ ei: Malach. ij. d. Dixisti: van̄ ē q̄ fuit deo: & q̄d
emolimēt̄ nob̄ erit q̄ custodiūm̄ p̄cepta ei. g D̄pt̄r̄ea
hec dīc sc̄tūs Isrl: p̄ eo q̄ exp̄b̄rast̄ v̄b̄
hoc & sperasti i calūniā & tumultū. i. i causas & lues.
m Et inixi esti sup eo. i. tumultu causarū. o D̄pt̄r̄ea
erit vob̄ iniquitas hec: q̄ nibil iniquus q̄ monach̄
causidic aut litigato. r Sic infruptio cadēs & req̄
sita i muro excuso. Infruptio diu minat̄ ruinā & subito
cadit: sic dei cōminatio sup tales diu durauit: & subito q̄siq̄ se
riet. Job. xxvij. d. Ap̄phēdet̄ cū q̄si aq̄ inopia: & nocte opp̄
met eū tēpestas. j. Thessal. v. a. Cū dixerint pax & securitas
tūc repēt̄n̄ eis supueniet interit. v Qm subito dum
nō sperat veniet p̄tritio ei. i. in corpē & aia. s. x. e. Ab
aia v̄sq ad carnē p̄sumet. r Et cōminuet sic p̄terif la
gena figuli p̄tritione p̄ualida. Mai. Absq̄ misericor
dia p̄tritio valida ē p̄gna tp̄alis: validior p̄gna purgatoriū: p̄
ualida p̄gna inferni. s. x. g. Ecce dicator dñs exercitū: p̄frin
get lagūculā in terrorē: & excelsi statura succidens. z Et nō
inueniet de fragmeti ei testa in q̄ portet ignicul̄ de
incēdio: aut hauriat parū aq̄ de souea. Duo tāgit ge
nera p̄tōr̄: et q̄b̄ oīa alia orunt̄. i. amore male accēdēt: et
timorē male humiliant̄: que p̄ incēdī & soueam designant.
Uli P̄. Incēsa igni & suffossa. Tūc nō inueniet testa de fra
gmetis in q̄ portet ignis de incēdio vel aq̄ de souea: q̄si sic
p̄terif p̄tōr̄: vt nec peccare velit p̄ amorē male iflāmātē: nec
p̄ timorē male hūllianē. c Qz hec dīc dñs sc̄tūs Isrl:
si revertamini a malo penitētā. d Et q̄escat̄ i bono p̄
iusticiā. f Salui erit i futuro p̄ ḡham. Ecce tres statūs
christianē religiōsās tāgit h̄ p̄ba. Sar̄ p̄nīe star̄ iusticie/
star̄ glīe. g In silētio cordis & op̄is. h Et i sp̄e lōga
nimitat̄. i Erit fortitudo vīa. j. xxxij. d. Et erit op̄us
iusticiē pax: & cult̄ iusticiē silētū: & securitas v̄sq i sempitnū.
Septwagīta. Cū reuersus ī gemuerit salū erit: & sc̄ies vbi sue
ris: q̄ p̄fidebas sup vanis: vana facta ē fortitudo vīa. k Et
noluitst̄ obediē mibi. l Et dixisti nequach̄ mane
bim̄ i clauistro. m H̄z ad eq̄s fugiem̄ i. ad pompā mū
di. Michæl. v. c. Aufera eq̄s tuos d̄ medio tui. Zach. xij. c.
Et erit ruina eq̄ & muli & camelī & asini. o Id fugietis
a clauistro: q̄ vultis fugere ad eq̄s. p Et lup̄ veloces i
velocit̄ q̄ Ascēdem̄ ad culmia dignitatiū. r Id vel
ociores erūt q̄ p̄sequēt̄ vos. s. dēmōdes. Thren. iiij. d.
Velociores sunt p̄secutores nīi aq̄is cēlt̄: sup mōtes p̄secuti
sunt nos. Abacuk. i. c. Volabūt q̄si aq̄la festinās ad comedē
dū. t Abille hoīes a facie terroris vniū: & a facie
terroris q̄nq̄ fugietl. i. millenariū mūdi fugit ante p̄di
k vīa catoz vītate.

Libri

a Donec relinqmini pauci in signū tantę captiuitatis.
 b Quasi malus nauis naufrage relinquit fix⁹. c In
 vertice monti in signū naufragij: d Et q̄si signū sup
 collē. q.d. sicut sit aliquid q̄nae fracta malus vel p̄tia
 aliq̄ ponit in loco eminēti: vt aliq̄ nautigātes sibi caueant: sic
 iudeis fractis & destru
 ctis a nabuchodnosor
 aliq̄ remanebūt & pau
 ci: q̄ erūt in afflictione
 et miseria in signū in
 obedientē eoz & poten
 tie dei: q̄ eos inobedi
 entes destruxit. e
 D̄opterea. i. qz
 estis punaces in po
 sitio v̄o: f Et pe
 stat dñs vt mulre
 atur v̄i. i. differt mi
 sereri vobis. b Et
 ideo: p̄t p̄tinacā re
 strā: g Exaltabit parces vobis. i. elōgabit vt pcat vo
 bis. h Quia d̄e iudicij dñs. i. ita faciet quia iust⁹ est.
 Tel. e D̄opterea. i. ppter magnā miseria q̄ euueniet vo
 bis nisi penituerit: f Expectat dñs penitentiā vestrā.
 g At misereat v̄i penitētiū: h Et io: q̄ expectat peni
 tentiā vestrā: i Exaltabit in misericordia. k Parces vobis.
 p̄cere volēs si vos vult⁹ penitere. Et b ita faciet: l Quia
 d̄e iudicij dñs. i. q̄ discrete iudicat: & q̄ vult punire p̄t
 vel parcer: vel vt post longā expectationē iust⁹ vos puni
 erit: m Beati oēs v̄i. Tertia pars vbi: p̄pherat esatas de
 reditu iudeorum a captiuitate babylonica post septuaginta
 annos captiuitatis: data licentia redeundi a dario et cyro.
 q.d. ergo: ita vos iudei qui non vultis acq̄escere hieremis⁹
 in magnā miseria deuenieritis: quia p̄fiditis i auxilio egyptio
 rum: sed illi qui sunt in babylone & expectat dei misericordiam vt
 liberet eos: beati sunt. Et hoc est: Beati oēs iudici⁹ q̄ sūt in
 babylone. n Qui expectat v̄i. i. dñm recta spe. Et re
 uera beati: o D̄opulus eni sion: q̄ modo ē in babylone
 captus. p Habitabit in hierusalem a cyro liberatus.
 q D̄olorans prius in captiuitate existens r Nequac̄
 plorabis a captiuitate liberat⁹ hierlm̄ inhabitās. Et quō
 erit b: Ecce: s Abilserans dñs: t Diserebit tui.
 Metaplasim⁹ est. O popule q̄ es in babylone: vel o hierlm̄:
 v Ad vocē clamoris tui. i. ōnōis tuę: x Statum vt
 audierit: si digna audi: y Rūdebit tibi: inspirās cyro
 vt dei tibi licetiā redeudi. z Et dabit tibi dñs: Itē meta
 plasm⁹ i. p̄lo de babylone redeuti. a Panē artū & aquā
 breue. q.d. penuria sustinebūt iudei i reditu de babylone: et
 etiam in hierusalē in p̄ncipio q̄i c̄perit edificare: sicut dicit
 in quadā Blo. sup sachariā: Lantā sustinuerūt inedia: vt vx
 ores p̄fectas macie redditā p̄spēritate olimiserint: & alienige
 nas supdixerunt: sicut dicit. i. Eldre. i. fine. b Et nō faciet
 v̄is: auolare. i. recedere a te v̄lra. c Doctorē tui:
 id est esdrā: q̄ cum eis vel parū post eos redit de babylone
 sub artaxerxe duodecimo anno regni ei⁹. d Et erūt oculi
 tui vidētes h̄ceptore tui. i. neemī: qui post esdrā redit
 de babylone viceclimo anno artaxerxis. e Et aures tuę
 audiet x̄bū monēti post tergū. i. aures neemī & eld̄e
 monēti & dicentū: f H̄ec via. i. obseruatio vel obedi
 entia mandator̄ dei. g Ambulate i eq. i. non recedatis a

Tertia pars

Dystice *

cator̄ vnitatē. Ps. Delio: ē dies vna i atris suis sup milia.
 Ps. 83. Deut. xxii. e. Quō p̄sequebat vñ milles: & duo fugarēt decē
 milia. Et q̄narius mūdi similis fugiet ante vnitatē & p̄cordia
 p̄dicatorū. q.d. concors p̄dicatio exterminat & maximos et
 minores p̄cōres. a Donec relinqmini q̄si mal⁹ na
 uis i vertice monti: & q̄si signū sup collē. q.d. man
 festū erit naufragij v̄m: & q̄si signū alijs vt fugiat a facie ar
 cus. Mai. ii. b. Omnis q̄ viderit te resiliat a te. e Prop
 terea expectat dñs vt misereat v̄i. i. vt iuuenias occa

Esiae

sionē miserēdi. b Et iō exaltabit⁹ i cruce. k Parcēs
 vobis. i. vt parcat vobis. Job. xii. e. Ego si exaltar⁹ fuero
 a terra oia traham ad meipsum. l Quia deus iudicij
 dñs. Eliere. ix. g. Ego sum dñs q̄ facio misericordiam & iudicium
 et iusticiā i terra. m Beati oēs q̄ expectat eū: p̄p
 rantes ei hospitium.

Proverb. x. d. Expe
 cratio iustorū leticia.
 Luc. xii. e. Et vos si
 miles homib⁹ expe
 crantib⁹ dñm suū r̄.
 j. xl. g. Mō p̄fundē
 tur qui expectat eū.
 o D̄pls enī sion
 habitabit i hieru
 salē. i. q̄ modo sūt in
 speculacione fidei ha
 bitabūt in celesti bie
 rusalē vbi erit vera vi
 sio dei. q̄ D̄lorāsi
 modo. r Nequac̄ plorabis in futuro. Matth. v. a.
 H̄i q̄ lugēt: qm̄ ipsi cōsolabūt. Apoc. xxi. a. Absterget de
 oēm lachrymā ab oculis eoz: & mos v̄lra nō erit: neq̄ luc⁹
 neq̄ clamor: neq̄ dolor erit v̄lra q̄ p̄ma ablerūt. s Ap̄se
 rans miserebitur: plena miseratione: gratia cōferens in p̄sen
 ti ad deletionē ois culpe: & gloriā in futuro ad extersionē ois
 miserie. Zach. iii. b. Exeq̄bit gr̄am gr̄e ei⁹. Job. j. b. Gratia
 p̄grā. D̄s. Gratia & gloriā dabit dñs. v Ad vocē cla
 moris tui nō oris & cordis: q̄ clamauit moyses: Exo. xiii.
 d. Et susāna: Daniel. xii. e. x Stati vt audierit r̄fide
 bit tibi: retribuēdo petitiū. i. lxv. d. Et erit anq̄ clamet ego
 exaudiā: adhuc illis loquēt⁹ ego exaudiā. Verūtamē aliquā
 differt dñs vt crescat desideriū: et p̄ b meritiū. vñ. Haimo.
 Solet differri n̄ra postulatio: vt p̄misi ampl⁹ p̄ n̄ra p̄seuerā
 tia capiam⁹. 3 Et dabit tibi dñs panē artū & aquā
 breue. i. doctrina euāgelij: q̄ necessaria est spiritu: sicut hec
 duo necessaria sunt corpori. Eccl. xxix. d. Initū v̄te homi
 nis aqua & panis & vestimentū. Panis dicitur vbi difficilis
 est: aqua vbi facilis. Tel. panis dicitur quia roborat: aqua q̄
 refrigerat & abluit. Artus dicitur: quia docet vt per artā v̄l
 am que dicit ad vitam gradiamur: Matth. vii. b. Brevis:
 quia omnia mandata legis sub duob⁹ p̄ceptis charitatis
 coartat. Mat. xxii. d. Diliges dñm deū tulū toto corde: tota
 aia: tota mente: & proximū tulū sicut teipsū: In istis duob⁹
 mandatis: tota lex pender & prophete. Tel. artus dicitur: q̄
 nos artat ad credendū articulos: & ad faciendū p̄cepta. Bre
 vis: quia nos breves: id est humiles facit. Matth. xi. d. Di
 scite a me: quia mitis sum & humilis corde. b Et non fa
 ciet auolare a te v̄lra doctorem tuū: id est chāstum.
 De quo Mat. xii. a. Magister vester vñ ē chāst⁹. d. Et
 erunt oculi tui videntes p̄ceptore tuū: modo spe:
 tandem re: qui olim visus est in humilitate. Baruch. iij. d.
 Post hec in terris visus est: & cum hoib⁹ conuersatus ē v̄c.
 e Et aures tue audiēt verbum monēti post ter
 gū: scilicet chāst⁹: qui derelictus a nobis modo post tergum
 nostrum clamat. iij. Reg. xiiij. b. De autem protecisti post
 tergum tuū. Eliere. iij. f. Uterunt ad me tergū et non facie.
 Haimo. Prima cōditione q̄si i facie adā audiuit a dño: Re
 scite & multiplicam⁹ & replete terrā. Post peccatū: q̄si p̄ ter
 gū pos̄t audiuit: Maledicta terra i ope tuo. H̄i casu nos
 oēs retro cecidim⁹: & modo a dño audim⁹: Cōuertim⁹ ad me:
 & ego cōtortar ad vos: Zach. j. a. Et Job. ii. c. Cōuertim⁹
 ad me in toto corde v̄o. Et Cant. vi. d. Reuertere reuertere
 sunamitis: reuertere reuertere vt itueamur te: Ut his monit⁹
 posterior oblieti anteriora gr̄am⁹: P̄bil. iij. c. Et b: Aures
 tue audiēt verbū monēti post tergū. f H̄ec via:
 scilicet chāst⁹: q̄ dicit Job. xiiij. a. Ego sū via: ritas et vita.
 g Ambulate i ea: ad exēplū v̄l exēplar ei⁹ de frute i fru
 tē p̄grediēdo. i. xxxv. c. H̄ec erit vob recta via: ita vt nec sūt
 errēt per eā. Tel. f H̄ec via: sc̄ p̄nia: ambulate in ea:
 * H̄ec ad delecta neq̄

ono per inobedientia. a **H**eç ad dexterā neç ad sinistrā. i. neç ppteratē neç ppteratē declinat ab hac via. b **E**t otamiaabit esdras: vel otamiaabis tuip se o popule admonitione esdras. c **L**aminas sculptiliū argēti tui. i. oia idola argēta de laminis argēti facta cōmunes et q̄si cōtamiata reūces. d **E**t ve stumēti. loznamēti. e **C**onstatilis auri tui. uodlop pflanilis. f **E**t disperges ea si cut imūdiciā men struate. Septuaginta dicit: Contamina bis idola deargērata et deaurata. i. otamia ta reputabili: et sic imūdiciā abomaber. Deinde dirigit dñs monē ad esatā v̄ ad hieremā dicens: g **E**gredere o esaiā vel hieremā ad populi. h **E**t dices ei: ea quę ego ostendi tibi. Vel sic: g **E**gredere. i. egredieris de captiuitate o tu pple. h **E**t dices ei: tu ppheta/vel tu esdra: qd sequis postea. Hebreus sic dicit: Pollutione sculptilis et constatilis: egredere dices ei: id est o tu popule dices constatili et sculptili: pollutione mibhi es egredere a me. i **E**t dabatur postq egressus fueris de captiuitate in terra tuam: et reeceras idola tua. k **P**luvia semini tuo vbiq semiaueri in terra: sine qua non potest terra illa fructificare. l **E**t panis frugū ter re erit vberim⁹. i. fruges vnde sunt panes/erunt vberim⁹. m **E**t pinguis. i. sustentabit: qd est signum magnę fertilitatis. Contrario in tēpe sterilitatis panis nullū firmamentū habet. Hebreus dicit loco pinguis/multus et sati ans. n **D**asce in possēdo tua. i. tra tua. o **I**n die illa/ cum redieris et idola confrēgeris. p **A**gn⁹ spa cioso per agros. s **E**t tauri tui et pulli asinorū tuorū qui opant terrā cōmixtū migma comedēt sicut in area ventilatū est. i. granū hordei cū palea. Un septuaginta. Tauri vestri et boues q opant terrā comedēt paleas com mittas i hordeo ventilato: In quo nota magna fertilitas. Iudei dicit q in nouissimis templis p̄ magna fertilitate non solū sibi sed etiam iumentis suis bene erit: ita q boues et asini comedēt hordeū bis ventilatū: Et etiā illa que sequunt tempe sui messis: qn̄ aurea hierusalē erit: p̄tendit implenda. Sed fruolū est h̄ et exponit de reditu captiuitatis babyloniis sub esdra et zorobabel. Et vnde tanra fertilitas erit ostendit. s. a pluia sine cui⁹ bñficio terra iuda sterilis ē. Un dicit: o **E**t erit sup oēm montē excelsū: t sup oēm collē elevatū riui currētū aqrū: qd nō solet fieri nisi tpe pluviō: maxime in terra illa ē est tantē siccitat⁹. Et p̄sequē determinat pphā tempus qn̄ h̄ erit. s. cū interfecto balthasar rege babylonis cyr⁹ babebit monarchiā. Et hoc ē: v **I**n die. i. post diem. e **I**nterfectionis multorum. s. balthasar et suorū. f **L**um ceciderint tress: babylonis.

Office. a **H**eç ad dexterā neç ad sinistrā. i. noli esse nimis iustus: Eccl. vii. c. qd est declinare ad dexterā: neç nimis remissus: qd est declinare ad sinistrā. Hiero⁹. In vitaq parte quicqđ supra modū est: in vita est. Tel ad dexterā declinat: q in ppteratē extolit: Ad sinistrā q in aduersis deject. Numeri. xx. c. Bradierunt via publica: nec ad dexterā nec ad sinistrā declinates: donec trāscam⁹ terminos tuos. Itē dexterā ppteratua vita: sinistra actua. Un Lant. viii. a. Lega ei⁹ sub capite meo: et dextera illi⁹ amplexabit me. Neutra ppter al terā dimittēda ē. b **E**t otamiaabis lamias sculptiliū argēti tui et vestimentū pflanilis auri tui et c. Septuaginta addit: Et sicut stercus ab iūcīes ea. i. oia dogmata pbor⁹ et hereticorū q̄si insida ab iūcīes: Quę ad similitudinē eloquētē veritas: sculpta sūt: q̄ argētū intelligit: iuxta il-

lud Prouer. x. c. Argentū electū lingua sūst: Et in ratiōe sa pientiē pflata: quę per aurū accipit: iuxta illud Job. xxvij. a. Auro locus est in quo pflatur. Et nota q̄ dicit lamias argēti: et vestimentū auri: nam h̄mōi dogmata et etiā multorum theologorū laminis eloquētē tñ: et melle sapie. i. decore verborū palliata sūt et iutus nihil. Eccl. iii. v. b. H̄o abscondas sapiētiā tuā in decore suo.

Dichęc. v. d. Perire faciā sculptilia tua et statuas tuas d̄ medio tui. Hiero. x. c. Stultus fact⁹ ē oīs homo a sciētia sua: fūsū est artifex oīs in sculptili: qm falsū est qd cōfūvit. s **E**gredere ō p̄dicator de terra tua et de cognatiōe tua: et

de domo p̄tis tui: sicut abraā: Gen. xiij. a. b **E**t dices ei: id est populo post egressum tuū. i **E**t dabatur pluia: gratiē: l **S**emini tuo. i. p̄dicationi tuę. m **A**bicunq semiaueris i terra. i. in quacūq gente p̄dicaueris. i. xxij. d. Beati qui semiant sup oēs aquas. i. qui oībus genib⁹ p̄dicat. E cce si sic p̄dicator egrediat: erit sua p̄dicator glōsa. Prouer. iii. c. Custodi legē meā et cōsiliū meū: et erit vita aīg tuę et gratia fauic⁹ tuis. **L**ex ad vitā animę: p̄siliū ad gratiā fauic⁹ refertur. n **E**t p̄nīs frugum terre erit vberim⁹ in ore p̄dicator. o **E**t pinguis in corde auditorū. iq. Reg. xviii. g. legit q̄ interfectis sacerdotibus baal/ data fuit pluia fr̄: cū nō pluisset trib⁹ annis et mēsib⁹ sex. Et. iii. Reg. iii. g. legit q̄ panis belisi vberim⁹ fuit: ita ut multi hoīes de paucis panib⁹ saturati fuerāt. Et in h̄ loco non dāt pluia spirituali semini/ nec panis vberim⁹/ nec pinguis est: nisi prius idola de argēto fuerint cōminuta et p̄dicator egredit. Et qd est hoc nisi q̄ non habet gratiā vel effectum p̄dicationis: nisi p̄dicator in se p̄tis virtutis destruxerit: et de amore mūdi fuerit egressus. Ideo d̄ Hiero. i. b. Recedite de me/ dio babylonis: et de terra chaldeorū egredimini. p **D**asce tur i possēdo tua. i. in ecclesia. q **I**n die illa/ cum ableceris virtutis: et egressus fueris de terra tua: r **A**gn⁹ spa cioso. i. mitis corde: q̄ sequis agnū q̄cius ferit: Apoc. viij. a. s **E**t tauri tui. i. plati duces gregis. t **E**t pulli asinorū. i. subditū simplices. v **Q**ui opant fr̄. i. ecclē sia p̄bo vel exēplo: vel vnuſq̄ carnē suā macerādo. x **L**ō mītū migma comedēt. i. historicū sensū cū spūali. y **S**ic i area scripturē: z **A**etūtū ē. i. a spūctō examinatū. Ecce h̄ hordeū significat sacra scriptura. Silit q̄ hordeū qd semiauit Isaac ap̄d allophylos: Gen. xxvij. c. qd cētuplū ger minauit. Silit Osee. iiij. a. choro et dīmidio hordeū adulterā cōdurit: qd significat q̄ christus dicens gentilitatē adulterā daturus erat ei scientiā legis historicā cum intelligētia spirituali. Unde et dñs qn̄ panibus hordeaceis/ qn̄ milia ho minū satiavit: Job. vij. b. a **E**t erit super omnē mon tem excelsū. i. super viros iustos virtutibus eminentes. b **E**t sup dēm collē elevatū. i. super minores iustos vi ta pollētes. c **R**uui currētū aqrū. i. doctrīa p̄dicationis sibi dei. i. xlj. e. Aperiā in supremis collib⁹ flumia: et i medio camporum fontes: ponā deseritū in stagna aquarū. d **I**n die interfectiōis multorū. i. post aduentū dñi: qn̄ multi interfectiē gladio verbi dei et viuant. Un petro dictū est: Occide et māduca. Act. x. b. Vel **I**n die interfectionis multorū. i. in die iudicij: qn̄ multi interfectiē gladio senten tie iudicij. Multū qdē sūt vocati sed pauci electi: Matth. xx. b. i. xxij. b. Victima dñi in bosra: et interfectio magna i terra edom. Hiero. xlvi. c. Victima domini in terra aquilonis iuxta flumen euphratē. **L**um ceciderint tress: id est demones vel lupi principes: qui in die iudicij in infernū devenient. De qb⁹ P̄. Vidi impū supēxaltatū et elevatū si. Ps. 36.

Libri

Ga Et erit lux lunę sic lux solis: et lux solis erit septē plicif sic lux septē dierū. i. leticia et piperitas terre iudea matoz erit q̄ p̄t fuit: sicut lux solis maior est q̄ lux lunę. **V**in die q̄ alligauerit dñs vuln̄ pp̄l̄ sui: et peccusurā plague eī sanauerit. i. cū libauerit iudeos a captiuitate babylonica: quā vocat vuln̄ et peccusurā. **J**udē hāc multo rū interfectionē et turritū euersionē referunt ad destructionē romani imperij: quos mon tes et turrēs vocant. **Q**uib⁹ videb⁹ ap̄ls cō sentire fm̄ vñ expositiōnē. i. Thessal. i. b vbi ait: Qui tener nūc teneat donec d̄ medio fiat. Riuos dicit co piā sanguinis effusi: Uel ad litterā torrentis: q̄ tūc erit tāta beatitudō p̄lo israel: vt nō solū valles et campestria: sed mon tes et colles aq̄s fluētib⁹ irrigenēt. Sed nos p̄ fabula habem⁹. **S**eq̄t e. **E**cce nomē dñi r̄c. Quarta ps vbi exponit p̄pha q̄lit p̄missa liberatio iudeor̄ fieri. i. placentia cyri dicēs: Ecce in primo. **N**omē dñi. i. p̄tās. **G**lenit. i. veniet. **D**e longinq̄. i. de p̄side et media: In p̄sis enim et in medis dicit venire nomē dñi: q̄ ipsi inspirati a dño babylonīa destruxerūt et balthasar occiderūt. Simile. i. xix. a. Ascender dñs sup nubē leuē. i. sup exercitū assyriō et ingredieb⁹ egyptū. Silit b. **N**omē dñi venit in medis et p̄sis b. **D**e longinquo in babylone. **A**rdēs furor eī. i. dñi p̄tra babylonios. **E**t grauis ad portādū: q̄ babyloniū nō poterant sustinere impetū medox et psarū: qui multū graues eis fuerūt. **L**abia eī repleta sunt indignatioe: q̄ dure et indignant loquebāt medi et perse ipsi babylonīs. **E**t lingua eī q̄si ignis deuorās: spūs eī velut torres inūdās v̄sc̄ ad medū colli: q̄ torū suffocat et obvit qđ habet obutam. **A**d pdēdas gentes i nihilū. i. babylonios penit̄ destruēdos. **S**ia ista crudelitatis et p̄sumptiōis ponit p̄pha ad ostendendū q̄ graui stratus est dñs p̄tra babylonios quos irrepabilē destruxit: q̄ p̄tra alias natiōes q̄ iudeos verauerūt ad pdēdū. **E**t frenū erroris qđ erat i maxillis pp̄loz. i. dominū babylonior̄: qui alios p̄los opp̄mēbat et ducebāt ad libitū suū q̄ volebāt. **E**t cū b̄ fuerit impletis: v. **C**anticū erit vobis. **S**ic vox sc̄ificatē solēnitati et leticia cor dis erit vobis. **S**icut q̄ p̄git cū tibia vt intret in montē dñi. i. in teplū qđ ē i hierusalē. **A**d fortē isrl̄: id est ad dñm q̄ fortē p̄git israel: da fortitudinē p̄tra ini micos suos. Aliq̄ exponit b̄ de exterminatioe exercit̄ sennacherib: p̄t quā gauisus est p̄ls iudeor̄: et satis p̄uenient hoc modo. **E**cce nomē dñi. i. virtus vel p̄tās vel auctoritas sue fama dñi. **G**lenit de longinq̄. i. post multū t̄ps ante p̄uisum et pdēdū. **A**rdēs furor eī. i. dñi p̄tra assyrios. **E**t grauis ad portādū: imo intolerabilis. **L**abia eī repleta sunt indignatioe: et lingua eī q̄si ignis deuorās. Anthropopathos est: Loq̄t enī de deo sic de magno p̄ncipe irato: verba tracidit et indignatiois p̄serētis. **O**spūs eī velut torrens inūdans v̄sc̄ ad medū colli: quo cū puenerit suffocat. **A**d pdēdas gētes. i. assyrios. **I**n nihilū: q̄ in cūterē redacti sunt. **E**t frenū erroris. i. regē erroneū et idolatrā. i. sennacherib: **D**erat i maxillis pp̄loz. i. q̄ alios p̄los violēt op̄mēbat. **E**t cū b̄ fuerit. **L**anticū erit vobis. **S**ic vox sc̄ificatē solēnitatis et leticia cordis erit vobis. **E**b̄ezus **S**ic nor: q̄ in nocte paschali facta ē plaga i exercitu sennacherib. **S**ic qui p̄git cū tibia vt intret i mōtē dñi ad fortē isrl̄. Infectio exercitu sennacherib ita gaudebit et exultabit et carabit: sic cō suetudo ē facere i trib⁹ solēnitatib⁹ dñi: q̄ oēs ascēdebāt b̄ierib⁹.

Quarta pars

Altiter

Esiae

cū chorū et tympanis et tubis et cū gaudio magno. Mōmē asse dñi d̄ venisse p̄ sennacherib et nō ipse dñs: q̄ illā extermi nationē fama noīs ipsi⁹ longe lateq̄ magnificata ē. **V**n̄ sep tuaginta sic dicit: Ecce nomen dñi venit post multum tem pus: ardens furor cum gloria: eloquū labioz eius: eloquū irē plenū: et ira furoris eius sicut ignis de uorauit: et spiritus eī sic aq̄ in valle trahēt veniet v̄sc̄ ad collū:

Let diuidet

Cut cedros libani: **D**ystice **A**Et erit lux lunę **B**ar. moz. **S**post iudicium. **b** **S**ic lux solis. i. ma gnus erit splēdor lunę multo plus q̄ modo.

Egl̄ enī nouū et ter

ra noua erit: Apoc. xxi. a. **c** **E**t lux solis erit septē plēdorū. i. tātū habebit splēdoris: q̄ntū habuit in p̄mo septendio: vt nō adhibeat numero sed spacio: q̄ nō in oībus septē primis dieb⁹ luxit sol: cū fuerit fac̄t̄ quar ta die. Sed ē sensus: **L**ant̄ erit splendor eī: quāt̄ fuit in spa cto vel aliq̄ parte spaci⁹ septē dierū ante p̄ctū ade. **L**unc enī p̄mū laboris sui percipiēt elemēta: q̄ creatura liberabitur a seruitute corruptiōis: Ro. viii. d. **H**iero. Mon mirū si luna fulgorē solis recipiat: q̄ iusti fulgebūt sicut sol: Sap. iij. b. et Matth. xiiij. f. **H**aimo. **O**ia ap̄ter hoīem facta i eius lapsu pelorata sunt: sol et luna suo lumine minorata: sed post iudici um reparabunt. Uel luna ecclesia: sol christus. j. Job. vii. a. **M**ōdū apparuit qđ erim⁹: scim⁹ qm̄ cū apparuerit similes ei erim⁹. **d** **I**n die q̄ alligauerit dñs vuln̄ pp̄l̄ sui: et peccusurā plague eī sanauerit. i. in die iudicij q̄ elec tos sanabit ab omni culpa et miseria. Et vere ita fiet: quotiā: **E**cce nomē dñi. i. fili⁹ p̄is in eadem virtute et gloria: **G**lenit. i. veniet i die iudicij ad dānandū malos: et remu neradū bonos. **b** **D**e longinq̄. i. post multa t̄pa: vel de celo. **A**rdēs furor eī in vindictā p̄tra malos. In pri mo adūtu venit vt ros. i. xlv. b. **R**ozate celi desup. **k** **E**t grauis ad portādū: reprobis: qđ grauis fuit etiā ad vi dendū: Sap. iij. c. **L**abia eī. i. verba eī: in repleta sunt indignatioe: et terrore et accusatioe: q̄si dicer: Euri ui et nō dedicē māducare: Matth. xxv. d. **n** **E**t lingua eī q̄si ignis deuorās. i. pdēnana diabolū et membra eī dices: Ite maledicti in ignem eternū: Ibidē. Apoc. xix. c. De ore eius p̄cedebat gladi⁹ ex utrāq̄ parte acutus. In p̄mo adūtu lingua eī suavis et dulcis fuit. **U**n̄ Pro verb. iij. b. vbi nos habem⁹: In sinistra eius divitiae et gloriae Sep̄uaginta habet: Legem et misericordiā i lingua porrat. **o** **O**spūs eī. i. indignatio eī. **p** **E**telut torres infidās v̄sc̄ ad medū colli ad pdēdas gētes. i. gentilē viuētes: **r** **I**n nihilū: nō q̄ mali in nihilū redigant̄: sed nihilū reputabunt: semper viuētes i p̄gnā: q̄ mortui fuerūt i cul pa: qđ notaēt in hoc q̄ dicit: v̄sc̄ ad medū colli. Daniel. viij. c. Fluulus igneus rapidusq̄ egrediebat̄ a facie eius. Amos. v. g. Reuelabilis quasi aqua iudiciū: et iustitia quasi torres for tis ad perdendū. **s** **E**t frenū erroris. i. dñationē diaboli: **t** Qđ erat i maxillis pp̄loz. i. reproboz: qui ducebāt ab eo quo volebat: sicut equus freno circūducit pro voluntate sessoris. **E**t tūc **v** **C**anticū erit vobis. **e**lectris. **x** **S**icut vox sc̄ificatē solēnitatis. i. sicut siliū israel transito mari rubro: et submerso pharaone et exercitu eius: cū magna leticia dixerūt: Lantem⁹ dñs: glōse enī ma gnificat̄ ē: equū et ascelozē piecit in mare: Sic in die iudicij transito mōdo: et dānato diabolo cū exercitu suo boni cum leticia exultabit i laudibus saluatoris. **y** **E**t leticia cordis sicut qui p̄git cū tibia vt intret i montem dñi ad fortē israel: id est sicur iudēt cum omni gaudio intrabat i templū: sic oēs bowi cū omni leticia intrabat cēlū.

w **E**t auditam faciet

a Et dividet ut conturbet gentes super errore vano et abhicietur error et assumer eos in conspectu eorum. Sequitur: **a** Et auditam faciet dominus gloriam vocis suae. i.e. exterminationem exercitus sennacherib notam faciet ubiq; vni gloriosus erit apud oculos. **b** Et terror brachiorum sui ostendet in exterminatione exercitum. **d**

b In communione fumorum et flamae ignis deuorantur. i.e. assyrios incineratis. Septuaginta. Furem brachiorum sui ostendit cum fuore et tra et flama ignis deuorante fulmina, videntur. **c** Allidet in turbine et in lapide gradiinis. **d** A voce enim domini parvabit assur virga percussus: et erit transitus vige fundat quam

e Et auditam faciet dominus gloriam vocis suae: et terrorem brachiorum sui ostendet in communione fumorum et flamae ignis deuorantur. i.e. assyrios incineratis. Septuaginta. Ad vocem enim domini supabunt assyrii plaga qua percussit eos: et erit eis per circuitum. **e** Et erit transitus virge. i.e. percussio domini: **f** Fundatur super senacherib: hoc est figura domini quam alias euauit sennacherib: modo fundabilis in eo ut non evadat: quod exterminato exercitu suo fugit in terram suam: et ibi in templo dei sui occisus est a proprio filio: ut dicitur. i.e. xxxvii. g. **g** Quia i.e. quia illa figura scilicet: **h** Requiescere faciet dominus super eum: i.e. super sennacherib. **i** In citharis et tympanis: i.e. in festo quo solebantur citharis et tympanis. **j** Et in bellis percipiuntur: i.e. in fulmine: sive per angelum: **k** Expugnauit vel expugnat eos dominus i.e. assyrios. **l** Et per in citharis et tympanis: i.e. in lenocinia iudeorum. **m** Et in bellis percipiuntur: quia sine omni periculo vel labore iudeorum expugnauit eos. Deinde determinat locum in quo facta est haec exterminatione: s. in valle gethsemani: que dicitur topeth a topibus lapidibus peccatis et leibus: quibus factus erat ibi locus habens ignem perpetuum ad sacrificia facta. Et tradunt hebrei duas palmas in finibus illius vallis sicut ex se humum semper emitentes: unde coniuncti esse ibi portam infernum. Coniuncti etiam hunc locum et infernum facti secunda die misericordia: propter hoc quod dicitur hic: Ab heri: i.e. ab illa die que tunc habuit heri. Illa enim sola dies primi heri habuit: et tunc heri non nudi sunt: sic aliae sequentes: Sed si prius fuit diabolus quis in inferno? Dicit ergo: Ita expugnabit dominus assyrios. **n** Preparata est enim ab heri: i.e. ab antiquitate: vel ab illa die que primi heri habuit: et tunc heri. **o** Topeth: i.e. vallis illa interfectio eius: ad hoc ut ibi exterminaret exercitum assyriorum. **p** A rege: i.e. a deo misericordia regente: **q** Preparata occisioni assyriorum. **r** Profunda et dilatata: i.e. lata et profunda ad capiendum oculos. **s** Nutrimenta eius ignis: i.e. lignis. **t** Et ligna multa sunt: i.e. corpora exercitus interfecti redacta in cinere: sicut ligna per ignem. Et superfluit: vel proprie et construe sic: Ita profunda et dilatata preparata est topeth: et nutrimenta ignis eius sunt ligna multa: i.e. ita per se evapora ardoribus: quasi multus ignis in ea rigeret multis lignis nutritus. **u** Flatus domini: id est indignatio domini: **v** Sicut torrens sulphuris: quod flamas excitat. **w** Succedens eam: id est gehennam: ibi enim erit feroz intolerabilis: et ignis inextinguibilis: et vermis imortalis. Unde Proph. xxv. **x** Profunda iuxta culpe profunditatem: et peccantium numerositatem. Unde. s. v. d. Dilatauit infernum animam suam. **y** Autrementa eius ignis et ligna: id est impiorum corpora multa: quod lata est via quae ducit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam: Matth. vii. b. **z** Flatus domini: id est ira domini: **aa** Sicut torrens sulphuris: quod flamas excitat. **bb** Succedens eam: id est gehennam: ibi enim erit feroz intolerabilis: et ignis inextinguibilis: et vermis imortalis. Unde Proph. xxv. **cc** Ignis sulphur et spiritus pccariorum et. Proph. ix. d. Dissi sit in stagnu ignis ardentes et sulphuris. Eccl. xxxvii. g. Ignis et sulphur pluam super eum. j. l. d. Ambulate in flammis quod succendistis vobis. Sed contra. Job. xx. d. Deuorabit eum ignis qui non succenditur. Risi. Ignis materialis consumptivus est: et ideo successione et nutrimento lignorum indiget: ignis vero gehennae non consumit: sed semel accensus semper durat: et ideo successione materiali vel materiali lignorum nutrimento non indiget: Hoc dicit Job. Quid hic dicitur: Flatus domini succendens eam: metaphorice loquitur: ut dicit Gloria: i.e. sua voluntate conservans. Quid. j. l. dicitur: Quas succeditis vobis: dicitur quod meritis eorum voluntariis illic impingu succendentur. Ad litteram autem iuxta hierusalem erat vallis quam pre amentitate elegerant iudei ad sacrificandum idolis: vbi artificialiter fecerunt ignem materialem indeficiens. Erat autem terra illa in qua erat vallis cutusdam rustici: qui dicebatur gehennon: unde dicta est vallis illa gehennon: id est trahebennon. Et quia in valle gehennon erat ignis materialis indeficiens: ideo quadam similitudine vocavit dominus infernum gehennam: quia ibi est ignis indeficiens. Et est gehennon grecum: topeth hebreum: idem significans. Et dicunt topeth sic dictum a topibus lapidibus concavis in modum pumicis inter quos nutriebatur ignis.

cc Et allidet in turbine tempestatis. **dd** In circulo eius tempestas valida. **ee** Et in ps. 49. lapide gradiinis. i.e. lapidatione tribulationis. **ff** Et Eccl. xxxix. d. Ignis grandis famas et mors: omnia haec ad vindictam creatam sunt: **gg** A voce enim domini: id est a sanctitate terribili: **hh** Pavebit assur: i.e. diabolus et membra eius. **ii** Et tempus. **jj** Clirga percussus: ultio divinis: **kk** Virga percussus: ultio divinis: **ll** Virga percussus: ultio divinis: **mm** Virga percussus: ultio divinis: **nn** Virga percussus: ultio divinis: **oo** Requiescere faciet dominus super eum: id est super diabolum: ut permaneat in eterno. **pp** In citharis et tympanis et in bellis percipiuntur: quod in die iudicij: **qq** Eos: i.e. mones et oculi reprobos: i.e. in leticia sanctorum: quia letabuntur iusti. **rr** Cum viderit vindictam. **ss** Vnde Ideo in citharis: quia dominus non turbatus sed letus vindicabit in malis. **tt** Hoc significatum est Ioseph. vi. c. vbi legitur: quod vociferante omni populo et clangentibus tubis: muri hierichio coruerunt. **uu** Vnde etiam dominus expugnat diabolum per filios suos. **vv** In citharis: i.e. consona predicatione. **ww** Et in tympanis: i.e. in carnis mortificatione. **xx** Et in bellis precipiuntur: i.e. in malorum equanimitatem et humili perpassione. **yy** Nullus enim modo melius expugnatur diabolus quam per patientiam. **zz** Vnde Sap. vii. d. Cum das nobis disciplinam: inimicos nostros multipliciter flagellas. **aa** Preparata est enim ab heri: id est ab initio mundi. **bb** Topeth: id est vallis gehennae. **cc** A rege: id est a deo omnipotente: **dd** Preparata: diabolo et angelis eius: Matth. xxv. **ee** Profunda iuxta culpe profunditatem: a. **ff** Et dilatata: iuxta culpe eternitatem et peccantium numerositatem. **gg** Vnde. s. v. d. Dilatauit infernum animam suam. **hh** Autrementa eius ignis et ligna: id est impiorum corpora multa: quod lata est via quae ducit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam: Matth. vii. b. **ii** Flatus domini: id est ira domini: **jj** Sicut torrens sulphuris: quod flamas excitat. **kk** Succedens eam: id est gehennam: ibi enim erit feroz intolerabilis: et ignis inextinguibilis: et vermis imortalis. Unde Proph. xxv. **ll** Ignis sulphur et spiritus pccariorum et. Proph. ix. d. Dissi sit in stagnu ignis ardentes et sulphuris. Eccl. xxxvii. g. Ignis et sulphur pluam super eum. j. l. d. Ambulate in flammis quod succendistis vobis. Sed contra. Job. xx. d. Deuorabit eum ignis qui non succenditur. Risi. Ignis materialis consumptivus est: et ideo successione et nutrimento lignorum indiget: ignis vero gehennae non consumit: sed semel accensus semper durat: et ideo successione materiali vel materiali lignorum nutrimento non indiget: Hoc dicit Job. Quid hic dicitur: Flatus domini succendens eam: metaphorice loquitur: ut dicit Gloria: i.e. sua voluntate conservans. Quid. j. l. dicitur: Quas succeditis vobis: dicitur quod meritis eorum voluntariis illic impingu succendentur. Ad litteram autem iuxta hierusalem erat vallis quam pre amentitate elegerant iudei ad sacrificandum idolis: vbi artificialiter fecerunt ignem materialem indeficiens. Erat autem terra illa in qua erat vallis cutusdam rustici: qui dicebatur gehennon: unde dicta est vallis illa gehennon: id est trahebennon. Et quia in valle gehennon erat ignis materialis indeficiens: ideo quadam similitudine vocavit dominus infernum gehennam: quia ibi est ignis indeficiens. Et est gehennon grecum: topeth hebreum: idem significans. Et dicunt topeth sic dictum a topibus lapidibus concavis in modum pumicis inter quos nutriebatur ignis.

Libri

Et q̄ d̄scēdit r̄c. Su/ **I**Expos. Capl. XXXI.
v̄ p̄ra i capitulo p̄cedēti monuit ōns per p̄phetā reliq̄/
as iuda ne descederēt i egyptū: q̄ noluerit acq̄escere:
ideo hic in b capitulo cōminat eis qr̄ iuerūt / qr̄ in egyptios
idolatras sperauerūt. Siuidit aut̄ hoc capitulū in tres p̄tes.

A
B. t̄ sup
Al. t̄ q̄d̄ierūt

B
Cōveritūmū r̄c.
D̄ic: a/ T̄ illis:
b/ Qui d̄scēdit/
timore chaldeor̄ p̄ce/
ptum domini et consi/
lium hieremīe cōremnentes.

c/ In egyptum ad auxi/
liū querendū. e/ In equis sperantes/ quibus abūdat
egyptus: non in dño. f/ Et habētes fiduciā in q̄drigis/
egyptior̄. g/ Quia multe sūt in egypto: que du/
cuntur in exercitib̄. h/ Et super equitib̄ egyptiū.
i/ Quia p̄ualidi nimis/ sunt sua opinione. k/ Et non
sūt consili sup sc̄m isrl̄. l/ sup sc̄ificantē israel: qui rema/
nentibus in terra sua p̄mittebat auxilium per h̄iere. xliv. b.
l/ Et dñm nō exq̄sierūt corde vero: licet v̄bis: Dixerūt
em ad h̄iere. xliv. a. m/ Ora p̄ nobis dñm qd̄ agere debeam:
et postea noluerunt obediēre. n/ Ipse ait dñs. o/ Sa/
piens/ oia sciens: r̄ oia potens. o/ Addurit malū. i/ na/
buchodonosor p̄missiue. Uel/ malū/ neutri generi. i/ p̄gnā et
afflictionē eoz effectiue. p/ Et verba sua/ q̄ locū est p̄
hieremīe et esaiam: q/ Nō abstulit/ irrita faciēdo r/ Et
ps̄urget dñs sicut strenuus bellator. s/ Otra domū
pessimor̄. i/ Otra iudeos i credulos: qui hieremīe et dño cre/
dere noluerūt. t/ Et Otra auxiliū opantiū iniq̄itate:
id est Otra iniquos egyptios q̄ auxilium p̄stabant eis. q. d.
nec ipsi iudei nec ipsi egyptū potuerunt se defendere. Quia
v/ Egypt̄. i/ egyptius: x/ Homo. i/ fragilis. y/ Et nō
deus. i/ nō iuincibilis. z/ Et equi eoz/ in q̄bus illi iudēi
cōsidebāt: a/ Caro et nō sp̄us. i/ fragiles et cito deficien/
tes. b/ Et dñs inclinabit manū suā. i/ laxabit habenas
illis nō dirigenſ eos. Metaphorice loquiſ quasi de equis.
c/ Et corrueſ auxiliator̄ iudeor̄. i/ egypt̄. d/ Et ca/
det cui p̄stat auxiliū. i/ iudeus. e/ Simulq̄ om̄es. i/
egypt̄ et indei: f/ Consumetur/ a nabuchodonosor.

Secunda ps g/ Quia hec dicit dñs. Sc̄da pars: in q̄ loquiſ esaias
p̄spēritate quā habuerūt iudei reuerſi de captiuitate babylo/
nica. Et b facit esaias in maiorē p̄fusionē istor̄ iudeor̄ q̄ de/
scenderūt in egyptū: Solēt enī mali p̄fūdi q̄ vidēt alioz p̄/
spēritate. Comp̄at aut̄ esaias dñm leoni. p̄f̄ p̄fidentiā et forti/
tudinē: qr̄ nullū timet et timeſ ab oib̄: et qr̄ potent eripuit lu/
deos de babylonica captiuitate: et potent p̄terit post reditū
Otra infestatē natiōes: que in circuitu infestabāt eos. Dicit
ergo. Ita fieri: Quia hec dicit dñs ad me: dicit esaias:
b/ Quod. i/ sicut: u/ Si rugiat leo et catul̄ leonis sup
p̄dam suā. i/ sup alias feras vel pecudes q̄s p̄dat. k/ Cū
occurrerit ei/ leoni portati p̄dam suam: l/ Multitudine
pastor̄/ volentib̄ erige p̄dam. m/ A voce eoz nō for/
midabit: confusus in virib̄ suis. n/ Et a multitudine
eoz nō pauebit: vt p̄dā. p̄f̄ eos dimittat. o/ Sic de/
scendet dñs exercituū/ miserādo. p/ Ut p̄liet tanq̄
bon̄ defensor. Descendet inquā: q/ Sup montē sion/ de/
fendendū et liberādū a sennacherib̄: et ab alijs natiōib̄ impu/

Esiae

gnātib̄ iudeos post reditū de babylonia. r/ Et sup collē
ḡ eius. i/ hierusalē

s/ Te qui descendūt in egyptū. i/ in mūdum. P̄s. **D**ystice
Deieciſt eos dum alleuarentur. d/ Ad auxiliū in ejs P̄s. 71.

sperātes et habētes fiduciā in q̄drigis qr̄ multe st:
et lup̄ eactib̄ qr̄ p̄
ualidi numis. Ecce
tora fiducia mundi in
trib̄ cōsistit: In eq̄s
in q̄drigis/ in eq̄ib̄.
In eq̄s. i/ aduocat.
Apoc. ix. d/ Potestas
equor̄ in ore eoz. i/ in
aduocatiōib̄: et i/ cau/
dis. i/ dilatiōib̄. Aba/
cuk. i/ b. Leviores par/
dis equi eius. In q̄
drigis. i/ parēla:
vbi iugales sūt et vin/
cula. i/ xxvii. e. dicit
sennacherib̄: In mul/
titudine q̄drigaz me/
arū ego ascēdi altitu/
dinē montū. Quidā

enī ascendūt in dignitates eccl̄ie p̄ parēla: qdā p̄ scientiā: et
forte aliq̄ v̄tūk̄ theologia p̄ sc̄la. In eactib̄. i/ in dignitati/
b̄. Ezech. xxvij. b. Inudatiōe eq̄p̄ operet te puluis eoz a
sonitu rotarū eq̄tū et currū mouebunt murtui. Jobel. h. a.
Quasi aspect̄ eq̄p̄/ aspect̄ eoz: et q̄s eactes sic currūt: sicut
sonit̄ q̄drigarū sup capita montū. k/ Et nō sūt q̄s sup
per sc̄m isrl̄: qr̄ magi in hoie q̄ in dño p̄fidū. Contra q̄s
h̄iere. xvij. a. Maledict̄ q̄ p̄fidit in hoie: et ponit carnē bra/
chiū suū. l/ Et dñm no exq̄sierūt. Multū querūt: sed
pauci exqr̄t. i/ ex corde/ vel extra mūdū querūt: et iō pauci
inueniūt. Osee. v. b. In gregib̄ suis et armēt suis vadēt ad
grēdū dñm et nō iuueniēt. m/ Ipse aut̄ sapiē addurit
malū: quia discrete et iuste vñq̄eq̄ p̄mit. Chrys. Multū
iniusta agūt: sed nullus iniusta patit. n/ Herba sua non
abstulit. P̄s. Quę p̄cedūt de labijs meis non faciā irita. p̄s. ss.
o/ Et ps̄urget Otra domū pessimor̄: et Otra auxiliū
opantiū iniq̄itate. Pessimos vocat oēs infideles: in qb̄
nihil boni est: cū in eis fundamētu fidelit̄ sit destrucțū. Opan/
tiū iniq̄itatē dicit malos christianos. Utrosq̄ puniunt dñs.
v/ Egypt̄ hō et nō dē: et eq̄ eoz caro et nō sp̄us. Doc̄ dñs
dicit Otra supb̄lētes de sc̄iēta sua. Doctor enī supb̄ se deum
facit. i/ videntē. Ezech. xxvij. a. Dixisti/ dē ego sum: et in ca/
thēdra dei sedi. Sed iste tot̄ est in tenebris: vnde bñ dē egypt̄.
i/ tenebroſus: et homo. i/ fragilis: et caro non spiriūs
i/ carnalis nō sp̄ualis. b/ Et dñs inclinabit manū
suā: que fuerat eleuata ad p̄cūtēdū. Job. vi. b. Soluat ma/
nū suā et succidat me. c/ Et corrueſ auxiliator̄ et cadet
cui p̄stat auriliū. i/ et q̄ iniq̄e defendit: et q̄ iniq̄e deten/
dit. d/ Simulq̄ oēs ɔsumenſ/ a gehēna: semp̄ni viuē/
tes in p̄suptiōe. g/ Quia hec dicit dñs ad me. q. d.
qui descendūt in egyptū nō saluabunt: sed q̄ de babylonere/
deut salutē erūt. b/ Quō si rugiat leo et catul̄ leonis
cū occurrerit ei multitudine pastor̄: a voce eoz nō
formidabit: et a multitudine eoz nō pauebit: sic de/
scendet dñs exercituū vt p̄liet sup montē sion et su/
per collē eī. Blo. Malmonus exponit h̄ de christo: q̄ dicit
leo de tribu iuda: Apoc. v. b. Et catulus leonis: q̄ suscitās
et suscitāt̄ a morte a seipso. Item catulus leonis fuit in pa/
mo aduentu: q̄ humilis: sed leo erit in secundo: q̄ terribilis.
Osee. xi. d. Leo rugiet: et formidabit filij mar. Prover. xix.
b. Sic fremit̄ leonis: ita et reḡ ira. Preda eī/ oēs p̄gnitētes
quos p̄dat diabolo. Multitudine pastor̄ occurrit̄: a quo: tū
voce nō pauebit: est multitudine hereticor̄: q̄ nitunt̄ ei eripe p̄
dam suā: sed nō possūt. In malo posset exponi de diabolo. i.
P̄f. v. b. Aduersarī vester diabol̄ tanq̄ leo rugiēs circuit
querēs quē deuoret. Ita nō timet multitudinē pastor̄ mo/
va dermoy: qr̄ ab ipso